

ΓΕΩΡΓΙΟΥ Ν. ΠΑΠΑΝΙΚΟΛΑΟΥ
ΣΥΜΝΑΣΙΑΡΧΟΥ

ΙΣΟΚΡΑΤΟΥΣ ΛΟΓΟΙ

Α' ΠΡΟΣ ΔΗΜΟΝΙΚΟΝ
ΚΑΙ
Β' ΠΡΟΣ ΝΙΚΟΚΛΕΑ

ΣΧΟΛΙΚΟΝ ΒΟΗΘΗΜΑ

ΔΙΑ ΤΗΝ Γ' ΤΑΞΙΝ ΤΩΝ ΕΞΑΤΑΞΙΩΝ ΓΥΜΝΑΣΙΩΝ
ΚΑΤΑ ΤΟ ΕΓΚΕΚΡΙΜΕΝΟΝ ΒΙΒΛΙΟΝ ΤΟΥ ΟΕΣΒ

ΝΕΑ ΕΚΔΟΣΙΣ

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΑ

1. Κείμενον, 2. Μετάφρασις, 3. Γραμματικά - Σημασιολογικά.
4. Συντακτικά, 5. Πραγματικά, 6. Νόημα και 7. Περιλήψεις.

ΑΘΗΝΑΙ

ΓΕΩΡΓΙΟΥ Ν. ΠΑΠΑΝΙΚΟΛΑΟΥ
ΚΑΘΗΓΗΤΟΥ

Georgios Papаниκολάου

42041

ΙΣΟΚΡΑΤΟΥΣ ΛΟΓΟΙ

Α' ΠΡΟΣ ΔΗΜΟΝΙΚΟΝ
ΚΑΙ
Β' ΠΡΟΣ ΝΙΚΟΚΛΕΑ

ΣΧΟΛΙΚΟΝ ΒΟΗΘΗΜΑ

ΔΙΑ ΤΗΝ Ε' ΤΑΞΙΝ ΤΩΝ ΟΚΤΑΤΑΞΙΩΝ ΓΥΜΝΑΣΙΩΝ
ΚΑΤΑ ΤΟ ΕΓΚΕΚΡΙΜΕΝΟΝ ΒΙΒΛΙΟΝ ΤΟΥ Ο.Ε.Σ.Β.

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΑ

- 1) Κείμενον, 2) Μετάφρασις, 3) Γραμματικά—Σημασιολογικά, 4) Συντακτικά—Αἰσθητικά, 5) Πραγματικά, 6) Νόημα καὶ 7) Περιλήψεις.

Α Θ Η Ν Α Ι

Πᾶν γνήσιον ἀντίτυπον φέρει τὴν διὰ σφραγῖδος
ὑπογραφήν μου.

Γ. Μαγανικός

Λαζαρίδης
Γ. Μαγανικός

ξεστιν εύγενειας,
καθιστᾶσσα τὰ μὲν ἀδύνατα
τοῖς ἀλλοις δυνατά,
τὰ δὲ φοβερά
τῷ πλήθει
ὑπομένουσα θαρσαλέως.
καὶ ἡγουμένη τὸν μὲν ὄκνον
ψύγον, τὸν δὲ πόνον
ἔπαινον.
·Ράδιον δέ ἐστι
καταμαθεῖν τοῦτο,
ἔκ τε τῶν ἀθλῶν
·Ηρακλέους
καὶ τῶν ἔργων Θησέως,
οἵ τοῖς ἔργοις
ἡ ἀρετὴ τῶν τρόπων
ἐπέβαλε τηλικοῦτον
χαρακτῆρα εὐδοξίας,
ῶστε μηδὲ τὸν ἄπαντα χρόνον
δύνασθαι
ἐμποιῆσαι λήθην
τῶν πεπραγμένων ἔκεινοις.

εἰναι ἀπὸ τὴν εὐγενῆ καταγωγήν,
διότι καθιστᾶ τὰ μὲν ἀδύνατα
εἰς τοὺς ἀλλοὺς δυνατά,
τὰ δὲ προκαλοῦντα φόβον εἰς
τὸν λαὸν
ὑπομένει μὲν θάρρος,
καὶ διότι θεωρεῖ τὴν μὲν ὁκνηρίαν
κατάκρισιν, τὸν δὲ κόπον
ἀξέπαινον.
Εὔκολον δὲ εἰναι
νὰ κατανοήσῃ (κανεὶς) αὐτό,
καὶ ἀπὸ τοὺς ἀθλούς
τοῦ Ἡρακλέους
καὶ ἀπὸ τὰ καταρθρώματα τοῦ Θησέως,
εἰς τάς πράξεις τῶν ὅποιων
ἡ ἀρετὴ τῶν χαρακτήρων
ἐχάραξεν ἐπάνω τόσην λαμπράν
σφραγίδα καλῆς φήμης,
ῶστε μήτε δῆλος ἐν γένει ὁ χρόνος
νὰ ἔχῃ τὴν δύναμιν
νὰ κάμη νὰ λησμονηθῶν
τὰ δύσα ἔχουν πραχθῆ ἀπὸ ἔκεινους.

Γραμματικά—Σημασιολογικά.—διάπερ συλλογ. σύνδ.=διά τοῦτο ἀκριβῶς, διθεν, λοιπόν. παράκλησις=πρότροπή, ενδόντες μετ. ἀρ. β' τοῦ εὐδίσκω. παραίνεσις=συμβουλή. γράψαντες μετ. ἀρ. τοῦ γράφω. μέλλομεν ἐν. δρ. τοῦ μέλλω (=σκοπεύω νά πράξω τι), ἔ(ή)μελλον, μελλήσω, ἐμέλλησα. ὃν γεν. πληθ. οὐδ. γέν. τῆς ἀναφ. ἀνταν. ὅς, ἥ, ὅ= δόποιος. χεὶς ἀπρό σωπ. δ. παρατ. χεὶς καὶ ἔχεις μέλλ. χεήσει. δρέγεσθαι ἀπαρ. μέσ. ἐν τοῦ δρέγομαι=ἀπλώνω τὸ χέρι μου νά πάρω κάτι, ἐπιθυμῶ (ιδε § 2). τίνων—ποίοις ἔρωτηματη. ἀντ. τίς, τὶ καὶ ποῖος, α., ον. ἀπέχεσθαι ἀπαρ. μέσ. ἐν. τοῦ ἀπέχομαι (=ἀπέχω, ἀπομακρύνομαι), ἀπειχόμην, ἀφέζομαι, ἀπεσχόμην, ἀπέσχημαι. τισὶς δοτ. πληθ. τῆς ἀρ. ἀντ. τίς, τἱ. δμιλεῖν ἀπαρ. ἐν. τοῦ δμιλλέω-ῶ (=συναναστρέφομαι), δμιλούν, δμιλήσω, δμιλήσα, δμιλῆκα, δμιλῆκειν. πῶς ἔρωτηματ. ἐπίρο. ἑαυτῶν αὐτοπαθ. ἀντ. γ' προσ. οἰκονομεῖν ἀπαρ. ἐν τοῦ οἰκονομέω-ῶ (=κυβερνῶ τὸν οἰκον, ρυθμίζω), ωκονόμουν, οἰκονομήσω, ωκονόμησα, ωκονόμητκα, δσσες, η, ον ἀναφ. ἀντ. οἴτος, αἵτη, τοῦτο δεικτ. ἀντ. ἐπορεύθησαν παθ. ἀρ. α' τοῦ πορεύομαι (=βαδίζω, ἀκολουθῶ), παρακυ. πεπόρευμαι. ἐφικέσθαι ἀπαρ. μέσ. ἀρ. β' τοῦ ἀποθετικοῦ ἐφικνέομαι-οῦμαι (=φθάνω κάπου, ἐπιτυγχάνω κάτι), ἐφικνούμην, ἐφίξομαι, ἐφικόμην (ύποτ. ἐφίκωμαι εὔκτ. ἐφικοίμην, προστ. ἐφικοῦ, ἐφικέσθαι, ἐφικνόμενος, η, ον). ἐφίγμαι, ἐφίγμην. γνησίως τροπικὸν ἐπίρρ.=πραγματικῶς, ἀνοιθεύως. ἡδυνήθησαν παθ. ἀρ. α' τοῦ ἀποθετ. δύναμαι, ἔ(ή)δυνάμην, δυνήσομαι, ἔ(ή)δυνήθην, δεδύνημαι. ἦς γεν. ἐν. θηλ. γέν. ἀναφ. ἀντ. ὅς, ἥ, δ. κτῆμα=πρᾶγμα. σεμνὸς=σεβαστός, εὐγενής (σεμνότερος, σεμνότατος). βέβαιος=ἀσφαλής (βεβαιότερος, βεβαιότατος).

τὸ καλλίος=ἥ ὠραιότης, ἀνήλωσεν ἀρ. α' δρ. τοῦ ἀναλίσκω ἥ ἀναλόω-ῶ (=ἔξιδεύω, καταστρέφω). ἀνήλισκον καὶ ἀνήλουν, ἀναλώσω, ἀνήλωσα, ἀνήλωκα, ἀνήλωκειν. ἐμάραρε ἀρ. α' δρ. τοῦ μαραίνω (=σβήνω, καταστρέφω, ἔξασθενίζω δλίγον κατ^τ δλίγον), μέλλ. μαραγῶ, ἐξονούσα=δικαίωμα, ἐλευθερία. μᾶλλον ἐπίρρ. συγκρ. βαθι. (θετ. μάλα ὑπερθετ. μάλιστα). καλλαγαθία=χρηστότης, ἔραθυμα=ὅκνηρα. παρασκευάσων—παρακαλῶ μέν. ἀρέλησην δρό. α' τοῦ ὠφελῶ. πλείων καὶ πλείονα οὐδ. πληθ. ἀρ. συγκρ. βαθιμ. τοῦ ἐπιθ. πολύς, πολλή, πολὺ συγκρ. δ, ἥ πλείων τὸ πλέον (γεν. πλείονος καὶ πλέονος) ὑπερθ. πλεῖστος, η, ον. ἔχοντας μετ. ἐν. τοῦ ἔχω, εἰ-

χον, ἔξω καὶ σχήσω, ἔσχον, ἔσχηκα, ἔσχήκειν. ἔβλαψε ἀόρ. τοῦ βλάπτω, παρακμ. βέβλαφα. ἔκόσμησε ἀόρ. α' τοῦ κοσμέω·—στολίζω, παρακμ. κεκό-σμηκα. ἐπεσκότησεν ἀόρ. α' ὁρ. τοῦ ἐπισκοτέω·— (=ἐπιρρίπτω σκότος, παρ-εμποδίζω), ἐπεσκότουν, ἐπισκοτήσω, ἐπεσκότησα.

οῖος δοτ. πληθ. ἀναφ. ἀντ. ὅς, ἡ, ὁ. ἂν δυνητικὸν μόριον. ἀκιβλήλως ἐπίρρ. τροπ.—ἀνοθεύως, γνησιῶς. δρθῶς. συνανξηθῆ ὑποτ. παθ. ἀόρ. α' τοῦ συνανξάνομαι καὶ συνανξομαι (=αὐξάνομαι μὲ κάποιον), συνηξανόμην καὶ συνηξόμην, συναυξήσομαι, συναυξηθήσομαι, συνηξήθην, συνηξόημαι, συνηξήμην. συγγράσων (=γηράσκω μὲ κάποιον), συνεγήρασκον, συγγη-ράσω, συνεγήραστα, συγγεγήρασκα. δ, ἡ ἀρείττων, τὸ κρείττον ἐπίθ. συγκρ. βαθμ. (θετ. ἀγαθός, ἡ, ὃν ὑπερθ. κράτιστος, η, ον). εὐγένεια=εὐγενής κατα-γωγή. καθιστάς, καθιστᾶσα, καθιστάτη μετ. ἐν. τοῦ καθίστημι, καθίστην, καταστήσω, κατέστησα, καταστήσας ἔχω. θαρσαλέως=θαρραλέως ἐπίρρ. τροπ.=μὲ θάρρος ὑπομένοντα μετ. ἐν. τοῦ ὑπομένων, ὑπέμενον. ὑπομενῶ, ὑπέμεινα, ὑπομεμένηκα, ὑπεμεινήκειν. ὄκνος=δισταγμός, ψώγος=μοιφή, κατάκρισις, πόνος=κόπος, ἐργασία. ἥγουμένη μετ. ἐν. τοῦ ἥγεομαι·—σύμαι=νομίζω, θεωρῶ (Ιδε § 2). ἔδιος, ἔδια, ἔδιον ἐπίθ. θετ. βαθμ.=εὔκολος (συγκρ. δ, ἡ ὁρῶν, τὸ ὁρῶν ὑπερθ. ἔξτος, η, ον). καταμαθεῖν ἀπαρ. ἀόρ. β' τοῦ καταμανθάνω (=κατανοῶ), ἐμάνθανον, ταθήσομαι, ἐμαθον, μεμάθηκα, ἐμεμαθήκειν. δ ἀθλος=ἄγων, κατόρφωμα (τὸ ἀθλῶν=βροβεῖον). τηλικοῦ-τος, τηλικαντή, τηλικοῦτον) δεικτ. ἀντ.=τόσον μέγας, λαμπρός, εὐδόξια=καλὴ φήμη, τιμῇ, δόξῃ. χαρακτήρ=ἐργαλεῖον πρὸς χάραξιν, χαρακτήθεν ση-μεῖον, τύπος. σφραγίς, ἐπέβαλεν ἀόρ. β' ὁρ. τοῦ ἐπιβάλλω (=βάζω ἐπάνω, χαράσσω ἐπάνω), ἐπέβαλλον, ἐπιβαλλον, ἐπιβέβληκα, ἐπεβεβλή-κειν. δ ἄπας, ἡ ἄπασα, τὸ ἄπαν ἐπίθ. γ'=δλος γενικῶς. δύνασθαι ἀπαρ. ἐν. τοῦ δύναμαι. λήθη=λησμονία. ἐμποιήσων ἀπαρ. ἀόρ. α' τοῦ ἐμποιεώ·— (=ἐμβάλλω), ἐνεπούλουν, ἐμποιήσω, ἐνεπούσα, ἐμπεποίηκα. ἐνεπεποίηκειν. ἐμποιῶ λήθην τινδος=κάμων νὰ λησμονηθῆ κάτι. πεπραγμένων μετ. παθ. παρακμ. τοῦ πράττομαι, ἐπραττόμην, πράξομαι, πραχθήσομαι, ἐπραξάμην, ἐπράχθην, πέπραγμαι, ἐπεπράγμην.

Συντακτικά—Αἰσθητικό.—**ἡμεῖς** ὑποκ. τῶν μετ. καὶ τοῦ δ. μέλλομεν. ἐνδρόντες—γράψαντες ἐπιθετ. μετ. παράκησιν—παραίνεσιν (ιντίθεσις) ἀντικ. τῶν μετ. σοι ἀντικ. τοῦ συμβούλευειν, ὄπερ. τελ. ἀπαρ. ως ἀντικ. τοῦ μέλ-λομεν. ὄν.... ὀίκονομεῖν 4 πλάγιαι ἔρωτημ. προτ. ἔξαρτώμ. ἐκ τοῦ συμ-βουλεύειν. δρέγεσθαι—ἀπέχεσθαι—δμιλεῖν—οίκονομεῖν ὑποκείμ. τοῦ ἀπροσ. χοή. τοὺς νεωτέρους ὑποκ. καὶ τῶν 4 ἀπαρ. ων ἀντικ. τοῦ δρέγεσθαι. ἔρ-γων ἀντικ. τοῦ ἀπέχεσθαι. τίνων ἐπιθ. διορ. ποίοις τιοῖν ἐπιθ. διορ. ἀν-θρώπωτοις ἀντικ. τοῦ δμιλεῖν. τὸν βίον ἀντικ. τοῦ οίκονομεῖν. ἐκτινάν γεν. κτητική. δοσος (ὑπόκ.). ἐπορεύθησαν (μεταφορά) ἀναφ. πρότ. τὴν δόδον σύ-στοιχον ἀντικ. ταύτην ἐπιθ. διορ. τοῦ βίου γεν. κτητική οὗτοι ὑποκ. τοῦ δ. καὶ τοῦ ἀπαρ. μόνοι κατηγορ. διορ. ἐφικέσθαι ἀντικ. (τελ. ἀπαρ.) ἔξαρτώμ. ἐκ τοῦ ἡδυνήθησαν ώς δυνητικοῦ δ. τῆς ἀρετῆς ἀντικ. τοῦ ἀπαρ. ἡς...ἔστι ἀναφ. πρότ. κτήμα ὑποκ. (α' ὅρος συγκρ.). οὐδὲν ἐπιθ. διορ. σεμνότερον—βεβαιότερον κατηγ. ἡς δηλ. ἀρετῆς β' δορος συγκρισεως.

ἀνήλωσε γνωμικός ἀόρ. (Ιδε § 1 διέλυσε)=ἀναλίσκει (μεταφορά). πλοῦ-τος ὑποκ. τοῦ ἐστίν. ὑπηρέτης κατηγ. κακίας γεν. ἀντικειμ. τοῦ ὑπηρέ-της καὶ α' δορος συγκρισεως. ἡ καλοναγαθίας ἐπίσης γεν. ἀντικειμ. καὶ β' δορος συγκρισάνων—παρασκαλῶν αλιτολ. μετ. ἐξονσίαν—τῇ δρ-θυμίᾳ δύο ἀντικ. τοῦ παρασκευάζων. τοὺς νέους ἀντικ. τοῦ παρασκαλῶν. ἐπὶ τὰς ἥδονάς ἐμπρόθ. διορ. σκοποῦ. ὠφέλησεν—ἔβλαψε—ἔκόσμησε—ἐπεσκότη-σεν γνωμικοὶ ἀόρ.=ῳφελεῖ—βλάπτει—κοσμεῖ—ἐπισκοτεῖ (Ιδε τὰς ἀντιθέ-σεις καὶ τὰ δμοιτολευτα). δώματη ὑποκ. τοῦ ὠφέλησε. μετὰ φρονήσεως ἐμπρόθ. διορ. συνοδείας. ἀνεν ταύτης ἐμπρόθ. διορ. ἔξαιρέσεως. πλειω=πλείονας βλάβας α' σύστοιχον ἀντικ. τοῦ ἔβλαψε. τοὺς ἔχοντας (ἐπιθ. μετ.)

β' ἀντικ. τὰ σώματα ἀντικ. τοῦ ἐκόσμησε. τῶν ἀσκούντων=ἀσκουμένων γεν-
κτητική. ταῖς ἐπιμελείαις ἀντικ. τοῦ ἐπεσκότησεν. τῆς ψυχῆς γεν. ἀντικειμ.
εἰς τὸ ταῖς ἐπιμελείαις.

ἡ κτῆσις (ύποκ.) τῆς ἀρετῆς (γεν. ἀντικειμ.) =ἡ ἀρετὴ. μόνη κατηγ.
διορ. ὡς ἀντικ. τοῦ συγγηράκει ἐνν. τὸ τούτοις. οἷος (δοτ. προσωπικὴ ἀντὶ :
ῶν) ἄν συναυξῆθῇ ἀναφ. πρότ. ὡς ύποκ. ἐνν. ἡ ἀρετὴ. ταῖς διανοίαις ἀντικ.
ἀκιβδήλως ἐπιρρ. διορ. τρόπου (μεταφορά ἐκ τῶν νομισμάτων). ἡ ἀρετὴ ἐνν.
ῶς ύποκ. τοῦ ἔστι. κρείτων—χρησιμωτέρα κπ·ηγορ. πλούτου—εὐγενείας
γενικαὶ συγκριτικαὶ ἀποδιδόμεναι ἡ μὲν πρώτη εἰς τὸ κρείτων, ἡ δὲ δευ-
τέρα εἰς τὸ χρησιμωτέρα. ίδε τὴν χιαστὶ τοποθέτησιν τῶν λέξεων.

πλούτου ~~X~~ κρείτων
χρησιμωτέρα εὐγενείας

καθιστᾶσα — ὑπομένοντα — ἡγουμένη αἰτιολ. μετ. ἡ ἀρετὴ ἐνν. ὡς ύποκ-
τοῖς ἄλλοις δοτ. προσωπική. τὰ ἀδύνατα ἀντικ. δυνατὰ κατηγ. τὰ φοβερὰ
ἀντικ. τοῦ ὑπομένοντα. τῷ πλήθει δοτ. ἀντικειμ. εἰς τὸ φοβερά. θρασ-
λέως ἐπιρρ. διορ. τρόπου. τὸν ὄκνον—πόνον ἀντικ. τοῦ ἡγουμένη. ϕό-
γον ἔπαινον κατηγορ. καταμαθεῖν ύποκ. τῆς ἀπρωσάπου φράσεως ἔξιδιόν
ἔστι. ὡς ύποκ. τοῦ ἀπαρ. ἐνν. τὸ ἀδρίστον: τινά. τοῦτο (αἴτ.) ἀντικ. τοῦ
ἀπαρ. ἐκ τῶν ἄθλων—(ἐκ) τῶν ἔργων ἐμπρόθ. διορ. δηλεύντες ἀφετηρίαν.
Ἡρακλέους—Θησέως γεν. κτητικαὶ ἡ μᾶλλον τοῦ δημιουργοῦ οἰς... ἐπέβα-
λεν (μεταφορά ἐκ τῶν νομισμάτων) ἀναφ. πρότ. τὸ οἷς δοτ. προσωπ. ἀντὶ :
ῶν (ῶν τοῖς ἔργοις σχῆμα καθ' δλον καὶ μέρος). ἡ ἀρετὴ ύποκ. τῶν τρόπων
γεν. κτητική. χαρακτήρα—τοῖς ἔργοις δύο ἀντικειμ. τηλικοῦτον ἐπιθ. διορ.
εὐδόξ' ας γεν. κτητική. ὠστε... μηδὲ δύνασθαι... συμπερασματικὴ ἀπαρεμφα-
τικὴ πρότ. χρόνον ύποκ. τοῦ δύνασθαι. τὸν ἄπαντα ἐπιθ. διορ. ἐμποιήσαι
ἀντικ. (τελ. ἀπαρ.) ἐκ τοῦ δύνασθαι ἔχαρτων: ὡς ύποκ. ἐνν. τὸν χρόνον.
λήθην ἀντικ. τοῦ ἐμποιῆσαι τῶν πεπραγμένων (ἐπιθ. μετ.) καὶ γεν. ἀντι-
κειμ. τοῦ λήθην. ἔκεινοις ποιητικὸν αἴτιον κατὰ δοτικὴν ἀπλῆν.

Πραγματικά.—γράψαντες κατὰ τρόπον φιλικὸν καὶ ἄνευ μεγάλης προ-
σοχῆς εἰς τὴν τεχνικὴν τοῦ λόγου. ἡς δηλ. τῆς ἀρετῆς. πλούτος ὑπηρέτης
πλήν δλίγων ἔξαιρεσεων δι πλούτος εἰναι σύμβουλος κακῶν καὶ μάλιστα
καταστοεπικός εἰς τοὺς νέους. τὰ σώματα τῶν ἀσκούντων δηλ. τῶν ἀδλη-
τῶν καὶ ἐν γένει τῶν γυμναζομένων. ἐπιμελείαις ψυχῆς ἐννοεῖ πνευματι-
κὴν καὶ ψυχικὴν μόρφωσιν. εὐγένεια καταγωγὴ ἐκ καλοῦ ἡ ἐνδόξου γένους.
δυνατὰ καθιστᾶσα εἰς τοὺς ἔχοντας τὴν ἀρετήν. Ἡρακλῆς υἱὸς τοῦ Διὸς
καὶ τῆς Ἀλκμήνης, ἥρως τῆς ἀρχαίας Ἑλλάδος γνωστὸς ἐκ τῶν 12 ἄθλων
του. Θησεὺς Ἀθηναῖος, υἱὸς τοῦ Αιγέως καὶ τῆς Αἴθρας, γενναῖος ἥρως καὶ
μιμητὴς τοῦ Ἡρακλέους.

Νόμημα.—Εἰς τὴν πέμπτην παράγραφον διηγεῖται ὁ Ἰσοκράτης δηλοῖ δτι δὲν ἔχει
πρόθεσιν νὰ γράψῃ λόγον προτρεπτικὸν περὶ ῥητορικῆς, ἀλλὰ νὰ δώσῃ
μίαν φιλικὴν συμβουλήν, τὴν δποίαν πρέπει νὰ ἔχουν πάντοτε ύπ· ὅψει των
οἰ νέοι, περὶ τοῦ τι πρέπει νὰ ἐπιθυμοῦν, ἀπὸ ποιας πράξεις νὰ ἀπέχουν,
ποιούντων ἀνθρώπους νὰ συναναστρέψωνται καὶ κατὰ ποιὸν τρόπον νὰ δύθμι-
ζουν τὴν ζωὴν των. Λέγει λοιπὸν δτι ἡ ἀρετὴ εἰναι τὸ εὔγενέστερον καὶ
ἀσφαλέστερον ἀγαθόν, τὸ δποίον πρέπει νὰ ἐπιδιώκουν.

Ἡ ὥραιότης μαραίνεται ἀπὸ τὸν χρόνον καὶ τὴν ἀσθένειαν, δ πλούτος
ἔξυπηρετεῖ τὴν φαυλότητα καὶ ὀδηγεῖ εἰς τὰς ἀπολαύσεις, ἡ δὲ σωματικὴ
δύναμις ἀποτελεῖ μὲν κόσμημα διὰ τὸν ἔχοντα αὐτήν, ἀλλ' ἐὰν δὲν συνο-
δεύεται μὲ τὴν φρόνησιν, βλάπτει καὶ ἐπισκοτίζει τὴν ψυχικὴν καὶ πνευμα-
τικὴν μόρφωσιν.

“Η ἀρετὴ παρακολουθεῖ τὸν ἄνθρωπον μέχρι τοῦ γήρατος καὶ εἰναι ἀνωτέρα τοῦ πλούτου καὶ τῆς εὐγενοῦς καταγωγῆς, διότι τὰ ἀδύνατα εἰς τοὺς ἄλλους καθιστᾶ δυνατά εἰς τοὺς ἔχοντας αὐτὴν καὶ διότι ἐπαινεῖ τὴν ἑργατικότητα καὶ κατηγορεῖ τὴν ὀκνηρίαν. “Οτι εἰναι ἀληθῆ ὅλα αὐτά, ἀποδεικνύεται ἐκ τῶν κατορθωμάτων τοῦ Ἡρακλέους καὶ τοῦ Θησέως, τὰ δποῖα παραμένουν ἀλησμόνητα ἀπὸ τοὺς ἀνθρώπους διὰ μέσου τῶν αἰώνων.

Περιλήψεις. — 1) Ποιὸς ὁ σκοπὸς τῆς συγγραφῆς τοῦ παρόντος λόγου. 2) Ἡ ἀρετὴ εἰναι εὐγενές καὶ ἀσφαλές ἀγαθόν. 3) Τὸ ἐφήμερον τῆς ὡραιότητος. 4) Ο πλοῦτος ἔξυπηρετικὸς τῆς φαυλότητος. 5) Ἡ σωματικὴ δύναμις ἀνευ φρονήσεως βλάπτει. 6) Ἡ ἀξία τῆς ἀρετῆς καὶ 7) Τὰ παραδείγματα Ἡρακλέους καὶ Θησέως.

(γ') § 9+12

Οὐ μὴν ἀλλ᾽
ἀναμνησθεὶς καὶ τὰς προαιρέσεις
τοῦ πατρὸς ἔξεις οἰκεῖον

καὶ καλὸν παράδειγμα
τῶν λεγομένων
ὕπο ἔμοῦ σοι
διετέλεσε γάρ τὸν βίον
οὐκ ὀλιγωρῶν τῆς ἀρετῆς
οὐδὲ δρχόμων,
ἄλλα τὸ μὲν σῶμα ἐγύμναζε
τοῖς πόνοις,
τοὺς δὲ κινδύνους ὑπέμενε
τῇ ψυχῇ.
Οὐδὲ τὸν πλοῦτον
παρακαίρως ἥγάπα,
ἀλλ᾽ ἀπέλαυσε μὲν
τῶν παρόντων ἀγαθῶν
ὅς θνητός,
ἐπεμελεῖτο δὲ
τῶν ὑπαρχόντων
ὅς ἀθάνατος
οὐδὲ ταπεινῶς διώκει
τὸν ἔαυτοῦ βίον,
ἄλλα φιλόκαλος ἦν
καὶ μεγαλοπρεπής
καὶ τοῖς φίλοις κοινὸς
καὶ μᾶλλον ἐθαύμαζε
τοὺς σπουδάζοντας περὶ αὐτὸν
ἢ τοὺς προσήκοντας γένει
ἥγειτο γάρ
πρός ἔταιρείαν εἶναι
πολλῷ κρείττω
φύσιν νόμου
καὶ τρόπον γένους
καὶ προαιρέσιν
ἀνάγκης;
ἔπιλίποι δ' ἀνήμας
δι πάς χρόνος,
εἰ καταριθμησαίμεθα

‘Αλλ’ ὅμως,
ἐὰν ἐνθυμηθῆς καὶ τὰ φρονήματα
τοῦ πατρός (σου), θά ἔχῃς οἰκογενειακὸν
καὶ λαμπτὸν παράδειγμα
ἔκεινων, τὰ δποὶα λέγονται
ἀπὸ ἐμὲ εἰς σέ·
διότι ἐπέρασε τὴν ζωὴν (του),
χωρὶς νά παραμελῇ τὴν ἀρετὴν
καὶ χωρὶς νά εἰναι ὀκνηρός,
ἄλλα τὸ μὲν σῶμα ἐγύμναζε
μὲ τοὺς κόπους,
τοὺς δὲ κινδύνους ὑπέμενε
χάριν (τῆς ἐκγυμνάσεως) τῆς ψυχῆς του.
Οὔτε τὸν πλοῦτον
ὑπερβολικῶς ἥγάπα,
ἀλλ᾽ ἀπελάμβανε μὲν
τὰ ὑπάρχοντα ἀγαθά
μὲ τὴν σκέψιν δτι θὰ ἀποθάνη,
ἐφρόντιζε δὲ
διὰ τὴν περιουσίαν (του)
μὲ τὴν σκέψιν δτι ήτο ἀθάνατος·
οὔτε πτωχικὰ ἐκανόνιζε
τὴν ζωὴν του,
ἀλλὰ ἥγάπα τὸ ὡραῖον
καὶ εἰχε μεγαλοπρέπειαν
καὶ εἰς τοὺς φίλους ήτο εὔπροσήγορος
καὶ περισσότερον ἔξειμα
τοὺς ἐπιζητοῦντας τὴν φιλίαν του
παρά τοὺς συγγενεῖς του·
διότι ἐνόμιζεν
δτι πρὸς ἀπόκτησιν τῆς φιλίας εἶναι
κατὰ πολὺ λαχυροτέρα
ἢ φύσις ἀπὸ τὸν νόμον
καὶ δι χαρακτήρα ἀπὸ τὴν συγγένειαν
καὶ δι αὐθόρμητος κλίσις
ἀπὸ τὴν ἀνάγκην·
δὲν θὰ μᾶς ἐπαρκοῦσε δὲ
ὅλος δ χρόνος,
εὰν θὰ ἀπαριθμούσαμε

πάσας τάς πράξεις ἔκείνου,
ἀλλὰ τὸ μὲν ἀκριβές
αὐτῶν δηλώσομεν
ἐν ἑτέροις καιροῖς,
νῦν δὲ ἔξενηνόχαμεν
δεῖγμα τῆς φύσεως
· Ἰππονίκου,
πρὸς δν
δεῖ ζῆν σε,
ὅσπερ πρὸς παράδειγμα
ἡγησάμενον μὲν
νόμον τὸν τρόπον ἔκείνου,
γιγνόμενον δὲ
μιμητὴν καὶ ζηλωτὴν
τῆς πατρῷας ἀρετῆς
αἰσχρὸν γάρ [εἴη]
τοὺς μὲν γραφεῖς ἀπεικάζειν
τὰ καλά τῶν ζώων,
τοὺς δὲ παῖδας μὴ μιμεῖσθαι
τοὺς σπουδαίους τῶν γονέων.
ἡγοῦ δὲ
μιδενὶ τῶν ἀθλητῶν
προσήκειν ἀσκεῖν
επὶ τοὺς ἀνταγωνιστὰς οὕτω,
ὡς (προσήκει)
σοι σκοπεῖν,
δύως γενήσει ἐνάμιλλος
τοῦ πατρὸς τοῖς ἐπιτιθεύμασιν.
Οὐδὲν δυνατὸν (ἔστι) δέ
τὴν γνώμην διατεθῆναι
οὕτω
τὸν μὴ πεπληρωμένον
πόλλων καὶ καλῶν ἀκουσμάτων
τὰ μὲν γάρ σώματα
πέφυκε
αὔξεσθαι
τοῖς συμμέτροις πόνοις,
ηδὲ ψυχὴ τοῖς σπουδαίοις λόγοις.
διόπερ
ἐγὼ πειράσομαι
ὑποθέσθαι σοι συντόμως,
δι' ὃν ἐπιτιθευμάτων δοκεῖς μοι
ἐπιδούναι ἀν
πλείστον πρὸς ἀρετὴν
καὶ εύδοκιμησαι
παρ' ἄπασι
τοῖς ἄλλοις ἀνθρώποις.

Γραμματικά—Σημασιολογικά.—οὐ μὴν ἀλλὰ βραχυλογικὴ ἔκφρασις
καταντήσασα ἀντιθ. σύνδ.—ἐν τούτοις, ἀλλ' ὅμως. προσάρεσαι=ἔκλογή, φρό-
νημα, ἀρχή. ἀναμνησθεῖς μετ. παθ. ἀρ. α' τοῦ ἀναμιμήσομαι (=ἀνακα-
λῶ εἰς τὴν μνήμην, ἐνθυμοῦμαι), ἀνεμιμησκόμην, ἀναμνήσομαι, ἀναμνη-
σθήσομαι, ἀνεμνησάμην, ἀνεμνήσθην, μέμνημαι, ἐμεμνήμην. οἰκεῖος=οἰκογε-
νειακός, συγγενικός. ἔξεις μέλλων ὁριστικῆς τοῦ ἔχω, εἶχον, ἔξω καὶ σχή-
σω, ἔσχον, ἔσχηκα, ἔσχήκειν. λεγομένων μετ. μέσ. ἐν. τοῦ λέγομαι, ἔλεγό-

ὅλας τὰς πράξεις ἔκείνου,
ἀλλὰ τὴν μὲν ἀκριβῆ ἔξιστόρησιν
αὐτῶν θὰ φανερώσωμεν
εἰς ἄλλας περιστάσεις,
τώρα δὲ ἔχομεν ἀναφέρει
δεῖγμα (μόνον) τῶν φυσικῶν προτερη-
μάτων τοῦ Ἰππονίκου,
πρὸς τὸν βίον τοῦ ὄποιου
πρέπει σὺ νὰ ρυθμίζῃς τὴν ζωήν σου,
ώσαν ἀκριβῶς πρὸς πρότυπον,
ἀφοῦ θεωρήσῃς ἀφ' ἐνὸς μὲν
ώς νόμον τὸν χαρακτῆρα ἔκείνου,
ἀφ' ἑτέρου δὲ ἀφοῦ γίνης
μιμητής καὶ θαυμαστής
τῆς πατρικῆς ἀρετῆς
διότι (θὰ ἥτο) ἐντροπή
οἱ μὲν ζωγράφοι νὰ ζωγραφίζουν
τὰ ὠραῖα ἀπό τὰ ἔχοντα ζωήν,
τὰ δὲ τέκνα των νὰ μὴ μιμοῦνται
τοὺς ἑναρέτους ἀπό τοὺς γονεῖς (των)
νὰ ἔχης δὲ ὑπ' ὅψει σου
ὅτι εἰς κανένα ἀπό τοὺς ἀθλητὰς
δὲν ἀρμόζει νὰ γυμνάζεται
κατά τῶν ἀντιπάλων (του) τόσον,
ὅσον (ἀρμόζει)
εἰς σὲ νὰ ἔξετάζῃς,
πῶς θὰ γίνης ἐφάμιλλος
τοῦ πατρὸς ὡς πρὸς τὰ κατορθώματα.
Δὲν εἴναι δυνατὸν ὅμως
νὰ σκεφθῇ
κατ' αὐτὸν τὸν τρόπον
ἔκείνος, δὲ πόποις δὲν ἔχει διδαχθῆ
πολλὰ καὶ ὠραῖα μαθήματα
διότι αἱ μὲν σωματικαὶ δυνάμεις
ἔχουν τὸ φυσικὸν ίδιωμα
νὰ ἀναπτύσσωνται
μὲ τοὺς κανονικοὺς κόπους,
ηδὲ ψυχὴ μὲ τοὺς ηθικούς λόγους.
διὰ τοῦτο ἀκριβῶς
ἐγὼ θὰ προσπαθήσω
νὰ σὲ συμβουλεύσω συντόμως,
διὰ ποίων πράξεων μοῦ φαίνεσαι,
ὅτι μπορεῖς νὰ προκόψῃς
πάρα πολὺ εἰς τὴν ἀρετὴν
καὶ νὰ ἀποκτήσῃς ὑπόληψιν
πλησίον ὅλων γενικῶς
τῶν ἄλλων ἀνθρώπων.

μην, λέξομαι καὶ λεχθήσομαι καὶ βηθήσομαι, ἔλέχθην καὶ ἐρρήθην, εἰρημαι καὶ λέλεγμαι, εἰρήμην. διλιγωρῶν μετ. ἐν. τοῦ διλιγωρέω—ῶ (=όλιγον φροντίζω, διδιαφορῶ, παραμελῶ), ωλιγώσουν, διλιγώρησα, ωλιγώρησα. ἔαθνυμῶν μετ. ἐν. τοῦ ἔαθνυμέω—ῶ (=ἴμαι ἀμέριμνος, ἀμελῶ, μένω ὀργός), ἔρραθύμουν, ὄρραθύμησα, ἔρραθύμηκα. διετέλεσε ἀόρ. τοῦ διατελέω—ῶ, διετέλουν, διατελέσω, διετέλεσα, διατετέλεκα διετετελέκειν. ὑπέμενεν παρατ. τοῦ ὑπομένω. παρακαίρως ἐπίρ. τροπικὸν=περά τὸν καιρόν, ὑπερμέτρως, ὑπερβολικῶς. ἡγάπα παρατ. ἀπέλανε παρατ. τοῦ ἀπολαύνω (=ἔχω τὴν ἀπόλαυσιν πράγματος τίνος), ἀπέλαυνο, ἀπόλαυσμα καὶ ἀπολαυσω, ἀπέλαυσσα, ἀπολέλαυκα, ἀπολελαύκως ἦν. ὡς παραβολικὸν ἐπίρ. ἐπεμελεῖτο παρατ. τοῦ ἀποθέτ. ἐπιμελοῦμαι καὶ ἐπιμελούμαι, ἐπεμελούμην καὶ ἐπεμελόμην, ἐπιμελήσομαι, ἐπεμελήθην, ἐπιμεμέλημαι. ταπεινῶς ἐπίρ. τροπικὸν=κατὰ τρόπον χαμηλόν, φτωχικά. διώκει παρατ. τοῦ διοικέω ὡ (=κυβερνῶ, ῥυθμίζω), διώκουν, διοικήσω, διώκησα, διώκηκεν. ἔαντον αὐτοπαθ. ἀντ. γ' προσ. δ, ἡ φιλόκαλος, ον ἐπίθ. β' τριγεν. καὶ δικατάλ.=δ ἀγαπῶν τὸ δωράιον. δ, ἡ μεγαλοπρεπής, ἐς ἐπίθ. γ' τριγ. καὶ δικ.=δ ἀρμόζων εἰς μεγάλον, ὁ ἔχων μεγαλοπρεπεῖαν, ἔξοχος, λαμπρός. κοινὸς=δ ἀνήκων εἰς πολλούς, διμιλητικός, εὐπροσήγορος. θαυμάζω (παρακμ. τεθαύμακα)=ἔκτιμῶ, αὐτὸν καὶ ἔαντὸν αὐτοπ. ἀντ. γ' προσ. σπουδάζοντας μετ. ἐν. τοῦ σπουδάζως (παρακ. ἐσπουδάκα)=σπεύδω, πράττω τὰ μετὰ σπουδῆς, ἀλλ' ἔδω: ἔπιδιώκω τὴν φιλίαν τινός, οἵ προσήκοντες μετ. ἐν. τοῦ προσήκω=ἄρμόζω, ἀνήκω (=οἱ προσήκοντες γένει=οἱ συγγενεῖς), ἡγεῖτο μέσ. παρατ. τοῦ ἡγοῦμαι=νομίζω. ἔταιρεία (μὲν εἶναι λάθος)=συντροφία, σύνδεσμος, φιλία. πολλῷ δοτ. ἐν. τοῦ ἐπίθ. πολύς. κρείττω καὶ κρείττονα αἰτιατ. ἐν. συγκρ. βαθμ. τοῦ ἐπίθ. ἀγαθός (ὑπερθ. κράτιστος). φύσις=ψυσική προσιδάθεσις. τρόπος=χαρακτήρ. γένος=συγγένεια προσαίρεσις=ἐκλογή, αὐθόρμητος κλίσις. ἐπιλίποις εύκτ. ἀρ. β' τοῦ ἐπιλίπον (=ἀφήνω), ἐπέλειπον, ἐπιλείψω, ἐπέλιπον, ἐπιλέλοιπα, ἐπελελοίπειν. ἂν δυνητ., μόρ καταριθμησάμεθα εὔκτ. μέσ. ἀρ. α' τοῦ καταριθμοῦμαι (=ἔπαριθμῶ) κατηριθμούμην, καταριθμήσομαι, κατηριθμησάμην, κατηριθμήθην, κατηριθμηματι. δηλώσομεν μέλλ. ὅρ. τοῦ δηλόω ὡ (=φανερώνω) ὄμαλόν. ἔξενηνόχαμεν παρακμ. ὅρ. τοῦ ἐκφέρω (=ἀναφέρω, μνημονεύω), ἔξεφερον, ἔξοσα, ἔξηνεγκα καὶ ἔξήνεγκον, ἔξενηνοχα, ἔξενηνόχειν. δεῖ (=πρέπει) ἀπρόσωπ. δ, ἔδει, δεήσει, ἔδέησε, δεδέκτε. δῆγη ἀπαρ. ἐν. τοῦ ἔξω·, ἔξων, βιώσομαι, ἔβιων, βεβίωκα, ἔβεβιώκειν. σ(ὲ) προσωπ. ἀντ. β' προσ. ὕποτερ ἀναφ. τροπ. ἐπίρ. παραδείγμα=πρότυπον, ὑπόδειγμα. ἡγησάμενον μετ. μέσ. ἀρ. α' τοῦ ἡγοῦμαι=νομίζω, θεωρῶ. δηλωτής=θαυμαστής. δ πατρώσ, α, ον ἐπίθ. β'=δ ἀνήκων εἰς τὸν πατέρα, πατρικός, γεγνόμενον μετ. μέσ. ἐν. τοῦ γέγνημαι, ἔγγενόμην, γεγένησομαι, ἔγενόμην, γεγένημαι, ἔγεγενήμην, γραφεῖς=ζωγράφος. ἀπεικάζειν ἀπαρ. ἐν. τοῦ ἀπεικάζω (=ἀπεικονίζω, ζωγραφίζω), ἀπεικάζον, ἀπεικάσομαι, ἀπεικασσα. ζῶν=πᾶν τὸ ἔχον ζών. μιμεῖσθαι ἀπαρ. μέσ. ἐν. τοῦ ἀποθ. μιμέομαι=οῦμαι, ἔμιμούμην, μιμήσομαι, μιμηθήσομαι, ἔμιμησάμην, μεμίμημαι.

ἡγοῦ (ἡγείσθω, ἡγεῖσθε, ἡγείσθων) προστ. ἐν. τοῦ ἡγοῦμαι. μηδείς, μηδεμία, μηδὲν ἐπιμεριστική ἀντων. οὕτω ποσοτικὸν ἐπίρ.=τόσον. προσήκειν ἀπαρ. ἐν. τοῦ ἀπροσώπ. προσήκει (=ἀρμόζει), προσήκε, προσήξει, προσήξε. ὡς ποσοτ. ἐπίρ.=δοσον. σκοπεῖν ἀπαρ. ἐνεστ. τοῦ σκοπέω·ω (=σκέπτομαι, ἔξετάζω, φροντίζω), ἔσκόπουν, σκεψόμαι, ἔσκεψάμην, ἔσκεψμαι. ἔναμιλλος=ἔφαμιλλος, δομοις. γενήσει β' πρόσ. μέλλ. τοῦ γίγνομαι, διετεθῆναι ἀπαρ. παθ. ἀρ. α' τοῦ διατάθεμαι, διετιθέμην, διαθήσομαι, διατεθήσομαι, διεθέμην, διετέθην, διατέθειμαι καὶ διάκειμαι, διετεθείμην καὶ διεκείμην. ἄκονσμα=μάθημα. πεπληρωμένον μετ. παθ. παρακμ. τοῦ πληροῦμαι (=γεμίζομαι), ἐπληρούμην, πληρώσομαι, πληρωθήσομαι, ἐπληρωσάμην, ἐπληρώθην, πεπλήρωμαι, ἐπεπλήρωμην. σύμμετρος=συμμετρικός, ἀνάλογος, σπουδαῖος=θήικός αὐξεσθαι ἀπαρ. μέσ. ἐν. τοῦ αὐξομαι καὶ αὐξάνομαι (ἰδέ ἕ 7). πέφυκε

παρακμ. τοῦ φύουμαι (Ιδὲ § 4). διόπερ συλλογ. σύνδ.=διά τοῦτο. πειράσσομαι μέλλ. τοῦ πειράσσομαι-ῶμαι (=προσπαθῶ), ἐπειρώμην, πειράσσομαι, πειράθησσομαι, ἐπειρασάμην, πεπείραμαι. ὑποθέσθαι ἀπαρ. μ. ἀρο. β' τοῦ ὑποτίθεμαι (=συμβουλεύω), ὑπειτιθέμην. ὑποθήσομαι, ὑπεθέμην, ὑποτέθειμαι, ὑπετεθείμην. ἀν δυν. μόρ. δοκεῖς ἐν. δρ. τοῦ προσωπ. ὁ δοκεώ-ῶ=νομίζω, νομίζομαι, φαίνομαι. ἐπιδῦναι ἀπαρ. ἀρο. β' τοῦ ἐπιδίδωμι (=προκόπτω), ἐπεδίδουν, ἐπιδώσω, ἐπέδωκα, ἐπιδέδωκα, ἐπεδεδώκειν. εὐδοκιμῆσαι ἀπαρ. ἀρο. τοῦ εὐδοκιμέω-ῶ (=ἔχω καλὴν φήμην, ἀποκτῶ ὑπόληψιν, διακρίνομαι), ηγεύδοκιμουν, εὐδοκιμήσω, ηγεύδοκιμησα, ηγεύδοκιμηκα.

Συντακτικά—Αἰσθητικά.—οὐ μὴν ἐνν. ἀπὸ τὰ προηγούμενα ὁράδισν ἔστι καταμαθεῖν..., ἀλλὰ=οὐ μὴν ἀλλὰ (βραχυλογία)=ἀλλ' ὅμως καὶ ἀντίθεσις πρὸς τὰ προηγούμενα. ἀναμνησθεὶς ὑποθ. μετ. τὰς προαιρέσεις ἀντικ. τοῦ πατρὸς γεν. κτητική. οἰκεῖον καὶ καλὸν ἐπιθ. διορ. παράδειγμα ἀντικ. τοῦ ἔξεις. τῶν λεγομένων γεν. ἀντικειμ. εἰς τὸ παράδειγμα. ὑπὲρ ἐμοῦ ποιητικὸν αἴτιον. σοι ἀντικ. τῆς μετ. (δ. πατήη) ἐνν. ὡς ὑποκ. τοῦ διετέλεσε. τὸν βίον ἀντικ. δλιγωρῶν—δαδυνμῶν κατηγορ. μετ. τῆς ἀρετῆς ἀντικ. τοῦ δλιγωρῶν. τὸ σῶμα (αἴτια). ἀντικ. τοῦ ἐγύμναζε. τοῖς πόνοις δοτ. δογανική. τοὺς κινδύνους ἀντικ. τοῦ ὑπέμενεν. τῇ ψυχῇ δοτ. φαριστική. σὸν δλιγωρῶν διετέλεσε—ἐγύμναζε. ὑπέμενεν ἀντιθέσεις. τὸν πλούτον ἀντικ. τοῦ ἥγαπτα. παρακαίρως ἐπιρρ. διορ. τρόπου. τῶν παρόντων ἐπιθ. διορ. ἀγαθῶν ἀντικ. τοῦ ἀπέλαυνε. ὡς θνητὸς κατηγορ. τῶν ὑπαρχόντων ἀντικ. τοῦ ἐπεμελεῖτο. ὡς ἀθάνατος κατηγ. ταπεινῶς ἐπιρρ. διορ. τρόπου. τὸν βίον ἀντικ. τοῦ διώκει. ἔαντον γεν. κτητική. φιλόκαλος—μεγαλοπερεπής—κοινὸς κατηγορ. τοῖς φίλοις δοτ. ἀντικειμ. τοῦ κοινός. οὐδὲ ταπεινῶς διώκει—ἀλλ' ἦν φιλόκαλος καί... ἀντιθέσεις. τοὺς σπουδάζοντας (ἐπιθ μετ.) ἀντικ. τοῦ ἐθαύμαζε καὶ α' ὅρος συγκρίσ. περὶ αὐτὸν ἐμπρόθ. διορ. τόπου. ἡ τοὺς προσήκοντας β' ὅρος συγκρίσεως. γένει δοτ. τοῦ κατά τι ἡ τῆς ἀναφορᾶς. (δ. πατήη) ὑποκ. τοῦ ἥγειτο. εἶναι ἀντικ. (εἰδ. ἀπαρ.) ἐξαρτώμ. ἐκ τοῦ ἥγειτο ὡς δοξαστικοῦ. φύσιν—τρόπον—προαιρέσεις ὑποκ. τοῦ εἶναι (έτεροπροσωπά) καὶ α' ὅροι συγκρίσεως. κρείτων κατηγ. πολλῷ δοτ. τὸν μέτρου. πρὸς ἔταιρείαν ἐμπρόθ. διορ. ἀναφορᾶς. νόμον—γένους—ἀνάγκης β' ὅροι συγκρίσεως.

ἐπιλίποι ἀν δυνητική εὐκτ. ὡς ἀπόδοσις τῆς ὑποθέσεως: εἰ καταφιθμηταί μεθαί ὑποθ. λόγος γ' εἶδους δηλῶν ἀπλῆν σκέψιν τοῦ λέγοντος. χρόνος ὑποκ. δ. πᾶς ἐπιθ. διορ. ἡμᾶς ἀντικ. ἐπιλίποι ὁ χρόνος ἐλέχθη μὲ ὑπερθολήν. τὰς πράξεις ἀντικ. σάπια κατηγορ. διορ. ἐκείνουν γεν. κτητική. τὸ ἀκροβεῖς ἀντικ. τοῦ δηλώσομεν. αὐτῶν γεν. ἀντικειμ. ἐν καιροῖς ἐμπρόθ. διορ. χρόνου. ἐτέροις ἐπιθ. διορ. δεῖγμα (αἴτ.) ἀντικ. τοῦ ἐξενηνόχαμεν (ό πληθ. δηλοῖ μεγαλοπρέπειαν). τῆς φύσεως γεν. ἀντικειμ. Ἰππονίκον γεν. κτητική. πρὸς δὲ δεῖται... ἀναφ. πρότ. πρὸς δὲ ἐμπρόθ. διορ. συμφωνίας. ζῆν ὑποκ. τοῦ ἀπροσώπου δεῖ. σ(ε) ὑποκ. τοῦ ζῆν. πρὸς παράδειγμα ἐμπρόθ. διορ. συμφωνίας. παράδειγμα ἐν σχέσιν πρὸς τὸ ἀνωτέρω. δεῖγμα (μεταφορά) δημιουργεῖται λογοπαίγνιον. ηγησάμενον χρονική μετ τὸν τρόπον ἀντικ. νόμον κατηγ. ἐκείνουν γεν. κτητ. γεγνόμενον χρονική μετ. (σε: ἐνν. ὡς ὑποκ. τῆς μετ μιμητὴν—ζηλωτὴν (συνωνυμία) κατηγ. ἀρετῆς γεν. ἀντικειμ. τῆς πατρώμας ἐπιθ. διορ. αἰσχρότ. ἐννοεῖται ἀν δὴ ἀπρόσωπος φράσις δεχομένη ὡς ὑποκ. τὰ ἀπαρ. ἀπεικάζειν—μιμεῖσθαι. τοὺς γραφεῖς ὑποκ. τοῦ ἀπεικάζειν. τὰ καλὰ ἀντικ. τῶν ζώων γεν. διαιρ. τοὺς παῖδας ὑποκ. τοῦ μιμεῖσθαι. τοὺς σπουδαίους ἀντικ. τῶν γονέων γεν. διαιρ. (γραφεῖς—παῖδας ἀντίθεσις).

(σὲ) ἐνν. ὑποκ. τοῦ ἥγον. μηδενὶ δοτ. προσωπική. τῶν ἀδηλητῶν γεν. διαιρ. οὕτω ἐπιρρ. διορ. ποσοῦ (οὕτω—ώς=τόσον—ὅσον). προσήκειν ἀντικ. (εἰδ. ἀπαρ.) ἐξαρτώμ. ἐκ τοῦ διευθυνσεως. ἀσκεῖται ὑποκ. τοῦ ἀπροσώπου προσήκειν. ὡς ἐνν. προσήκει σοι σκοπεῖν ἀναφ. πρότ. σοι δοτ. προσωπ. σκοπεῖται ὑποκ. τοῦ

έννοουμένου προσήκει. δπως... γενήσει πλαγία ἔρωτημ. πρότ. ἔξαρτωμ. ἐκ τοῦ σκοπεῖν. (σὺ) ἔνν. ώς ὑποκ. τοῦ γενήσει. ἐνάμιλλος κατηγ. τοῖς ἐπιτηδεύμασι δοτ. τοῦ κατά τι ἡ τῆς ἀναφορᾶς. τοῦ πατρὸς γεν. ἀντικειμ. τοῦ ἐνάμιλλος. οὐδὲνατὸν ἔνν. ἔστι ἀπρόσωπος φρ. δεχομένη ώς ὑποκ. τὸ διατεθῆναι. τὴν γνώμην αἴτιατ. τοῦ κατά τι ἡ τῆς ἀναφορᾶς. τὸν πεπληρωμένον (ἐπιθ. μετ.) ώς ὑποκεῖμ. τοῦ διατεθῆναι καὶ μεταφορά. ἀκονσμάτων ἀντικ. τῆς μετ. πολλῶν καὶ καλῶν ἐπιθ. διορ. τὰ σώματα ὑποκ. τοῦ πέφυκε (ἀττικὴ σύνταξις). αὔξεσθαι ἀπαρ. τοῦ σκοποῦ. πόνοις δοτ. δργανική. τοῖς συμμέτροις ἐπιθ. διορ. ἡ ψυχὴ ὑποκ. τοῦ πέφυκε. λόγοις δοτ. δργανική. τοῖς σπουδαῖοις ἐπιθ. διορ. ἔγὼ ὑποκ. τοῦ πειράσσομαι. νῦνοθέσθαι ἀντικ. (τελ. ἀπαρ.) ἔξαρτωμ. ἐκ τοῦ πειράσσομαι. σοι ἀντικ. τοῦ νῦνοθέσθαι. συντόμως ἐπιρρ. διορ. τρόπου. δι' ὅν... εὐδοκιμῆσαι πλαγία ἔρωτημ. πρότ. ἔξαρτωμ. ἐκ τοῦ νῦνοθέσθαι. δι' ὅν ἐμπρόθ. διορ. δργάνουν. μοι δοτ. προσωπική. (σὺ) ἔνν. ὑποκ. τοῦ δοκεῖς. ἀντὶ ἐπιδούναι—(ἄν) εὐδοκιμῆσαι δυνητικά (λόγῳ τοῦ ἄν) εἰδικά ἀπαρ. ώς ἀντικ. τοῦ δοξαστικοῦ δοκεῖς. πλεῖστον ἐπιρρ. διορ. ποσοῦ. πρὸς ἀρετὴν ἐμπρόθ. διορ. ἀναφορᾶς. παρὰ τοῖς ἀνθρώποις ἐμπρόθ. διορ. τόπου. τοῖς ἄλλοις ἐπιθ. διορ. ἀπασιν κατηγορ. διορ.

Πραγματικά.—προαιρέσεις αἱ ἀρχαὶ, τὰς ὁποίας ἡκολούθει εἰς τὴν ζωὴν τοῦ. τῇ ψυχῇ ὑπέμενε τοὺς κινδύνους πρὸς τὸν πόνον τῶν ἡθικῶν δύναμεων τῆς ψυχῆς του. κοινὸς ἐτίθετο εἰς τὴν διάθεσιν τῶν φίλων του. φύσις ἡ φυσικὴ προδιάθεσις. νόμον τῆς διά νόμου ἐπιβαλλομένης φιλίας. ἀνάγκης ἐκ συμφέροντος ἡ ὑπολογισμοῦ ἐκείνου δηλ. τοῦ Ἰππονίκου. αὐτῶν δηλ. τῶν πράξεων. πρὸς δὲ τὸν Ἰππονίκον. παράδειγμα ἡ ζωὴ τοῦ πατρὸς του πρέπει νὰ ἀποτελέσῃ κανόνα βίου εἰς τὸν Δημόνικον. οὕτω προσήκειν ὅπως πρέπει νὰ ἀμιλλᾶται κανεὶς πρὸς τοὺς ἀρίστους ἀντιπάλους του. συμμέτροις κανονικοί, οὕτε πολὺ μεγάλοι καὶ ἐπομένως ἔξαντητικοί οὕτε πολὺ δλίγοι καὶ ἐπομένως ἄχρηστοι (πᾶν μέτρον ἄριστον μηδὲν ἄγαν ποιεῖ· οὐκ ἐν τῷ πολλῷ τὸ εὐ^ν aurea mediocritas). σπουδαῖοι λόγοι εἰναι ἡ ἡθικὴ διαπαιδαγώγησις.

Νόμα.—Πλὴν τῶν κατορθωμάτων τοῦ Ἡρακλέους καὶ τοῦ Θησέως ὁ Δημόνικος πρέπει νὰ ἔχῃ ὑπ’ ὅψει του αὐτὴν τὴν ίδιαν τὴν ζωὴν τοῦ πατρὸς του. Διότι ὁ Ἰππονίκος ἥτο ἐνάρετος καὶ δὲν ἔμενε ποτὲ ἀργός· ἔγύμναζε τὸ σῶμα καὶ τὴν ψυχὴν του· ἔκαμψε μετρίαν τοῦ χορσίν τοῦ πλούτου καὶ ἀπελάμψας τὰ ἀγαθά του μὲ τὸν ίδεαν ὅτι εἶναι θνητός, ἐνῷ ταυτοχρόνως ἐμερίμνα διὰ τὴν περιουσίαν του μὲ τὴν ίδεαν ὅτι εἶναι ἀθανατος. Ἐπίσης ἡγάπα τὸ ὀρατόν, εἶχε μεγαλοπρέπειαν, ἀπέκτα φιλίας καὶ ἥτο περισσότερον δμιλητικός πρὸς τοὺς φίλους του παρὰ πρὸς τοὺς συγγενεῖς του. Εἰς τὸ ζήτημα τῆς φιλίας εἶχε τὴν γνώμην ὅτι ἀνωτέρα εἰναι ἡ φιλία, ἡ ὁποία ἀποκτᾶται ἀπὸ τὴν φυσικὴν προδιάθεσιν, ἀπὸ τὸν χαρακτῆρα καὶ τὴν ἐλευθέραν ἐκλογὴν παρὰ ἀπὸ τὸν νόμον, τὴν συγγένειαν καὶ τὸν ὑπολογισμόν.

Εἶναι τόσαι πολλαὶ αἱ ἐνάρετοι πράξεις τοῦ Ἰππονίκου, ωστε δλος ὁ χρόνος δὲν ἐπαρκεῖ διὰ τὴν ἔξιστρόρησιν αὐτῶν. Καὶ περὶ αὐτῶν μὲν ὁ Ἰσοκράτης δηλοῖ ὅτι θά δμιλήσῃ ἀργότερον, ἐπὶ τοῦ παρόντος δμως ἐπιβάλλεται, δπως ὁ Δημόνικος ἀκούομεθι εἰς τὴν ζωὴν του τὸ παράδειγμα τοῦ πατρός. Διότι ἀποτελεῖ ἐντροπήν, ἐνῷ οἱ γονεῖς εἰναι ἐνάρετοι, τὰ τέκνα των νὰ μη μιμοῦνται αὐτούς.

"Οπως ὁ ἀθλητής, δ ὁποίος ἔχει ἀρίστους ἀντιπάλους καλῶς γυμνάζεται, ἔστι καὶ αὐτὸς πρέπει νὰ φροντίσῃ νὰ γίνη δμοίος τοῦ πατρός του ώς πρὸς τὰς πράξεις, ἔκγυμνάζων τὸ σῶμα του καὶ ἀκούων ἡθικὰς διδασκαλίας. Ποιος δμως θὰ εἶναι δ διδάσκαλός του; 'Ο Ἰσοκράτης ἀναλαμβάνει νὰ δώσῃ τὰς δεούσας συμβουλάς διὰ τοῦ παρόντος λόγου, ωστε καὶ ἀρετὴν καὶ ὑπόληψιν νὰ ἀποκτήσῃ δ μαθητής του.

Περιλήψεις.—1) Πώς ξέζη ότι πρόνικος καὶ ποίας ιδέας είχε περὶ φιλίας. 2) Ο Δημόνικος πρέπει νὰ ξέχῃ ώς κανόνα βίου τὸ παράδειγμα τοῦ πατρός του. 3) Ο Ἰσοκράτης ἀναλαμβάνει νὰ δώσῃ τάς δεούσας συμβουλάς εἰς τὸν Δημόνικον πρὸς ἀπόκτησιν ἀρετῆς καὶ ὑπολήψεως.

2. Κύριον θέμα (Παραίνεσις)

(δ') § 13+14

Πρῶτον μὲν οὖν εὔσέβει τὰ πρὸς τοὺς θεοὺς μὴ μόνον θύων, ἀλλὰ καὶ ἐμμένων τοῖς ὅρκοις· ἔκεινο μὲν γάρ (ἔστι) σημεῖον τῆς εὐπορίας τῶν χρημάτων, τοῦτο δὲ (ἔστι) τεκμήριον τῆς καλοκαγαθίας τῶν τρόπων. Τίμα τὸ δαιμόνιον ἀεὶ μέν, μάλιστα δὲ μετὰ τῆς πόλεως·

οὕτω γάρ δόξεις ἄμα τε τοῖς θεοῖς θύειν καὶ τοῖς ὅρκοις ἐμμένειν. Γίγνου περὶ τοὺς γονεῖς

τοιοῦτοις, οἶους ἀν εὔξαιο γενέσθαι περὶ σεαυτὸν τοὺς σεαυτοῦ παῖδας.
"Ασκει τῶν γυμνασίων περὶ τὸ σῶμα μὴ τὰ πρὸς τὴν ρώμην, ἀλλὰ τὰ πρὸς τὴν ύγειαν·

τοῦτο δ' ἀν ἐπιτύχοις, λιγοις τῶν πόνων δυνάμενος ἔτι πονεῖν.

Γραμματικὰ—Σημασιολογικά.—εὔσέβει (-είτω-εῖτε-ούντων) προστακτ. ἐν. τοῦ εὐσέβεω-ῶ=είμαι εὔσεβής. θύων μετ. ἐν. τοῦ θύω=θυσιάζω, προσφέρω θυσίας, παρακα. τέθυνα, ἐμμένων μετ. ἐν. τοῦ ἐμμένω (=μένω σταθερός, τηοῦ), ἐνέμενον, ἐμμενῶ, ἐνέμεινα, ἐμμεμένηκαν, εὐπορία=εύκολα, ἀφθονία, καλοκαγαθία=χρηστότης. τεκμήριον=ἀπόδειξις. τίμα πρωτ. ἐν. τοῦ τιμώ-ῶ. τὸ δαιμόνιον=τὸ θεῖον, ἡ θέσης, ἀεὶ χρον., ἐπίρρ. μάλιστα ὑπερθ. βαθμ. (θετ. μάλα, συγκρ. μᾶλλον). δόξεις μέλλ. τοῦ δοκέω-ῶ=νομίζω, φχνομαι, ἀμα χρον. ἐπίρρ.=γιγχόνως. θύειν =ἐμμένειν ἀπαρ. ἐν. τοιοῦτος, τοιανή, τοιοῦτον() δεικτ. ἀντ. γίγνου προστακτ. ἐν τοῦ γίγνομαι. οἷος, οἴλα, οἴον ἀντα. ἀν δυνητικὸν μόριον. εὐεξάμην, εὐέξαιο, εὐτατο... εὐτ. μ. ἀρ. α' τοῦ ἀπόθετ. εὐχούμην, ηγχόμην, εὐδομαι, ηγδάμην, ηγύμαι σεαυτὸν καὶ σαντὸν αὐτοπαθ. ἀντ. β' προσ. (α' ἐμαντόν, γ' ἔαντόν). γενέσθαι ἀπαρ. μ. ἀρ. β' τοῦ γίγνομαι. ἀσκει πρωτ. ἐν. τοῦ ἀσκέω-ῶ=

Πρῶτον μὲν λοιπὸν νὰ εἰσαι εὔσεβής εἰς ζητήματα σχετικά μὲ τοὺς θεοὺς ὅχι μόνον μὲ τὸ νὰ προσφέρης θυσίας, ἀλλὰ καὶ μὲ τὸ νὰ μένης πιστὸς εἰς τοὺς ὅρκους·

διότι ἔκεινο μὲν (εἰναι) σημεῖον τῆς ἀφορίας τῶν χρημάτων, τοῦτο δὲ (εἰναι) ἀπόδειξις τῆς χρηστότητος τοῦ χαρακτῆρος. Νὰ τιμᾶς τὸ θεῖον πάντοτε μέν, ἀλλὰ πρὸ πάντων μετά τῶν συμπολιτῶν σου·

διότι ἔτοι θά φανῆς, δτι συγχρόνως καὶ εἰς τοὺς θεοὺς προσφέρεις θυσίας καὶ εἰς τοὺς ὅρκους μένεις πιστός. Νὰ συμπεριφέρεσαι πρὸς τοὺς γονεῖς σου

μὲ τέτοιον τρόπον, δπως θελεις εὐχηθῆ νὰ συμπειφερθοῦν πρὸς τὸν ἔαυτόν σου τὰ ἰδικά σου τέκνα. Νὰ καταγίνεσαι ἐκ τῶν σωματικῶν ἀσκήσεων ὅχι εἰς ἔκεινας, αἱ ὁποῖαι συντελοῦν εἰς τὴν σωματικὴν δύναμιν, ἀλλ' εἰς ἔκεινας, αἱ ὁποῖαι συντελοῦν εἰς τὴν ύγειαν·

τοῦτο δὲ δύνασαι νὰ κατορθώσῃς, ἐδὸν τερματίζεις τοὺς κόπους, ἐνῷ δύνασαι ἀκόμη νὰ κοπιάξῃς.

ἐκτελῶ, κάμνω, καταγίνομαι. γυμνάσιον=ᾶσκησις, γυμναστήριον. ὑγίεια=ὑγεία. ἀν δυνητ. μόρ. ἐπιτύχοις εύκτ. ἀρ. β' τοῦ ἐπιτυγχάρω (=κατόρθων), ἐπετύγχανον, ἐπιτεύξομαι, ἐπέτυχον, ἐπιτεύχηκα, ἐπετευχήκειν. εἰ δύνη. σύνδ.=ἔάν. λήγοις εύκτ. ἐν. τοῦ λήγω (=παύω, τελειώνω), ἔληγον, λήξω, ἔληξα. πονεῖν ἀπαρ. ἐν. τοῦ πονέω-ῶ=κοπιάζω, παρακμ. πεπόνηκα. δυγά-μενος μετ. ἐν. τοῦ ἀποθ. δύναμαι.

Συντακτικά—Αισθητικά.—εὐσέβει—τίμα—γίγνον—ἀσκει αἱ προστακτ. δῆλούν παραίνεσιν. τὰ πρὸς τὸν θεοὺς ἀλίτατ. τοῦ κατά τι ἡ τῆς ἀναφορᾶς. θύνω—έμμενων τροπικαὶ μετ. τοῖς δροῖς ἀντικ. τοῦ ἐμμένων. μὴ μόνον—ἀλλὰ καὶ συμπλοκὴ δύο προτάσεων ἡ δρῶν μιᾶς προτάσεως, καθὴν τὸ δεύτερον τῶν συμπλεκομένων παρισταται δις μεῖζον καὶ σπουδαιότερον τοῦ πόντου (συμπλοκὴ ἐπιδοτική) πρβλ. μὴ δύτας—ἀλλὰ μηδέ, οὐδὲ δύτας—ἀλλὰ καὶ κλπ. ἐκεῖνο ὑπόκ. τοῦ ἐννοούμενου δρῆμ. ἔστι. σημεῖον κατηγ. εὐπορίας γεν. ἀντικειμ. εἰς τὸ σημεῖον (=σημαίνει τὴν εὐπορίαν). τῶν χρημάτων γεν. ὑποκειμ. τοῦτο ὑπόκ. πάλιν τοῦ ἐννοούμενου ἔστι. τεκμήριον κατηγ. καλοκαγαθίας γεν. ἀντικειμ. (=τεκμηριοῦ τὴν καλοκαγαθίαν). τῶν τρόπων γεν. ὑποκειμ. σημεῖον—τεκμήριον συνωνυμία. τὸ δαμόνιον ἀντικ τοῦ τίμα. ἀεὶ ἐπιρρ. διορ. χρόνου. μετὰ τῆς πόλεως ἐμπρόθ διορ. συνεργίας. θύειν—έμμενες ἀντικ. (εἰδ. ἀπαρ.) ἔξαρτώμ. ἐκ τοῦ διοξατικοῦ δόξεις. ὡς ὑπόκ. δρῆ. καὶ ἀπαρ. ἐνν. τὸ σὺν (ταυτοπροσωπία). τοῖς θεοῖς ἀντικ. τοῦ θύειν, τοῖς δροῖς ἀντικ. τοῦ ἐμμένειν. τοιοῦτος κατηγ. εἰς τὸ ἐννοούμενον (σὺν) ὑπόκ. τοῦ γίγνον. περὶ τοὺς γονεῖς ἐμπρόθ. διορ. ἀναφορᾶς. οἵους ἄν εὐξαιρεῖ ἀναφ. πρότ. ἡ εύκτ. εἰναι δυνητική. (αὐ) ἐνν. ὑπόκ. τοῦ δ. γενεσθαί ἀντικ. (ιελ. ἀπαρ.) ἔξαρτώμ. ἐκ τοῦ εὐξαιρεῖ ὡς ἐφετικοῦ δ. τοὺς παῖδας ὑπόκ. τοῦ ἀπαρ. (ετεροπροσωπία). σαντοῦ γεν. κτητική. οἵους κατηγ. περὶ σαντὸν ἐμπρόθ. διορ. ἀναφορᾶς. (τοιοῦτος—οἵους=ἔστι—δπως). τῶν περὶ τὸ σῶμα ἐπιθ. διορ. γυμνασίων γεν. διαιρ. τὰ πρὸς τὴν δ.—τὰ πρὸς τὴν υ. (ἀντίθεσις) ἀντικ. τοῦ ἀσκει. τούτου ἀντικ. τῆς δυνητικῆς εύκτ. ἀν ἐπιτύχοις. εἰ λήγοις ὑπόθ. πρότ. τῶν πόνων ἀντικ. τοῦ δ. δυνάμενος ἐνδοτικὴ μετ. πονεῖν ἀντικ. (ιελ. ἀπαρ.) ἔξαρτώμ. ἐκ τῆς μετοχῆς ἐδῶ ὑπάρχει ὑπόθ. λόγος γένειος δηλῶν ἀπλῆν σκέψιν τοῦ λέγοντος.

Πραγματικά.—εὐσέβει ἡδη δρήτωρ εἰσερχόμενος εἰς τὸ κύριον θέμα, τὸ περιλαμβάνον τὰς παραίνεσις, θεωρεῖ πρώτιστον καθῆκον τῶν νέων τὴν πρὸς τοὺς θεοὺς εὐδέβειαν (πρβλ. τὴν πρώτην ἐντολὴν τοῦ Δεκαλόγου). πρὸς τοὺς θεοὺς εὐδέβειαν (πρβλ. τὴν πρώτην ἐντολὴν τοῦ Δεκαλόγου). ἐκεῖνο δηλ., ἡ προσφορὰ τῶν θυσιῶν πρὸς τὴν θεούς. τοῦτο ἡ πιστὴ τήρησις τῶν δρκῶν. μετὰ τῆς πόλεως τὸ νὰ τιμῷ ίδιαιτέρως τὸ θεῖον εἰναι εὔπρόσδεκτον, ἀλλ' ἡ συμμετοχὴ εἰς τὰς ὑπὸ τῆς πόλεως καθιερωμένας πανηγυρικὰς ἔστας μετὰ θυσιῶν ἐνέχει μεγαλοπρόπειαν καὶ ἐπισημότητα. τοῖς δροῖς ἐμμένειν πρόκειται περὶ τοῦ ἐφετικοῦ δρκοῦ, τὸν ὄποιον ἡδη ἔχει δώσει δ. Δημόνικος καὶ τὸν ὄποιον πρέπει νὰ τηρῇ: «οὐ καταισχνῶ δύπλα τὰ ἔσρα... καὶ τὰ πάτρια ιερά τιμήσω...». περὶ τοὺς γονεῖς τὰ τέκνα εἰχον καθῆκον καὶ μετὰ τὸν θάνατον τῶν γονέων νὰ τιμοῦν αὐτοὺς προσφέροντα χοδὲς καὶ μετὰ τὸν θάνατον τῶν γονέων νὰ τιμοῦν υγροῦ τινος (ὕδατος, οἶνου, γάλακτος, μύρων) ἐπὶ τοῦ νεκροῦ ἡ ἐπὶ τοῦ τάφου αὐτοῦ, τὰ δὲ ἐναγίσματα τῆς σαν θυσίαι λόγων (πρβλ. τὴν πέμπτην ἐντολὴν τοῦ Δεκαλόγου δ. καὶ τὰ νῦν τελούμενα μνημόσυνα, τερισάγια, δωρεάν). λήγοις πόνων ἔστι δυνάμενος τὸ τέρμα δὲν πρέπει νὰ συνοδεύεται μὲ πλήρη ἔξαντλησιν τῶν σωματικῶν δυνάμεων πρέπει νὰ τηρῇ καὶ ἐδῶ τὸ μέτρον (πρβλ. δὲν πρέπει νὰ σταματοῦμε τὸ φαγητό, δταν χορτάσουμε, ἀλλ' ὅταν ὑπάρχῃ ἀκόμη ἐν μικρὸν ἀπόθεμα πείνῃς».

Νόμα.—Ο δρήτωρ εἰσερχόμενος εἰς τὸ κύριον θέμα τοῦ λόγου του συνιστᾷ εἰς τὸν Δημόνικον δ. πρῶτον καθῆκον νὰ εἰναι εὔσεβης πρὸς τοὺς

θεούς, νὰ μετέχῃ τῶν θυσιῶν μετὰ τῶν συμπολιτῶν του καὶ νὰ τηρῇ τοὺς ὅρκους του, διότι ἡ τήρησις τῶν ὅρκων εἶναι ἀπόδειξις χρηστοῦ χαρακτῆρος. Δεύτερον καθῆκον εἶναι ἡ ἀγάπη πρὸς τοὺς γονεῖς του, διότι ἀσφαλῶς δὲ ἴδιος θὰ οὕχετο νὰ ἀγαπᾶται ἀπὸ τὰ τέκνα του. Τρίτον καθῆκον εἶναι νὰ μεριμνᾷ διὰ τὴν σωματικήν του ὑγείαν καὶ ὅχι διὰ τὴν ἀπόκτησιν σωματικῆς βρώμης, πρέπει δὲ νὰ τερματίζῃ τὰς ἀσκήσεις, προτοῦ νὰ αἰσθανθῇ κόπωσιν.

Περιλήψεις.—1) Ἡ πρὸς τοὺς θεούς εὐσέβεια. 2) Ἡ τήρησις τῶν ὅρκων. 3) Ἡ πρὸς τοὺς γονεῖς ἀγάπη καὶ 4) Ἡ ἀσκησις πρὸς ἀπόκτησιν σωματικῆς ὑγείας καὶ ὅχι βρώμης.

§ 15+16

Μήτε στέργε
γέλωτα προπετῆ
μήτε ἀποδέχου
λόγον μειάθ θράσους·
τὸ μὲν γάρ
[ἐστιν] ἀνόντον,
τὸ δὲ μανικὸν [ἐστιν].
Ἄσιχρὸν [ἐστι] ποιεῖν
ταῦτα νόμιζε
μηδὲ εἶναι καλὸν
λέγειν.
Ἐθίζε σεαυτὸν
μὴ εἶναι σκυθρωπόν,
ἀλλὰ σύννωυν·
δι. ἔκεινο μὲν γάρ
δόξεις εἶναι αὐθάδης.
διὰ τοῦτο δὲ φρόνιμος.
Ἄγοῦ μάλιστα
πρέπειν σεαυτῷ
[κόσμον]
αἰσχύνην,
δικαιοσύνην, σωφροσύνην·
τούτοις γάρ ἄτασι
δοκεῖ κοσμεῖσθαι
τὸ ἥθως τῶν νεωτέρων.
Μηδέποτε ἔλπιζε
ποιήσας μηδὲν αἰσχρὸν
λήσειν·

καὶ γάρ ἐν λάθης
τοὺς ἄλλους,
σεαυτῷ συνειδήσεις.
Τοὺς μὲν θεοὺς φοβοῦ,
τοὺς δὲ γονεῖς τίμα,
τοὺς δὲ φίλους αἰσχύνου,
τοῖς δὲ νόμοις πειθό.
Θήρευε τὰς ἡδονάς
τὰς μετὰ δόξης·
τέρψις γάρ

Μήτε ν' ἀγαπᾶς
γέλωτα ἀκράτητον
μήτε νὰ εὐχαριστήσαι
εἰς λόγον θρασύν·
διότι τοῦτο μὲν
[εἶναι ἰδιον] ἀνοήτου,
ἔκεινο δὲ [εἶναι ἰδιον] τρελλοῦ.
Οσα [εἶναι] ἐντροπὴ νὰ πράτης,
αὐτὰ νὰ θεωρῆς
ὅτι δὲν εἶναι ὡραῖον
μήτε νὰ (τὰ) λέγῃς.
Νὰ συνηθίζῃς τὸν ἔσαυτόν σου
νὰ μὴ εἶναι σκυθρωπός,
ἀλλὰ σκεπτικός·
διότι δι' ἔκεινο μὲν
θὰ φανῆς ὅτι εἰσαὶ ἰδιότροπος,
δι' αὐτὸν δὲ συνετός.
Νὰ νομίζῃς πρὸ πάντων
ὅτι ἀριοζεῖ εἰς τὸν ἔσαυτόν σου
[ῶς στολισμός]
τὸ συναίσθημα τῆς ἐντροπῆς,
ἡ δικαιοσύνη, ἡ νηφαλιότης·
διότι δι' ὅλων γενικῶς τούτων
φάνεται ὅτι στολίζεται
ὁ χαρακτήρ τῶν νέων.
Ποτὲ νὰ μὴ ἔλπιζῃς ὅτι,
ἄν πράξῃς καρμάταν κακὴν πρᾶξιν,
θὰ διαφύγῃς τὴν πρωσοχὴν (τῶν ἀνθρώπων).
διότι καὶ ἐν ἀκόμη διαφύγης
τὴν πρωσοχὴν τῶν ὄλλων,
σὺ δὲ ἴδιος θὰ (τὴν) γνωρίζῃς.
Τοὺς μὲν θεοὺς νὰ φοβῆσαι,
τοὺς δὲ γονεῖς νὰ τιμῆσαι,
τοὺς δὲ φίλους νὰ σέβεσαι,
εἰς τοὺς νόμους δὲ νὰ ὑπακούης.
Νὰ ἐπιδιώκῃς τὰς τέρψεις,
αἱ ὁποῖαι συνοδεύονται
μὲ καλὴν φήμην·
διότι ἡ τέρψις,

σύν τῷ καλῷ μέν,
δριστόν [ἔστιν],
ἄνευ δὲ τούτου
[ἔστι] κάκιστον.

ἡ δοία συνοδεύεται μὲν
μὲν τὸ δώραῖον,
ἄριστον [πτ̄ ὅγμα εἰναι],
χωρὶς δὲ αὐτό,
[εἰναι] κάκιστον.

Γραμματικὰ—Σημασιολογικά.—δ γέλως, ωτος γ' κλ. δ, η προσπετής, ἐσ (ἐκ τοῦ προπίπτω), ἐπίθ. γ'=δ πίπτων πρὸς τὰ ἔμπροσθεν, ὀρμητικός, ἀκράτητος, ἀναιδῆς. στέργε προστακτ. ἐν. τοῦ στέργα (=ἄγαπῶ, ἀφοῦμαι), ἔστεργον, στέρξω, ἔστερξα, ἔστοργα (παρακμ. β'). ἀποδέχον προστακτ. μέσ. ἐν. τοῦ ἀποδέχομαι (=δέχομαι, ἐπιδοκιμάζω), ἀπεδεχόμην, ἀποδέξομαι, ἀποδεχήσομαι, ἀπεδεξάμην, ἀπεδέχθην, ἀποδένεγμαι, ἀπεδέδγην. ἀνόητος=δ μὴ ἐννοῶν, μωρός. μανικός=παράφρων, τρελλός, ἀ οὐδ. πληθ. τῆς ἀναφ. ἀντ. δς, ἡ, δ. ποιεῖν ἀπαρ. ἐν. ταῦτα οὐδ. πληθ. τῆς δεικτ. ἀντ. οὐτος, αὐτη, τοῦτο. νομίζε προστ. ἐν. τοῦ νομίζω, μέλλ. νομιᾶ. λέγειν ἀπαρ. ἐν. τοῦ λέγω, ἔλεγον, λέέω καὶ ἔρω, ἔλεξα καὶ εἰπα, εἰπον, εἰρηκα, εἰρήκειν. εἶναι ἀπαρ. ἐν. τοῦ εἶμι, ἦν, ἔσομαι, ἔγενόμην, γέγονα, ἔγεγόνειν. ἔθιζε προστ. ἐν. τοῦ ἔθιζω (=συνθίζω), εἰθίζον, εθιῶ, εἰθίσα, εἰθικα. σεαντὸν αὐτοπαθ. ἀντ. β' προσ. συνθρωπός=δ ἔχων ὅψιν ἀνθρώπου θηλυμένου ἡ ὥργισμένου, κατσούφης (τὸ ἀντίθετον: φαιδρός, ἴλαρός). δ, η σύννονος, τὸ σύννονον ἐπίθ. συνηρηπ. β' κλ.=σκεπτικός, περιφροντις. δ, η αὐθάδης, τὸ αὐθαδες ἐπίθ. γ'=αὐθαλέτος, ἰσχυρογνώμων, δύστροπος. φρόνιμος=νοήμων, συνειός, δόξεις μέλλ. τοῦ δοκεώ-ω=φαίνομαι. ἥγοο προστ. ἐν. τοῦ ἀποθετ. ἥγεομαι-οῦμαι=νομίζω. μάλιστα ἐπίρρ. ὑπερθ. βαθμ. (θετ. μάλα, συγκρ. μᾶλλον). πρέπειν ἀπαρ. ἐν. τοῦ ἀπροσ. πρέπει (=ἀρμόζει) τὸ δ. εἶναι σύνθετον πολλάκις μετὰ προθέσεων, πορατ. διέπρεπε, διαπρέψει, διέπρεψε κ.λπ. αἰσχύνη=αἰσχημα ἐντροπῆς, αἰδώς, εὑπρέπεια. σωφροσύνη=φρόνησις, κοσμιότης, ἔγκρατεια. δοκεῖ ἀπρόσ. ἐν. κοσμεῖθαι ἀπαρ. μ. ἐν. τοῦ κοσμέομαι-οῦμαι (=στολίζομαι), παρακμ. κεκόσμημαι. αἰσχρός, ἀ, δν ἐπίθ. β' συγκρ δ, η αἰσχίων, τὸ αἰσχιον, ὑπερθ. αἰσχιστος, η, ον. ποιήσας μετ. ἀρο. ἔλπιζε προστατ. ἐν. τοῦ ἔλπιζω, μέλλ. ἔλπιω, παρακμ. ἔλπικα. λήσειν ἀπαρ. μέλλ. τοῦ λανθάνω (=διαφεύγω τὴν προσοχήν τινος, κρύπτω), ἔλανθανον, λήσω, ἔλαθον, λέληθα, ἔλελήθειν. ἀν ὑποθ. σύνδ. λάθης ὑποτ. ἀρο. β' (=ἔλαθον) τοῦ λανθάνω. σεαντῷ καὶ σαντῷ αὐτοπαθ. ἀντ. β' προσ. συνειδήσεις μέλλ. δρ. τοῦ σύνοιδα (=γνωρίζω καλῶς), συνήδη καὶ συνήδειν, συνείσομαι, (ἀττικὸς τύπος) καὶ συνειδήσω (ἐπικός τύπος). φροβῶν προστ. ἐν. τοῦ φροβῦμαι, παρακμ. πεφρόβημαι. αἰσχύνων προστ. ἐν. τοῦ αἰσχύνομαι (=σέβομαι, δοκιμάζω ἐντροπήν), ἥσχυνόμην, αἰσχυνοῦμαι, αἰσχυνθήσομαι, ἥσχύνθην, ἥσχυμμαι. πείθουν προστ. ἐν. τοῦ πείθομαι, ἐπειθόμην, πείσομαι, πειθήσομαι, ἐπιθόμην, ἐπείσθην, πέπεισμαι καὶ πέποιθα, ἐπεπείσμην καὶ ἐπεποιθειν. θήρευε προστ. ἐν τοῦ θήρεων (=κυνηγῶ, ἐπιθιώκω), παρακμ. τεθήρευνα. ἄριστον—κακίστον ἐπίθ. ὑπερθ. βαθμ. ἀγαθός—ἀμείνων—ἄριστος καὶ κακός—κακίων—κακίστος. ἄνευ καταχρησική πρόεσις.

Συντακτικά—Δισδητικά.—μήτε... στέργε... ἀποδέχον προστακτ. δηλοῦσαι ἀποτροπήν. γέλωτα ἀντικ. προσπετή ἐπιθ. διορ. λόγον ἀντικ. μετὰ θράσους ἐμπρόθ. διορ. τρόπου. τὸ μέν—τὸ δὲ (τὰ ἀρθρα ἔχουν ἀντωνυμιακήν σημ.—τοῦτο μὲν—ἐκεῖνο δὲ) ὑποκ. τοῦ ἐννοούμενου ῥήμ. ἐστι. ἀνόητον—μανικὸν κατηγ. αἰσχρὸν ἐνν. ἐστι ἀπρόσωπ. φράσ. δεχομένη ὡς ὑποκ. τὸ ποιεῦν. (σὲ) ἐνν. ὡς ὑποκ. τοῦ ποιεῖν. ἀ ἀντικ. νόμιζε δ (σὺ) ὑποκ. καλὸν εἶναι ἀπρόσωπος φράσις ὡς ἀντικ. τοῦ νόμιζε. λέγειν ὑποκ τῆς ἀπρόσωπου φράσ. καλὸν εἶναι. (σὲ) ἐνν. ὡς ὑποκ. τοῦ λέγειν. ταῦτα σύστοιχαντικ. τοῦ λέγειν. σεαντὸν ἀντικ. τοῦ ἔθιζε καὶ ὑποκ. τοῦ εἶναι ἀπαρ. σκοτ. τοῦ ή τοῦ ἀποτελέσματος. συνθρωπόν—σύννονον κατηγορ. δι' ἐκεῖνο—διὰ

τούτο ἐμπρόθ. διορ. αἰτίας. εἶναι ἀντικ. (εἰδ. ἀπαρ.) ἔξαρτώμ. ἐκ τοῦ δόξεις ως δοξάστικοῦ ρήμα. (σὺ) ἐνν. ως ὑποκ. β. καὶ ἀπαρ. (ταυτοπροσωπία). αὐθάδης—φρόνιμος κατηγορ. πρέπειν ἀντικ. (εἰδ. ἀπαρ.) ἔξαρτώμ. ἐκ τοῦ δοξαστικοῦ ἥγον. αἰσχύνη—δικαιοσύνη—σωφροσύνη (ἀσύνδετον) ὑποκ. τοῦ ἀπαρ. σεαυτῷ ἀντικ. (δοτ. προσωπ.). κόσμον κατηγ. τούτοις δοτ. δργανική. ἄπαισιν κατηγορ. διορ. κοσμεῖσθαι ὑποκ. τοῦ ἀπροσώπ. δοκεῖ. τὸ ἥθος (αἰτ.) ὑποκ. τοῦ ἀπαρ. τῶν νεωτέρων—τῶν νέων γεν. κτητική. μηδέποτε—μηδὲν ἡ διπλῆ ἀνωνησις χάριν ἐμφάσεως. ποιήσας ὑποθετ. μετ. αἰσχρὸν ἀντικ. τῆς μετ. λήσειν ἀντικ. (εἰδ. ἀπ' ἡρ.) ἔξαρτώμ. ἐκ τοῦ ἔλπιζε. (σὺ) ἐνν. ως ὑποκ. β. καὶ ἀπαρ. (ταυτοπροσωπία). καὶ ἂν λάθης ἐνδοτική ἡ παραχωρητική πρότ. τοὺς ἄλλους ἀντικ. σεαυτῷ ἀντικ. τοῦ συνειδήσεις. θεοὺς ἀντικ. τοῦ φοβοῦ. γονεῖς ἀντικ. τοῦ τίμα. φύλος ἀντικ. τοῦ αἰσχύνου. νόμοις ἀντικ. τοῦ πείθοντος (ἰδεὶ τὸ διαύδετον σχῆμα καὶ τὴν ἰσοσυλλαβίαν). τὰς ἥδονάς ἀντικ. τοῦ ἥδρεν (μεταφορά). τὰς μετὰ δόξης ἐπιθ. διορ. τέρψις ὑποκ. τοῦ ἐννοεύμενου β. ἔστι. ἄριστον—κάκιστον κατηγορ. σὺν τῷ καλῷ ἐμπρόθ. διορ. συνοδείας. ἀνευ τούτου ἐμπρόθ. διορ. ἔξαιρέσεως.

Πραγματικά.—τὸ μὲν δηλ. ἡ ἐπιδοκιμασία θρασέος λόγου. τὸ δὲ δηλ. δι προπετής γέλως. δι' ἔκεινο δηλ. τὸ νὰ εἶναι σκυθρωπός. διὰ τούτο δηλ. τὸ νὰ εἶναι σύννους. ἔλπιζε λήσειν πρβλ. τὸ Χοιστιανικὸν «οὐνδὲν κρυπτόν», δι μὴ γενήσεται φανερόν». τέρψις σὺν τῷ καλῷ πρέπει νὰ γίνεται συνδυασμός τοῦ τερπνοῦ μετά τοῦ ωρείμου, ἄλλως ἡ τέρψις ἀποβιάνει ἐπιζημία.

Νόμημα.—Ο ρήτωρ δίδει τὰς ἔξης νέας συμβουλάς εἰς τὸν Δημόνικον· νὰ μὴ ἀγαπᾶ γέλωτας μωρούς οὕτε νὰ ἐπιδοκιμάζῃ θρασεῖς λόγους· νὰ μὴ ἔκστρομίζῃ αὐτά, τὰ δοῖα εἶναι ἐντροπή νὰ ἐκτελῇ· νὰ εἶναι σοβαρός, εὐπρεπής, δίκαιος καὶ μετριοπαθής, διότι ὅλα αὐτά ἀποτελοῦν κοσμήματα τῶν νέων. Νὰ ἀποφέύγῃ τὰς κακάς πράξεις καὶ νὰ μὴ νομίζῃ δτι, ἐάν ἐκτελέσῃ μίαν πρᾶξην κακήν, χωρὶς νὰ γίνη ἀντιληπτός. Θὰ εἶναι ἥσυχος· ὅχι διότι ὑπάρχει δ ἔλεγχος τῆς συνειδήσεως. «Ἐπίσης συνιστᾷ νὰ σέβεται καὶ νὰ τιμᾷ τοὺς θεούς, τοὺς γονεῖς, τοὺς φίλους καὶ νὰ ὑπακούῃ εἰς τοὺς νόμους. Τέλος δὲ νὰ ἐπιδιώῃ μόνον τὰς εὐγενεῖς τέρψεις.

Περίληψις.—Ποικίλαι συμβουλαί.

§ 17

Εύλαβοῦ τὰς διαβολάς,

κἄν ψευδεῖς ὠσιν·
οἱ γάρ πολλοὶ μὲν
ἀγνοοῦσι τὴν ἀλήθειαν,
ἀποβλέπουσι δὲ
πρὸς τὴν δόξαν.
Δοκεῖ ποιεῖν
ἄπαντα ως
μηδένα λήσων·

καὶ γάρ ἀν κρύψης
παραυτίκα,
ὅστερον ὄφθησει.
Μάλιστα δ'
ἄν εύδοκιμοΐης,
εἰ φαίνοιο
μὴ πράττων ταῦτα,

Νὰ προφυλάσσεσαι ἀπό τὰς κατηγορίας,

καὶ ἀν ἀκόμη εἶναι ψευδεῖς·
διότι οἱ κοινοὶ μὲν (ἀνθρωποι)
δὲν γνωρίζουν τὴν ἀλήθειαν,
ἀποδίδουν δὲ σημασίαν
εἰς τὴν κοινὴν γνώμην.

Νὰ νομίζῃς δτι πράττεις
ὅλα γενικῶς μὲ τὴν ἰδέαν δτι
οὐδενὸς πρόκειται νὰ διαφύγῃς τὴν
προσοχήν·

διότι καὶ ἀν ἀκόμη ἀποκρύψῃς
πρὸς στιγμὴν (τὴν πρᾶξιν σου)
κατόπιν (διώας) θὰ φανερωθῆς·
μεγίστην δὲ ὑπόλιψιν
δύνασαι νὰ ἀποκτᾶς,
ἔάν θὰ ἐφαίνεσο,
δτι δὲν πράττεις αὐτά,

ὅπιτιμών τοῖς ἄλλοις
πράττουσιν.

δὲ τὰ δόποια
θά κατηγόρεις τούς σλλους,
ἔταν (τὰ) ἔπραττον.

Γραμματικά—Σημασιολογικά.—εὐλαβοῦ (εἰσθω, εἰσθε, εἰσθων) προσ-
έν. τοῦ ἀποθ. εὐλαβέομαι·ούμαι (=προσέχω, φυλάττομαι, σέβομαι), ηὐ(εὐ)λα-
βούμην, εὐλαβήσομαι, εὐλαβήθησομαι, ηὐ(εὐ)λαβήθην, ηὐ(εὐ)λαβήμαι. δια-
βολῆ=κατηγορία, συκοφαντία, κἄν=καὶ ὅτι ὑποθ. σύνδ. δ, ἡ ωευδής, ἐς
ἐπιθ. γ'. δοσιν ὑποτ. ἐν. τοῦ εἰμι. οἱ πολλοὶ=τὸ πλῆθος, οἱ κοινοὶ ἀνθρωποι.
ἀγνοοῦσιν ἐν. δρ. τοῦ ἀγνοέω ὥ (=δεν γνωρίζω), ἡγνόσουν, ἀγνοήσω, ἡγνόσα,
ἡγνόηκα. δόξα=ἡ κοινὴ γνώμη. ἀποθέπεω (=προσέχω, ἀποδίδω σημασίαν).
ἀπέβλεπον, ἀποβλέψομαι, ἀπέβλεψα, ἀποβλέψεια. δόκει προστ. ἐν. τοῦ δοκῶ
=νομίζω. ποιεῖν ἀπά. ἐν. ὁς αἰτιολ. σύνδ. λήσαν μετ. μέλλ. τοῦ λανθάνω,
ἐλάνθινον, λήσαν, ἔλαθον, λέληθα, ἔλελθειν. ὅτι ὑποθ. σύνδ. παρανίκα
ἐπίρρ. χρονικόι=παρευθύς, πρὸς στιγμήν. κρύψης ὑποτ. ἀρο. τοῦ κρύπτω,
παρακμ. κέκρυψα. νόστερον χρον. ἐπίρρ.=κατόπιν. ὀφθήσεις β' πρόσ. ποθ.
μέλλ. τοῦ δράσομαι ὄματ (=φανερώνομαι, ἀποκαλύπτομαι). ἔωράμην, δρθή-
σομαι, δρθημην, ἔδρωραμαι καὶ δρμαι. ὅτι δυνητ. μόριον. εὐδοκιμούης εὔκτ.
ἐν. τοῦ εὐδοκιμεῶ = (=χρικαλήν φήμην), εὐδοκίμουν, εὐδοκιμήσω. εἰδο-
κίμησα, εὐδοκίμηκα. εἰ ὑποθ. σύνδ. φαίνοιο εὔκτ. μέσ. ἐν. τοῦ φαίνομαι,
ἔφαινόμην, φανόύμαι, φανήσομαι, ἔφηράμην, ἔφάνην, πέφασμαι καὶ πέφηνα,
ἔπεφάσμην καὶ ἔπεφήνειν. πράττων μετ. ἐν. τοῦ πράττω, ἔπραττον, πράξω.
ἔπραξα, πέπρωσα καὶ πέπραγα, ἔπεπράχειν καὶ ἔπεπράγειν. ὅτι οὐδ. πληθ.
τῆς ἀναφ. ἀντ. ὅς, ἥ, δ. ὅτι δυνητ. μόριον. πράττουσιν δοτ. πληθ. μετ. ἐν.
ἐπιτιμώντας εὔκτ. ἐν. τοῦ ἐπιτιμάω-ῶ=κατηγορῶ (=ἐπιτιμῶ μή τι ἐπιτιμώνη,
ἐπιτιμῶς ή ἐπιτιμώης, ἐπιτιμῷ ή ἐπιτιμῷ, ἐπιτιμῷν, ἐπιτιμῷτε, ἐπι-
τιμῷν).

Συντακτικά—Αἰσθητικά.—τὰς διαβολὰς δην. καὶ... δοσιν ἐνδοτική πρότ.
(αἱ διαβολαι) ἐνν. ώς ὑποκ. ψευδεῖς κατηγ. οἱ πολλοὶ ὑποκ. τὴν ἀλήθειαν
ἀντικ. πρὸς τὴν δόξαν ἐμπρόθ. διορ. διευθύνσεως. ἀπαντα ἀντικ. τοῦ ποιεῖν
ἀντικ. (εἰδ. ἀπαρ.) ἔξαρτωμ. ἐκ τοῦ δόκει ὡς δοξαστικοῦ. (σὺ) ἐν ὡς ὑποκ.
ρ. καὶ ἀπαρ. ὡς.... λήσων αἰτιολ. μετ. λαβούσα τὸ ὡς, διότι δηλουται ὑπο-
κειμενικὴ αἰτία. μηδένα ἀντικ. καὶ+ἄν=καὶ κρύψης ἐνδοτική πρότ. (σεαν-
τὸν ἢ τὸ ποιεῖν) ἐν. ὡς ἀντικ. παρανίκα—νόστερον ἐπίρρ. διορ. χρόνου.
μάλιστα ἐπίρρ. διορ. μέτρου. ὅτι εὐδοκιμούης δυνητική εὔκτική ὡς ἀπόδοσις
τῆς ὑποθέσεως εἰ φαίνοιο (γ' εἶδους) ἀπλή σκέψις τοῦ λέγοντος). πράττων
κατηγορ. μετ. ἔξαρτωμ. ἐκ τοῦ φαίνοιο ὡς δηλώσεως σημαντ. ταῦτα ἀντικ.
τῆς μετ. ὅ... ὅτι ἐπιτιμώντας (δυνητ. εὔκτ.) ἀναφ. πρότ. (σὺ) ἐνν. ὑποκ. τοῦ
ρ. τοῖς ἄλλοις—ἢ ἀντικ. πράττουσιν ὑποθ. μετ.

Νόμημα.—Συνιστᾶ ἀκόμη ὁ δῆτωρ νὰ προφύλασσεται ὁ Δημόνικος ἀπό
τὰς κατηγορίας, ἔστω καὶ ὅτι εἶναι φευδεῖς, διότι ὁ πολὺς κόσμος ζ. ἔπειδη
δὲν γνωρίζει τὴν ἀλήθειαν, ἀποδίδει σημασίαν εἰς τὰς φήμας. Πρέπει νὰ
γνωρίζῃ ἀκόμη ὅτι πᾶσα πρᾶξις του θὰ ἀποκαλυφθῇ μίλαν ἡμέραν, ἔστω
καὶ ἀργά. Διά τοῦτο πρέπει νὰ ἐνδιαφέρεται νὰ ἀποκτᾷς καλὴν φήμην καὶ
οὐδέποτε νὰ πράττῃ ἔκεινο, τὸ δόποιν θὰ κατηγόρει, ἔταν ἔπραττον οἱ
ἄλλοι.

Περίληψις.—Συμβουλαὶ ὡς πρὸς τὴν συκοφαντίαν καὶ τὴν ἀπόκτησιν
καλῆς φήμης.

§ 18+19

Ἐάν ής φιλομαθής,
ἔσει πολυμαθής.
“Α μὲν ἐπίστασαι,

Ἐάν εἰσαι φιλομαθής,
θὰ γίνης πολυμαθής.
“Οσα μὲν γνωρίζεις,

ταῦτα διαφύλαττε
ταῖς μελέταις,
ἢ δὲ μὴ μεμάθηκας,
προσλάμβανε
ταῖς ἐπιστήμαις.
δῆμοις γάρ (ἐστιν) αἰσχρὸν
μὴ μαθεῖν [τινα]
ἀκούσαντα
χρήσιμον λόγον,
καὶ μὴ λαβεῖν
ἄγαθόν τι
διδόμενον παρὰ τῶν φίλων.

Κατανάλισκε
τὴν σχολήν
ἐν τῷ βίῳ
εἰς τὴν φιληκοῖαν τῶν λόγων
οὕτω γάρ
συμβήσεται σοι
μανθάνειν ὁρίων
τὰ εὐρημένα
χαλεπῶς τοῖς ἀλλοις.
Ὕγιοῦ
πολλὰ τῶν ἀκουσμάτων
εἶναι κρείττω
πολλῶν κτημάτων
τὸ μὲν γάρ
ταχέως ἀπολεῖπει,
τὸ δὲ παραμένει
πάντα τὸν χρόνον
σοφία γάρ μόνον
τῶν κτημάτων
[ἐστιν] ἀθάνατον.
Μὴ κατόκνει πορεύεσθαι
μακράν δόδυν
πρὸς τοὺς ἐπαγγελμόνευς
διδάσκειν τι χρήσιμον
αἰσχρὸν γάρ [έστι]
τοὺς ἐμπόρους διαπερᾶν
τηλικαῦτα πελάγη
ἔνεκα τοῦ ποιῆσαι πλείω
τὴν ὑπάρχουσαν οὐσίαν,
τοὺς δὲ νεωτέρους μηδὲ ὑπομένειν
τὰς κατὰ γῆν πορείας,
ἐπὶ τῷ καταστῆσαι βελτίω
τὴν διάνοιαν αὐτῶν.

Γραμματικά—Σημασιολογικά.—*ἡς Ὅποτ. ἐν. τοῦ εἰμί. δ. ἡ φιλομαθής, ἐς ἐπίθ. γ—ό ἀγαπῶν τὴν μάθησιν. ἔσει β' πρόσ. μέλλ. τοῦ εἰμί. δ. ἡ πολυμαθής, ἐς ἐπίθ. γ—ό πολλὰ μαθών. ἐπίσταμαι (ἀποθετ.=γνωρίζω καλῶς), ἡπιστάμην, ἐπιστήσουμαι, ἡπιστήθην. διαφύλαττε προστακτ. ἐν. μελέτη ἐπιμελής ἀσκησις, μεμάθηκας παρακμ. τοῦ μανθάνω, μ. μέλλ. μαθήσουμαι, ἀρ. β' ἐμαθόν. προσλάμβανε προστακτ. ἐν. τοῦ προσλαμβάνω=λαμβάνω τροσεῖτι, ἀποκτῶ. ἐπιστήμη=γνῶσις, ἐπιστημονική ἐργασία. ἀκούσαντα μετ. ἀρ. μαθεῖν ἀπαρ. ἀρ. β'. διδόμενον μετ. μέσος ἐν. τοῦ δίδομαι, ἐδιδόμην.*

αὐτὰ νὰ διατηρῆς
ὅτι τῆς ἐπιμελοῦς ἀσκήσεως,
ὅσα δὲ δὲν ἔχεις μάθει,
νὰ ἀποκτῆς
διὰ τῆς ἐπιστημονικῆς ἐργασίας:
διότι ἔξι ίσου (εἴναι) ἐντροπή
νὰ μὴ μάθῃ (κανείς),
ὅταν ἀκούσῃ
(κάποιον) ὠφέλιμον λόγον,
καὶ νὰ μὴ δεχθῇ
κάποιο καλὸν (πρᾶγμα),
ὅταν προσφέρεται, ἀπὸ τοὺς φίλους
(του)

Νά δψιερώνης
τὴν ὕσταν τῆς ἀναπαύσεως
εἰς τὴν ζωῆν σου
εἰς τὴν ἐπιμελῆ ἀκρόασιν τῶν λόγων
διότι κατ' αὐτὸν τὸν τεόπον
θὰ σοῦ συμβῇ
νὰ μανθάνῃς εὔκόλως
ἔκεινα, τὰ δποῖα ἔχουν εὑρεθῆ
με δυσκολίαν ἀπὸ τοὺς ἄλλους.
Νά νομίζης
ὅτι πολλά ἀπὸ τὰ μαθήματα
εἶναι ἀνώτερα
ἀπὸ πολλά κτήματα·
διότι αὐτὰ μὲν
ταχέως χάνονται,
ἔκειται δὲ παραμένουν
καθ' ὅλον τὸν χρόνον (τῆς ζωῆς μας).
διότι ἡ σοφία μόνη
ἔκ τῶν ἀποκτημάτων
(είναι) ἀθάνατος
Νά μὴ διστάζῃς νὰ βαδίζῃς
μακρόν δρόμον
πρὸς ἔκεινους, οἱ δποῖοι ὑπόσχονται
ὅτι διδάσκουν κάτι χρήσιμον
διότι (είναι) ἐντροπή
οἱ μὲν ἔμποροι νὰ διαπλέουν
τόσον μεγάλας θαλάσσας
διὰ τὰ κάμουν μεγαλυτέραν
τὴν περιουσίαν, ποὺ ἔχουν,
οἱ δὲ νέοι ιὰ μὴ ὑποφέρουν
οὕτε τὰς διὰ ηρᾶς πορείας,
διὰ νὰ καταστήσουν τελειοτέραν
τὴν διάνοιαν των.

δώσομαι, διθήσομαι, ἔδόμην, ἔδόθην, δέδομαι, δέδεδόμην. λαβεῖν ἀπαρ. ἀρ. β' τοῦ λαμβάνω. κατανάλισκε προστακτ. ἐν. τοῦ καταναλίσκω (=ξιδεύω, χρησιμοποιῶ, ἀφιερῶ), κατηνάλισκον, καταναλώσω, κατηνάλωσα, κατηνάλωκα. σχολὴ=εὐκαρία, δρᾶ αναπάυσεως. φίληκοϊα=ἡ ἀγάπη τοῦ ἀκούειν. ἐπιμελῆς ἀκρόσις. χαλεπῶς τροπ. ἐπίρρ.=δυσκόλως (χαλεπώτερον, χαλεπώτατα). εὐηρμένα μετ. παθ. παρακμ. τοῦ εὐρέσκομαι, εύ(η)ρισκόμην, εύρεθησμαι, εύ(η)ρέθην, εύ(η)ρημαι. συμβήσεται μέσο. μέλλει τοῦ ἀπροσώπου συμβαίνει, συνέβαινε, συμβήσεται, συνέβη, συμβέβηκε. ὁρδίως τροπικὸν ἐπίρρ.=εὐκόλως (ἔξον—ἔδστα). ἡγού προστακτ. ἐν. τοῦ ἡγοῦμαι. κρείττω καὶ κρείττονα οὐδ. συγκρ. βαθμ. τοῦ ἐπιθ. ἀγαθός, κρείττον, κράτιστος. ταχέως τριπ. ἐπίρρ. (θάττον—τάχιστα). ἀπολείπω (=ἐγκαταλείπω. ἀφήνω, ἔδω ἀμεταβάτως=χάνομαι), ἀπέλειπον, ἀπολείψω, ἀπέλιπον, ἀπολέλοιπα, ἀπελελοίπειν. κατόντει προστακτ. ἐν. τοῦ κατονέω· (=διστάζω, δυσκολεύομαι), κατώκουν, κατοκνίσω, κατώκησα πορεύεσθαι ἀπαρ. μέσο. ἐν. διδάσκειν ἀπαρ. ἐν. (παρακμ. δεδίδαχα). ἐπαγγελλομένους μετ. μέσο. ἐν. τοῦ ἐπαγγέλλομαι (=ὑπό σχομαι), ἐπηγγελόμην, ἐπαγγελούμαι, ἐπαγγελθήσομαι, ἐπηγγειλάμην, ἐπηγγέλθην, ἐπήγγελμαι, ἐπηγγέλμην. τηλικοῦς, τηλικαύτη, τηλικοῦτο(ν) δεικτ. ἀντ.=τόσον μέγας. διαπερδᾶν ἀπαρ. ἐν. τοῦ διαπερδάω· (=διαπλέω). πλεύων καὶ πλεύονα θηλ. συγκρ. βαθμ. τοῦ πολὺς, πλεύων, πλεύστος. ὑπάρχονσαν μετ. ἐνεστῶταις τοῦ ὑπάρχω, ὑπήρχον, ὑπάρχω, ὑπήρξε, ὑπήρχα. ὑπήρχειν. οὐσία=περιουσία βελτίων καὶ βελτίονα θηλ. συγκρ. βαθμ. ἀγαθός, βελτίων, βελτιστός. καταστῆσαι ἀπαρ ἀρ. α' τοῦ καθίστημι, καθίστην, καταστήσω, κατέστησα, καταστήσας ἔχω. αὐτῶν καὶ ἔαυτῶν καὶ σφῶν αὐτῶν αὐτοπαθῆς ἀντ. γ' προσ.

Συντακτικά—Αἰσθητικά.—φιλομαθής — πολυμαθής (διοιοτέλευτον) κατηγ. ἐάν ης (ύπόθ) + σει (ἀπόδ.) ύποθ. λόγος δ' εἴδους δηλῶν τὸ προσδοκώμενον ὡς ύποκ. τοῦ ης καὶ ἔσει ἐνν. τὸ (σὺ). ἀ ἀντικ. τοῦ ἐπίστασαι. ταῦτα ἀντικ. τοῦ διαφύλαττε. ταῖς μελέταις δοτ. ὅργανική. ἀ (χντικ. τοῦ) μεμάθητας ἀναφ. πρότ. ὡς ἀντικ. τοῦ προσολάμβανε. ταῖς ἐπιστήμαις δοτ. ὅργανική. (μελέταις — ἐπιστήμαις διοιοτέλευτον). μή μαθεῖν — μή λαβεῖν ύποκ. τῆς ἀπροσώπ. φράσ. αἰσχρὸν (ἔστι) (τινὰ) ἐνν. ὡς ύποκ. τῶν ἀκούσαντα χρον. μετ. λόγον ἀντικ. κρήσιμον ἐπιθ. διορ. ἀγαθὸν ἀντικ. τι ἐπιθ. διορ. διεδόμενον χρον. μετ. παρὰ τῶν φίλων ἐμπρόθ. διορ. ποιητικοῦ αἰτίου. σχολὴν ἀντικ. τοῦ κατανάλισκε. τὴν ἐν τῷ βίῳ ἐπιθ. διορ. εἰς τὴν φιληκοῖαν ἐμπρόθ. διορ. τοῦ σκοποῦ. τῶν λόγων γεν. ἀντικειμ. εἰς τὸ φιληκοῖαν. μανθάνειν ύποκ. τοῦ ἀπροσώπου συμβήσεται. σοι δοτ. προσωπ. τὰ εἰδημένα (ἐπιθ. μετ.) ὡς ἀντικ. τοῦ μανθάνειν. χαλεπῶς—φαδίως ἐπίρρ. διορ. τρόπου. τοῖς ἄλλοις ποιητικὸν αἰτίον. (σὺ) ἐνν. ὡς ύποκ. τοῦ ἡγοῦ εἶναι ἀντικ. (εἰδ. ἀπαρ.). πολλὰ (αἰτ.) ύποκ. τοῦ ἀπαρ. (έτεροπροσωπία). τῶν ἀκούσματων γεν. διαιρ. κρείττων κατηγ. κτημάτων β' ὅρος συγκρ. πολλῶν ἐπιθ. διορ. πολλῶν παρήχησις, διότι διοίσις ήχουν αἱ λέξεις. τὰ μὲν ύποκομ. τοῦ ἀπολείπει (ἀττικὴ σύνταξ.). τὸ ὅρμα ἀμεταβάτως. τὰ δὲ ύποκ. τοῦ παραμένει (ἀττικὴ σύνταξ.). πάντα (κατηγ. διορ.) τὸν χρόνον αἰτιατ. δ.ακείας χρόνου. σοφία ύποκ. τοῦ ἐννοοῦμ. ἔστι. μόνον κατηγ. διορ. τῶν κτημάτων γεν. διαιρ. ἀθάνατον κατηγ. πορεύεσθαι ἀντικ. (τελ. ἀπαρ.) ἐκ τοῦ κατόντεις ἔξαρτωμ. (σὺ) ἐνν. ὡς ύποκ. δὲ καὶ ἀπαρ. (ταυτοπροσωπία). δόδον σύστοιχον ἀντικ. μακρῶν ἐπιθ. διορ. πρὸς τοὺς ἐπαγγελλομένους (ἐπιθ. μετ.) ἐμπρόθ. διορ. διευθύνσεως. διεδάσκειν ἀντικ. (τελ. ἀπαρ.) ἔξαρτωμ. ἐκ τῆς μετ. τὶ σύστοιχον ἀντικ. κρήσιμον ἐπιθ. διορ. διαπερδᾶν-ὑπομένειν ύποκ. τῆς ἀπροσώπ. φράσ. αἰσχρὸν (ἔστι). τοὺς ἐμπόρους ύποκ. τοῦ διαπερδᾶν. πελάγη ἀντικ. τηλικαύτη ἐπιθ διορ. ἐνεκα τοῦ ποιῆσαι ἐμπρόθ. διορ. σκοποῦ. τὴν οὐσίαν ἀντικ. τὴν ὑπάρχονσαν ἐπιθ. μετ. πλεύω κατηγ. τοὺς νεωτέρους ύποκ. τοῦ ὑπομένειν. πορείας ἀντικ. τὰς κατὰ γῆν ἐπιθ. διορ. ἐπὶ τῷ καταστῆσαι ἐμπρόθ. διορ. σκοποῦ. διάνοιαν ἀντικ. αὐτῶν γεν. κτητική. βελτίων κατηγορ.

Πραγματικά.—φιλομαθής—πολυμαθής ή πολυμάθεια, δηλ. ή ἐγκυκλοπαιδική μόρφωσις, ἀποκτάται διά τῆς μελέτης (*μελέτη τὸ πᾶν*). ἢ ἐπίστασαι διαφύλαττε ταῖς μελέταις ή γνῶσις ἐνὸς πράγματος, διά νὰ διατηρηθῇ, πρέπει νὰ συντηρηθῇ διά τῶν ἀσκήσεων καὶ τῶν ἐπαναλήψεων, ἀλλως χάνεται. ἢ μὴ μεμάθηκας προσλάμβανε δέ νέος, ἐφ' ὅσον ἀγνοεῖ κάτι, πρέπει νὰ τὸ μάθῃ μελετῶν καὶ ἐπιστημονικῶν ἔργαζόμενος. φιληκοῖς λόγων σύστασις, ὅπως οἱ νέοι παρακολουθῶν κατά τὰς ὕψας τῆς ἀναπαύσεως τῶν διαφόρους διαλέξεις πρὸς μόρφωσιν. τὰ μὲν δηλ. τὰ κτίματα, τὰ δὲ δηλ. τὰ μαθήματα. σοφία ή πλήρης καὶ ἀνώτερα μόρφωσις. βελτίω διάνοιαν ὥχι μόνον δι πλούτος τῶν γνώσεων, ἀλλὰ καὶ δέξευγενισμός καὶ ή τελειοποιη-σις τοῦ νοῦ.

Νόημα.—Νέας συμβουλάς δίδει δέ ρήτωρ. Ὁ Δημόνικος, ὅπως καὶ πᾶς νέος, πρέπει νὰ ἀγαπᾷ τὴν μάθησιν καὶ κατὰ τὰς ὕψας τῆς ἀναπαύσεως του νὰ παρακολουθῇ διαφόρους μορφωτικάς διαλέξεις, ἔστω καὶ ἀν πρόκειται νὰ διανύσῃ μακράν δόδον, διά νὰ καταστήσῃ τελειότερον τὸν νοῦν του καὶ ἔξευγενίσῃ τὴν ψυχήν του. Διὰ τῆς φιλομαθείας καὶ τῶν ἀσκήσεων δέ νέος θά γίνη πολυμαθής, θά διατηρῇ τὰς γνώσεις του καὶ θὰ μανθάνῃ εὐκόλως δέ, τι οἱ ἄλλοι εῦδον μὲν δυσκολίαν. Η μόρφωσις εἶναι ἀνώτερα ἐν "συγκρίσεις πρὸς δόσα τὰ ὑπάρχοντα ἀγαθά, διότι προσμένει διθάνατος, ἐνῷ τὰ ἀγαθά ταχέως ἔγκαταλείπουν τὸν ἄνθρωπον. Ἀποτελεῖ ἀλλως τε ἐντροπήν, ἐνῷ οἱ ἔμποροι διαπλέουν καὶ θαλάσσας ἀκόμη διά νὰ αὐξήσουν τὴν περιουσίαν των, οἱ νέοι νὰ μὴ κοπιάζουν διά τὴν τελειοτέραν μόρφωσίν των.

Περιλήψεις.—1) Ἡ φιλομάθεια δόδηγει εἰς τὴν πολυμάθειαν. 2) Αἱ ὡφέλιμοι διδασκαλίαι εἶναι ἀνώτεραι τῶν ἀλλων ἀγαθῶν. 3) Ἐπιδίωξις, καὶ μετά κόπων ἀκόμη, τελειοποιήσεως τοῦ νοῦ.

§ 20 + 21

Τῷ μὲν τρόπῳ
γίγνουν φιλοπροσήγορος,
τῷ λόγῳ δέ
εὔπροσήγορος.
Ἐστι δὲ φιλοπροσηγορίας μὲν
τὸ προσφωνεῖν [τινα]
τούς ἀπαντῶντας,
εὐπροσηγορίας δέ
τὸ ἐντυγχάνειν (τινα) τοῖς λόγοις
αὐτοῖς οἰκείως.
*Ηδέως μὲν ἔχει
πρὸς ἀπαντας,
χρῶ δὲ
τοῖς βελτίστοις
οὕτω γάρ
τοῖς μὲν
οὐκ ἔσει ἀπειχθής,
τοῖς δὲ
γενήσει φίλος.
Μὴ ποιοῦ
πυκνάς τὰς ἐντεύξεις
τοῖς αὐτοῖς,
μηδὲ μακράς
περὶ τῶν αὐτῶν.

Εἰς μὲν τὴν συμπεριφοράν (σου)
νὰ είσαι εὔγενής,
εἰς δὲ τὴν δύμιλαν (σου)
καταδεκτικός·
εἶναι δέ ἵδιον μὲν τῆς εὐγενείας
τὸ νὰ χαρετίζῃ (κανείς)
ὅσους (τὸν) συναντοῦν,
ἵδιον δέ τῆς καταδεκτικότητος
τὸ νὰ συνδιαλέγεται (κανείς)
μετ' αὐτῶν φιλικῶς
Νά τὰ ἔχης μὲν καλά
μὲ δλους γενικῶς,
νὰ συναναστρέφεσαι δὲ
τοὺς καλυτέρους·
διότι τοιουτοτρόπως
εἰς ἔκεινους μὲν
δέν θά γίνης μισητός,
εἰς αὐτοὺς δὲ
θά γίνης φίλος.
Νά μὴ κάμνης
συχνάς τὰς συζητήσεις
μὲ τοὺς ἰδίους (ἀνθρώπους),
μήτε μακράς
περὶ τῶν ἰδίων (ζητημάτων).

πλησμονή γάρ ἀπάντων
[εστί].
Γύμναζε σεαυτὸν
έκουσίοις πόνοις,
ὅπως ἀν δύνη
ὑπομένειν καὶ τοὺς ἀκουσίους.
"Υφ' ὅν (ἔστιν) αἰσχρὸν
κρατεῖσθαι τὴν ψυχήν,
πάντων τούτων
ᾶσκει ἐγκράτειαν,
κέρδους, δργῆς,
ἡδονῆς, λύπης·
ἔσει δὲ τοιοῦτος,
ἔαν νομίζῃς εἶναι κέρδη μὲν,
δι' ὅν

εὐδοκιμήσεις.
ἀλλὰ μὴ δι' ὅν
εὔπορήσεις,
τῇ δὲ δργῆ
[άν] ἔχης παραπλησίως
πρὸς τοὺς ἀμαρτάνοντας,

ὅπερ ἀν ἀξιώσειας
καὶ τοὺς ἄλλους ἔχειν πρὸς ἑαυτὸν
ἀμαρτάνοντας,
ἐν δὲ τοῖς τερπνοῖς,
ἔαν ὑπολάθης αἰσχρὸν [εἰναι]
ἄρχειν μὲν τῶν οἰκετῶν,
δουλεύειν δὲ ταῖς ἡδοναῖς,
ἐν δὲ τοῖς πονηροῖς,
ἔαν ἐπιβλέπης τὰς ἀτυχίας τῶν
ἄλλων
καὶ [άν] ὑπομιμήσκῃς
σεαυτὸν
ῶν ὡς ἄνθρωπος.

διότι κόρος εἰς ὅλα γενικῶς
(τὰ ζητήματα ὑπάρχει).
Νὰ γυμνάζῃς τὸν ἑαυτόν σου
μὲ ἔκουσίους κόπους,
διὰ νὰ δύνασαι
νὰ ὑπομένῃς καὶ τοὺς ἀκουσίους
Ἄπὸ δόσα (εἰναι) ἐντροπὴ
νὰ κυριεύεται ἡ ψυχή,
εἰς ὅλα αὐτὰ
ν' ἀσκῆς ἐγκράτειαν,
δηλαδὴ εἰς τὸ κέρδος, τὴν δργήν,
τὴν ἡδονήν, τὴν λύπην.
Θὰ εἰσαι δὲ τοιοῦτος,
ἔαν θεωρῆς διτι εἰναι κέρδη μὲν
ἔκεινα, διὰ τῶν δποίων
Θὰ ἀποκτήσῃς καλὴν φήμην,
καὶ ὅχι ἔκεινα, διὰ τῶν δποίων
Θὰ γίνης πλούσιος,
ώς πρός τὴν δργήν δέ,
(άν) φέρεσαι δμωις
πρὸς ἔκεινους, οἱ δποίοι περιπέπτουν
εἰς σφάλματα,
ὅπως ἀκριβῶς ἥθελες ἀξιώσει
καὶ οἱ ἄλλοι νὰ φέρωνται πρὸς σέ,
ἔαν περιέπιπτες εἰς σφάλμα,
ώς πρὸς τὰς διασκεδάσεις δέ,
ἔαν νομίσῃς διτι (εἰναι) ἐντροπὴ
νὰ εἰσαι μὲν κύριος τῶν δούλων (σου),
νὰ εἰσαι δμωις δοῦλος τῶν ἡδονῶν,
ώς πρὸς δὲ τὰς λύπας,
ἀν παραπιρῆς τὰς δυστυχίας τῶν
ἄλλων
καὶ (άν) ὑπειθυμίζῃς
εἰς τὸν ἑαυτόν σου
διτι εἰσαι ἄνθρωπος.

Γραμματικά—Σημασιολογικά.—τρόπος=συμπεριφορά. γίγνον προστ.
ἐν. φιλοπροσήγορος=δ ἀγαπῶν νὰ χαιρετίζῃ, φιλόφρων, εὐγενής. εὐπροσογόρος=δ συνομιλῶν φιλικῶς. ἔστι ἀναβιβάζεται δ τόνος, διότι τὸ δ. εὑρίσκεται ἐν ὁρχῇ τῆς προτ. προσφωνεῖς ἀπαρ. ἐν. τοῦ προσφωνῶ=χαιρετίζω τινά. ἀπαντώντας μετ. ἐν. τοῦ ἀπαντάω·ῶ (=συναντῶ), ἀπήντων, ἀπαντήσομαι, ἀπήντησα, ἀπήντηκα. οἰκείως ἐπίρρ. τροπ.=φιλικῶς. ἐντυγχάνειν ἀπαρ. ἐν. τοῦ ἐντυγχάνω (=συναντῶ), ἐνετύγχανον, ἐντεύξομαι, ἐνέτυχον, ἐντετύχηκα, ἐνετεύχηκειν. ἡδέως (=εὐχαρίστως) ἐπίρρ. τροπ. (συγκρ. ἡδιον ὑπερθ. ἡδιστα). ἔχει προστακτ. ἐν. χρῷ (χρήσιδω, χρήσθε, χρήσθων) προστ. ἐν. τοῦ χρήματ·ῶμαι (=μεταχειρίζομαι, χρησιμοποιῶ). ἔχρωμην, χρήσομαι, ἔχροψαμην, κέχρημαι, ἔκεχρήμην. βελτίστοις ὑπερθ. βαθμ. (ἀγάθως—βελτίων). δ, ἡ ἀπεχθής, ἐσ ἐπιθ. γ'=μιστός. ἔσει μέλλ. τοῦ εἰμι. γενήσει μέλλ. τοῦ γίγνομαι. ἡ ἐντεύξις=συνέντευξις, συνομιλία. ποιοῦ προστ. μέσ. ἐν. (ποιοῦ-εῖσθω-εἰσθων). πλησμονή=πλήρωσις, χορτασμός, κόρος.

γύμναζε προστ. ἐν. σεαυτὸν αὐτοπαθ. ἀντ. β' προσ. πόνος=κόπος. ἐκούσιοι, α, ον ἐπίθ. β'=εθελούσιος, με τὴν θέλησίν του (ἀντίθ. ἀκούσιοι). δπως τελ. σύνδ. ἀν δυνητ. μόρ. δύνη ὑποτ. ἐν. τοῦ δύναμαι (ὑποτ. δύνωμαι, εὔκτ. δυναίμην, προστ. δυνάσθω, ἀπαρ. δύνασθαι, μετ. δυνάμενος, η, ον). ὑπομένειν ἀπαρ. ἐν. ὑφ'=ὑπτὸ πρόθ. ὕν γεν. πληθ. ἀναφ. ἀντ. δς, ἡ, δ. κρα-

τεῖσθαι ἀπαρ. παθ. ἐν. τοῦ κρατέομαι·οῦμαι (=κυριεύομαι, κυριαρχοῦμαι), παρακμ. κεκράτημαι. ἄσκει (είτω, εῖτε, οὐντων) προστ. ἐν. τοῦ ἀσκέω·. ἔσει μέλλ. τοῦ εἰμί. νομίζης ύποτ. ἐν. εὐδοκιμήσεις μέλλ. δρ. τοῦ εὐδοκιμέω·. εὐποριζήσεις μέλλ. δρ. τοῦ εὐπορέω· (=εἰμαι πλούσιος, πότισμα, εὐπόρησω, ηγύπορησα, ηγύπορηκα. παραπλησίως τροπ. ἐπίρρ. =δύμοιως. ἔχης ύποτ. ἐν. ἀμαρτάνοντας μετ. ἐν. τοῦ ἀμαρτάνω (=περιπίπτω εἰς σφάλμα), ἡμάρτανον, ἀμαρτήσομαι, ἡμάρτον, ἡμάρτηκα, ἡμάρτηκεν. ὁσπερ ἀναφ. ἐπίρρ. ἄν δυνητ. μόρ. ἑαυτὸν αύτοπαθ. ἀντ. γ' προσ. ἀμαρτάνοντα μετ. ἐν. ἔχειν ἀπαρ. ἐν. ἀξιώσεις αἰολικός τύπος καὶ ἀξιώσις εὐκτ. δορ. α' τοῦ ἀξιώ·. ἡξίουν, ἀξιώσα, ἡξίωσα, ἡξίωκειν τὰ τερπνά (ώς οὐδισαστ.) =αἱ διασκεδάσεις. ἔτα. ύποθ. σύνδ. αἰσχρός (ἐπίθ.) αἰσχίων, αἰσχιστος. ύπολαθῆς ύποτ. δορ. β' τοῦ ὑπολαμβάνω=νομίζω. δοιοῦλος τοῦ οἴκου. ύπρητης, ἄρχειν ἀπαρ. ἐν. τοῦ ἄρχω, ἥρχον, ἄρξα, ἥρξα, ἥρχα. δουλεύειν ἀπαρ. ἐν. τοῦ δουλεύω=εἰμαι δοιοῦλος. ἐπιβλέπης ύποτ. ἐν. τοῦ ἐπιβλέπω=παρατηοῦ προσεκτικά. σεαυτὸν αύτοπαθ. ἀντ. β' προσ. ως εἰδ. σύνδ. ὅν, ούσα, ὃν μετ. ἐν. τοῦ εἰμί. ύπομιμηνήσκης ύποτ. ἐν. τοῦ ύπομιμηνήσκω (=ύπενθυμίζω, ύπεμιμηνησκον, ύπομιμησω, ύπεμνησα).

Συντακτικά - Α' σημητικά. - τῷ τρόπῳ - τῷ λόγῳ δοτ. τοῦ κατά τι ἡ τῆς ἀναφορᾶς. φιλοπροσήγορος-εὐπροσήγορος κατηγορ. τοῦ ύποκ (σύ), τὸ δοποῖον ἔννοεῖται (παροήχησις καὶ δμοιοτέλευτον). τὸ προσφωνεῖν (τυπογραφικὸν λάθος τό: τῷ). - τὸ ἐντυγχάνειν ἔναρθρα ἀπαρ. ώς ύποκ. τοῦ ἔστι. φιλοπροσήγοριας-εὐπροσηγορίας γεν. κατηγορηματικαὶ κτητικαὶ. τοὺς ἀπαρτῶντας (ἐπίθ. μετ.) ώς ἀντικ. τοῦ προσφωνεῖν. αὐτοῖς ἀντικ. τοῦ ἐντυγχάνειν. τοῖς λόγοις δοτ. δογμ. οἰκείως ἐπιρρ. διορ. τρόπου. ὥδες ἀπαντας ἐπιπρόθ. διορ. φιλικῆς διευθύνσεως τοῖς βελτίστοις ἀντικ. τοῦ χρῶ. τοῖς μὲν· τοῖς δὲ ἄρθρα μὲ ἀντωνυμιακὴν σημ.=ἔκεινοις μὲν· τούτοις δέ· αἱ δοτ. δηλοῦν τὸ ποιητικὸν αἰτιον. ἀπεκχθῆς - φίλος κατηγ. ἔσει· γενεῖς δμοιοτέλευτον. τὰς ἐντεύξεις ἀντικ. τοῦ ποιοῦ. πυκνάς - μακρὰς κατηγ. τοῖς αὐτοῖς δοτ. ἀντικειμ. περὶ τῶν αὐτῶν ἐμπρόθ. διορ. ἀναφορᾶς. πλησιονή ύποκ. τοῦ ἐννοούμενου ἔστι. ἀπάντων γεν. ύπτικειμ.

σεαυτὸν ἀντικ. τοῦ γύμναζε. πόνοις δοτ. δργαν. ἔκονοίοις ἐπιθ διορ. σπως ἄν δύνη (δυνητική εύκτ.) τελικὴ πρότ. ὑπομένειν ἀντικ. (τελ. ἀπαρ.). τοὺς ἀκονισίους ἀντικ. ὑφ' ὧν (ποιητικὸν αἰτιον) αἰσχρὸν (ἔστι) ἀναφ. πρότ. κρατεῖσθαι ύποκ. τότε ἀπρωσάπ. φράσ. αἰσχρὸν (ἔστι). τὴν ψυχὴν ύποκ. τοῦ ἀπαρ. ἐγκράτειαν ἀντικ. τοῦ ἄσκει. τούτων γεν. ἀντικειμ. πάντων κατηγ. διορ. κέρδος, δργῆς, ἡδονῆς, λύπης (ἀσύνδετον) ἀποτελοῦν ἐπεξήγησιν τοῦ τούτων τοιοῦτος κατηγ. ἔαν... νομίζης ύποθ. πρότ. μὲ ἀπόδοσιν τὸ ἔσει (ύποθ. λόγος ὁ εἶδους δηλῶν τὸ προσδοκῶμενον). εἰναι ἀντικ. (εἰδ. ἀπαρ.). ἔξαρτω. ἐν τοῦ νομίζῃς; ώς δοδαστικοῦ. (ταῦτα) ἐνν. ώς ύποκ. τοῦ εἰναι. κέρδη· κατηγ. δι' ὧν... δι' ὧν (ἐμπρόθ. διορ. δργάνουν) εὐδοκιμήσεις-εὐπορήσεις ἀνάφ. προτ. (ἴδε τὸ δμοιοτέλευτον). τῇ δργῇ δοτ. τοῦ κατά τι ἡ τῆς ἀναφορᾶς πρὸ τοῦ ἔχης ἐνν. τὸ ύποθ. ἄν' ώς ἀπόδ. ἐνν. τὸ ἐγκρατῆς ἔσει. παραπλησίως ἐπιρρ. διορ. τρόπου. πρός τοὺς ἀμαρτάνοντας (ἐπιθ. μετ.) ἐμπρόθ. διορ. διευθύνσεως, ὁσπερ ἄν... ἀξιώσεις ἰδυνητ. εύκτ.). ἀναφ. πρότ. ἔχειν ἀντικ. (τελ. ἀπαρ.). ἐκ τοῦ ἀξιώσεις ἔκαρτων. τοὺς ἄλλους ύποκ. τοῦ ἀπαρ. πρός εαυτὸν ἐμπρόθ διορ. διευθύνσεως. ἀμαρτάνοντα ύποθ. μετ. ἐν τοῖς τερπνοῖς (ἐμπρόθ διορ. ἀναφ.) ἐνν. ἔσει ἐγκρατῆς. ἔαν ύπολαβῆς ύποθ. πρότ. αἰσχρὸν ἐνν. εἰναι ἀντικ. (εἰδ. ἀπαρ.). ἄρχειν-δουλεύειν ύποκ. τῆς ἀπρωσάπου φράσ. αἰσχρὸν εἰναι. (σε) ἐνν. ώς ύποκ. τῶν ἀπαρ. τῶν ὀικετῶν ἀντικ. τοῦ ἄρχειν. ταῖς ἡδοναῖς ἀντικ. τοῦ δουλεύειν. ἐν τοῖς πονηροῖς ἀπαρ. πρός εαυτὸν ἐμπρόθ διορ. διευθύνσεως. ἀμαρτάνοντα ύποθ. μετ. ἐν τοῖς τερπνοῖς (ἐμπρόθ διορ. ἀναφορᾶς) ἐνν. ἔσει ἐγκρατῆς. ἔαν... ἐπιβλέπης καὶ (έαν) ύπομιμηνήσκης ύποθ. προτ. τάς ἀνυχίας ἀντικ. τῶν ἄλλων γεν. κτητική. σεαυτὸν α' ἀντικ. τοῦ ύπομιμηνήσκης. ώς ἄνθρωπος ὣν ἀντὶ ἄνθρωπον ὅντα ἡ ώς ἄνθρωπος εἰ εἰδ. πρότ. ώς β' ἀντικ. ἄνθρωπος κατηγ. ών κατηγορ. μετ.

Νόμημα.—Πρέπει άκομη ό Δημόνικος νά είναι εύγενής εἰς τους τρόπους, εύπροσήγορος εἰς τὰς συζητήσεις του καὶ νά σχετίζεται μὲν μὲ δόλους τους ἀνθρώπους, ἀλλὰ νά ἐπιδιώκῃ συναναστροφάς πάντοτε μὲ τοὺς καλλιτέρους του. Αἱ μετά τῶν αὐτῶν ἀνθρώπων σχέσεις καὶ αἱ ἐπὶ τῶν αὐτῶν θεμάτων συζητήσεις νά είναι ἀραιαῖ, διότι ἄλλως θά ἐπέλθῃ ὁ κόρος.

Νά ὑποβάλλεται εἰς κόπους ἔκουσίους, διότι νά δύναται νά βαστάζῃ καὶ τοὺς ἀκουσίους νά είναι ἔγκρατῆς τοῦ κέρδους, τῆς δρυγῆς, τῆς ἡδονῆς καὶ τῆς λύπης. Διὰ νά ἐπιτύχῃ δὲ τοῦτο, πρέπει νά θεωρήσῃ κέρδος τὴν καλὴν φήμιν, πρέπει νά είναι μετριοπαθῆς πρὸς τοὺς περιπίποντας εἰς σφάλματα, νά μὴ γίνῃ δοῦλος τῶν ἡδονῶν καὶ πάντοτε νά ἐνθυμῆται ὅτι είναι ἄνθρωπος θνητός.

Περιλήψεις.—1) Πρέπει νά είναι εύγενής, εύπροσήγορος καὶ ἔκλεκτικός εἰς τὰς συναναστροφάς. 2) Πρέπει νά ἀσκήται εἰς τοὺς κόπους, νά είναι κύριος τῶν ἐπιθυμιῶν του, νά συγχωρῇ καὶ νά σκέπτεται ὡς θνητός ἀνθρωπος.

§ 22 + 23

Μᾶλλον τήρει
τὰς παρακατήκας τῶν λόγων
ἢ τὰς τῶν χρημάτων
δεῖ γάρ τοὺς ἀγαθούς ἀνδρας
φαίνεσθαι παρεχομένους
τρόπον πιστότερον
ὅρκου.
"Ηγοῦ προσήκειν
ἀπιστεῖν
τοῖς πονηροῖς,
ῶσπερ [προσήκει]
πιστεύειν
τοῖς χρηστοῖς.
Μηδενὶ λέγε
περὶ τῶν ἀπορρήτων,
πλὴν ἔχν συμφέρη
σιωπᾶσθαι τὰς πράξεις
ὅμοιώς σοι τε
τῷ λέγοντι
κάκελνοις τοῖς ἀκούουσιν.

"Ορκον ἐπακτὸν

πρωσδέχου διὰ δύο προφάσεις,
ἢ ἀπολύων
σεαυτὸν
αἰσχρᾶς αἰτίας,
ἢ διασώζων φίλους
ἐκ μεγάλων κινδύνων.
"Ενεκα δὲ χρημάτων
μηδένα δμόσης
θεῶν,
μηδὲ ἀν μέλλης
εὔσφεν.
δόξεις γάρ τοῖς μὲν
ἐπιορκεῖν,
τοῖς δὲ ἔχειν φιλοχρημάτως.

Περισσότερον νά φυλάττῃς
τὰ μυστικά ποὺ σου ἐνεπιστεύθησαν
παρὰ τὰ χρήματα·
διότι πρέπει οἱ ἐνάρετοι ἀνδρες
ν' ἀποδεικνύωνται ὅτι ἔχουν
χαρακτῆρα περισσότερον ἀσφαλῆ
ἀπό τὸν ὥρκον.
Νά πιστεύῃς ὅτι ἐπιβάλλεται
νά μὴ ἔχῃς ἐμπιστοσύνην
εἰς τοὺς κακούς,
ὅπως (ἐπιβάλλεται)
νά ἔχῃς ἐμπιστοσύνην
εἰς τοὺς χρηστούς (ἀνθρώπους).
Εἰς κανένα νά μὴ ἀνακοινώνῃς
τὰ μυστικά (σου),
ἐκτός μόνον, ἔὰν συμφέρῃ
ν' ἀποσιωπῶνται αἱ πράξεις
ἔξ ἴσου καὶ εἰς σέ,
δ ὁποῖος (τάς) ἀνακοινώνεις,
καὶ εἰς ἕκείνους, οἱ ὁποῖοι (τάς) ἀ-
κούουν.
"Ορκον ἐπιβαλλόμενον (ὑπὸ τοῦ ἀντι-
δίκου εἰς σέ)
ν' ἀποδέχεσαι διὰ δύο (μόνον) αἰτίας,
ἢ δηλαδὴ ἔὰν ἀπαλλάσσῃς
τὸν ἔχυτὸν σου
ἀπὸ ἐπονεΐδιστον κατηγορίαν.
ἢ ἔὰν εἰτοώζης φίλους
ἀπὸ μεγάλους κινδύνους.
Διὰ χρήματα ὅμως
νά μὴ ὀκισθῆς εἰς κανένα
ἔκ τῶν θεῶν,
μήτε καὶ ἀν πρόκειται
νά ὀκισθῆς ἀληθῶς;
διότι θά φχνης εἰς ἄλλους μέν,
ὅτι ψευδῶς ὥρκίζεσαι,
εἰς ἄλλους; δέ ὅτι είσαι φιλοχρήματος.

Γραμματικά - Σημασιολογικά.—μᾶλλον ἐπίρρ. συγκρ. βαθμ. (θετ. μάλα ύπερθ. μάλιστα). τήρει προστ. ἐν. τοῦ τηρέω· ὡς=διαφυλάττω. παρακαταθήκη=κατάθεσις χρημάτων ή περιουσίας εἰς χειράς τινος (παρακαταθήκαι λόγων=ἐξηπιστευθέντες λόγοι). δεῖ ἀπρόσ. δ. ἐν. πιστὸς=ἀσφαλής, φαίνεσθαι ἀπαρ. μέσ. ἐν. παρεχομένους μετ. μέσ. ἐν. τοῦ παρέχομαι=παρουσίζω, ἔχω, προσήκειν ἀπαρ. ἐν. τοῦ ἀπρόσ. προσήκει=ἀρμόζει, ἐπιβάλλεται, πρέπει ηγού προστ. ἐν. ἀπιστεῖν ἀπαρ. ἐν. τοῦ ἀπιστέω ὡς=δὲν ἔχω ἐμπιστοσύνην. ἀπόρρητα=τὰ μὴ λεγόμενα, μυστικά. πλὴν ἐπίρρ.=ἐκτός. συμφέρῃ ὑποτ. ἐν. τοῦ ἀπρόσ. συμφέρει. σιωπᾶσθαι ἀπ' αρ. μέσ. ἐν. τοῦ σιωπῶ· ὡς=κάκείνοις (κράσις)=καὶ ἐκείνοις. τοῖς ἀκούοντιν δοτ. πληθ. μετ. ἐν. ἐπαντὸς δημιατικὸν ἐπίθ. (ἐκ τοῦ ἐπάγω) δροκος=ἐπιβαλλόμενος ὑπὸ τοῦ ἀντιδίκου δροκος. προσδέχον προστ. μέσ. ἐν. τοῦ προσδέχομαι. πρόφασις=αἰτία. αἰτία=κατηγορία. αἰσχρὸς (=ἐπονειδίστος), αἰσχίων, αἰσχιστος. ἀπολέν=διασώζω. δύμος=ὑπότ. ἀπορ. α' τοῦ δύμνυμι καὶ δύμνω (=δρκίζομαι), δύμνυν καὶ δύμνυγ. δύμομαι, δύμσα, δύμωκος, δύμακόειν. ἐν ὑποθ. σύνδ. εὐδρκεῖν ἀπαρ. ἐν. τοῦ εὐδρκέω· ὡς=δρκίζομαι ἀληθῆ δρκον. μέλλῃς ὑποτ. ἐν. τοῦ μέλλω. δόξεις μέλλ. τοῦ δοκῶ. ἐπιορκεῖν ἀπαρ. ἐν τοῦ ἐπιορκέω· ὡς=δρκίζομαι ψευδῆ δρκον. φιλοχρημάτως τροπ. ἐπίρρ.=μὲν ἀγάπην πρὸς τὰ χρήματα.

Συντακτικά—Αἰσθητικά.—τὰς παρακαταθήκας ἀντικ. τοῦ τήρει. τῶν λόγων γεν. ἀντικειμ. (α' δρος συγκρ.). ἡ τὰς τῶν χρημάτων β' δρος συγκρ. φαίνεσθαι ὑποκ. τοῦ ἀπρόσ. δεῖ. τοὺς ἀνδρας ὑποκ. τοῦ ἀπαρ. ἀγαθοὺς ἐπιθ. διορ. παρεχομένους κατηγ. μετ. ἐξαρτώμ. ἐκ τοῦ φαίνεσθαι ὡς δηλώσεως σημαντικοῦ. τρόπον ἀν· ἄκ. (α' δρος συγκρ.). πιστότερον κατηγ. δροκον γεν. συγκριτική. προσήκειν ἀντικ. (εἰδ. ἀπαρ.) ἐξαρτώμ. ἐκ τοῦ ηγοῦ ὡς διαστικοῦ. ἀπιστεῖν ὑποκ. τοῦ ἀπρόσωπ. (προσήκειν). τοῖς πονηροῖς ἀντικ. τοῦ ἀπιστεῖν. ὥσπερ ἐνν (προσήκει). ἀναφ. πρότ. πιστεύειν ὑποκ. τοῦ ἐννοουμένου (προσήκει). τοῖς χρηστοῖς ἀντικ. τοῦ πιστεύειν. περὶ τῶν ἀπορείτων ἐμπρόθ. διορ. ἀναφορᾶς. μηδενὶ ἀντικ. τοῦ λέγε. ἐάν. συμφέρῃ ὑποθ. πρότ. σιωπᾶσθαι ὑποκ. τοῦ ἀπρόσ. συμφέρῃ. τὰς πράξεις ὑποκ. τοῦ σιωπᾶσθαι. σοι—κάκείνοις ἀντικ. τοῦ συμφέρῃ (δοτ. προσωπικα). τῷ λέγοντι τοῖς ἀκούοντιν ἐπίθ μετ. δρκον ἀντικ. τοῦ προσδέχουν. ἐπαντὸς κατηγ. δὰ προφάσεις ἐμπρόθ. διορ. αἰτίας. δύο ἐπιθ. διορ. ḥ... ἡ ἐπεξήγησις τοῦ δύο. ἀπολῶν ὑποθ. μετ. σεαυτὸν—αἰτίας ἀντικ. αἰσχρᾶς ἐπιθ. διορ. διασώζων ὑποθ. μετ. φίλους ἀντικ. ἐν κινδύνων ἐμπρόθ. διορ. καταστάσεως. μεγάλων ἐπιθ. διορ. ἐνεκα χρημάτων ἐμπρόθ. διορ. σκοποῦ. μηδένα ἀντικ. θεῶν γεν. διαιρ. (αἱ ἀπαγορευτικαὶ προτάσεις ἐκφέρονται ἐπὶ ἐνεστῶτος μὲν εἰς προστατικὴν ἔγκλισιν π. χ. μηδενὶ λέγε, ἐπὶ ἀρίστου δὲ εἰς ὑποτακτ. π. χ. μηδένα δύμοσης). μηδ' ἀν μέλλῃς ἐνδοτικὴ πρότ. εὐδρκεῖν ἀντικ. (τελ. ἀπαρ.) τοῖς μὲν· τοῖς δὲ (μὲν ἀντωνυμιακὴν σημ.=ἄλλοις μὲν—σὰλοις δὲ) δοτ. προσωπικαί. ἐπιορκεῖν—ἔχειν ἀντικ. (εἰδ. ἀπαρ.) ἐκ τοῦ δόξεις ἐξαρτώμ. φιλοχρημάτως ἐπίρρ. διορ. τρόπου.

Νόμα.—Πρέπει δ Δημόνικος νὰ είναι ἔχεμυθος, διταν οἱ ἄλλοι τοῦ ἐμπιστεύονται τὰ μυστικά των, καὶ νὰ ἀποδεικνύῃ διτι δ χαρακτήρ του είναι ἀσφαλέστερος τοῦ δρκου' νὰ μὴ δίδῃ ἐμπιστοσύνην εἰς τοὺς κακούς· νὰ μὴ ἀνακοινώνῃ τὰ μυστικά του· νὰ ἀποφεύγῃ τὸν δρκον, ἐκτός ἐάν πρόκειται νὰ προστατεύσῃ τὴν ὑπόληψιν του ή νὰ σώσῃ ἐκ μεγάλων κινδύνων τοὺς φίλους του. Οὐδέποτε πρέπει νὰ δρκίζεται διά χρηματα, διότι ἄλλοι μὲν θὰ τὸν χαρακτηρίσουν ὡς ἐπίρροκν, ἄλλοι δὲ ὡς φιλοχρήματον.

Περίληψις.—Νέαι συμβουλαὶ περὶ ἔχεμυθείας καὶ δρκου.

Μηδένα φίλον ποιοῦ,
πρὶν ἀν ἔξετάσῃς,
πῶς κέχρηται
τοῖς πρότερον φίλοις.
Ἐλπίζε γάρ
αὐτὸν καὶ περὶ σὲ
γενέσθαι τοιοῦτον,
οἷος γέγονε καὶ περὶ ἐκείνους.
Βραδέως μὲν φίλος γίγνου,
γενόμενος δὲ
πειρῶ διαμειν'.
ὅμοίως γάρ αἰσχρὸν [ἔστι]
μηδένα φίλον ἔχειν
καὶ μεταλλάττειν πολλούς ἐταίρους.
Μήτε πειρῶ μετὰ βλάβης
τῶν φίλων μήτε θέλε
ἄπειρος εἰναι τῶν ἑταίρων.
Τοῦτο δὲ ποιήσεις,
ἐὰν προσποιῆι
τὸ δεῖσθαι
μὴ δεόμενος.
Περὶ τῶν ῥητῶν
ἀνακοινῶν
ῶς ἀπορρήτων
μὴ τυχών μὲν γάρ
οὐδὲν βλαβήσει,
τυχών δὲ
μᾶλλον ἐπιστήσει
τὸν τρόπον αὐτῶν.
Δοκίμαζε τοὺς φίλους
ἐκ τῆς ἀτυχίας
περὶ τὸν βίον
καὶ τῆς κοινωνίας
ἐν τοῖς κινδύνοις.
τὸ μὲν γάρ χρυσίον
βασανίζομεν ἐν τῷ πυρὶ,
τοὺς δὲ φίλους διαγιγνώσκομεν
ἐν ταῖς ἀτυχίαις.
Οὕτως ἄριστα χρήσει
τοῖς φίλοις,
ἐὰν μὴ προσμένῃς
τάς παρ' ἐκείνων δεῖσθεις,
ἀλλ' αὐτεπάγγελτος βοηθῆς αὐτοῖς
ἐν τοῖς καιροῖς.

Γραμματικὰ—Σημασιολογικά.—ποιοῦ προστ. ἐν. πρὸν χρον. σύνδ.
κέχρηται παρακμ. δρ. τοῦ χρῶμα=χρησιμοποιῶ, συμπεριφέρομαι. ἔλπιζε
προστ. ἐν. γενέσθαι ἀπαρ. μ. ἀσρ. β' τοῦ γίγνομαι (πρόκειται περὶ λάθους ἀντὶ^τ ἀπαρ. μέλλ. γενήσεσθαι). τοιοῦτος δεικτ. ἀντ. οἷος ἀναφ. ἀντ. γέγονε β'^τ παρακμ. τοῦ γίγνομαι. γίγνονται προστ. ἐν. γενόμενος μετ. μ. ἀσρ. β'. πειρῶ
(ἀσθω, ἄσθε, ἄσθων) προστ. ἐν. τοῦ πειράμαται ὅμαι (=προσπαθῶ, δοκίμω,
ἐπειρώμην, πειράσμαται, πειραθήσομαι, ἐπειρασμῆνη, ἐπειράθην, πε-
πειράμαι. ἔταιρος=οὐντροφος, φίλος. μεταλλάττειν ἀπαρ. ἐν. τοῦ μεταλλάττω

Νά μὴ κάμνης κανένα φίλον (σου),
προτοῦ νά ἔξετάσῃς
πῶς ἔχει συμπεριφέρθη
εἰς τοὺς προηγουμένους φίλους (του).
διότι νά ἐλπίζης,
ὅτι αὐτὸς καὶ πρός σὲ
θά δειχθῆ τοιοῦτος,
ὅποιος ἔχει δειχθῆ καὶ πρὸς ἐκείνους.
Βραδέως μὲν νά γίνεσαι φίλος,
ὅταν ὅμως γίλης
νά προσπαθῆς νά μένης σταθερός.
διότι ἔξισον (εἰναι) ἐντροπή
νά μὴ ἔχης καὶ ἔνα φίλον
καὶ νά ἔναλλάσσης πολλούς φίλους.
Μήτε νά δοκιμάζῃς μὲ ζημίαν
τοὺς φίλους μήτε νά θέλης
νά ἔχης ἀδοκιμάστους τοὺς φίλους.
Τοῦτο δὲ θά κατορθώσῃς,
ἐὰν προσποιῆσαι
τὸ δι τοῦ ἔχεις ἀνάγκην,
ἐνῷ δὲν ἔχεις ἀνάγκην τινός.
Δι' ὅσα είναι δυνατόν νά λεχθοῦν,
νά (τα) ἀνακοινώῃς
ῶστάν νά είναι μυστικά.
διότι, ἐὰν μὲν δὲν ἐπιτύχης,
οὐδεμίαν βλάβην θά πάθης,
ἐὰν δὲ ἐπιτύχης,
ἀσφαλέστερον θά γνωρίσῃς
τὸν χαρακτῆρα αὐτῶν.
Νά δοκιμάζῃς τοὺς φίλους (σου)
καὶ ἀπὸ τὴν δυστυχίαν
κατὰ τὴν ζώην (σου)
καὶ ἀπὸ τὴν συμμετοχήν (των)
εἰς τοὺς κινδύνους (σου).
διότι τὸν μὲν χρυσὸν
δοκιμάζομεν εἰς τὸ πῦρ,
τοὺς δὲ φίλους διακρίνομεν
εἰς τὰς δυστυχίας.
Τότε ἄριστα θά ἔξυπηρετήσῃς
τοὺς φίλους (σου),
ἀν δὲν περιμένῃς
τὰς ἐκ μέρους ἐκείνων παρακλήσεις,
ἀλλὰ αὐθορμήτως βοηθῆς αὐτούς
εἰς τὰς (κρισίμους) πειριστάσεις.

(=έναλλάσσω, ἀλλάσσω), μετήλλαττον, μεταλλάξω, μετήλλαξα, μετήλλαχα. **βλάβη**=ζημία. πειρῶ προστ. ἐν. ἄπειρος=δὴ μὴ δοκιμάσας. θέλει προστ. ἐν. ποιήεις μέλλ. δρ. δεόμενος μετ. ἐν. καὶ δεῖσθαι ἀπαρ. ἐν. τοῦ δέομαι=παρακαλῶ. ἀλλ' ἔδω ἔχω ἀνάγκην. προσποιῆ β' πρόσ. ύποτ. μέσ. ἐν. ἑγτὸς =δὴ δυνάμενος νὰ λεχθῇ. ἀπόρθητος=δὴ μὴ δυνάμενος νὰ λεχθῇ, μυστικός. ἀνακοίνων (ούσθω, ούσθε, ούσθων) προστ. μέσ. ἐν. τοῦ ἀνακοινόματος=ἀνακοινώνω. τυχῶν μετ. ἀπ. β' τοῦ τυγχάνω. βλαβήσει β' πρόσ. παθ. μέλλ. β' τοῦ βλάπτειμαι (=ζημιούμαι), παρακυ. βέβλαμμα. ἐπίστησει β' πρόσ. μέσ. μέλλ. τοῦ ἐπίσταμαι=γνωρίζω καλῶς. κοινωνία=συμμετοχή. ἀριστα ἐπίρρ. ύπερθ. βαθμ. (θετ. εὐ συγκρ. ἄμεινον). χεήσει μέλλ. τοῦ χρῶμαι. αὐτεπαγγελτος=αὐθόρμητος.

Συντακτικά—Αισθητικά.—μηδένα ἀντικ. τοῦ ποιοῦ. φίλον κατηγ. πρὸν ἀν ἔξετάσης χρον. πρότ. πῶς κέχρηται πλαγία ἐρωτημ. πρότ. φίλοις ἀντικ. τοῖς πρότερον ἐπιθ. διορ. γενήσεσθαι (ὅχι γενέσθαι) ἀντικ. (εἰδ. ἀπαρ.) ἐκ τοῦ ἔλπιζε ἔξαρτ. αὐτὸν ύποκ. τοῦ ἀπαρ. τοιοῦτον κατηγ. περὶ σὲ ἐμπρόθ. διορ. ἀναφορᾶς. οἶος (κατηγ.). γέγονε ἀναφ. πρότ. περὶ ἔκείνους ἐμπρόθ. διορ. ἀναφορᾶς. βραδέως ἐπιρρ. διορ. τρόπου φίλος κατηγορ. γενέμενος χρον. μετ. διαμένειν ἀντικ. (τελ. ἀπαρ.) ἐκ τοῦ πειρῶ ἔξαρτώμ. ἔχειν—μεταλλάττειν ύποκ. τῆς ἀτροσώπου φάσι. αἰσχοδὸν (ἐστι). (σὲ) ἐνν. ὡς ύποκ. τῶν ἀπαρ. φίλον ἀντικ. μηδένα ἐπιθ. διορ. ἔταλρους ἀντικ. πολλοὺς ἐπιθ. διορ. μετὰ βλάβης ἐμπρόθ. διορ. τρόπου. τῶν φίλων ἀντικ. τοῦ πειρῶ. εἰναι ἀντικ. (τελ. ἀπαρ.) ἐκ τοῦ θέλει ἔξαρτώμ. (σὺ) ἐνν. ὡς ύποκ. δ. καὶ ἀπαρ. ἄπειρος κατηγ. τῶν ἔταίσιν γεν. ἀντικειμ. φίλων—ἔταιρων συνωνυμία. τούτο ἀντικ. τοῦ ποιήσεις ἀπόδοσις τοῦ ἔαν... προσποιῆ ύποθ. πρότ. (ύποθ. λόγος δ' εἴδους προσδοκώμενον). τὸ δεῖσθαι ἔναρθρον ἀπαρ. ὡς ἀντικ. τὸ προσποιῆ. μὴ δεόμενος ἐνδετικὴ μετ. περὶ τῶν ἥρτῶν ἐμπρόθ. διορ. ἀναφορᾶς. ὡς (διοιωματικὸν) περὶ ἀπορρήτων ἐμπρόθ. διορ. ἀναφορᾶς (ἰδὲ τὴν παρῆιτσιν). τυχῶν—τυχῶν ύποκ. μετ. οὐδὲν=οὐδεμίαν βλάψιν σύστοιχον ἀντικ. τοῦ βλαβήσει. τὸν τρόπον ἀντικ. αὐτὸν γεν. κτητική. (βλαβήσει—ἐπιστήσεις διοιτέλευτον). τοὺς φίλους ἀντικ. ἐκ τῆς ἀτυχίας—(ἐκ) τῆς κοινωνίας ἐμπρόθ. διορ. τρόπου. τὸ χρυσίον—τοὺς φίλους (παρομοίωσις) ἀντικ. τῶν οἰκείων ρήμα. ἐν τῷ πυρὶ—ἐν τοῖς κινδύνοις ἐμπρόθ. διορ. δργάνου. βασανίζομεν—διαγιγνώσκομεν διμοιτέλευτον. τοῖς φίλοις ἀντικ. τοῦ χρήσει. ἐὰν μὴ προσμέτησ... (ἐὰν) βοηθῆς ύποθ. πρότ. (ἰδὲ τὴν ἀντίθεσιν). δεήσεις ἀντικ. αὐτεπαγγελτος=αὐτεπαγγέλτως ἐπιρραματικὸν κατηγορούμενον τρόπου. αὐτοῖς ἀντικ. τοῦ βοηθῆς. ἐν τοῖς καιροῖς ἐμπρόθ. διορ. χρόνου.

Νόημα.—Εἰς τό ζήτημα τῆς φιλίας συνιστᾶ δὲ ρήτωρ νὰ μὴ ἀποκτᾶ δ Δημόνικος φίλους, προτοῦ νὰ ἔξετάσῃ τὴν συμπεριφοράν των εἰς τοὺς προγενεστέρους φίλους των διταν δημοτικής τὴν φιλίαν, πρέπει νὰ μένῃ σταθερὸς εἰς αὐτὸν. Τὸ νὰ μὴ ἔχῃ κανεὶς φίλους ή νὰ ἀλλάσσῃ αὐτοὺς συχνά ἀποτελεῖ κακόν. "Ἐάν θέλῃ νὰ διαγνώσῃ τὸν χρακτήρα τῶν φίλων του καὶ νὰ ἔξακριβώσῃ τὰ ἀληθῆ αἰτήματα αὐτῶν, ἀς ἀνακοινώσῃ κοινὰ πράγματα ὡς δῆμον μυστικὰ καὶ ἀς προσποιηθῆ, δηλ. δυστυχεῖ." "Οπως δὲ χρυσός δοκιμάζεται εἰς τὸ πῦρ, οὕτω καὶ ἡ φίλος δοκιμάζεται εἰς τὰς κρισίους στιγμάς τῆς ζωῆς καὶ ἔχει δάξιαν, διταν αὐθόρμητως προσφέρεται.

Περιληψις.—Αἱ περὶ φιλίας συμβουλαί.

§ 26 + 27

Νόμιζε είναι
διμοίως αἰσχρὸν
νικάσθαι τῶν ἔχθρῶν

Νὰ νομίζῃς δτι είναι
ἔξ ἴσου ἐντροπή
νὰ είσαι κατώτερος ἀπὸ τοὺς ἔ-
χθρούς (σου)

ταῖς κακοποίαις
καὶ ἡττᾶσθαι
τῶν φίλων
ταῖς εὔεργεσίαις.
Ἄποδέχου μὴ μόνον
τῶν ἔταίρων
τοὺς δυσχεράινοντας
ἐπὶ τοῖς κακοῖς,
ἀλλὰ καὶ τοὺς μὴ φθονοῦντας

ἐπὶ τοῖς ἀγαθοῖς·
πολλοὶ μὲν γάρ συνάχθονται

ἀτυχοῦσι,
φθονοῦσι δὲ
καλῶς πράττουσι.

Μέμνησο
τῶν ἀπόντων φίλων
πρὸς τοὺς παρόντας,
ἴνα δοκῆς
μηδὲ τούτων δλιγωρεῖν
ἀπόντων.

Βούλου εἶναι φιλόκαλος
τὰ περὶ τήν ἐσθῆτα,
ἀλλὰ μὴ καλλωπιστής·

ἔστι δὲ φιλοκάλου μὲν
τὸ μεγαλοπρεπές,
καλλωπιστοῦ δὲ
τὸ περίεργον.

Ἄγαπά
μὴ τὴν ὑπερβάλλουσαν κτῆσιν
τῶν ὑπαρχόντων ἀγαθῶν,
ἀλλὰ τὴν μετρίαν ἀπόλαυσιν.

Καταφρόνει
τῶν σπουδαζόντων μὲν
περὶ τὸν πλοῦτον,
μὴ δυναμέιν δὲ χρῆσθαι
τοῖς ὑπάρχουσι·
οἱ τοιοῦτοι γάρ
πάσχουσι παραπλήσιον
ῶσπερ ὅν τις [πάσχοι],
εἰ κτήσαιτο
καλὸν ἵππον,
ἐπιστάμενος ἵππεύειν κακῶς.

ώς πρὸς τὰς κακάς πράξεις
καὶ νὰ εἰσαι κατώτερος
ἄπὸ τοὺς φίλους (σου)
ώς πρὸς τὰς εὔεργεσίας.
Νὰ εὐχαριστήσαι ὅχι μόνον
μὲ ἑκείνους ἐκ τῶν φίλων (σου),
οἱ δποῖοι λυποῦνται
διὰ τὰς δυστυχίας (σου),
ἀλλὰ καὶ μὲ ἑκείνους, οἱ δποῖοι δὲν
φθιοῦν

διὰ τὰς εὐτυχίας (σου).
διότι πολλοὶ μὲν λυποῦνται μαζὶ μὲ
τοὺς φίλους των,
ὅταν δυστυχοῦν,
(τοὺς) φθονοῦν δμως,
ὅταν εὐτυχοῦν.

Νὰ ἐνθυμῆσαι
τοὺς ἀπόντας φίλους σου
ἐνώπιον τῶν παρόντων (φίλων),
διὰ νὰ φάνεσαι,
ὅτι μήτε αὐτοὺς παραμελεῖς,
ὅταν ἀπουσιάζουν.

Νὰ θέλῃς νὰ εἰσαι φιλόκαλος
ώς πρὸς τὴν ἐνδυμασίαν (σου),
ἀλλ᾽ ὅχι καὶ ν' ἀγαπᾶς τὸν περιττὸν
στολισμόν·

εἶναι δὲ ἴδιον φιλοκάλου μὲν
ἡ μεγαλοπρέπεια,
καλλωπιστοῦ δὲ
δ περιττὸς στολισμός.

Νὰ ἀγαπᾶς
ὅχι τὴν ὑπερβολικὴν ἀπόκτησιν
τῶν ὑπαρχόντων ἀγαθῶν,
ἀλλὰ τὴν κανονικὴν ἀπόλαυσιν (αὐ-
τῶν).

Νὰ περιφρονῆς
ἑκείνους, οἱ δποῖοι θέλουν μὲν
νὰ ἀποκτήσουν τὸν πλοῦτον,
δὲν μποροῦν δμως γὰρ χρήσιμοποιοῦν
τὰ ὑπάρχοντα (ἀγάθα)
διότι οἱ τοιοῦτοι (ἄνθρωποι)
παθαίνουν παρόδιον,
ὅπως ἀκριβῶς θὰ (ἐπάθαινε) κανεὶς,
ἔάν ήθελεν ἀποκτῆσει
δρασίον ἵππον,
ἔνθη γνωρίζει νὰ ἵππεύῃ κακῶς.

§ 28+33

Πειρῶ κατασκευάζειν
τὸν πλοῦτον χρήματα
καὶ κτήματα·
ἔστι δὲ χρήματα μὲν
τοῖς ἐπισταμένοις

Νὰ προσπαθῇς νὰ μεταβάλῃς
τὸν πλοῦτον εἰς χρήσιμα πράγματα
καὶ προσδοδοφόρα κτήματα·
εἶναι δὲ (δ πλοῦτος) χρήσιμος μὲν
εἰς δσους γνωρίζουν

ἀπολαύειν,
κτήματα δέ
τοῖς δυναμένοις κτᾶσθαι.

Τίμα
τὴν ὑπάρχουσαν οὐσίαν
δυνοῦν ἔνεκεν,
τοῦ τε δύνασθαι
ἔκτισαι μεγάλην ζημίαν
καὶ τοῦ βοηθῆσαι
σπουδαῖω φίλω
δυστυχοῦντι
πρὸς δὲ τὸν ἄλλον βίον

μηδὲν ὑπερβαλλόντως,
ἄλλα μετρίως
ἀγάπα αὐτήν.
Στέργε μὲν
τὰ παρόντα,
ζήτει δὲ τὰ βέλτιστα·
μηδὲν συμφοράν δνειδίσῃ·

κοινὴ γάρ ή τύχη [ἔστι]
καὶ τὸ μέλλον ἀδρατὸν.
Εὖ ποίει τοὺς ἀγαθούς·
χάρος γάρ ὁ φειλομένη
παρ' ἀνδρὶ σπουδαῖω
[ἔστι] καλὸς θησαυρός.
Εὖ ποιῶν κακούς,
πείσει ὅμοια τοῖς σιτίζουσιν

τὰς ἀλλοτρίας κύνας·
ἔκειναί τε γάρ ὑλακτοῦσι
τοὺς διδόντας,
ώσπερ τοὺς τυχόντας,
οἱ τε κακοὶ ἀδικοῦσι
τοὺς ὡφελοῦντας,
ώσπερ
τοὺς βλάπτοντας.
Μίσει τοὺς κολακεύοντας,
ώσπερ τοὺς ἔξαπατῶντας·
ἀμφότεροι γάρ
πιστεύθεντες
ἀδικοῦσι τοὺς πιστεύσαντας.

Ἐάν ἀποδέχη
τῶν φίλων τοὺς χαριζομένους
πρὸς τὸ φαυλότατον,
οὐχ ἔξεις ἐν τῷ βίῳ
τοὺς ἀπεχθανομένους
πρὸς τὸ βέλτιστον.

νὰ τὸν μεταχειρίζωνται μὲ ἐλευθεριό-
τητα,
προσοδοφόρος δὲ
εἰς ὅσους μποροῦν ν' ἀποκτοῦν (προσ-
οδοφόρα κτήματα).

Νὰ ἔκτιμάς
τὴν ὑπάρχουσαν περιουσίαν
διὰ δύο λόγους,
ἀφ' ἔνδος μὲν διὰ νὰ δύνασαι
νὰ πληρώσῃς μεγάλο πρόστιμον,
ἀφ' ἔτερου δὲ διὰ νὰ βοηθήσῃς
ἐνάρετον φίλον (σου),
ὅταν δυστυχῇ·

ὅσον ἀφορᾷ δὲ εἰς τὰς ἄλλας περι-
στάσεις τῆς ζωῆς (σου),
καθόλου μὲ ὑπερβολήν,
ἄλλα μὲ μέτρον
ν' ἀγαπῆς αὐτήν.

Νὰ μένης εὐχαριστημένος μὲν
μὲ τὴν ὑπάρχουσαν κάτάστασίν σου,
νὰ ἐπιζητής δὲ τὴν βελτίωσίν της·
νὰ μὴ κατηγορήσῃς κανένα διὰ τὴν
συμφοράν του·

διότι ή τύχη (εἰναι) κοινὴ
καὶ τὸ μέλλον ἀπρόβλεπτον.
Νὰ εὐεργετῆς τοὺς καλούς,
διότι εὐεργεσία προσφερομένη
εἰς ἐνάρετον ἀνθρώπον
(εἰναι) καλὸς θησαυρός.
Ἐάν εὐεργετῆς κακούς,
θὰ πάθης ὅμοια μὲ ἔκείνους, οἱ δποῖοι
τρέφουν

τὶς ἔνεις σκύλλες·
διότι καὶ ἔκεινες γαυγίζουν
τοὺς δίδοντας (τροφήν),
ὅπως ἀκριβῶς καὶ τοὺς διαβάτας,
καὶ οἱ κακοὶ ἀδικοῦν
τοὺς ὡφελοῦντας (αὐτούς),
ὅπως ἀκριβῶς

καὶ τοὺς βλάπτοντας (αὐτούς).
Νὰ μισής τοὺς κόλακας,
ὅπως ἀκοιβῶς καὶ τοὺς ἀπατεῶντας·
διότι καὶ οἱ δύο,
ἐάν τύχουν ἐμπιστοσύνης,
προξενοῦν κακὸν εἰς αὐτούς, οἱ δ-

ποῖοι τοὺς παρέσχον τὴν ἐμπι-
στοσύνην των.
Ἐάν ἀρέσκεσαι μὲ ἔκείνους
ἐκ τῶν φίλων, οἱ δποῖοι σοῦ γίνονται
εὐχάριστοι,
πρὸς μεγίστην βλάβην σου,
δὲν θὰ ἔχης εἰς τὴν ζωήν σου
ἔκείνους οἱ δποῖοι σοῦ γίνονται μι-
στοί,
πρὸς μεγίστην ὠφέλειάν σου.

Γίγου δύμιλητικός
πρὸς τοὺς πλησιάζοντας,
ἀλλὰ μὴ σεμνός·
τὸν μὲν γάρ ὅγκον
τῶν ὑπεροπτικῶν μόλις
οἱ δοῦλοι καρτερήσειαν ἔν,
τὸν δὲ τρόπον
τῶν δυμιλητικῶν ἀπαντες
ἥδεως ὑποφέρουσιν.
“Ἐσεὶ δὲ” δύμιλητικός
μὴ δύσερις ὡν
μηδὲ δυσάρεστος
μηδὲ φιλόνικος πρὸς πάντα,
μηδὲ ἀπαντῶν
τραχέως πρὸς τὰς δργάς
τῶν πλησιαζόντων,
μηδὲ ἄν τυγχάνωσιν
δργιζόμενοι ἀδίκως,
ἀλλ’ εἰκαν μὲν
θυμουμένοις αὐτοῖς,
ἐπιπλήττων δὲ
πεπαυμένοις τῆς δργῆς·
μηδὲ σπουδάζων
παρὰ τὰ γελοῖα,
μηδὲ χαίρων τοῖς γελοίοις
παρὰ τὰ σπουδαῖα·
τὸ γάρ ἄκαιρον
πανταχοῦ λυπηρόν·
μηδὲ χαριζόμενος τὰς χάριτας
ἀχαρίστως,
ὅπερ πάσχουσιν
οἱ πολλοὶ,
πιοιῦντες μέν,
ἀηδῶς δὲ
ὑπουργοῦντες
τοῖς φίλοις·
μηδὲ φιλάξτιος ὡν,
βαρὺ γάρ [ἔστι],
μηδὲ φιλεπιτιμῆς,
παρεξυντικόν γάρ [ἔστι].
μάλιστα μὲν εὐλαβοῦ
τὰς συνουσίας ἐν τοῖς πότοις·
ἔάν δὲ ποτὲ
σοι συμπέσῃ καιρός,
ἔξανίστασο
πρὸ μέθης·
ὅταν γάρ ὁ νοῦς διαφθαρῇ
ύπ’ οἴνου, πάσχει
ταύτα τοῖς ἄρμασι
τοῖς ἀποβαλοῦσι τοὺς ἥνιόχους·
ἔκεινά τε γάρ φέρεται
ἀτάκτως διαμαρτόντα
τῶν εὐθυνούντων,
ἥ τε ψυχὴ σφάλλεται
πολλά.

Νὰ εἰσαι καταδεκτικός
πρὸς δσους σὲ πλησιάζουν,
καὶ ὅχι ἀκατάδεκτος·
διότι τὴν μὲν ἀλαζονείαν
τῶν ὑπερφάνων μετὰ δυσκολίας
οἱ δοῦλοι ἡθελον ὑπομένει,
τὴν δὲ συμπειφοράν
τῶν καταδεκτικῶν δλοι γενικῶς
εὐχαρίστως ὑπομένουν.
Θά εἰσαι δὲ καταδεκτικός,
ἄν δὲν εἰσαι δύστροπος
μήτε δυσάρεστος
μήτε φιλόνικος πρὸς τὸν καθένα,
ἄν μήτε ἀπαντᾶς
μὲν ἀπότομον τρόπον εἰς τοὺς θυμοὺς
ἔκεινων, οἱ δοῦλοι (σέ) πλησιάζουν,
μήτε καὶ ἄν ἀκόμη συμβαίνῃ
νὰ θυμώνουν ἄνευ λόγου,
ἀλλ’ ὑποχωρῶν μέν,
ὅταν αὐτοὶ θυμώνουν,
ἐπιπλήττων δέ,
ὅταν ἔχουν παύσει τὸν θυμόν (των).
ἄν μήτε εἰσαι σοβαρός
κατὰ τὴν ὥσαν τῶν γελοίων
μήτε εὐχαριστήσαι διὰ τὰ γελοῖα
κατὰ τὴν ὥσαν τῶν σοβαρῶν.
διότι τὸ παράκαιρον
παντοῦ ἐνοχλεῖ·
ἄν μήτε εὐεργετῆς
χωρὶς καλὸν τρόπον,
πρᾶγμα τὸ δποῖον παθαίνουν
οἱ περισσότεροι,
εὐεργετοῦντες μέν,
ἀλλὰ δυσάρεστως
προσφέροντες τὰς ὑπηρεσίας (των)
εἰς τοὺς φίλους·
ἄν μήτε εἰσαι φιλοκατήγορος,
διότι (εἶναι) καταθλιπτικόν,
μήτε ἀγαπῶν νὰ παρατηρῆς,
διότι (εἶναι) ἔξερεθιστικόν·
πρὸ πάντων μὲν νὰ ἀποφεύγῃς
τὰς συναναστροφάς εἰς τὰ συμπόσια·
ἔάν δὲ κάποτε
σοῦ παρουσιασθῇ ἡ περίστασις,
νὰ σηκωθῆς καὶ νὰ φύγῃς
πρὸ τῆς μέθης·
διότι, ὅταν ὁ νοῦς ζαλισθῇ
ἀπὸ τὸ κρασί, παθαίνει
τὰ ἴδια μὲ τὰ ἄρματα,
τὰ δποῖα ἔχασαν τοὺς ἥνιόχους (των).
καὶ ἔκεινα δηλαδὴ τρέχουν
μὲ ἀταξίαν, ἀφοῦ ἔχασαν
αὐτοὺς ποὺ τὰ διηθύνοντα,
καὶ ἡ ψυχὴ περιπίπτει
εἰς πολλὰ σφάλματα,

διαφθαρείσης τῆς διανοίας.

Φρόνει μὲν ἀθήνατα

τῷ εἶναι μεγαλόψυχος,

θνητά δὲ

τῷ ἀπολαύειν συμμέτρως

τῶν ὑπαρχόντων.

Ὕμενοῦ τὴν παιδείαν εἶναι

τοσούτῳ μείζον ἀγαθὸν

τῆς ἀπαιδευσίας,

ὅσῳ τὰ μὲν ἄλλα μοχθηρά

πάντες πράττουσι κερδαίνοντες,

μόνη δὲ αὕτη καὶ προσεζημίωσε

τοὺς ἔχοντας·

πολλάκις γάρ

τοῖς ἔργοις τὴν τιμωρίαν ἔδοσαν

τούτῳ δὲ

ἔλυπτοσαν τοῖς λόγοις.

Οὓς ἂν βούλῃ ποιήσασθαι φίλους,

λέγε περὶ αὐτῶν

ἀγαθόν τι πρὸς τοὺς

ἀπογγελοῦντας·

ἀρχὴ γάρ φιλίας μὲν

[ἔστιν] ἔπαινος,

ἔχθρας δὲ ψύγος.

διότι ἔξαλισθη δ νοῦς.

Νὰ σκέπτεσαι ὡς ἀθάνατος μὲν

διὰ τῆς μεγαλοψυχίας σου,

ὡς θνητὸς δὲ

διὰ τῆς συμμετρικῆς ἀπολαύσεως

τῶν ἀγαθῶν σου.

Νὰ θεωρῆς δτὶ ή παιδεία εἶναι

τόσον μεγαλύτερον ἀγαθὸν

ἀπὸ τὴν ἀπαιδευσίαν,

καθ' ὅσον τὰ μὲν ἄλλα κακά

ὅλοι πράττουν μὲν (κάποιοι) κέρδος,

μόνη δὲ αὐτῇ καὶ ζημιώνει

προσέπτι δόσους τὴν ἔχουν·

διότι πολλάς φοράς (οἱ ἀπαιδευτοι)

ἐμπράκτως ἐτιμωρήθησαν

ἀπὸ αὐτῶν, τὸν δόποιον

ἔστενοχώρησαν μὲ τοὺς λόγους (των).

"Οσους θὰ ήθελες νὰ κέμης φίλους,

νὰ λέγης περὶ αὐτῶν

κάτι καλὸν πρὸς ἔκείνους, οἱ δόποιοι

θὰ (τοὺς τὸ) γνωστοποιήσουν·

διότι δρχὴ τῆς φιλίας μὲν

(εἶναι) δ ἔπαινος,

τῆς ἔχθρότητος δὲ ή κατηγορία.

§ 34+41. "Οταν σκέπτεσαι, νὰ ἔχῃς (=ποιοῦ) ὡς παραδείγματα διὰ τὰ μέλλοντα τὰ παρελθόντα διότι τὸ ἀδηλὸν διαγιγνώσκεται (=ἔχει τὴν διάγνωσιν) πολὺ ταχέως (=ταχίστη) ἀπὸ τὸ φανερόν. Νὰ σκέπτεσαι μὲν βραδέως, ἀλλὰ νὰ ἔκτελῆται ταχέως τὰ ἀποφασισθέντα (=τὰ δόξαντα). Νὰ θεωρῇς δτὶ ή ἐκ μέρους μὲν τῶν θεῶν (προερχομένη) εὐτυχία, ἐκ μέρους δὲ ήμῶν τῶν ίδίων ή φρόνησις, εἶναι λίαν σημαντικὸν (πρᾶγμα). Λι^τ ὅσα τυχὸν (=ἄν) ἐντρέπεσαι νὰ διμιλήσῃς μὲ ἐλευθερίαν (=παρορησιάσασθαι), θέλεις δὲ νὰ ἀνακοινώσῃς (αὐτὰ) εἰς μεροκοὺς ἐκ τῶν φύλων (σου), νὰ διμιλῆς (=χεῶ τοῖς λόγοις) ὡσὰν νὰ ἐπορκείτο διὰ ξένην τινὰ ὑπόθεσιν διότι ἔτσι καὶ τὴν γνώμην ἔκείνων θὰ μάθῃς (=αἰσθήσει) καὶ τὰς πραγματικάς σου διαθέσεις δὲν θὰ φανερώσῃς. "Οταν πρόκειται νὰ συμβουλευθῆς κάποιον (=χοήσθαται τινι συμβούλῳ) διὰ τὰς ὑποθέσεις σου, ἔξεταζε πρῶτον πῶς διηγήσῃς τὰς ίδικάς του ὑποθέσεις διότι δὲ κακῶς σκεφθεὶς διὰ τὰς ίδικάς του ὑποθέσεις οὐδέποτε θὰ σκεφθῇ καλῶς διὰ τὰς ξένας. Κατὰ τὸν ἔξης δὲ τρόπον (=օστρω) ἥθελες πρὸ πάντων παρακινηθῆ νὰ σκέπτεσαι, ἐάν δηλαδὴ ἥθελες παρατηρήσει προσεκτικῶς τὰς ἐκ τῆς ἀπερισκεψίας (προερχομένας) συμφοράς διότι καὶ διὰ τὴν ἕγειαν (μας) παρὰ πολὺ φροντίζομεν, δταν ἐνθυμηθῶμεν τὰς λύπτας τὰς ἐκ τῆς ἀσθενείας (προερχομένας). Νὰ μιμησαι τὰ ἥθη τῶν βασιλέων καὶ νὰ ἀκολουθήσῃς τὰς πρᾶξεις ἔκείνων. Διότι θὰ φανῆς δτὶ ἀγαπᾶς καὶ μιμεῖσαι μὲ ζῆλον αὐτούς διὰ τοῦτο (=ῶστε) θὰ σου συμβῇ καὶ ἐκ μέρους τοῦ λαοῦ περισσότερον νὰ ἔκτιμασαι καὶ τὴν ἐκ μέρους ἔκείνων (προερχομένην) εὔνοιαν σταθερωτέραν νὰ ἔχῃς. Νὰ

ὑπακούης μὲν καὶ εἰς τοὺς νόμους, οἱ δποῖοι ἔχουν τεθῆ ὑπὸ τῶν βασιλέων, ἀλλ' ὅμως ὡς ἰσχυρότατον νόμον νὰ θεωρῆς τὸν χαρακτῆρα ἔκεινων. Διότι ὅπως ἀκριβῶς ἔκεινος, ὁ δποῖος πολιτεύεται εἰς δημοκρατικὸν πολίτευμα, πρέπει νὰ περιποιήται τὸν λαόν, τοιουτούρπως καὶ διῶν ὑπὸ μοναρχικὸν πολίτευμα ἀρμόζει νὰ θαυμάζῃ τὸν βασιλέα. "Οταν καταλάβῃς τὴν ἔξουσίαν, νὰ μὴ χρησιμοποιῆς κανένα κακὸν ἄνθρωπον εἰς τὰς διοικητικὰς θέσεις" διότι, δι' ὅσα τυχὸν σφάλματα ἔκεινος κάμει, θὰ ἐπιρροίψουν εἰς σὲ τὰς εὐθύνας. Ἐκ τῶν δημοσίων ὑπηρεσιῶν νὰ ἀποχωρῆς ὅχι πλουσιώτερος, ἀλλ' ἐνδοξότερος" διότι δὲκ μέρους τοῦ λαοῦ ἔπαινος εἶναι ἀνώτερος ἀπὸ πολλὰ χρήματα. Νὰ μὴ ὑποστηρίζῃς καμμίαν κακὴν πρᾶξιν μήτε νὰ συνηγορῇς (ὑπὲρ αὐτῆς) διότι θὰ φανῆς ὅτι καὶ (σὺ) ὁ Ἰδιος τοιαύτας πράξεις πράττεις, διὰ τὰς δποίας βέβαια ἐπιδοκιμάζεις τὸν ἄλλους, ὅταν (τὰς) πράττουν. Νὰ προετοιμᾶῃς τὸν ἑαυτόν σου νὰ μπορῇ μὲν νὰ ὑπερέχῃ (τῶν ἄλλων), ἀλλὰ νὰ ἀνέχεσαι τὴν ἴσοτιμίαν (=τὸ ίσον ἔχων), διὰ νὰ φαίνεσαι ὅτι ἐπιθυμεῖς τὴν δικαιοσύνην ὅχι ἀπὸ ἀδυναμίαν, ἀλλ' ἀπὸ ἀκεραιότητα χαρακτῆρος (ἢ : ἀπὸ εὐγένειαν) (=ἐπιείκειαν). Νὰ προτιμᾶς (=μᾶλλον ἀποδέχον) πενίαν ἐν συνδυασμῷ μὲ τὴν δικαιοσύνην παρὰ πλοῦτον ἀποκτηθέντα μὲ ἀδικίαν διότι τόσον πολὺ ἀνωτέρα (εἶναι) ἡ δικαιοσύνη ἀπὸ τὰ χρήματα, καθ' ὅσον ταῦτα μὲν ὠφέλοῦν μόνον ἐφ' ὅσον χρόνον ζῶμεν, ἔκεινη δὲ προετοιμᾶει δόξαν καὶ μετὺν θάνατον (=τελευτήσασιν) καὶ ἔκεινων μὲν μετέχουν ἀκόμη καὶ οἱ φαῦλοι, ταύτης δὲ εἶναι ἀδύνατον εἰς τοὺς κακοὺς νὰ μετάσχουν. Νὰ μὴ ζηλεύῃς κανένα ἀπὸ αὐτούς, οἱ δποῖοι κερδίζουν ἀπὸ ἀδικίαν, ἀλλὰ νὰ προτιμᾶς ἔκεινους, οἱ δποῖοι ζημιώνονται, διότι ὠρμήθησαν ἀπὸ κίνητρα δικαιοσύνης διότι οἱ δίκαιοι, ἂν δὲν ὑπερέχουν τῶν ἀδίκων ὡς πρὸς τίποτε ἄλλο, τούλαχιστον ὅμως (=ἀλλ' οὖν γε) ὑπερέχουν ὡς πρὸς τὰς χρηστὰς ἐλπίδας (μελλοντικῆς ἀνταμοιβῆς). Νὰ φροντίζῃς μὲν δι' ὅλα τὰ σχετικὰ μὲ τὸν βίον σου, ἀλλὰ ποδὸν πάντων νὰ ἔξασκῃς τὴν διάνοιαν (σου) διότι καλὸς νοῦς ἐντὸς ἄνθρωπίνου σώματος (εἶναι) λίαν σημαντικὸν (πρᾶγμα) ἐντὸς λίαν μικροῦ (χώρου). Νὰ προσπαθῇς νὰ εἶσαι κατὰ τὸ σῶμα μὲν φιλόπονος, κατὰ τὴν ψυχὴν δὲ φιλόσοφος, διὰ νὰ μπορῇς δι' ἔκεινου μὲν νὰ ἔκτελῃς τὰ ἀποφασισθέντα, διὰ ταύτης δὲ νὰ γνωρίζῃς (=ἐπιστη) νὰ προβλέπῃς τὰ συμφέροντα. Κάθε τι ποὺ πρόκειται νὰ εἴπῃς, προηγουμένως νὰ (τὸ) ἔξετάζῃς μὲ τὸν νοῦν (σου) διότι εἰς πολλοὺς ἡ γλῶσσα προτρέχει τῆς σκέψεως. Δύο περιστάσεις νὰ θεωρῇς (ὡς καταλλήλους περιστάσεις) τοῦ νὰ διμιλῆῃς, ἢ δηλαδὴ δι' ὅσα (ζητήματα) γνωρίζεις καλῶς, ἢ δι' ὅσα (ζητήματα) (εἶναι) ἀνάγκη νὰ διμιλήσῃς διότι μόνον εἰς αὐτὰς (τὰς περιστάσεις) διάλογος εἶναι προτιμότερος ἀπὸ τὴν σιωπήν, εἰς δὲ τὰς ἄλλας (περιστάσεις) προτιμότερον (εἶναι) νὰ σιωπᾶς (κανεὶς) παρὰ νὰ διμιλῇ.

§ 42+43. Νὰ νομίζῃς ὅτι κανὲν ἐκ τῶν ἄνθρωπίνων (πραγμάτων) δὲν εἶναι σταθερέν· διότι ἔτσι οὔτε, ὅταν εὐτυχῆς, θὰ εἶσαι πλήρης χαρᾶς, οὔτε, ὅταν δυστυχῆς, (θὰ εἶσαι) πλήρης λύπης. Νὰ καί-

οης μὲν (μετρίως) διὰ τὰς παρουσιαζομένας εὐτυχίας, νὰ λυπήσαι δὲ μετρίως διὰ τὰς παρουσιαζομένας δυστυχίας, νὰ μὴ γίνεσαι δὲ δόλοφά- νερος εἰς τοὺς ἄλλους, μήτε ὅταν εὐδίσκεσαι εἰς τὰς εὐτυχίας μήτε ὅταν εὔδίσκεσαι εἰς τὰς δυστυχίας (=ἐν μηδετέροις ὅν)· διότι [θὰ ἡτο— (ἀν εἰη)] παράλογον νὰ ἀποκρύπτῃ μὲν (κανεὶς) τὴν περιουσίαν (του) εἰς τὴν οἰκίαν, νὰ περιπατῇ δὲ ἔχων φανερὰν τὴν σκέψιν του. Νὰ φο- βῆσαι περισσότερον τὴν κατηγορίαν παὸν τὸν κίνδυνον· διότι πρέπει νὰ ἐμπνέῃ φόβον εἰς μὲν τοὺς κακοὺς ὃ θάνατος (=τοῦ βίου τελευ- τεῖν), εἰς δὲ τοὺς ἐναρέτους ἡ κατὰ τὴν ζωὴν ἀφάνεια (=τὴν ἐν τῷ ζῆν ἀδοξίαν). Πρὸ πάντων μὲν νὰ προσπαθῇς νὰ ζῆς μὲν ἀσφάλειαν· ἐὰν δὲ ποτὲ σοῦ συμβῇ νὰ διατρέχῃς (πολεμικὸν) κίνδυνον, νὰ ἐπιζητῆς τὴν ἐκ τοῦ πολέμου σωτηρίαν μὲν λαμπρὰν δόξαν καὶ ὅχι μὲ ἐπαίσχυν- τον ὑστεροφημίαν· διότι τὸ πεπρωμένον κατεδίκασε (=κατέκρινε) μὲν εἰς τὸν θάνατον (=τὸ τελευτῆσαι) πάντας, ἀλλ’ ὅμως ἡ φύσις ἔδωσεν ὃς ἰδιαίτερον προνόμιον (=ἴδιον ἀπένειμεν) εἰς τοὺς ἐναρέτους τὸν ἔνδοξον θάνατον (=τὸ καλῶς ἀποθανεῖν).

3. Ἐπίλογος

§ 44+52. Καὶ νὰ μὴ ἀπορήσῃς, διότι (=εἰ) πολλὰ, ἐξ ὅσων ἔχουν λεγθῆ, δὲν ἀρμόζουν εἰς σὲ λόγῳ τῆς τωρινῆς (=νῦν ύπαρχούσης) ἡλι- κίας (σον)· διότι οὕτε καὶ αὐτὸ διέφυγε τὴν προσοχήν μου· ἀλλ’ ἐπρο- τίμησα διὰ τῆς ἴδιας ἐργασίας (ἢ: λόγου) συγχρόνως καὶ διὰ τὴν πα- ρούσαν ζωὴν νὰ δώσω συμβούλιας (=συμβουλίαν ἔξενεγκεῖν) καὶ διὰ τὸν μελλοντικὸν χρόνον νὰ ἀφήσω μαθήματα. Διότι τὴν μὲν ἀνάγ- κην αὐτῶν (τῶν συμβουλῶν) εὐκόλως θὰ γνωρίσῃς (=εἰδήσεις), ἐκεί- νων ὅμως, δ ὅποιος μὲ ἐνδιαφέρον σὲ συμβουλεύει, δυσκόλως θὰ εὔρῃς. Διὰ νὰ μὴ ζητῆς λοιπὸν τὰ ὑπόλοιπα (μαθήματα) ἀπὸ ἄλλον, ἀλλ’ ἀπὸ αὐτὴν ἐδῶ τὴν ἐργασίαν (=ἐντεῦθεν) νὰ ἔξαγης ὡσὰν ἀκοιβῶς ἀπὸ ἀποθήκην, ἐνόμισα (=φήδην) ὅτι πρέπει νὰ μὴν παραλείψω κανέν τὸν ὅσα μπορῶ (=ἔχω) νὰ σὲ συμβουλεύω. Θὰ ἐχρεώστουν δὲ με- γάλην εὐγνωμοσύνην εἰς τοὺς θεούς, ἐὰν δὲν ἥθελον ἀποτύχει εἰς τὴν γνώμην, τὴν δοπίαν συμπίπτει νὰ ἔχω διὰ σέ. Διότι θὰ εὔρωμεν τοὺς περισσότερους μὲν ἐκ τῶν ἄλλων (ἀνθρώπων) νὰ εὑγαριστοῦνται (=χαίροντας), δπως ἀκοιβῶς μᾶλλον εἰς τὰ νοστιμώτατα φαγητὰ παὸν εἰς τὰ ὑγιεινότατα, ἔτσι καὶ νὰ συναναστρέψωνται (=πλησιάζοντας) ἐκ τῶν φίλων ἐκείνους, οἱ δοποὶ περιπίπτοντεν εἰς κοινὰ σφάλματα (=τοῖς συνεξαμεράνοντιν) καὶ ὅχι ἐκείνους, οἱ δοποὶ συμβουλεύοντεν (αὐ- τούς). Νομίζω δὲ ὅτι σὺ ἔχεις σχηματίσει ἀντίθετον γνώμην ἀπὸ αὐτούς, ἔχων (=χρώμενος) ὡς ἀπόδειξιν τὴν ὡς πρὸς τὴν ἄλλην παί- δευσιν ἐργατικότητά (σον)· διότι ἐκείνος, δ ἐποιος ἐπιβάλλει εἰς τὸν ἔαυτόν του (=τὸν ἐπιβάλλοντα αὐτῷ) νὰ πράτῃ τὰ ἄριστα, αὐτὸς εἶναι φυσικὸν καὶ νὰ ἐκτιμᾷ (=ἀποδέχεσθαι) ἐκ τῶν ἄλλων ἐκείνους, οἱ δοποὶ παρακινοῦν (αὐτὸν) εἰς τὴν ἀρετήν. Πρὸ πάντων δὲ ἥθελες

παρακινηθῆ νὰ ἐπιθυμῆς τὰ ὠραῖα ἔογα, εἰὰν ἡθελες καταιοήσει ὅτι ἐξ αὐτῶν ἔχομεν καὶ τὰς κατ' ἔξοχὴν ποτυγματικὰς (=μνησίως) ἀπολαύσεις. Διότι εἰς μὲν τὴν ὀκνηρίαν καὶ τὰς κατὰ κόρον ἀπολαύσεις ἀμέσως αἱ λῦπαι παρακολουθοῦν (=παραπεπήγασι) τὰς ἡδονάς, ή δὲ μετὰ ζήλου ἐνασχόλησις εἰς τὴν ἀρετὴν καὶ ἡ συνετὴ διακυβέρνησις τοῦ βίου του πάντοτε παρέχει τὰς τέρψεις ἀληθινὰς καὶ περισσότερον σταθεράς· καὶ ἐκεῖ μὲν (δηλ. εἰς τὴν ὀκνηρίαν.), ἀφοῦ προηγουμένως εὑχαριστηθοῦν, κατόπιν λυποῦνται, ἐδῶ δὲ (δηλ. εἰς τὴν ἐνασχόλησιν περὶ τὴν ἀρετὴν...) μετὰ τὰς λύπας ἔχομεν τὰς ἀπολαύσεις. Εἰς δλας δὲ τὰς ποάξεις (μας) δὲν ἐνθυμούμεθα τόσον (=οὐτω) τὴν ἀρχήν, ὃσον (=ῶς) αἰσθανόμεθα τὸ τέλος· διότι τὰ περισσότερα, τὰ δποῖα ἔχουν σχέσιν μὲ τὴν ζωὴν (μας), δὲν (τὰ) πράττομεν διὰ τὰ ίδια τὰ πράγματα, ἀλλὰ διαρκῶς ὑποβαλλόμεθα εἰς κόπους (=διοπονοῦμεν) χάριν τῶν ἀποτελεσμάτων (αὐτῶν).

Νὰ ἔχῃς δὲ ὥπ' ὅψει σου ὅτι εἰς μὲν τοὺς κακοὺς εἶναι ἐπιτετραμμένον (=ἐνδέχεται) νὰ πράττουν, ὅτι τύχη· διότι εὐθὺς ἐξ ἀρχῆς τοιοῦτον ἔχουν τάξει τὸν σκοπὸν τῆς ζωῆς (των). εἰς δὲ τοὺς ἐναρέτους δὲν εἶναι δυνατὸν [=οὐχ οἷον τ' (ἐστιν)] νὰ ἀδιαφροδοῦν διὰ τὴν ἀρετήν, ἀλλως (=ἢ) (εἶναι ἀνάγκη) νὰ ἔχουν πολλοὺς τοὺς ἔλεγχοντας· διότι ὅλοι μισοῦν ὅχι τόσον (=οὐτω) τοὺς περιπίπτοντας εἰς σφάλματα, ὃσον (=ῶς) τοὺς ἵσχυρισθέντας (=φήσαντας) μὲν ὅτι εἶναι κόσμιοι (ἢ: ἐνάρετοι), οὐδόλως ὅμως διαφέροντας ἀπὸ τοὺς (πρώτους) τυχόντας, δεδικαιολογημένως (τοὺς μισοῦν)· διότι, ὅταν (=δπον) ἀποδοκιμάζωμεν τοὺς διὰ τοῦ λόγου μόνον ψευδομένους, κατὰ μείζονα λόγον (=ἢ πού γε) θὰ ἴσχυρισθῶμεν (=φήσομεν) ὅτι εἶναι κακοὶ ἐκεῖνοι, οἱ δποῖοι καθ' ὅλην των τὴν ζωὴν εἶναι κατώτεροι (=τοὺς ἔλαττουμένους). Δικαίως δὲ ἡθελούμεν θεωρήσει (=ἄν ύπολάβοιμεν) ὅτι οἱ τοιοῦτοι ὅχι μόνον περιπίπτουν εἰς σφάλματα κατὰ τοῦ ἁευτοῦ των, ἀλλὰ καὶ ὅτι εἶναι προδόται τῆς τύχης (των)· διότι αὐτὴ μὲν (δηλ. η τύχη) προσέφερεν εἰς αὐτὸὺς χρήματα καὶ δόξαν καὶ φίλους, αὐτοὶ δὲ (δηλ. οἱ φαῦλοι) κατέστησαν τοὺς ἁευτούς των ἀνακείους τῆς εὐτυχίας, η δποία ἐδόθη (εἰς αὐτὸὺς) (=τῆς ὑπαρχούσης). Ἐὰν δὲ πρέπη (κανείς), ἐνῷ εἶναι θνητός, νὰ ἔξετάσῃ τὴν γνώμην τῶν θεῶν, νομίζω ὅτι καὶ ἐκεῖνοι (δηλ. οἱ θεοὶ) ὡς πρὸς τοὺς πλησιεστάτους συγγενεῖς των ἐναργέστατα (=μάλιστα) ἐφανέρωσαν, κατὰ ποῖον τρόπον ἔχουν διατεθῆ (=ἔχειν) πρὸς τοὺς φαῦλους καὶ τοὺς ἐναρέτους ἐκ τῶν ἀνθρώπων. Ο Ζεὺς λ. γ., δ ὅποιος ἐγέννησε τὸν Ἡορακέα καὶ τὸν Τάνταλον, δπως οἱ μῆνδοι ἀναφέρουν καὶ ὅλοι πιστεύουν, ἐκεῖνον μὲν κατέστησεν ἀθάνατον λόγῳ τῆς ἀνδρείας του, τοῦτον δὲ ἐτιμώρησε διὰ τῶν μεγαλυτέρων τιμωριῶν λόγῳ τῆς κακίας του. Ταῦτα λοιπὸν (=οἰς) σὺ ἔχων (=χρώμενον) ὡς παραδείγματα, πρέπει νὰ ἐπιθυμῆς τὴν χρηστότητα, καὶ ὅχι μόνον νὰ μένῃς πιστὸς εἰς ὅσα ἔχουν λεχθῆ ἀπὸ ἐμὲ (=ὢ φ' ἡμῶν), ἀλλὰ καὶ νὰ μανθάνῃς τοὺς ἀρίστους (στίχους) τῶν ποιητῶν καὶ νὰ ἀναγινώσκῃς, ὅτι (=εἴ τι) ὀφέλιμον ἔχουν εἴπει

οἱ ἄλλοι σοφοὶ (ἄνδρες) (=τῶν σοφιστῶν). Διότι, ὅπως ὁκοιβῶς βλέπομεν τὴν μὲλισσαν νὰ ἐπικάθηται (=καθιζάνουσαν) εἰς ὅλα μὲν γενικῶς τὰ φυτά, ἀλλὰ νὰ λαμβάνῃ ἀπὸ τὸ καθένα τὸ περισσότερον χρήσιμον, τοιουτοτρόπως πρέπει καὶ ἔκεινοι, οἱ δοποῖοι ἐπιθυμοῦν μόρφωσιν, τίποτε μὲν νὰ μὴ ἀφήνουν ἀδοκίμαστον, ἀλλὰ νὰ συλλέγουν ἀπὸ παντοῦ τὰ χρήσιμα. Διότι μετὰ δυσκολίας (=μόλις) δύναται τις νὰ κατανικήσῃ (=ἄν τις ἐπικρατήσειεν) διὰ ταύτης τῆς φροντίδος τὰ φυσικά (του) ἐλαττώματα.

Ο ΠΡΟΣ ΝΙΚΟΚΛΕΑ ΛΟΓΟΣ

1. Προσίμιον

(α') § 1+2

Ὡ Νικόκλεις, οἱ μὲν εἰωθότες

ἄγειν
ῦμῖν τοῖς βασιλεῦσιν
ἔσθῆτας
ἢ χαλκὸν ἢ χρυσὸν εἰργασμένον
ἢ τι τῶν ἄλλων
τῶν τοιούτων κτημάτων,
ῶν
αὐτοὶ μὲν ἐνδεεῖς εἰσιν
ῦμὲν δὲ πλουτεῖτε,
ἔδοξάν μοι
λίαν καταφανεῖς εἶναι
οὐ ποιούμενοι δόσιν,
ἀλλ᾽ ἐμπορίαν,
καὶ πολὺ τεχνικώτερον

πωλοῦντες αὐτὰ
τῶν ὁμολογούντων
καπηλεύειν.
"Ηγησάμην δὲ
ταύτην γενέσθαι ἀν
καλλίστην
καὶ χρησιμωτάτην δωρεάν
καὶ μάλιστα πρέπουσαν
ἔμοι τε δοῦναι
καὶ σοὶ λαβεῖν,
εἰ δυνηθεῖν
δρίσαι,
ποίων ἐπιτηδευμάτων δρεγόμενος
καὶ τίνων [ἔργων] ἀπεχόμενος
διοικοίς ἀν
ἄριστα
καὶ τὴν πόλιν
καὶ τὴν βασιλείαν.

Νικοκλῆ, ἔκεινοι μὲν οἱ δοποῖοι ἔχουν
τὴν συνήθειαν

νὰ προσφέρουν
εἰς σᾶς τοὺς βασιλεῖς
ἐνδύματα (πολυτελῆ)
ἢ χάλκινα ἢ χρυσᾶ σκεύη
ἢ κάτι ἀπὸ τὰ ἄλλα
τὰ τοιαῦτα πράγματα,
ἀπὸ τὰ δοποῖα
αὐτοὶ μὲν ἔχουν ἔλλειψιν,
σεῖς δὲ ἔχετε ἐν ἀφθονίᾳ,
μοῦν ἐφάνησαν,
ὅτι ὑπερβολικά φανερώνουν,
ὅτι δὲν κάμνουν δωρεάν,
ἀλλὰ ἐμπόριον,
καὶ ὅτι μὲν πολὺ μεγαλυτέραν πα-
νουργίαν

πωλοῦν αὐτά
παρὰ ἔκεινοι, οἱ δοποῖοι παραδέχονται
ὅτι ἀσκοῦν τὸ ἔργον τοῦ μικρεμπόρου.
(Ἐγώ) δύμας ἐνόμισα
ὅτι ἡ ἔξῆς ἥθελε γίνει
ῷραιοτάτη
καὶ χρησιμωτάτη δωρεά
καὶ πρὸ πάντων ἀρμόζουσα
καὶ εἰς ἐμὲ νὰ προσφέρω
καὶ εἰς σὲ νὰ λάβῃς,
ἀν δηλαδὴ θὰ ἡμποροῦσα
νὰ καθορίσω,
ποῖα ἔργα ἐπιθυμῶν
καὶ ἀπὸ ποῖα (ἔργα) ἀπέχων,
θὰ διεχειρίζεσθαι
κατά τρόπον ἄριστον
καὶ τὰ ζητήματα τῆς πολιτείας
καὶ τὴν βασιλικὴν ἔξουσίαν.

Γραμματικά—Σημασιολογικά.—οἱ εἰωθότες μετ. παρακμ. εἰωθα μὲ σημ. ἐν. = ἔχω τὴν συνήθειαν, ὑπερσ. μὲ σημ. παρατ. εἰώθειν (δὲ ἐν. ἔθω εἰναι ποιητικός). ἡ ἔσθης, ἡτος γ' κλ.= ἔνδυμα (πολυτελές). ἄγειν ἀπαρ ἐν. τοῦ ἄγω (= προσφέρω), ἥγον, ὅξω ἥγαγον, ἥχα, ἥχειν καὶ ἀγήοχα, ἥγηόχειν. εἰργασμένος (= κατειργασμένος, δουλεμένος) μετ. παθ. παρακμ. τοῦ ἀποθετικοῦ ἐργάζουμαι, εἰργαζόμην, ἐργασθήσομαι, εἰργασάμην, εἰργάσθην, εἰργασματική, εἰργάσμην. **κτῆμα**= πολύτιμον πρᾶγμα. ὡν γεν. πληθ τῆς ἀναφ. ἀντ. ὁς, ἡ, ὁ= δόποιος. ἐνδέης εἰμι= είμαι πτωχός, στεροῦμαι, ἔχω ἔλλειψιν. εἰσιν ἐν. τοῦ εἰμί, ἦν, ἔσομαι, ἔγενόμην, γέγονα, ἔγεγόνειν. πλουτεῖτε β' πρόσ. πληθ. ἐνεσ. τοῦ πλούτεω - ὡ= είμαι πλούτοις. ἔχω ἐν ἀφθονίᾳ. λίαν ποσοτικὸν ἐπίρρο= πολύ. ἔδοξαν ἀδρ. τοῦ δοκέω - ω, ἔδόκουν, δόξω, ἔδοξα, δεδόκηκα. εἴναι ἀπαρ. ἐν. τοῦ εἰμί. μοι δοτ. ἐν. προσ. ἀντ. ἔγω. δ. ἡ, καταφανής, ἐς ἐπίθ. γ'= δολοφάνερος. ἡ δόσις, εως γ' κλ.= δωρεά. ἡ ἐμπορία= τὸ ἐμπόριον. ποιούμενοι μετ. μέσ. ἐν. τοῦ ποιέομαι - οῦμαι, ἐποιύμην, ποιήσομαι, ποιηθήσομαι, ἐποιησάμην, ἐποιήθην, πεποιήμαι, ἐπεποιήμην. πολὺ ἐπίρρο. θετ. βαθμ., συγκρ. πλέον ὑπερ. πλεῖστον καὶ πλεῖστα. τεχνικώτερον ἐπίρρο. συγκρ. βαθμ. (θετ. τεχνικῶς, ὑπερθ τεχνικώτατα). ἀντὰ ἐπαναληπτικὴ ἀντ. πωλούντες μετ. ἐν. τοῦ πωλέω - ω, ἐπώλουν, πωλήσω, ἐπώλησα, πεπρακα, ἐπεπράκειν. δμολογούντων μετ. ἐν. τοῦ δμολογέω - ω, δμολόγουν, δμολογήσω, δμολόγησα, δμολόγηκα, δμολογήκειν. καπηλεύειν ἀπαρ. ἐν. τοῦ καπηλεύω= είμαι κάπηλος ἢ μικρέμπορος. ἡγησάμην μέσ. ἀδρ. α' τοῦ ἀποθετ. ἡγέομαι - οῦμαι (= νομίζω), ἥγονόμην, ἥγήσομαι, ἥγηθήσομαι, ἥγησάμην, ἥγηθην, ἥγημαι, ἥγημην. ἀν δυνητικὸν μόριον; γενέσθαι ἀπαρ. μ. ἀδρ. β' τοῦ ἀποθ. γίγνομαι, ἔγιγνόμην, γενήσομαι, ἔγενόμην, γεγένημαι, ἔγεγενήμην καὶ γέγονα, ἔγεγόνειν. οὐτος, αὐτη, τοῦτο δεικτ. ἀντ. κάλλιστος, η, ον (= ὀραιότατος) ὑπερθετ. βαθμ. τοῦ ἐπιθ. καλός, ἡ, ὃν συγκρ. δ, ἡ καλλίων, τὸ καλλίων, γεν. καλλίωνος. χρησιμώτατος, η, ον ὑπερθ. βαθμ. τοῦ ἐπιθ. χρησίμος, η, (καὶ ος), ον συγκρ. χρησιμώτερος, τέρα, τερόν. μάλιστα ἐπίρρο. ὑπερθ. βαθμ. (θετ. μάλα, συγκρ. μάλλον). δ πρέπων, ουσα, ον μετ. ἐν. τοῦ ἀπροσώπου πρέπει (= ἀρμόζει), τὸ ρήμα ὃς ἐπὶ τὸ πλεῖστον σύνθετον π.χ. διαπρέπω. δοῦναι ἀπαρ. ἀδρ. β' τοῦ δίδωμι, ἔδιδουν. δώσω, ἔδωκα, δέδωκα, ἔδεδώκειν (διδόναι—δώσειν—δοῦναι—δεδωκέναι). λαβεῖν ἀπαρ. ἀδρ. β' τοῦ λαμβάνω, ἔλαμβανον, λήψομαι, ἔλαψον, εἰλήφα, εἰλήφειν (λαμβάνειν—λήψεσθαι—λαβεῖν—εἰληφέναι). εἰ ὑποθ. σύνδ. δυνηθείην εὔκτ. παθ. ἀδρ. α' τοῦ ἀποθετ. δύναμαι, ἔ(ἡ)δυνάσην, δυνήσομαι, δυνηθήσομαι, ἔ(ἡ)δυνήθην, δεδύνημαι δρίσαι ἀπαρ. ἀδρ. α' τοῦ δρίζω, ὥριζον, δριῶ, ὥρισα, ὥρικα. ποῖος, πολα, ποῖον καὶ τίς, τι ἐρωτημ. ἀντ. ἐπιτήδευμα= ἐνασχόλησις, ἔργον. δρεγόμενος μετ. μέσ. ἐν. τοῦ δρεγόμαι (= ἐπιθυμῶ), ὠρεγόμην, ὀρέξομαι, ὠρέξαμην, ὠρέχθην, ὠρεγμαι. ἀπεχόμενος μετ. μέσ. ἐν. τοῦ ἀπέχομαι (= ἀπέχω), ἀπειχόμην, ἀφεξόμαι, ἀπεσχόμηαι, ἀπεσχήμην. ἀριστα ἐπίρρο. ὑπερθ. βαθμ. (θετ. εν, συγκρ. ἄμεινον). ἀν δυνητικὸν μόρ. διοικοῖς αἰολικὸς τύπος εὔκτ. ἐν. τοῦ διοικέω - ω, διώκουν, διοικήσω, διώκησα, διώκηκα, διώκηκειν.

Συντακτικά—Αἰσθητικά.—οἱ μὲν εἰωθότες (ἐπιθετ. μετ.) ὑποκ. τοῦ ἔδοξαν. μοι δοτ. προσωπική. εἴναι ἀντικ. (εἰδ. ἀπαρ.) ἔξαρτώμ. ἐκ τοῦ δοξαστικοῦ δ. ἔδοξαν. λίαν ἐπίρρο. διορ. ποσοῦ. καταφανεῖς κατηγ. ποιούμενοι — πωλούντες κατηγορηματικαὶ μετ. ἔξαρτώμ. ἐκ τοῦ καταφανεῖς εἴναι ὡς δηλώσεως σημαντικοῦ. οὐ δόσιν—ἀλλ' ἐμπορίαν (ἀντίθεσις) ἀντικ. τοῦ ποιούμενος [δόσιν ποιοῦμαι (περίφρασις)= δωροῦμαι καὶ ἐμπορίαν ποιοῦμαι (περίφρασις)= ἐμπορεύομαι]. ἀντὰ ἀντικ. τοῦ πωλούντες. πολὺν ἐπίρρο. διορ. ποσοῦ. τεχνικώτερον ἐπίρρο. διορ. τρόπου. τῶν δμολογούντων (ἐπιθ. μετ.) ὡς β' δρος συνκοίσεως. καπηλεύειν ἀντικ. (εἰδ. ἀπαρ.) ἔξαρτώμ. ἐκ τοῦ δμολογούντων. ὡς Πικάντικεις κλητικὴ προσφώνησις. ἄγειν ἀντικ. (τελ. ἀπαρ.) ἔξαρτώμ. ἐκ τοῦ εἰωθότες. ὑμεῖν α' ἀντικ. τοῦ ἄγειν. τοῖς βασιλεῦσιν παράθεσις.

ξεσθῆτας—χαλκὸν—χρυσὸν—τί β' ἀντικείμενα τοῦ ἄγειν. εἰργασμένον ἐπιθ. μετ. τῶν κτημάτων γεν. διαιρετική. ἄλλων τοιούτων ἐπιθ. διορ. ὡν... εἰσιν ἀνάφ. πρότ. αὐτὸι ὑποκ. ἐνδεεῖς. κατηγ. ὡν γεν. ἀντικειμενική εἰς ιὸ ἐνδεεῖς. ὑμεῖς ὑποκ. τοῦ πλουτεῖτε. γενέσθαι ἀν δυνητικὸν ἀπαρ.=ὅτι γένοιτο ἀν ὡς ἀντικ. καὶ εἰδ. ἀπαρ. ἔξαρτώμενον ἐκ τοῦ ἡγησάμην ὡς δοξαστικοῦ ῥ. ταύτην (καθ' ἔλειν πρὸς τὸ δωρεὰν ἀντί: τοῦτο) ὑποκ. τοῦ γενέσθαι. δωρεὰν κατηγ. καλλίστην—χρησιμωτάτην—πρέπουσαν ἐπιθ. διορ. μάλιστα ἐπιρρ. διορ. ποσοῦ. ἐμοὶ—σοὶ δοτ. προσωπικά. δοῦναι—λαβεῖν ὑποκ. τοῦ ἀπροσώπου πρέπουσαν. εἰς δυνηθείην... ὑποθετ. πρότ. ἐπεξηγοῦσα τὸ ταύτην, (εἰς δυνηθείην+ἡγησάμην ἀν γενέσθαι ὑποθ. λόγος γ' εἰδους δηλῶν ἀπλῆν σκέψιν τοῦ λέγοντος). δρίσαι ἀντικ. (τελ. ἀπαρ.) ἔξαρτώμ. ἐκ τοῦ δυνηθείην. ποίων... καὶ τίνων... ἀν διοικοίης πλαγ. ἔρωτ. πρότ. δρεγόμενος ὑποθ. μετ. ἐπιτηδευμάτων ἀντικ. ποίων κατηγ. ἀπεκόμενος ὑποθετ. μετ. ἔργων ἀντικ. τίνων κατηγ. ἀριστα ἐπιρρ. διορ. τρόπου. διοικοίης ἀν δυνητική εὔκτ. τὴν πόλιν—τὴν βασιλείαν ἀντικείμ. (αἱ ὑποθετ. μετ. ἔχουν ἀπόδοσιν τὸ διοικοίης ἀν).

Πραγματικά.—Ο πρὸς Νικοκλέα λόγος τοῦ Ἰσοκράτους εἶναι παραινετικὸς καὶ περιέχει συμβουλάς καὶ δηγίας περὶ τοῦ τρόπου, καθ' ὃν πρέπει νὰ κυβερνήσῃ, διὰ νὰ ἀποβῇ ἐπανθητικὴς καὶ γίνη ἀγαπητὸς εἰς τὸν λαόν του. Πλὴν τοῦ λόγου τούτου ὃ δήτω ἀπέστειλε καὶ δύο ἄλλους λόγους, οἱ ὅποιοι ἐπιγράφονται *Νικοκλῆς—Ἐναγόρας*. Καὶ δὲ μὲν πρῶτος εἶναι συμβουλευτικὸς πρὸς τοὺς Σαλαμινίους, δὲ δὲ δεύτερος ἐγκωμιαστικὸς τοῦ δολοφονθέντος βασιλέως. Ο Νικοκλῆς μετά τὴν δολοφονίαν τοῦ πατρός του Εύανδρου ἀναγορεύεται βασιλεὺς τῆς Σαλαμίνος ἐν Κύπρῳ. ἄγειν τοῖς βασιλεῦσι... δύως τότε, οὕτω καὶ τώρα προσφέρονται ποικίλα δῶρα εἰς τοὺς βασιλεῖς μὲ τὴν διαφορὰν διὰ τὰ νῦν προσφερόμενα δῶρα εἶναι δείγματα ἀληθῶς λατρείας πρὸς τὸν βασιλικὸν οἶκον.

Νόμημα.—Εἰς τὸ προσόμιον τοῦ λόγου του δὲ Ἰσοκράτης λέγει διὰ τὸ καλλιτερὸν δῶρον, τὸ δόποιν εἶναι δυνατὸν νὰ προσφέρῃ κανεὶς νεαρὸν βασιλέα, εἶναι νὰ τοῦ δώσῃ συμβουλάς, διὰ νὰ διαχειρισθῇ ἐπιτυχῶς τὴν βασιλικὴν ἔξουσίαν καὶ εύτυχην δὲ λαός του.

Δὲν ἐπιδοκιμάζει δυμῶς ὃ δήτωρ τὴν τακτικήν, τὴν δόποιαν ἀκολουθοῦν πολλοῖ, οἱ ὅποιοι συνηθίζουν, μολονότι εἶναι πτωχοί, νὰ προσφέρουν εἰς τοὺς βασιλεῖς πολυτελῆ ἐνδύματα καὶ χάλκιγα ἢ χρυσᾶ σκεύη. Οι τοιοῦτοι δωρηταὶ κατὰ τὸν βήτορα εἶναι ἐπιδέξιοι μικρέμποροι.

Περίληψις.—Λόγοι, δι' οὓς ἀποστέλλει τὸν παρόντα λόγον δὲ δήτωρ πρὸς τὸν Νικοκλέα.

§ 3

Τοὺς μὲν γὰρ ἵδιώτας
ἔστι πολλὰ τὰ παιδεύοντα,
μάλιστα μὲν
τὸ μὴ τρυφᾶν,
ἄλλ' ἀναγκάζεσθαι
βουλεύεσθαι καθ' ἔκάστην τὴν ἡμέραν
περὶ τοῦ βίου,
ἔπειθ' οἱ νόμοι,
καθ' οὓς ἔκαστοι
τυγχάνουσι πολιτευόμενοι,
ἔτι δὲ παρρησία
καὶ τὸ ἔξειναι
τοῖς τε φίλοις ἐπιπλῆξαι

Διότι διὰ μὲν τοὺς ἀπλοῦς πολίτας ὑπάρχουν πολλὰ μέσα μορφώσεως,
δηλαδὴ πρὸ πάντων μὲν
τὸ νὰ μὴ ζοῦν μὲν ἀπολαύσεις,
ἄλλα (τὸ) νὰ ἀναγκάζωνται
νὰ σκέπτωνται κάθε ἡμέραν
διὰ τὰ μέσα τῆς συντηρήσεως,
ἔπειτα οἱ νόμοι,
σύμφωνα μὲ τοὺς δόποιους ἔκαστοι
συμβαίνει νὰ διοικοῦνται,
προσέτι δὲ ἡ ἐλευθερία τοῦ λόγου,
δηλαδὴ τὸ διὰ τὸ ἐπιτρέπεται
καὶ τοὺς φίλους νὰ ἐπικρίνῃ (κανεὶς)

φανερῶς
καὶ τοῖς ἔχθροῖς ἐπιθέσθαι
ταῖς ἀμαρτίαις ἀλλήλων.

Πρὸς δὲ τούτοις καὶ τινες
τῶν ποιητῶν τῶν προγεγενημένων
καταλελοίπασιν,
ώς χρὴ ζῆν'
ἄστ^τ
ἔξ ἀπάντων τούτων
εἰκός [ἐστι] γίγνεσθαι
αὐτοὺς βελτίους.

κατὰ πρόσωπον
καὶ τοὺς ἔχθροὺς νὰ κατηγορήσῃ
διὰ τὰ σφάλματα τοῦ ἐνὸς καὶ τοῦ
ἄλλου.

Ἐκτὸς δὲ τούτων καὶ μερικοὶ
ἀπὸ τοὺς παλαιοὺς ποιητὰς
ἔχουν ἀφήσει παραγγέλματα,
πῶς πρέπει νὰ ζοῦν·
διὰ τοῦτο λοιπὸν
ἀπὸ δῆλα αὐτά γενικῶς
φυσικὸν (εἶναι) νὰ γίνωνται
αὐτοὶ καλύτεροι.

Γραμματικά—Ιημασιολογικά.—*ἴδιωτης*=ἀπλοῦς πολίτης, τὰ παιδεύοντα οὐδ. μετ. ἐν. τοῦ παιδεύω=μορφώνω (δμαλόν). μάλα—μᾶλλον—μάλιστα ἔπιρρ. ποσοτικόν. τρυφᾶν ἀπαρ. ἐν. τοῦ τρυφάω - ὡ (=ζῶ μαλαθακὸν βίον), ἔτρυφων, τρυφήσω, ἔτρυφησα, τετρύφηκα. ἀναγκάζεσθαι ἀπαρ. μέσ. ἐν. τοῦ ἀναγκάζομαι, παρακμ. ἡνάγκασμα. βουλεύεσθαι ἀπαρ. μ. ἐν. τοῦ βουλεύομαι =σκέπτομαι, παρακμ. βεβούλευμα. ἐπειδ' =ἐπειτα χρον. ἔπιρρ. οὐσ. αἵτ. πληθ. ἀναφ. ἀντ. ὁς, ὅ. πολιτεύομενοι μετ. μ. ἐν. τοῦ πολιτεύομα=ζῶ δῶς πολίτης, κυβερνῶμαι, παρακμ. πεπολίτευμαι. τυγχάνω, ἔτυγχανον, τεύχομαι, ἔτυχον, τετύχηκα, ἔτετυχήκειν. παρρησία=ἔλευθέρα γνώμη, ἔλευθερία τοῦ λόγου. φανερῶς τροπικὸν ἔπιρρ. ἔξειναι ἀπαρ. ἐν. τοῦ ἀπροσώπου ἔξεστι=ἐπιτρέπεται, εἰναι δυνατόν. ἐπιπλήξαι ἀπαρ. ἀρο. α' τοῦ ἐπιπλήττω, ἐπέπληττον, ἐπιπλήξω, ἐπιπλήξα, ἐπιπεπλήγειν. ἐπιθέσθαι ἀπαρ. μ. ἀρο. β' τοῦ ἐπιθέμεα (=κατηγορῶ), ἐπιτιθέμυν, ἐπιθήσομαι, ἐπιτεθήσομαι, ἐπεθέμην, ἐπετέθην, ἐπιτέθειμαι, ἐπετεθείμυν. ἀλλήλων ἀλληλοπαθής ἀντ. ἀμαρτία=σφάλμα. προσεγενημένων μετ. μέσ. παρακμ. τοῦ προγίγνομαι. ὑποθήκη=ουμβουλή, παράγγελμα. ὡς ἀναφ. ἔπιρρ.=δπως, πῶς. χρή ἀπρόσ. δ. παρατ. χρῆται καὶ ἔχεται, μελλ. χρήσει. ζῆν ἀπαρ. ἐν. τοῦ ζήω - ὡ, ἔζων, βιώσομαι, ἔβιων, βεβίωσα, ἔβεβιωκειν. καταλελοίπασι παρακμ. δο. τοῦ καταλείπω (=ἀφήνω), κατέλειπον, καταλείψω, κατέλιπον, καταλέλοιπα, κατελεοίπειν. δ ἄπας, ἡ ἄπασα, τὸ ἄπαν ἔπιθ. γ'. τούτων δεικτ. ἀντ. εἰκός οὐδ. μετ. παρακμ. (εἰκός, νῦν, δς) τοῦ ἔσοικα μὲ σημ. ἐν.=εἰμια δμοιος; δμοιοάω (εἰκός ἔστι=εὐλογον, φυσικὸν εἶναι). αὐτοὺς ἐπαναληπτική ἀντ. βελτίων καὶ βελτίνοντας συγκρ. βαθμ. τοῦ ἔπιθ. ἀγαθός, ἡ, ὃν συγκρ. δ, ἡ βελτίων, τὸ βελτίων, ὑπερθ. βελτίστος, η, ον. γίγνεσθαι ἀπαρ. μέσ. ἐν. τοῦ γίγνομαι (γίγνεσθαι—γενήσεοθαι—γενέσθαι—γεγενήσθαι—καὶ γεγονέναι).

Συντακτικά Αἰσθητικά.—τὰ παιδεύοντα (ἐπιθ. μετ.) ὑποκ. τοῦ ἔστι (ἀττική σύνταξ.). πολλὰ κατηγ. τοὺς ἴδιωτας ἀντικ. τοῦ παιδεύοντα. μάλιστα ἔπιρρ. διορ. ποσοῦ. τὸ μὴ τρυφᾶν—(τὸ) ἀναγκάζεσθαι ἔναρθρα ἀπαρέμφατα ὡς ἐπεξήγησοις τοῦ πολλὰ παιδεύοντας ὡς ὑποκ. τῶν ἀπαρ. ἐνν. (τοὺς ἴδιωτας). περὶ τοῦ βίου ἐμπρόθ. διορ. ἀναφορᾶς. καθ' ἐμάστην ἥμέδον ἐμπρόθ. διορ. χρονικῆς διαφορέας. βουλεύεσθαι ἀντικ. (τελ. ἀπαρ.) ἔξαρτωμ. ἐκ τοῦ ἀναγκάζεσθαι. οἱ νόμοι—ἡ παρρησία—τὸ ἔξειναι... ἐπίσης ἐπεξήγησοις τοῦ πολλὰ παιδεύοντα. καθ' οὓς ἐμπρόθ. διορ. συμφωνίας ἔκαστοι ὑποκ. πολιτεύομενοι κατηγορ. μετ. ἔξαρτωμ. ἐκ τοῦ τυγχάνοντοιν. καὶ διασαφητικῆς σημ. =δηλαδή. φανερῶς ἔπιρρ. διορ. τρόπου. τοῦ πολλὰ παιδεύοντας ἔξειναι. (τινά) ἐνν. ὡς ὑποκ. τοῦ ἐπιπλήξαι. τοῖς φίλοις ἀντικ. ἐπιθέσθαι ἐπίσης ὑποκ. τοῦ ἔξειναι. τοῖς ἔχθροῖς ἀντικ. ταῖς ἀμαρτίαις δοτ. αἰτίας. ἀλλήλων γεν. κτητική. πρὸς τούτοις ἐμπρόθ. διορ. προσθήκης. τῶν ποιητῶν γενικ. διαιρ. τινές ὑποκ. τοῦ καταλελοίπασιν. τῶν προσεγενημένων ἐπιθ. μετ. ὑποθήκης ἀντικ. ὡς χρή ζῆν πλαγία ἔρωτ. πρότ. ζῆν ὑποκ. τοῦ χρή ὡς ὑποκ. τοῦ ζῆν ἐνν. τοὺς ἴδιωτας. ὧστε... ἡ πρότ. κατὰ τύπους εἰ-

ναι συμπερασματική, εἰς τὴν οὐσίαν ὅμως εἶναι κυρία, διότι τὸ ὄστε συνδέει κατὰ παράταξιν κῶλον περιόδου· διὰ τοῦτο τὸ ὄστε πρέπει νὰ ἔρμηνευθῇ: ἐπομένως, δι' αὐτὸν ὁ οιπόρος εἰκός (ἐστε) ἀπρόσωπος φράσις δεχομένη ὡς ὑποκ. τὸ γέγνεσθαι. αὐτοὺς ὑποκ. τοῦ ἀπαρ. βελτίους κατηγ. ἐκ τούτων ἐμπρόθ. διορ. συμφωνίας. ἀπάντων κατηγορ. διορ.

Νόημα.—Πολλά εἶναι τὰ μορφωτικά μέσα τῶν ἰδιωτῶν: α) ἐπειδὴ εἶναι πτωχοὶ κοινοὶ διὰ τῆς ζωῆς σκληρός, ἀναγκάζονται νὰ σκέπτωνται κατὰ ποῖον τρόπον θὰ συντηρηθοῦν β) οἱ νόμοι κοθορίζουν πᾶς πρέπει νὰ κυβερνῶνται γ) τὸ θάρρος τῆς γνώμης, ὥστε νὰ μποροῦν νὰ κατηγοροῦν φίλους καὶ ἔχθρούς διὰ τὰ σφάλματά των καὶ δ) αἱ σοφαὶ συμβουλαὶ παλαιῶν ποιητῶν διὰ τὸν τρόπον τῆς ζωῆς τα v. Συνεπῶς οἱ ἰδιῶται γίνονται καλλίτεροι.

Περίληψις.—Ποῖα εἶναι τὰ μορφωτικά μέσα τῶν ἰδιωτῶν.

§ 4

Τοῖς δὲ τυράννοις
εὑδέν ὑπάρχει τοιοῦτον,

ἀλλ' οὓς ἔδει
παιδεύεσθαι
μᾶλλον τῶν ἄλλων,
ἐπειδὰν καταστῶν εἰς τὴν ἀρχήν,
διατελοῦσιν ἀνούσθητοι·
οἱ μὲν γάρ πλείστοι
τῶν ἀνθρώπων
οὐ πλησιάζουσιν αὐτοῖς,
οἱ δὲ συνόντες

διμιοῦσι
πρὸς χάριν.
Καὶ γάρ τοι γιγνόμενοι
κύριοι
καὶ πλείστων χρημάτων
καὶ μεγίστων πραγμάτων,
διὰ τὸ μὴ χρῆσθαι
καλῶς ταύτας ταῖς ἀφορμαῖς,
πεποιήκασιν,
ὅστε πολλοὺς ἀμφισβητεῖν,
πότερόν ἔστιν ἄξιον
ἔλεοθαι
τὸν βίον τὸν τῶν ἰδιωτευόντων μέν,
ἐπιεικῶς δὲ πραττόντων,

ἢ τὸν τῶν τυραννεύοντων.

Διὰ τοὺς βασιλεῖς ὅμως
δὲν ὑπάρχει κανέν τοιοῦτον (μέσον
μερφώσεως),
ἀλλ' ἔκεινοι οἱ δοποῖ έπρεπε
νὰ μορφώνωνται
περισσότερον ἀπό τοὺς ἄλλους,
ὅταν ἀνάλαβούν τὴν ἔκουσίαν,
διαρκῶς παραμένουν ἀσύμβούλευτοι·
διότι οἱ μὲν περισσότεροι
ἀπὸ τοὺς ἀνθρώπους
δὲν πλησιάζουν αὐτούς,
ἔκεινοι δὲ οἱ δοποῖ έχουν σχέσεις
(μαζὶ των),
συναναστρέφονται (αὐτοὺς)
διὰ νὰ (τοὺς) εὐχαριστοῦν.
Διότι πράγματι, ἀν καὶ γίνωνται
κύριοι
καὶ πάρα πολλῶν χρημάτων
καὶ μεγίστης (πολιτικῆς) δυνάμεως,
διὰ τὸ ὅτι δὲν χρησιμοποιοῦν
ἐπωφελῶς αὐτά τὰ μέσα,
έχουν συντελέσει,
ὅστε πολλοὶ νὰ ἀμφιβάλλουν,
ποιῶν ἐκ τῶν δύο ἀξίζει
νὰ προτιμήσῃ (κανεὶς)
τὴν ζωὴν ἔκεινων, οἱ δοποῖ εἶναι μὲν
ἴδιῶται,
ἀλλὰ δὲν εἶναι οὕτε πλούσιοι οὕτε
πτωχοί,
ἢ τὴν (ζωὴν) τῶν βασιλέων.

Γραμματικά—Σημασιολογικά.—τύραννος=βασιλεύς, μονάρχης, τοιοῦτος, τοιαῦτη, τοιοῦτο(ν) δεικτ. ἀντ. οὓς αἴτ. πληθ. ἀναφ. ἀντ. ἔδει παρατατ. τοῦ ἀπρόσωπου β. δεῖ (=πρέπει), ἔδει, δεήσει ἔδέησε, δεδέηκε. παιδεύεσθαι
ἀπαρ. μέσ. ἐν. (παιδεύεσθαι=παιδεύσαθαι=πεπαιδεῦσθαι). μᾶλλον ἐπίρρ. συγκρ. βαθμ. (θετ. μάλα, ὑπερθ. μάλιστα). ἐπειδὰν (ἐπειδὴ + ἄν) χρον. σύνδ. καταστῶσιν ὑποτ. ἀρ. β' τοῦ καθίσταμαι, καθιστάμην, καταστήσομαι, κατ-
εστην (καταστῶ, κατασταίην, κατάστηθι, καταστῆναι, καθέστηκα.

καθειστήκειν. ἀνουθέτητος=δυσυμβιόλευτος. διατελοῦσιν ἐν. δρ. τοῦ διατελέω ὡ̄, διετέλουν, διατελῶ, διετέλεσα, διατετέλεκα, διετετελέκειν. πλεῖστοι ὑπερθ. βαθμ. (θετ. πολλοί, συγκρ. πλείστοις). οἱ συνόντες μετ. ἐνεσ. (συνών, οὖσα, δν) τοῦ σύνειμι (=συναναστρέφομαι), συνήν, συνέσομαι, συνεγενόμην, συγγέγονα, συνεγεγόνειν (συνόντες—συνεσόμενοι—συγγενόμενοι—συγγεγόντες). δύμιλῶ (=συναναστρέφομαι), δύμιλουν, δύμιλσω, δύμιλσα, δύμιληκα, δύμιλήκειν. τοι βεβαιωτικὸν μόρ. =βεβαίως, ἀληθῶς, πράγματι. γιγνόμενοι μετ. μέσο. ἐν. πράγματα=πολιτικὴ δύναμις. μέγιστος, η, ον ὑπερθ βαθμ. (θετ. μέγας, μεγάλη, μέγα, συγκρ. δρ. ή μείζων, τὸ μεῖζον). καλῶς ἐπίρρ. (κάλλιστα—κάλλιστα). χρῆσθαι ἀπαρ. ἐν. τοῦ χρήσομα-ῶμαι (=χρησιμοποιῶ). ἔχρωμην, χρήσομαι, ἔχροσάμψην, κέχρομαι, ἔκεχρημην. ἀφορμαὶ=μέσα. πεποιηθασι παρακμ. τοῦ ποιῶ. ἀμφισβητεῖν ἀπαρ. ἐν τοῦ ἀμφισβητέω ἄ (=ἀμφιβάλλω), ἡμφεσβήτουν, ἀμφισβητήσω, ἡμφεσβήτησα, ἡμφεσβήτηκα. πότερος, α, ον ἔρωτημ. ἀντ.=ποίος ἐκ τῶν δύο. ἐλέσθαι ἀπαρ. μ. ἀρο. β' τοῦ αἰρέομαι-ῶμαι (=ἐκλέγω, προτιμῶ), ἥρουμην, αἰρήσομαι, εἰλόμην (ἔλωμαι—ἔλοιμην—ἔλοι—ἔλεσθαι—ἔλόμενος), ἥρημαι, ἥρημην. ἰδιωτευόντων μετ. ἐν. τοῦ ἰδιωτεύω=ζῶ ὡς ἀπλοῦς πολιτης. ἐπιεικῶς ἐπίρρ. (ἐπιεικέστερον, ἐπιεικέστατα). πραττόντων μετ. ἐν. τοῦ πράττω, ἔπραττον, πράξω, ἔπραξα, πέπραχα, ἔπεποχειν καὶ πέπραγα, ἔπεπράγειν (ἐπιεικῶς πράττω=δὲν εἴμαι οὕτε πλούσιος, οὔτε πτωχός). τυραννευόντων μετ. ἐν. τοῦ τυραννεύω (=εἴμαι τύραννος, βασιλεύς), ἐτυράννευσα, τετυράννευκα.

Συντακτικά—Αἰσθητικά.—τοῦτος τυράννοις δοτ. προσωπικὴ κτητικὴ (εἰναὶ ἀπόδοσις εἰς τὸ ἀνωτέρω: τὸνδὲ μὲν ἰδιώτας), οὐδὲν ὑποκ. τοιούτον (ὅδι. παίδευμα) κατηγ. παιδεύεσθαι ὑποκ. τοῦ ἀπροσώπου ἔδει. οὐδὲν ὑποκ. τοῦ παιδεύεσθαι. τῶν ἄλλων β' δρος συγκρίσεως. ἐπειδάν.... καταστῶσιν χρυκὴ ὑποθετικὴ πρότ. εἰς τὴν ἀρχὴν ἔμπρόθ. διορ. ἀπλῆς διεύθυνσεως. ἀνουθέτητοι κατηγορ. διατελοῦσιν ἐνν. σύντες κατηγ. μετ. οἱ πλεῖστοι ὑποκ. τῶν ἀνθρώπων γεν διαρι ἀντοῖς ἀντικ. οἱ συνόντες (ἐπιθετ. μετ. ὑποκμ. τοῦ διμιλοῦσι (πλησιάζουσι—διμιλοῦσι διμοιοτέλευτον)). πρὸς χάριν ἔμπρόθ. διορ. σκοποῦ. κύριοι κατηγ. καὶ γιγνόμενοι ἐνδοτ. μετά τοῦ κύριοι. χρημάτων—πραγμάτων γεν. ἀντικείμενοι τοῦ κύριοι. πλείστων—μεγίστων ἔπιθετ. διορ. διὰ τὸ μὴ χρῆσθαι ἔμπρόθ. διορ. ἐνάρθρου ἀπαρ. δηλῶν αἰτίαν. καλῶς ἐπίρρ. διορ. τρόπου. ταῖς ἀφορμαῖς ἀντικ. τοῦ χρῆσθαι. ταύταις ἐπίθ. διορ. ὕστε... ἀμφισβητεῖν συμπερασματικὴ ἀπαρεμφατικὴ πρότ. πολλοὺς ὑποκ. τοῦ ἀπαρ. πότερον... πλαγία ἔρωτημ. πρότ. ὡς ἀντικ. τοῦ ἀμφισβητεῖν. ἐλέσθαι ὑποκ. τῆς ἀπροσώπ. φράσ. ἀξίον ἔστιν. (τινα) ἐνν. ὡς ὑποκ. τοῦ ἀπαρ. τὸν βίον ἀντικ. ἰδιωτευόντων πραττόντων τυραννευόντων (ἐπιθετ. μετ.) γεν. κτητικαὶ (ἰδέ τὸ διμοιοτέλευτον).

Νόημα.—Ἐνῷ οἱ ἀπλοὶ πολῖται ἔχουν πολλὰ μορφωτικὰ μέσα, οἱ βασιλεῖς, οἱ όποιοι ἔπρεπε νὰ μορφώνωνται περισσότερον, στεροῦνται ὅλων τῶν μορφωτικῶν μέσων καὶ κανεὶς δὲν εὑρίσκεται νὰ τοὺς συμβουλεύσῃ. Διότι άπλοι ἀνθρώποι δὲν ἔχουν σχέσεις μαζὶ των, β) δσοὶ ἔχουν σχέσεις εἰναι ὡς ἐπὶ τὸ πλεῖστον κόλακες καὶ γ) ἀν συμβῇ νὰ πλούσισουν ἢ νὰ ἀποκτήσουν μεγάλην πολιτικὴν δύναμιν, λόγω ἐλλείψεως τῆς μορφώσεως δὲν ἡμποροῦν ἐπωφελῶς νὰ ἐκμεταλλευθοῦν αὐτά. Ως ἐκ τούτου οἱ ἀνθρώποι ἀμφιβάλλουν, ἀν πρέπη νὰ προτιμοῦν τὴν ζωὴν τῶν ἰδιωτῶν, ἔστω καὶ ἀν διάγουν μετρίαν ζωὴν, ή τὴν ζωὴν τῶν βασιλέων.

Περιλήψεις.—1) Λόγοι, δι' οὓς οἱ βασιλεῖς στεροῦνται μέσων μορφώσεως 2) Ἀποτελέσματα τῆς ἀπαιδευσίας.

§ 5

“Οταν μὲν γάρ ἀποβλέψωσιν εἰς τὰς τιμὰς καὶ τοὺς πλούτους

Διότι, δτχν μὲν ἀποβλέψουν εἰς τὰς τιμὰς καὶ τὰ πλούτη

καὶ τάς δυναστείας,
ἄπαντες νομίζουσι
ἰσοθέους
τούς ὅντας
ἐν ταῖς μοναρχίαις.
Ἐπειδάν δ' ἐνθυμηθῶσι
τούς φόβους καὶ τοὺς κινδύνους
καὶ διεξίντες ὅρῶσι
τούς μὲν διεφθαρμένους
ὑφ' ὄν
ἥκιστα χρῆν
(διεφθάρθαι),
τούς δ' ἡναγκασμένους
ἔξαμαρτεῖν
εἰς τοὺς οἰκειοτάτους,

τοῖς δὲ ψυμβεβηκότα
ἀμφότερα ταῦτα,
πάλιν ἥγονται λυσιτελεῖν
μᾶλλον ζῆν
ὅπωσοῦν
ἢ μετὰ τοιούτων συμφορῶν
βασιλεύειν ἀπάσης τῆς Ἀσίας.
Ταύτης δὲ τῆς ἀνωμαλίας
καὶ τῆς ταραχῆς
αἴτιον ἔστιν, ὅτι
νομίζουσι τὴν βασιλείαν εἶναι
παντὸς ἀνδρός,
ώσπερ Ἱερωσύνην,
ὅ
ἔστι μέγιστον
τῶν ἀνθρωπίνων πραγμάτων
καὶ δεόμενον
πλείστης προνοίας.

καὶ τάς ἔξουσίας,
ὅλοι γενικῶς θεωροῦν
ἴσους μὲν θεοὺς
ἐκείνους, οἱ δόποι οἱ ἀσκόν
τὴν μοναρχικὴν ἔξουσίαν
ὅταν δύμως σκεφθοῦν
τούς φόβους καὶ τοὺς κινδύνους
καὶ ἐρευνῶντες βλέπουν
ὅτι ἄλλοι μὲν ἔχουν φονευθῆ
ἀπὸ ἐκείνους, ἀπὸ τοὺς δόποιους
οὐδόλως ἔπρεπε
(νά εἰχον φονευθῆ),
ἄλλοι δὲ δεὶς ἔχουν ἔξαναγκασθῆ
νά κάπουν κακὸν
εἰς τοὺς πλησιεστάτους (συγγενεῖς
τῶν),
εἰς ἄλλους δὲ δεὶς ἔχουν συμβῆ
καὶ τὸ δύο αύτά,
πάλιν νομίζουν δεὶς εἶναι ὠφέλιμον
μᾶλλον νά ζῦν
καὶ ὑπὸ τάς χειροτέρας συνθήκας
παρὰ ἐν μέσῳ τοιούτων συμφορῶν
νά βασιλεύουν ὅλης γενικῶς τῆς Ἀσίας.
Αὐτῆς δὲ τῆς ἀταξίας
καὶ τῆς συγχύσεως
αἴτιον εἶναι, διότι (οἱ βασιλεῖς)
θεωροῦν δεὶς ἢ βασιλεία εἶναι
(ἔργον) παντὸς ἀνθρώπου,
καθὼς ἀκριβῶς ἢ Ἱερωσύνη,
ἐνῷδι αὐτῇ (δηλ. ἢ βασιλεία)
εἶναι τὸ σπουδαιότατον
ἔκ τῶν ἀνθρωπίνων πραγμάτων
καὶ ἔχει ἀνάγκην
πάρα πολὺ μεγάλης προβλεπτικό-
τητος.

Γραμματικά—Σημασιολογικά. — ὅταν χρον. σύνδ. ἀποβλέψωσιν ὑποτα-
κτικὴ ἀορίστου τοῦ ἀποβλέπω, ἀπέβλεπον, ἀποβλέψουμαι, ἀπέβλεψα, ἀπο-
βέβλεφα. νομίζω (=θεωρῶ), μέλλ. νομιῶ. ὅντας μετ. ἐν. τοῦ εἰμί. ἐπειδὰν
χρον. σύνδ. ἐνθυμηθῶσι ὑποτ. παθ. ἀορ. α' τοῦ ἐνθυμεόμαι—οῦμαι (=σκέ-
πτομαι), ἐνεθυμούμην, ἐνθυμηθόμαι, ἐνεθυμήθην, ἐνετεθυ-
μῆμην. διεξίντες μετ. ἐν. τοῦ διεξέχομαι (=λεπτομερῶς ἔξετάζω, ἐρευνῶ),
ὑποτ. διεξίνω, εὔκτ. διεξίσιμοι, προστ. διεξίναι, ἀπαρ. διεξίναι, μετ. διεξίων,
ιούσσα, ιόν, παρατ. διεξῆσαι καὶ διεξίνειν, μέλλ. διέξειμι; διεξῆλθον, διεξελήλυθα,
διεξεληλύθειν. δρῶσι ἔνεσ. ὑποτακτ. τοῦ δράω-ῶ, ἐώρων, ὅψομαι, εἰδον,
ἔό(ω)ρακα, ἐωράκειν. ὑφ' =ύπο. ὧν γεν. πληθ. τῆς ἀναφ. ἀντ. ὅς, ᾧ, ὁ.
ἥκιστα ἐπίρρ. ψαθμ.=έλάχιστα (θετ. δλίγον, συγκρ. ἔλαττον, μείον
καὶ ἡττον). κρῆν καὶ ἐχερήν παρατ. τοῦ ἀπροσώπου. χρή=πρέπει. διεφθαρμέ-
νους μετ. παθ. παρακμ. τοῦ διαφθείρομαι (=φονεύομαι), διεφθειρόμην, δια-
φθεροῦμαι, διαφθαρήσομαι, διεφθήρην, διέφθαρμαι, διεφθάρμην. οἰκειότατος
ὑπερθ. ψαθμ.=πλησιεστάτος (θετ. οἰκεῖος, συγκρ. οἰκείθερος). ἔξαμαρτεῖν
ἀπαρ. ἀορ. β' τοῦ ἔξαμαρτάνω (=κάμνω κακόν), ἔξημάρτανον, ἔξαμαρτή-
σομαι, ἔξημαρτον, ἔξημάρτηκα, ἔξημαρτήκειν. ἡναγκασμένους μετ. παθ.
παρακμ. τοῦ ἀναγκάζομαι. ἀμφότεροι, αἱ, α, ἐπιμεριστική ἀντ. ταῦτα δεικτ.
ἀντ. συμβεβηκότα μετ. παρακμ. τοῦ ἀπροσώπου συμβαίνει, συνέβαινε, συμ-

βήσεται, συνέβη, συμβέβηκε, συνεβεβήκει. δπωσοῦν (ὅπως ἐπίρρ. + οὐν δοριστολογικὸν μόριον)=καθ' οἰονδήποτε τρόπον, ὑπὸ τὰς χειοστέρας συνθήκας. ζῆν ἀπαρ. ἐν. τοῦ ζήω-ῶ, ἔζων, βιώσομαι, ἔβιων, βεβίωκα, ἔβεβιώκειν. ἡγοῦνται μέσο. ἐν. τοῦ ἡγέμαι·σῦμαι (=νομίζω), ἡγούμην, ἡγήσομαι, ἡγησάμην, ἡγήθην, ἡγημαι, ἡγήμην. λυσιτελεῖν ἀπαρ. ἐν. τοῦ λυσιτελεώ-ῶ (=ἀφέλω), ἐλυσιτελουν, λυσιτελήσω, ἐλυσιτελησα. ὕσπερ ἀναφ. ἐπίρρ. δούδ. ἀναφ. ἀντ. μέγιστον—πλείστης ὑπερθ. βαθμ. (μέγας, μείζων, μέγιστος καὶ πολὺς, πλείων, πλεῖστος). πρόνοια=προβλεπτικότης. δεόμενον μετ. μέσο. ἐν. τοῦ δέομαι=ἔχω ἀνάγκην (δεόμενόν ἔστι=δεῖται).

Συντακτικά—Αισθητικά.—ὅταν ἀποβλέψωσιν χρονικὴ ὑποθ. πρότ. εἰς τὰς τιμάς. . ἐμπρόθ. διορ. διευθύνσεως. νομίζουσι δ. ἀπαντεῖς ὑποκ. τοὺς ἐν ταῖς μοναρχίαις ὄντας (ἐπιθ. μετ.)=μονάρχας ἀντικ. ἴσοθέους κατηγ. ἐπειδὰν ἐνθυμηθῶσι... καὶ ὁρῶσι χρονικαὶ ὑποθ. προτ. φόβους—κινδύνους ἀντικ. διεξιόντες τροπικὴ μετ. τοὺς μὲν—τοὺς δὲ ἀντικ. τοῦ ὁρῶσι. διεφθαρμένους —ἡγανακασμένους συμβεβήκοτα κατηγορ. μετ. ἔχαρτωμ. ἐκ τοῦ ὁρῶσιν ὡς αἰσθητικοῦ δ. ὑφ. σῶν ποιητικὸν αἴτιον. ἥκιστα ἐπίρρ. διορ. ποσοῦ. (διεφθάρθαι) ἐννοεῖται ὡς ὑποκ. τοῦ ἀπροσώπου χρῆν. εἰς τοὺς οἰκειοτάτους ἐμπρόθ. διορ. ἔχθρικῆς διαθέσεως. ἔξαμαρτεῖν ἀντικ. (τελ. ἀπαρ.) ἔχαρτώμ. ἀπὸ τὸ ἡγανακασμένους. τοῖς δὲ δοτ. προσωπική. ἀμφότερα ἐπιθ. διορ. ταῦτα ὑποκ. τοῦ συμβεβηκότα. ἡγοῦνται δ. (ἀπαντεῖς) ἐνν. ὡς ὑποκ. λυσιτελεῖν ἀντικ. (εἰδ. ἀπαρ.) ἐκ τοῦ ἡγοῦνται ἔχαστώμ. ὡς δοξαστικοῦ. ζῆν ὑποκ. τοῦ διπροσώπως λαμβιχνομένου λυσιτελεῖν καὶ α' ὅρος συγκρίσεως. ἡ..βασιλέειν (ὑποκ. τοῦ λυσιτελεῖν) καὶ β' ὅρος συγκρίσεως. τῆς 'Ασίας ἀντικ. ἀπάστις κατηγ. διορ. μετὰ συμφορῶν ἐμπρόθ. διορ. τρόπου τοιούτων ἐπιθ. διορ. ἀνωμαλίας —ταραχῆς γεν. αἰτίας. ὅτι... νομίζουσιν αἰτιολ. πρότ. ὡς ὑποκ. τοῦ αἴτιον ἐστιν. εἶναι ἀντικ. (εἰδ. ἀπαρ.) ἔχαρτώμ. ἐκ τοῦ νομίζουσι ὡς δοξαστικοῦ ὡς ὑποκ. τοῦ νομίζουσιν ἐνν. οἱ βασιλεῖς. τὴν βασιλείαν ὑποκ. τοῦ εἶναι (ἔτεροπροσωπία). ὕσπερ ἱερωσύνην (παρομοίωσις) κατηγορ. παντὸς ἀνδρὸς γεν. κατηγορηματικὴ κτητική. δ.. ἐστι ἀναφ. πρότ. τὸ δ (ὑποκ.). ἔτέθη καθ' ἔλξιν πρὸς τὸ μέγιστον ἀντί: ἡ δηλ. ἡ βασιλεία. μέγιστον κατηγ. πραγμάτων γεν. διαιρ. τῶν ἀνθρωπίνων ἐπιθ. διορ. δεόμενον κατηγ. μετ. λόγῳ τοῦ ἐστι=δεῖται. προνοίας ἀντικ. τοῦ δεόμενον. πλείστης ἐπιθ. διορ.

Πραγματικά.—ἰσοθέους πράγματι οἱ βασιλεῖς κατὰ τοὺς πρώτους χρόνους καὶ τοὺς μεσαιωνικοὺς ἀκόμη ἔθεωροῦντο ισόθεοι καὶ ἔδιδον λόγον τῶν πράξεων τῶν μόνον εἰς τοὺς θεούς. διεξιόντες τὴν ιστορίαν δηλαδὴ τῶν μοναρχῶν. διεφθαρμένους... πολλοὶ βασιλεῖς ἐδολοφονήθησαν ἀπό φιλικά πρόσωπα καὶ ἄλλοι διέπραξαν κακουργήματα κατὰ τῶν συγγενῶν των. συμφορῶν δολοφονούμενοι ἢ δολοφονοῦντες. 'Ασίας τὸ νὰ εἶναι κανεὶς βασιλεὺς τῆς 'Ασίας ἦτο δεῖγμα μεγίστης εὔνυχίας, π. χ. οἱ Πέρσαι βασιλεῖς, οἱ ὄποιοι ἐλέγοντο καὶ μεγάλοι βασιλεῖς λόγῳ τοῦ πλούτου των. ἀνωμαλίας—ταραχῆς ἡ ὄποια ἐπικρατεῖ εἰς τὰ βασιλικά ἀνάκτορα. παντὸς ἀνδρὸς τὸ νὰ ιερωθῇ κανεὶς εἶναι εἰναὶ ἔκολον, εἶναι δύμως πολὺ δύσκολον νὰ γίνη βασιλεύς, διότι ἀπαιτεῖται καὶ πεῖρα μεγάλη καὶ προβλεπτικότης. Εἰς τοὺς ιερεῖς ἀπέδιδον ἔξαιρέτους τιμάς.

Νόμημα.—Πολλοὶ ἀνθρωποι ἔκ πρώτης ὅψεως νομίζουν ὅτι οἱ βασιλεῖς εἶναι ἵσοι πρὸς τοὺς θεοὺς καὶ πολὺ εὐτυχισμένοι, διότι ἔχουν πλούτη καὶ τιμάς. 'Ἐν τούτοις δηλ. ὕμως, διόταν ἐρευνήσουν τὴν ιστορίαν, θὰ ἰδουν ὅτι ἡ ἀσκησις τῆς βασιλικῆς ἔξουσίας ἔχει πολλούς κινδύνους καὶ ὅτι πολλοὶ βασιλεῖς ἐφονεύθησαν ὑπὸ τῶν συγγενῶν των. Συνεπῶς προτιμοῦν νὰ ζοῦν μετρίαν ζῶντας παρὰ νὰ βασιλεύουν δλοκλήρους τῆς 'Ασίας. Αἰτία τῆς ἀναταραχῆς εἰς τὰ ἀνάκτορα τῶν βασιλέων εἶναι ὅτι πολλοὶ βασιλεῖς θεωροῦν τὴν βασιλείαν ὡσάν τὴν ιερωσύνην, ἐνῷ ἀντιθέτως δ βασιλεὺς πρέπει νὰ ἔχῃ μεγάλην πεῖραν καὶ προνοητικότητα.

Περιλήψεις.—1) Τι φρονεῖ δ λαός διά τούς βασιλεῖς. **2)** Οι κίνδυνοι τῶν βασιλέων. **3)** Αἴτια προκαλοῦντα τοὺς τοιούτους κινδύνους.

(6') § 6+8

Καθ' ἔκάστην μὲν οὖν τὴν πρᾶξιν,
ἔξ ὅν ἄν τις δύνατο
μάλιστα διοικεῖν
κατὰ τρόπον,
καὶ τὰ μὲν ἀγαθὰ διαφυλάττειν,
τὰς δὲ συμφοράς διαφεύγειν,
ἔργον ἔστι
τῶν ἀεὶ παρόντων
συμβουλεύειν·
καθ' ὅλων δὲ τῶν ἐπιτηδευμάτων,
ῶν χρὴ
στοχαζέσθαι
καὶ περὶ ἃ δεῖ
διατρίβειν,
ἔγώ πειράσσομαι
διελθεῖν.
Εἰ μὲν οὖν ἔσται τὸ δῶρον
ἔξεργασθὲν
ἄξιον τῆς ὑποθέσεως,
χαλεπόν [ἐστιν] ἀπὸ τῆς ἀρχῆς
συνιδεῖν.
πολλὰ γάρ
καὶ τῶν μετὰ μέτρου ποιημάτων
καὶ τῶν καταλογάδην συγγραμμάτων
ὅντα μὲν
ἔτι ἐν ταῖς διανοίαις
τῶν συντιθέντων,
παρέσχε
μεγάλας τὰς προσδοκίας,
ἐπιτελεσθέντα δὲ
καὶ ἐπιδειχθέντα τοῖς ἀλλοις,
ἔλαβε τὴν δόξαν
πολὺ καταδεεστέραν
τῆς ἐλπίδος.
Οὐ μὴν ἀλλὰ τὸ γ' ἐπιχείρημα
καλῶς ἔχει,
τὸ ζητεῖν
τὰ παραλειμμένα
καὶ νομοθετεῖν
ταῖς μοναρχίαις.
Οἱ μὲν γάρ παιδεύοντες
τοὺς ἰδιώτας
μόνον ἐκένους ὡφελοῦσιν·
εἰ δέ τις προτρέψειν
ἐπ' ἀρετὴν
τοὺς κρατοῦντας τοῦ πλήθους,
ἀμφοτέρους ὅν δύνησει,
καὶ τούς ἔχοντας τὰς δυναστείας

Δι' ἔκάστην μὲν λοιπὸν
(μεμονωμένην) ἐνέργειαν,
πῶς δηλαδὴ θὰ ἡμποροῦσε κανεὶς
κυριώτατα νὰ κυβερνᾷ,
ὅπως πρέπει,
καὶ τὰ μὲν ἀγαθὰ νὰ διατηρῇ,
τὰς δὲ συμφοράς νὰ ἀποφεύγῃ,
εἶναι ἔργον
τοῦ ἀμέσου περιβάλλοντος
νὰ δίδῃ συμβουλάς·
δι' ὅλα δὲ τὰ ἔργα,
εἰς τὰ ὅποια πρέπει
νὰ ἀποβλέπῃς μὲν ἐπιτυχίαν,
καὶ εἰς τὰ ὅποια πρέπει
νά καταγίνεσαι,
ἔγώ θὰ προσπαθήσω
νὰ διηγηθῶ λεπτομερῶς.
Ἐάν μὲν λοιπὸν θὰ εἶναι τὸ δῶρον,
ἀφοῦ ἐλθῃ εἰς πέρας,
ἀντάξιον τοῦ σκοποῦ,
(εἶναι) δύσκολον ἔξ ἀρχῆς
νὰ προβλέψω μὲν ἀκρίβειαν·
διότι πολλὰ
καὶ ἀπὸ τὰ ἔμμετρα ποιήματα
καὶ ἀπὸ τὰ πεζὰ συγγράμματα,
ὅταν μὲν εὑρίσκωνται
ἀκόμη εἰς τὸν νοῦν
τῶν συγγραφέων,
συνήθως παρέχουν
μεγάλας τὰς ἐπιτίδας,
ὅταν ὅμως συντελεσθοῦν
καὶ ἐπιδειχθοῦν εἰς τοὺς ἀλλους,
συνήθως λαμβάνουν τὸν ἔπαινον
κατὰ πολὺ κατώτερον
ἀπὸ τὴν ἐλπίδα.
Ἄλλῃ ὅμως ἡ ἀπόπειρα τούλαχιστον
εἶναι τιμητική,
τὸ νὰ ἐρευνᾷ δηλ. (κανεὶς) ἐκεῖνα,
τὰ ὅποια ἔχουν παραλειφθῆ^{ται},
καὶ νὰ νομοθετῇ
χάριν τῶν μοναρχικῶν πολιτευμάτων.
Διότι, ἔκεινοι μὲν οἱ ὅποιοι προσπα-
θοῦν νὰ μορφώνουν
τοὺς ἰδιώτας
μόνον ἐκείνους ὡφελοῦν·
ἔάν δὲ κανεὶς ηθελε παρακινήσει
πρὸς τὴν ἀρετὴν
τοὺς διοικοῦντας τὸν λαόν,
καὶ τοὺς δύο ήθελεν ὡφελήσει,
δηλαδὴ καὶ τοὺς ἔχοντας τὴν ἔξουσίαν

καὶ τοὺς δόντας
ὅπ' αὐτοῖς·
τοῖς μὲν γάρ
ἄν ποιήσειε
τάς δρχάς ἀσφαλεστέρας,
τοῖς δὲ
τάς πολιτείας
πραοτέρας.

καὶ τοὺς διατελοῦντας
ὑπὸ τὴν ἔξουσίαν αὐτῶν·
διότι εἰς ἐκείνους μὲν
κύθελε καταστῆσει
τὴν ἔξουσίαν σταθερωτέραν,
εἰς τούτους δὲ
τὴν ζωήν των ὡς πολιτῶν
ἡπιωτέραν.

Γραμματικὰ—Σημασιολογικά.—ἄν δυνητ. μόρ. μᾶλλον, μάλιστα ἐπίρρ. ποσοτικόν. δύναμιν, δύναιο, δύναιτο... εὔκτ. ἐν. τοῦ ἀποθετ. δύναμαι (ὕποτ. δύνωμαι, προσ. μόνον δύνασθω, ἀπαρ. δύνασθαι, μετ. δυνάμενος, η, ον). διοικεῖν—διαφυλάττειν—διαφεύγειν ἀπαρ. ἐν. (μέλλ. διοικήσειν, διοικήσαι, διωκηνέαν)—διαφυλάξειν, διαφυλάξαι, διατεφυλαχέναι—διαφεύξεσθαι, διαφυγεῖν, διαπεφευγέναι). ἀεὶ χρον. ἐπίρρ.=πάντοτε, ἀλλ’ ἔδω : ἑκάστοτε, κάθε φορά. παρόντων μετ. ἐν. τοῦ πάρειμι. ἔργων (λάθος τυπογραφικού ἀντί : ἔγον). συμβουλεύειν ἀπαρ. ἐν. τοῦ συμβουλεύων. ἐπιτήδευμα=ἔργον. ἄν γεν. πληθ. ἀναφ. ἀντ. δς, ἥ, δ. χεὶ ἀπρόσ. δ. στοχάζεσθαι ἀπαρ. μέσ. ἐν. τοῦ ἀποθετ. στοχάζομαι (=σκοπεύω, καταβάλλω προσπαθείας, ἀποβλέπω). ἐστοχαζόμην, στοχάσμαι, ἐστοχασάμην, ἐστοχάσθην, ἐστόχασμαι. ἀ οὐδ. πληθ. ἀναφ. ἀντ. δεῖ ἀπρόσ. δ.=πρέπει. διατίθειν ἀπαρ ἐν. (διατίθειν, διατίθηψαι, διατίθηψέναι). πειράσμοι μέσ. μέλλ. τοῦ πειράσμοι·ῶμαι (=προσπαθῶ, δοκιμάζω), ἐπειρώμην, πειράσμοι, ἐπειράθησομαι, ἐπειράθην, πεπείραμαι. διελθεῖν ἀπαρ. ἀπορ. β’ τοῦ διέρχομαι (=διηγοῦμαι λεπτομερῶς), διῆπα καὶ διῆειν, διῆιμι, διῆλθον, διελήλυθα, διεληλύθειν. ἐσται μέλλ. τοῦ εἰμί. ἐξεργασθὲν μετ. παθ. ἀπορ. α’ τοῦ ἐξεργάζομαι παθητ. σημ. (=ἐπεξεργάζομαι, φέρω εἰς πέρας, τελειώνω), ἐξειργάζόμην, ἐξειργάσμοι, ἐξειργάσμην. χαλεπός=δύσκολος (χαλεπότερος—χαλεπότερας). συνιδεῖν ἀπαρ. ἀπορ. β’ συνεῖδον (ὕποτ. συνίδω, εὔκτ. συνιδοίμι, προστ. συνιδέων, μετ. συνιδών, ιδούσα, ιδόν) τοῦ συνοράω ἦ (=προβλέπω καλῶς), συνεώρων, συνόψμαι, συνεΐδον, συνεό(ω)ρακα, συνεωράκειν. καταλογάδην ἐπίρρ.=πεζῆ, εἰς πεζὸν λόγον γραφόμενον. συντεθέντων μετ. ἐν. συντιθείσι, εῖσα, ἐν τοῦ συντιθημι (=συνθέωτην, συνετίθην, συνθήσω, συνέθηκα, συντέθεικα, συνετεθείκειν (συντιθέντων—συνθησόντων—συνθέντων—συντεθεικότων)). παρέσχεν ἀπόρ. β’ τοῦ παρέχω, παρέχον, παρέξω καὶ παρασχήσω, παρέσχον, παρέσχηκα, παρεσχήκειν. ἐπιτελεσθέντα οὐδ. μετ. παθ. ἀπορ. α’ τοῦ ἐπιτελέομαι - ὥμαι (=πραγματοποιοῦμαι, συντελοῦμαι), ἐπετελοῦμην, ἐπιτελοῦμαι, ἐπιτελεσθήσομαι, ἐπετελεσάμην, ἐπετελέσθην, ἐπιτετέλεσμαι, ἐπετετελέσμην. ἐπιδειχθέντα οὐδ. μετ. παθ. ἀπορ. α’ τοῦ ἐπιδεικνύμαι καὶ ἐπιδεικνύομαι (=φανερώνομαι), ἐπεδεικνύμην καὶ ἐπεδεικνύδην. ἐπιδείξομαι, ἐπιδειχθήσομαι, ἐπεδειξάμην, ἐπεδείχθην, ἐπιδέδειγμαι, ἐπεδεδείγμην. καταδεέστερος, α, ον (=κατώτερος) ἐπίθ. συγκρ. βαθ. (θετ. καταδεής, ὑπερθ. καταδεέστατος). ἔλαβεν ἀπόρ. β’ τοῦ λαμβάγω, ἐλάμβανον, λήψμοι, ἔλαβον, εἴληφα, εἰλήφειν. ζητεῖν ἀπαρ. ἐν. τοῦ ζητέω - ὥ, παρακμ. ἐζητηκα. τὰ παραλειπειμένα οὐδ. μετ. παθ. παρακμ. τοῦ παραλειπομαί, παρελειπόμην, παραλειψμοί, παραλειφθην, παραλέιειμαι, παρελειέμην. νομοθετεῖν ἀπαρ. ἐν. παιδεύοντες μετ. ἐν. ὠφελοῦσιν ἐν. τοῦ ὠφελέω - ὥ, ὠφέλουν, ὠφελήσω, ὠφέλησα, ὠφέληκα. εἰ οὐποθ. σύνδ. τοὺς κρατοῦντας μετ. ἐν. (κρατῶν, κρατοῦσα, κρατοῦν) τοῦ κρατέω - ὥ=είμαι κύριος, ἔξουσιάζω, διοικώ. προτρέψειν αἰολικός τύπος καὶ προτρέψαι εὔκτ. ἀπορ. α’ τοῦ προτρέπων, προέτρεπον, προτρέψω, προέτρεψα καὶ προέτραπον (ἀπορ. β’), προτέτροφα. ἄν δυνητ. μόρ. δύνησειε αἰολικός τύπος καὶ δύνησα (μετ δέξειαν διότι τὸ αι εἰς τάς εύκτικάς είναι μακρόν) εύκτ. ἀπορ. α’ τοῦ δύνημι (=ῳφε-

λῶ), ὡφέλουν, δύνησα, ὠνησα. ἀσφαλεστέρας—πρόσωπος συγκρ. βαθμ. τῶν ἐπιθ. δ., ἡ ἀσφαλής, ἐσ καὶ ὁ πρόσωπος, πρόσωπος, πρόσωπον. ποιήσειν (ἀιολικὸς τύπος) καὶ ποιήσαι εὔκτ. ἀρ. α' τοῦ ποιέω - ὦ.

Συντακτικά—Αἰσθητικά.—καθ' ἑκάστην τὴν πρᾶξιν ἐμπρόθ. διορ. ἀναφορᾶς (τοῦτο ἀντιτίθεται εἰς τὸ κατωτέρω: καθ' ὅλων δέ). ἐξ ὧν ἂν τις δύνατο πλαγία ἐρωτημ. πρότ. ἔξαρτωμένη ἐκ τοῦ κατωτέρω συμβουλεύειν. ἐξ ὧν ἐνν. τρόπων ἐμπρόθ. διορ. τρόπου. τις ὑποκ. διοικεῖν—διαφυλάττειν—διαφεύγειν ἀντικ. (τελ. ἀπαρ.) ἔξαρτώμ. ἐκ τοῦ δύνατο. κατὰ τρόπον ἐμπρόθ. διορ. τρόπου. τὰ ἀγαθὰ ἀντικ τοῦ διαφυλάττειν. τὰς ουμφορὰς ἀντικ. τοῦ διαφεύγειν. τῶν παρόντων γεν. κατηγορηματική κτητική. συμβουλεύειν ὑποκ. τῆς ἀπροσώπου φράσεως ἔργον ἐστίν. καθ' ὅλων δὲ τῶν ἐπιτηδευμάτων ἐμπρόθ. διορ. ἀναφορᾶς. ὡν χρὴ στοχάζεσθαι ἀναφ. πρότ. στοχάζεσθαι ὑποκ. τοῦ ἀπροσώπου χρῆ. ὡν ἀντικ. τοῦ στοχάζεσθαι. περὶ ἀ ἐμπρόθ. διορ. ἀναφορᾶς. διατρίβειν ὑποκ. τοῦ ἀπροσώπου δεῖ. διελθεῖν ἀντικ. (τελ. ἀπαρ.) ἔξαρτώμ. ἐκ τοῦ πειράσματος. ἔγώ ὑποκ. δ. καὶ ἀπαρ. (ταυτοπροσωπία). εἰ ἔσται ὑποθ. πρότ. μὲν ἀπόδοσιν τὸ χαλεπόν (ἐστι) ὑποθετικὸς λόγος α' εἴδους δηλῶν τὸ πραγματικόν. τὸ δῶρον ὑποκ. ἔξεργασθὲν χρονικὴ μετ. ἄξειν κατηγ. τῆς ὑποθέσεως γεν. τῆς ἀξίας ἢ τοῦ τιμήματος. συνιδεῖν ὑποκ. τῆς ἀπροσώπου φράσεως χαλεπόν ἐστι. ἀπὸ τῆς ἀρχῆς ἐμπρόθ. διορ. ἀφετηρίας χρόνου. πολλὰ ὑποκ. τῶν παρέσχε (ἀττικὴ σύνταξις) τὸ παρέσχε καὶ τὸ ἔλαβεν εἰναι γνωμικοὶ ἀόριστοι ἔξηγούμενοι μὲν ἐνεστῶτα: παρέχουσι—λαμβάνονται γνωμικοί, διότι φανερώνουν μίαν γνώμην γενικοῦ κύρους. ποιημάτων—συγγραμμάτων γεν. διαρ. τῶν μετὰ μέτρου—τῶν καταλογάδην ἐπιθ. διορ. ὄντα—ἐπιτελεσθέντα—ἐπιτελειχθέντα χρονικαὶ μετ. ἐν ταῖς διανοίαις ἐμπρόθ. διορ. τόπου. τῶν συντιθέντων (ἐπιθ. μετ.) γεν. κτητική. τὰς προσδοκίας ἀντικ. τοῦ παρέσχεν. μεγάλας κατηγορ. τοῦ ἀντικ. τοῖς ἀλλοῖς ἀντικ. τοῦ ἐπιδειχθέντας ὡς ὑποκ. τοῦ ἔλαβεν ἐνν. τὸ πολλὰ (ἀττικὴ σύνταξις). τὴν δόξαν ἀντικ. (α' δρος συγκρίσεως). πολὺν ἐπιπρ. διορ. ποσοῦ. καταδεεστέραν κατηγ. τοῦ ἀντικ. τῆς ἐλπίδος β' δρος συγκρίσεως. τὸ ἐπιχείρημα ὑποκ. τοῦ ἔχει. καλῶς ἐπιπρ. διορ. τρόπου. τὸ ζητεῖν καὶ (τὸ) νομοθετεῖν ἔναρθρος ἀπαρ. ὡς ἐπεξήγησις τοῦ: ἐπιχείρημα. τὰ παραλειμμένα (ἐπιθ. μετ.) ἀντικ. τοῦ ἔχεταιν. ταῖς μοναρχίαις δοτ. χαριστική. οἱ παιδεύοντες ἀποπειρατικὸς ἐνεστῶς (ἐπιθετ. μετ.) ὑποκ. τοῦ ὀφελοῦσιν. τοὺς ἰδιώτας ἀντικ. τοῦ παιδεύοντες. ἐκείνους ἀντικ. τοῦ ὀφελοῦσιν. εἰ προτρέψειεν ὑποθ. πρότ. μὲν ἀπόδοσιν τὸ ἀν δημόσιες ὑποθ. λόγος γ' εἴδους δηλῶν ἀπλῆν σκέψιν τοῦ λέγοντος. τὶς ὑποκ. τοῦ προτρέψειε. τοὺς κρατοῦντας (ἐπιθετ. μετ.) ἀντικ. τὸν πλήθονς ἀντικ. τοῦ κρατοῦντας. ἐπ' ἀρετὴν ἐμπρόθ. διορ. σκοποῦ. ἀμφοτέρους ἀντικ. τοῦ δημόσιες. τοὺς ἔχοντας καὶ τοὺς ὄντας ἐπιθ. μετ. ὡς ἐπεξήγησις τοῦ ἀμφοτέρους. τὰς δυναστείας ἀντικ. ὑπ' αὐτοῖς ἐμπρόθ. διορ. ὑποταγῆς. (τις) ἐνν. ὡς ὑποκ. τοῦ ποιήσειν. τοῖς μὲν—τοῖς δὲ ἔμμεσα ἀντικ. τὰς ἀρχὰς—τὰς πολιτείας ἀμεσα ἀντικείμ. ἀσφαλεστέρας—πρόσωπος κατηγορ.

Πραγματικά.—ἐν ταῖς διανοίαις ἐνῷ εὑρίσκονται εἰς τὸ στάδιον τῆς συλλήψεως καὶ τῆς ἐπεξεργασίας καὶ δὲν ἔχουν διατυπωθῆ ἀκόμη εἰς στίχους ἢ εἰς πεζόν. τοῖς μὲν ἀναφέρεται εἰς τοὺς βασιλεῖς. τοῖς δὲ ἀναφέρεται εἰς τοὺς πολίτας. ἀρχὰς ἀσφαλεστέρας καὶ πολιτείας πρόσωπος τὸ νάζον οἱ πολῖται ἐλεύθεροι, ἥσυχοι καὶ εὐτυχεῖς, ἀποδεικνύει διτι καὶ ὁ βασιλεὺς εἰναι φιλελεύθερος καὶ εὐγενῆς καὶ ὡς ἐκ τούτου ὁ θρόνος καθισταται ἀσφαλέστερος.

Νόημα.—Ἐργον τοῦ περιβάλλοντος τοῦ βασιλέως εἰναι νά καθοδηγῇ αὐτόν, ἵνα κυβερνᾷ ἐπιτυχῶς. διατηρῆ τὰ ἀγαθὰ καὶ ἀποφεύγῃ τὰς ἀττικὰς. "Ηδη ὁ δῆτωρ προβαίνει εἰς τὴν δήλωσιν διτι διὰ τοῦ παρόντος λό-

γου σκοπεύει νά νουθετήσῃ τὸν βασιλέα, χωρὶς δῆμος νά γνωρίζῃ ἐκ τῶν προτέρων, ἀνάθηκαί εἰς τὸν σκοπόν του. Διότι πολλοί ποιηταί καὶ συγγραφεῖς, ἐν δισὶ ἀκόμη εὐρίσκονται εἰς τὸ στάδιον τῆς δημιουργίας, ἐμπνέουσιν μεγάλας προσδοκίας εἰς τὸν λαὸν διὰ τὰ δημιουργήματά των, ὅταν δῆμος αὐτά ἔλθουν εἰς τὴν δημοσιότητα, τότε αἱ προσδοκίαι των ἀποδεικνύονται κατὰ πολὺ κατώτεραι. Πάντως ἡ πρόθεσις αὐτῶν νά ἐρευνοῦν καὶ νά νομοθετοῦν εἶναι τιμητική. Διότι τὸ νά μορφώνῃ κανεὶς τοὺς Ἰδιώτας εἶναι ὀφέλιμον πρᾶγμα· εἶναι δῆμος ὁρειλαμώτερον τὸ νά καθιδηγοῦνται οἱ ἀρχοντες εἰς τὸν δρόμον τῆς ἀρετῆς, διότι ἀρχοντες καὶ ἀρχόμενοι ὀφελοῦνται· οἱ μὲν δηλαδὴ ἀρχοντες, καλῶς πολιτευόμενοι, στερεώνουν τὴν ἔξουσίαν των εἰς τὴν ἀγάπην τοῦ λαοῦ των, οἱ δὲ ἀρχόμενοι ζῶνται βίον ἐλεύθερον καὶ ἥσυχον.

Περιλήψεις.—1) Ποῖον εἶναι τὸ ἔργον τοῦ περιβάλλοντος τοῦ βασιλέως. 2) Δήλωσις τοῦ βίτορος περὶ τοῦ σκοποῦ τοῦ λόγου του. 3) Οἱ ἑνάρετοι ἀρχοντες στερεώνουν τὴν ἔξουσίαν καὶ ἔχασφαλίζουν τὴν εὔτυχίαν τοῦ λαοῦ των

2. Κύριον Θέμα (παρχινέσεις)

(γ') § 9—12

Πρῶτον μὲν οὖν
σκεπτέον,
τὶ ἔστιν ἔργον τῶν βασιλευόντων·
ἄν γάρ ἐν κεφαλαίοις
περιλαβώμεν καλῶς
τὴν δύναμιν
ὅλου τοῦ πράγματος,
ἀποβλέποντες ἐνταῦθα,
ἔροῦμεν ἀμεινον
καὶ περὶ τῶν μερῶν.
Οἴμαι δὴ
πάντας ἀν δύμολογήσαι
προσήκειν αὐτοῖς
πόλιν δυστυχοῦσαν
παῦσαι.
καὶ καλῶς πράττουσαν
διαφυλάξαι
καὶ ἐκ μικρᾶς
ποιῆσαι μεγάλην·
τὰ γάρ ἄλλα τὰ συμπίπτοντα
κατὰ τὴν ἡμέραν ἐκάστην
ἐνεκχι τούτων
πρακτέον ἔστι.
Καὶ μήν ἔκεινό γε
φανερὸν [ἔστι],
ὅτι δεῖ τοὺς
δυνησομένους ταῦτα
καὶ βουλευομένους

περὶ τηλικούτων,
μή δραμψιεῖν
μηδ' ἀμελεῖν,

Πρῶτον μὲν λοιπὸν
πρέπει νά ἔξετάσωμεν
ποῖον εἶναι τὸ ἔργον τῶν βασιλέων·
διότι, ἄν ἐν περιλήψει
καθορίσωμεν ἐπιτυχῶς
τὴν σπουδαιότητα
ὅλου τοῦ (βασιλικοῦ) ἔργου,
ἀποβλέποντες εἰς αὐτὸν τὸ σημεῖον,
θά εἴπωμεν καλύτερον
καὶ περὶ τῶν λεπτομερειῶν.
Νομίζω λοιπὸν
ὅτι ὅλαι ήθελον δύμολογήσει,
ὅτι ἔχουν καθῆκον αὐτοῖς,
ἐὰν ή πόλις δυστυχῇ,
νά καταπάσουν (τὴν δυστυχίαν της),
καὶ, ἐὰν εὐιχῇ,
νά διαφυλάξουν (τὴν εὔτυχίαν της),
καὶ ἀπὸ μικράν
νά (τὴν) καταστήσουν μεγάλην·
διότι τὰ ἄλλα τὰ συμβαίνοντα
καθ' ἐκάστην ἡμέραν
χάριν αὐτῶν (τῶν σκοπῶν)
πρέπει νά πράττωνται.
Καὶ δῆμος ἔκεινο τούλαχιστον
(ἔιναι) φανερόν,
ὅτι δηλαδὴ πρέπει ἔκεινοι,
οἱ δόποιοι θά κατορθώσουν αὐτά
καὶ οἱ δόποιοι ἔχουν τὴν διάθεσιν νά
σκέπτωνται
διὰ τόσον μεγάλα (ζητήματα),
νά μή παραμελοῦν ἀπὸ δκνηρίαν
μήτε νά παραμελοῦν (ἔνεκα ἄλλων ἀσχολιῶν),

ἀλλὰ σκοπεῖν,
ὅπως διακείσονται φρονιμώτερον
τῶν ἀλλων·
δέδεικται γάρ,
ὅτι τοιαύτας
ἔξουσι
τὰς βασιλείας,
οἵας περ
ἄν παρασκευάσωσι
τὰς αὐτῶν γνώμας.
“Ωστ’ οὐδενὶ¹
τῶν ἀσκητῶν
προσήκει γυμνάζειν
οὕτω τὸ σῶμα
ώς τοῖς βασιλεύουσι
[προσήκει γυμνάζειν]
τὴν ψυχήν τὴν αὐτῶν
ἄπασαι γάρ
αἱ πανηγύρεις
οὐδ’ ἐν μέρος τιθέασι
τούτων τῶν ὅθλων,
περὶ δὲν ὑμεῖς
καθ’ ἔκάστην τὴν ἡμέραν
ἀγωνίζεσθε.

ἀλλὰ νά ἔξετάζουν,
πῶς θά είναι συνετώτεροι
ἀπὸ τοὺς ἄλλους·
διότι ἔχει ἀποδειχθῆ²
ὅτι κατά τοιοῦτον τρόπον
θὰ διαχειρισθοῦν
τὴν βασιλικὴν ἔξουσίαν,
ὅπως ἀκριβῶς
ἥθελον διαμορφώσει
τὸν χαρακτῆρά των.
Διὰ τοῦτο λοιπὸν εἰς κανένα
ἀπὸ τοὺς ἐπαγγελματίας ἀθλητὰς
(δέν) ἀρμόζει νά γυμνάζῃ
τὸν τὸ σῶμα,
ὅσον εἰς τοὺς βασιλεῖς
(ἀρμόζει νά γυμνάζουν)
τὴν ψυχήν των·
διότι ὅλαι ἀνεξαιρέτως
αἱ πανηγύρεις
οὐδὲν ἀπολύτως ὅρίζουν
ἀπὸ αὐτὰ τὰ βραβεῖα,
διὰ τὰ ὅποια σεῖς
καθ’ ἔκάστην ἡμέραν
(μειά κόπου) ἀγωνίζεσθε.

Γραμματικά—Σημασιολογικά. — σκεπτέον δήματικὸν ἐπίθ. ἐκ τοῦ σκοποῦ=ἔξετάζω τὸ σκοπῶ καὶ σκοποῦμαι ἔχει τὴν αὐτὴν σημασίαν· παρατ. ἐσκόπουν καὶ ἐσκοπούμην, σκέψομαι, ἐσκεψάμην, ἐσκεψιμαι, ἐσκέψημην (τὸ σκεπτέον=δεῖ σκέψασθαι). ἄν ύποθ. σύνδ. ἐν κεφαλαίοις=γενικῶς, ἐν περιλήψει. καλῶς (ἐπίρρ.), καλλιον, καλλιστα. περιλάβωμεν ύποτ. ἀρο. β’ τοῦ περιλαμβάνω (=αθερίζω), περιελάτιβον, πειλήψωμαι, περιέλαβων, περιεληφα, περιελήφημεν. ἐνταῦθα το. ἐπίρ. =ξῶ, εἰς αὗτὸ τὸ σημεῖον. ἀμεινον ἐπίρρ. συγκρ. βαθμ. (θετ. εὐ, ύπερθ. ἀριστα). ἐροῦμεν μέλλ. δρ. τοῦ λέγω, ἔλεγον, λέξω καὶ ἔρω, ἔλεξα καὶ εἶπα, εἴπον, εἰσηκα, εἰρήκειν. οἷμαι καὶ οἴσμαι ἀποθετ. δ. (=νομίζω), φόμην καὶ φίμην, οἱήσουμαι, φήθην, νενόμικα, ἐνενομίκειν. ἄν δυνητ. μόρ. δύμολογησαι ἀπαρ. ἀρο. α’ τοῦ δύμολογέω·ῶ, δύμολόγουν, δύμολογήσω, δύμολόγησα, δύμολόγηκα, δύμολογήκειν. προσήκειν ἀπαρ. ἐν. τοῦ ἀπροσώπου προσήκει=ἀρμόζει, ἐπιβάλλεται δυστυχοῦσαν μετ. ἐν. τοῦ δυστυχέω·ῶ παρακμ. δεδυστύχηκα. παῦσαι ἀπαρ. ἀρο. α’ τοῦ παύω =καταπαύω. πράττονταν μετ. ἐν. τοῦ πράττω (εν πράττω=εὔτυχω, κακῶς πράττω=δυστυχῶ). διαφυλάξαι ἀπαρ. ἀρο. α’ τοῦ διαφυλάττω, παρακμ. διαπεφύλαχα. μέγας—μείζων—μέγιστος ἐπίθ. μικρός—ἐλάττων—ἐλάχιστος ἐπίθ. ποιησαι ἀπαρ. ἀρο. τὰ συμπίπτοντα οὖθ. μετ. ἐν. τοῦ συμπίπτω, συνέπιπτον, συμπέσομαι, συνέπεσον, συμπέπτωκα, συνεπεπτώκειν. πρακτέον δήματικὸν ἐπίθ. ἐκ τοῦ πράττω (πρακτέον=δεῖ πράττεσθαι). μήν ἀντιθετ. σύνδ. =δύμως. γε βεβαιωτικὸν μόρ.=βεβαίως, ἀληθῶς, τούλαχιστον. δυνησομένους μετ. μέλλ. τοῦ δύναμαι=κατορθώνω. τηλικοῦτος, τηλικανήτη, τηλικοῦτο(ν) δεικτ. ἀντ.=τόσον μέγας. βουλευομένους μετ. μέσ. ἐν. τοῦ βουλεύομαι=σκέπτομαι. ἁρδυμεῖν ἀπαρ. ἐν. τοῦ ἁρδυμέω·ῶ (=παραμελῶ ἀπὸ δκνηρίαν), παρακμ. ἐρραθύμηκα. ἀμελεῖν ἀπαρ. ἐν. τοῦ ἀμελέω·ῶ (=παραμελῶ), ἡμέλουν, ἀμελήσω, ἡμέλησα. σκοπεῖν ἀπαρ. ἐν. τοῦ σκοπέω·ῶ. φρονιμώτερον ἐπίρρ. συγκρ. βαθμ. (θετ. φρονίμως, ύπερθ. φρονιμώτατα). διακείσονται μέλλ. τοῦ διάκειμαι, διεκείμην, διακείσομαι. δέδειγμαι—ξαι—κται... μέσ. παρακμ. τοῦ δείκνυμαι, ἔδεικνύμην, δείξουμαι, δειχήσομαι, ἔδειχάμην, ἔδειχθην, δέδειγμαι, ἔδειδειγμην. ἔξουσι καὶ σχήσουσι μέλλ. τοῦ ἔχω, εἰχον,

ἔξω καὶ σχήσω, ἔσχον, ἔσχηκα, ἔσχήκειν. οἰόσπερ, οἰάπερ, οἰόνπερ ἀναφ. ἀντ.=τέτοιος ἀκριβῶς που. ἀν δυντ. μόρ. παρασκευάσωσιν ὑποτ. ἀρο. α' τοῦ παρασκευάζω. ἀσκητής=δ ἔξ ἐπαγγέλματος ἀθλητής. οὐτω—ώς ἐπιρο.=τόσον—δσον. αντῶν αὐτοπαθ. ἀντ. τιθέασι γ' πληθ. ἐν. δρ. τοῦ τίθημι (=δρίζω), ἔτιθην, θήσω, ξθηκα, τέθεικα, ἔτεθείκειν, τὸ ἀθλον=τὸ βραβεῖον (δἀθλος=τὸ κατόρθωμα). ἄγωνίζεσθε ἐν. μέσ. τοῦ ἄγωνίζομαι (=μάχομαι μετὰ κόπου διὰ βραβεῖον), μέλλ. ἄγωνιζμαι παρακυ. ηγώνιομαι.

Συντακτικά—Αισθητικά.—*εκεπτέον* ἐνν. ἔστιν ἡμῖν=δεῖ σκέψασθαι ἡμᾶς. τι... ἔστιν πλαγία ἔρωτημ. πρότ. ἔξαρτωμ. ἐκ τοῦ σκεπτέον, εἰς τὸ δόποιον εἶναι ως ἀντικ. ἔργον ὑποκ. τὶ κατηγ. τῶν βασιλευόντων (ἐπιθ. μετ.) γεν. κατηγορημ. κτητική ἀν περιλάβωμεν ὑποθ. πρότ. μὲ διπόδοσιν τὸ ἔρον-μεν ὑποθ. λόγος δ' εἴδος διδῶν τὸ προσδοκώμενον. ἐν κεφαλαίοις ἐμπρόθ. διορ. τρόπου, τὴν δύναμιν ἀντικ. δόλον κατηγορ. διορ. τοῦ πράγματος γεν. κτητική. ἀποβλέποντες τροπική μετ. περὶ τῶν μερῶν ἐμπρόθ. διορ. ἀναφορᾶς. δμολογῆσαι ἀντικ. (εἰδ. ἀπαρ.) ἔξαρτώμ. ἐκ τοῦ οἴμαι ως διέσατικον. πάντας ὑποκ. τοῦ δμολογῆσαι. προσήκειν ἀντικ. τοῦ δμολογῆσαι. αντοῖς δοτ. προσωπική. παῖσαι—διαφυλάξαι—ποιῆσαι ὑποκείμ. τοῦ ἀπροσώπ. προσήκειν. δυστυχοῦσαν—καλῶς πράττουσαν ὑποθετ. μετ. πόλιν ἀντικ. τοῦ παῦσαι καὶ ὑποκ. τοῦ δυστυχοῦσαν. μεγάλην κατηγορ. τοῦ πόλιν. ἐκ μικρᾶς ἐμπρόθ. διορ. τοῦ ἀπό τινος (τοπικῶς). τὰ συμπίστοντα (ἐπιθ. μετ.) ὑποκ. τοῦ πρακτέον ἔστι (ἀντική σύντ.)=δεῖ πράττεσθαι αντοῖς. κατὰ τὴν ἡμέραν ἐμπρόθ. διορ. χρόνου. ἔνεκα τούτων ἐμπρόθ. διορ. σκοποῦ. ἔκεινο ὑποκ. τοῦ ἐννοούμενου ἔστι. φανερὸν κατηγ. δτι δεῖ... εἰδ. πρότ. ως ἐπεξήγησις τοῦ ἔκεινο. ἔραθμεῖν—ἀμελεῖν—σκοπεῖν ὑποκ. τοῦ ἀπροσώπου δεῖ. τοὺς δυνησομένους—βούλευομένους (ἐπιθ. μετ.) ὑποκ. τὸν ἀπαρ. ταῦτα ἀντικ. τοῦ δυνησομένους. περὶ τηλικούτων ἐμπρόθ διορ. ἀναφορᾶς δπως... διακείσονται πλαγία ἔρωτημ. πρότ. ἔξαρτωμ. ἐκ τοῦ σκοπεῖν, εἰς τὸ δόποιον εἶναι ἀντικ τῶν ἄλλων β' δρος συγκρίσεως. δτι... ἔξουσιν εἰδ. πρότ. ως ὑποκ. τοῦ δέδειται. τὰς βασιλείας ἀντικ. τοιάντας κατηγ. οίας περ (κατηγ.) τῶν αιτῶν (γεν. κτητική) γνώμας (ἀντικ.) ἀν παρασκευάσωσιν ἀναφ. πρότ. δωτε... προσήκει τυπικῶς εἶναι συμπερασμ. ἡ πρότ. οὐσιαστικῶς εἶναι κυρία, διὰ τοῦτο καὶ τὸ δωτε=διὰ τοῦτο λοιπόν. οὐδενὶ δοτ. προσωπ. τῶν ἀσκητῶν γεν. διαιρ. γυμνάζειν ὑποκ. τοῦ ἀπροσώπ. προσήκει. τὸ σῶμα ἀντικ. ως ἐνν. προσήκει γυμνάζειν τοῖς βασιλεύοντοι... τοῖς βασιλεύοντοι (ἐπιθ. μετ.) δοτ. προσωπ. τὴν ψυχὴν ἀντικ. αντῶν γεν. κτητική. ἀπασαι κατηγ. διορ. αἱ πανηγύρεις ὑποκ. μέρος ἀντικ. τῶν ἀθλῶν γεν. διαιρ. περὶ δν... ἄγωνίζεσθε ἀναφ. πρότ. πρότ. ὑμεῖς ὑποκ. καθ' ἔκαστην ἡμέραν ἐμπρόθ. διορ. διαφρείας χρόνου.

Πραγματικά.—*πράγματος* τοῦ βασιλικοῦ ἔργου. ἔνταῦθα δηλ. εἰς τὸν γενικὸν δρισμὸν τοῦ ἔργου. αὐτοῖς δηλ. εἰς τοὺς βασιλεῖς. τούτων ἔνεκα δηλ. τὴν κατάπαυσιν τῆς δυστυχίας, τὴν διατήσιν τῆς εύτυχίας καὶ τὴν ἐπαύξησιν τῆς πόλεως. οίας περ ἀν κατασκευάσωσιν κοινῶς λέγεται: ὅπως στρώσουν, θά κοιμηθοῦν. πανηγύρεις ἐννοεῖ τοὺς πανελλήνους ἀγῶνας, δηλ. τὰ Ὀλύμπια, Πύθια, "Ισθμια καὶ Νέμεα. οὐδ' ἐν μέρος δπως εἰς τοὺς ἀγῶνας ἔνα κλωνάρι ἀγριελῆδας ἥτο τιμητική διάκρισις διὰ τὸν νικητὴν καὶ διὰ τὴν πόλιν, ἔξ ἣς κατήγετο, τοιουτοτρόπως καὶ διὰ τὸν βασιλέα ως ἔξαιρετον δῶρον θὰ ἐθεωρεῖτο ἡ χρηστὴ διοίκησις, ἡ εύτυχία τῶν πολιτῶν, ἡ εύημερία καὶ ἡ δόξα τοῦ κράτους.

Νόμα.—Ο ρήτωρ εἰσερχόμενος εἰς τὸ κύριον θέμα νομίζει δτι, προτοῦ νὰ προβῇ εἰς λεπτομερεῖς συμβουλάς, εἶναι ἀπαραίτητον νὰ καθορ.: σθῆτη εἰς γενικάς γραμμάτες ἡ σπουδαιότης τοῦ βασιλικοῦ ἔργου. Λέγει λοιπὸν δτι, δπως παραδέχεται δόλος δ κόσμος, cι βασιλεῖς ἔχουν ὑποχρέωσιν νὰ καταπάσουν τὴν δυστυχίαν τῆς πόλεως, νὰ διαφυλάστουν τὴν ὑπάρχουσαν εὐ-

τυχίαν καὶ νὰ προσπαθοῦν νὰ καταστήσουν τὴν πόλιν μεγάλην. "Ολα τὰ ἄλλα ἔκει πρέπει νὰ περιστρέψωνται. Διὰ νὰ ἐπιτύχουν ὅμως εἰς αὐτὸ τὸ ἔργον, πρέπει νὰ μὴ εἶναι δύνηροι, ἀλλὰ νὰ ἔντείνουν τὴν προσοχήν των, νὰ εἶναι συνετοὶ καὶ νὰ διαμορφώσουν χρηστὸν χαρακτῆρα, ὅπως ἀκριβῶς οἱ ἔξι ἐπαγγέλματος ἀθληταὶ γυμνάζουν τὸ σῶμά των. Ἡ χρηστὴ διοίκησις καὶ ἡ δόξα τοῦ κράτους εἶναι τὸ ὥσταιτερον ἔπαθλον εἰς τοὺς βασιλεῖς, ὅπως δὲ κότινος εἰς τοὺς ἀθλητάς.

Περιλήψεις.—1) Ποῖα τὰ καθήκοντα τοῦ βασιλέως ἀπέναντι τῆς πόλεως. 2) Ἡ διαμόρφωσις τῆς διανοίας αὐτοῦ καὶ 3) Τὸ ἔπαθλον τοῦ βασιλικοῦ ἔργου.

(δ') § . . . 11, 12 + 14

ὮΩν ἐνθυμούμενον
χρὴ προσέχειν τὸν νοῦν, ὅπως,
δοσονπερ προέχεις
τῶν ἄλλων ταῖ. τιμαῖς,
τοσοῦτον
διοίσεις αὐτὸν
καὶ ταῖς ἀρεταῖς.
Καὶ μὴ νόμιζε
τὴν ἐπιμέλειαν
ἐν μὲν τοῖς ἄλλοις πράγμασιν
εἶναι χρησιμην,
πρὸς τὸ γίγνεσθαι δὲ
ἥμᾶς βελτίους καὶ φρονιμωτέρους
μηδεμίαν δύναμιν ἔχειν·
μηδὲ καταγνῶς
τῶν ἀνθρώπων
τοσαύτην δυστυχίαν,
ὅς περὶ μὲν τὰ θηρία
εύρηκαμεν τέχνας,
αἷς τὰς ψυχάς αὐτὸν
ἡμεροῦμεν καὶ ποιοῦμεν
ἀξίας πλείονος,
ἥμᾶς δ' αὐτοὺς οὐδὲν
ἄν ώφελήσαιμεν
πρὸς ἀρετήν,
ἄλλ' οὕτω διάκεισο τὴν γνώμην,
ώς καὶ τῆς παιδεύσεως
καὶ τῆς ἐπιμελείας μάλιστα
δυναμένης
εὐεργεῖεν τὴν ἡμετέραν φύσιν,
καὶ τῶν τε παρόντων
πλησίαζε τοῖς φρονιμωτάτοις
καὶ τῶν ἄλλων,
οὓς ἀν δύνῃ,
μεταπέμπου,
καὶ μήτε οἶσο
δεῖν ἀπειρως ἔχειν
μηδενὸς τῶν ποιητῶν
τῶν εὐδοκιμούντων
μήτε τῶν σοφιστῶν,
ἀλλὰ τῶν μὲν

Ταῦτα λοιπὸν ἔχων ὅπ' ὅψει
πρέπει νὰ φροντίζῃς, πῶς,
ὅσον βέβαια ὑπερέχεις
ἀπὸ τοὺς ἄλλους κατὰ τὰς τιμάς,
τόσον περισσότερον
θὰ εἶσαι ἀνώτερος ἀπὸ αὐτοὺς
καὶ κατὰ τὰς ἀρετάς.
Καὶ νὰ μὴ θεωρῆς
ὅτι ἡ ἐπιμέλεια
διὰ μὲν τὰ ἄλλα πράγματα
εἶναι χρήσιμος,
εἰς τὸ νὰ γίνωμεν ὅμως
ἥμεις καλύτεροι καὶ συνετώτεροι
(ὅτι) καμμίαν σημασίαν δὲν ἔχει·
μήτε νὰ καταδικάσῃς
τοὺς ἀνθρώπους
εἰς τόσην μεγάλην δυστυχίαν,
διότι διὰ μὲν τὰ θηρία
ἔχομεν ἐπινοήσει μέσα,
διὰ τῶν δόπιών τὰς ψυχάς αὐτῶν
ἔξημερώνομεν καὶ (τὰς) καθιστῶμεν
ἀξίας μεγαλυτέρου (λόγου),
ἥμᾶς δὲ τοὺς ίδίους οὐδόλως
ἥθελομεν ὀφελήσει,
διὰ τὸ γίνουν ἐνάρετοι,
ἄλλα τοιαύτην γνώμην νὰ ἔχῃς,
ὅτι δηλαδὴ καὶ ἡ ἐπικαίδευσις
καὶ ἡ ἐπιμέλεια κατ' ἔξοχὴν
ἔχουν τὴν δύναμιν
νὰ εύεσγετοῦν τὴν φύσιν μας,
καὶ ἀπὸ τοὺς παρόντας
νὰ πλησίαζης τοὺς φρονιμωτάτους
καὶ ἀπὸ τοὺς ἄλλους,
ὅποιους τυχόν δύνασαι,
νὰ καλῆς πλησίον σου,
καὶ νὰ μὴ νομίζῃς
ὅτι πρέπει νὰ ἀγνοῇς
κανένα ἀπὸ τοὺς ποιητάς
τοὺς ὄνομαστοὺς
μήτε ἀπὸ τοὺς ῥήτοροδιδισκάλους,
ἀλλὰ τούτων μὲν

γίγνουν ἀκροατής,
τῶν δὲ μαθητής,
καὶ παρασκεύαζε σαυτὸν
κριτὴν μὲν
τῶν ἐλαττόνων,
ἀγωνιστὴν δὲ
τῶν μειζόνων.
Διὰ γάρ τούτων
τῶν γυμνασίων
τάχιστ
ἄν γένοιο τοιοῦτος,
οἶον ὑπεδέμεθα
δεῖν εἰναι τὸν
βασιλεύσοντα δρθῶς
καὶ διοικήσοντα τὴν πόλιν
ώς χρὴ [θιοικεῖν].
Μάλιστα δ' αὐτὸς
ἄν παρακληθείης ὑπὸ σαυτοῦ,
εἰ ἡγήσαιο
[εἰναι] δεινὸν
ἀρχειν τοὺς χείρους

τῶν βελτιώνων καὶ προστάττειν
τοὺς ἀνοιητόρους.
τοῖς φρονιμωτέροις.
δόσω γάρ ἔρωμενεστέρως

ἄν ἀτιμάσῃς
τὴν ἄνοιαν τῶν ἄλλων,
τοσούτῳ μᾶλλον ἀσκήσεις
τὴν αὐτοῦ διάνοιαν.

Γραμματικά – Σημασιολογικά.—ῶν γεν. πληθ. τῆς ἀναφ ἀντ. ὅς, ἥ,
δ. ἐνθυμούμενον μετ. ἐν. τοῦ ἐνθυμοῦμαι=ἔχω εἰς τὸν νοῦν μου, λαμβάνω
ὑπ’ ὅψιν. χεὶς ἀπρόσ. ῥ. προσέχω τὸν νοῦν=ἔχω ἐστραμμένην τὴν προσο-
χήν μου, φροντίζω. διοίσεις μέλλ. ῥ. τοῦ διαφέρω (=ύπερέχω, εἰμαι ἀνώ-
τερος), διέφερον, διοισω, διήνεγκα καὶ διήνεγκον, διενήνοχα, διενήνοχειν.
νόμιζε προστ. ἐν. δ. ἥ χρήσιμος καὶ (η), ον ἐπίθ. β’ τριγ. καὶ δικατάλ. ἥ
καὶ τρικατάλ. βελτίους καὶ βελτίονας συγκρ. βαθμ. (θετ. ἀγαθὸν, ὑπερθ.
βελτίστους). φρονιμωτέρους συγκρ. βαθμ. γίγνεσθαι (ἀπαρ. ἐν.), γενήσεσθαι
—γενέσθαι—γεγενῆσθαι. ἔχειν (ἀπαρ. ἐν.), ἔξειν καὶ σχήσειν, σχεῖν, ἐσχη-
κέναι. καταγρᾶς ὑποτ. ἀπρ. β’ τοῦ καταγγένωσκω τινὸς (=καταδικάζω τινά,
καταλογίζω εἰς τινα), κατεγίγνωσκον, καταγνώσομαι, κατέγνων (ὑποτ.
καταγνῶ, εὐκτ. καταγνοίην, προστ. κατάγνωθι, ἀπαρ. καταγνῶναι, μετ. κα-
ταγνούσ, γνοῦσα γνὸν), κατέγνωκα, κατεγνώκειν. ὡς αἰτιολ. σύνδ.=διότι.
ενδρήκαμεν παρακμ. τοῦ ενδρίσκω, εἰ(η)ρύσικον, εἱ(η)ρήσω, εἰ(η)ρύοον, εἱ(η)ρηκα,
εἱ(η)ρήκειν. αἰτ. δοτ. πληθ. ἀναφ. ἀντ. θηλ. γέν. ὅς, ἥ, ὅ, ἡμεροῦμεν ἐν. ῥ.
τοῦ ἡμερόω-ῶ=έξημερώνω, ἔξεγενίζω. πλεῖονος γεν. συγκρ. βαθμ. τοῦ
ἐπιθ. πολύς, πλεῖων, πλεῖστος. ἡμᾶς αὐτοὺς αὐτοπαθ. ἀντ. α’ προσώπ.
ἔμαντοῦ (β’ σεαυτοῦ γ’ ἔαυτοῦ). οὐδὲν ἐπίρο.=οὐδόλως. ἀν δυνητ. μόρ. ὠφε-
λήσαιμεν εὔκτ. ἀπρ. α’ τοῦ ἀφελέω-ῶ. εὐεργετεῖν ἀπαρ. ἐν. τοῦ εὐεργετέω-ῶ
(=πράττω καλὸν ἔργον), εὐεργέτους, εὐεργετήσω, εὐεργέτησα, εὐεργέτηκα.
διάκεισο, διάκεισθω, διάκεισθε προστακτ. ἐν. τοῦ διάκειμα, διεκείμην, δια-
κείσομαι. πλησίαζε προστ. ἐν. οὓς ἀναφ. ἀντ. δύνωμαι, δύνη, δύνηται ὑποτ.
ἐν. τοῦ δύναμαι. μεταπέμπον-έσθω-έσθων προστ. μέσ. ἐν. τοῦ μετα-

νὰ γίνης ἀκροατής,
ἔκεινων δὲ (νὰ γίνης) μαθητής,
καὶ νὰ προετομάζῃς τὸν ἔαυτόν σου
ὅς ἐπικριτὴν μὲν
τῶν κατωτέρας ἀξίας (ἀπὸ σὲ),
ὅς ἀνταγωνιστὴν δὲ
τῶν μεγαλυτέρας ἀξίας.
Διότι δι’ αὐτῶν
τῶν (πνευματικῶν) ἀσκήσεων
πολὺ συντόμως
ἥθελες γίνει τοιοῦτος,
ὅποιον ἔθέσαμεν ὃς ἀρχήν,
ὅτι πρέπει νὰ εἰναι ἔκεινος,
ὅς ποιος θὰ βασιλεύσῃ ἐπιτυχῶς
καὶ θὰ διοικήσῃ τὴν πόλιν,
ὅπως πρέπει (νὰ τὴν διοικῇ).
Πρὸ πάντων δὲ σὺ δ’ ἴδιος
ἥθελες παρακινηθῆ ἀπὸ τὸν ἔαυτόν σου,
ἔὰν ἥθελες θεωρήσει,
ὅτι (εἰναι) φοβερόν
νὰ κυβερνοῦν οἱ κατώτεροι (πνευμα-
τικῶς)
τοὺς ἀνώτερους καὶ νὰ ἔξουσιάζουν
οἱ περισσότερον ἀνόητοι
τοὺς περισσότερον συνετούς·
διότι, μὲ δὸν μεγαλύτερον θάρρος
καὶ ἀποφασιστικότητα
ἥθελες καταφρονήσει
τὴν ἀμάθειαν τῶν ἄλλων,
τόσον περισσότερον θὰ ἔξασκησῃς
τὴν διάνοιάν σου.

πέμπομαι (=καλῶ πλησίον μου). ἐπεμπόμην, πέμψομαι, πεμφθήσομαι, ἐπεμψάμην, ἐπέμφθην, πέπεμμαι, ἐπεπέμην. **εὐδοκιμοῦντες**=φημισμένοι, δόνομαστοὶ (εὐδοκιμῶ=ἔχω καλὴν φήμην). **σοφιστής**=ρήτοροδιδάσκαλος. οὖν, οἰέσθω, οἰεσθε, οἰέσθων προστ. ἐν. τοῦ ἀποθ. οἴμαι καὶ οἴμαι (=νομίζω), ψόμην καὶ φύμην, οἱήσομαι, φύθην. δεῖν ἀπαρ. ἐν. τοῦ ἀπροσώπῳ δεῖ =πρέπει. ἔχω ἀπείρως τινὸς=ἄγνοῶ τι. γίγνον, ἐσθω... προστ. ἐν. **σαυτὸν** (**σεαυτὸν**) αὐτοπαθ. ἀντ. β' προσ. τῶν ἔλαττόνων ἐπίθ. συγκρ. βαθμ. (**μικρός**=ἔλαττων =ἔλαχιστος). **μειζόνων** ἐπίθ. συγκρ. βαθμοῦ (μέγας =μείζων =μέγιστος). τὸ γυμνάσιον=ἀσκησις. **τάχιστα** ἐπίρρ. βαθμ. (θετ. ταχέως καὶ ταχύ, συγκρ. θάττον καὶ τάχιον). ἀν δυνητ. μόρ. γενοίμην, γένοιο, γένοιτο εὔκτ. μ. ἀπ. β' τοῦ γίγνομαι. **τοιοῦτος, τοιαύτη, τοιοῦτο**(ν) δεικτ. ἀντ. οἷος, οἵα, οἶον ἀναφ. ἀντ. ὑπερθέμην. ὑπέθου, ὑπέθετο, ὑπερθέμεθα, ὑπέθεσθε, ὑπέθεντο μέσ. ἀρ. β' τοῦ ὑποτίθεμαι (=θέτω ὡς ἀρχῆν), ὑπετίθημην, ὑποθήσομαι, ὑποτεθίσωμαι, ὑπεθέμην, ὑπετέθην, ὑποτέθειμην. **βασιλεύσοντα—διοικήσοντα** μετ. μέλλ. τοῦ βασιλεύων καὶ διοικῶ. ὡς ἀναφ ἐπίρρ.=ὅπως. **χεὶ ἀπρόσ.=πρέπει.** μάλα, μᾶλλον, μάλιστα. ἐπίρρ. αὐτὸς δριστική ἀντ. **σαντοῦ** αὐτοπαθ. ἀντ. β' προσ. παρακληθείης εὔκτ. παθ. ἀπ. α' τοῦ παρακαλοῦμαι (=παρακινοῦμαι), παρεκαλοῦμην, παρακαλοῦμαι καὶ παρακαλέσομαι, παρακληθήσομαι, παρεκαλεσάμην, παρεκλήθημαι, παρακέκλημην, παρεκεκλήμην. **ἡγησαίμην, ἡγήσαιο, ἡγήσιτο...** εὔκτ. μέσ. ἀπ. α' τοῦ ἡγοῦμαι=νομίζω. τὸνς χείρους καὶ χείρους συγκρ. βαθμ. τοῦ ἐπίθ. **κακός, χείρων, χείριστος.** τῶν βελτιώνων συγκρ. βαθμ. τοῦ ἐπίθ. **ἄγαθός, βελτίων, βέλτιστος.** ἄρχειν, ἄρχαι, **ἡρχέναι.** προστάττειν ἀπαρ. ἐν. τοῦ προστάττω (=ἔξουσιάζω), προσέταττον, προστάξω. προστάξα, προστέαχα, προσετέταχεν. **δσω—τοσούτων δοτικοφανίαν** ἐπίρρ.=δσον—τοσούτον. **ἔρρωμενεστέρως** ἐπίρρ. συγκρ. βαθμ. ἀντι: **ἔρρωμενέστερον**=μὲ πολὺ θάρρος. (θετ. **ἔρρωμένως, ὑπερθ. ἔρρωμενέστατα**). **ἔγινε** ἀπό την μετ. παρακμ. τοῦ **ἔρωννυμαι**=ἐνδυναμώνομαι. **ἄνοια**=ἀνοησία. **ἀτιμάσης** ὑποτ. ἀπ. α' τοῦ **ἀτιμάζω**=καταφρονῶ. **αὐτοῦ** αὐτοπαθ. ἀντ. γ' προσ. διάνοια=πνεῦμα, χαρακτήρ. **ἀσκήσεις** μέλλ. δρ. τοῦ **ἀσκέω** ὡ=ἔξασκω.

Συντακτικά—Αισθητικά. —**ῶν** (=τούτων οὖν) ή ἀναφορ. ἀντ. ἐν ἀρχῇ περιόδου ή κώλου ἐμηνεύεται δεικτικῶς μετά τίνος συνδέσμου. ή γεν. ὡν ἀντικ. τοῦ ἐνθυμούμενον τροπική μετ. προσέχειν ύποκ. τοῦ ἀπροσώπου **χεή** ὡς ύποκ τοῦ ἀπαρεμφ. ἐνν. τὸ σὲ καὶ δὶ' αὐτὸ ή μετοχὴ ἐτέθη εἰς αἰτιατικήν πτώσιν. τὸν νοῦν ἀντικ. δπωσ... τοσούτον... διοίσεις πλαγία ἔρωτημ. πρότ. δσοντερ... προσέχεις ἀναφ. πρότ. ταῖς τιμᾶς δοτ. τοῦ κατά τι ή τῆς ἀναφορᾶς. τῶν ἄλλων ἀντικ. τοῦ προσέχεις. ταῖς ἀρεταῖς δοτ. τοῦ κατά τι ή τῆς ἀναφορᾶς. αὐτῶν ἀντικ. τοῦ διοίσεις. εἰναι—έχειν ἀντικ. (εἰδ. ἀπαρ.) ἔξαρτώμ. ἐκ τοῦ νόμιζε ὡς δοξαστικοῦ. τὴν ἐπιμέλειαν ύποκ. καὶ τῶν δύο ἀπαρ. χεησίμων κατηγ. ἐν τοῖς πράγμασι ἐμπρόθ διορ. ἀναφορᾶς. πρὸς δὲ τὸ γίγνεσθαι ἐμπρόθ. διορ. ἀναφορᾶς. ήμᾶς ύποκ. τοῦ γίγνεθαι. **βελτίσους—φρονιμωτέρους** κατηγορ. δύναμιν ἀντικ. τοῦ ἔχειν. μηδεμίαν ἐπίθ. διορ. μηδὲ καταγγῆς ἀποτρεπτική ύποτακτ. ἀνθρώπων—δυστυχίαν ἀντικ. τοῦ καταγγῆς. ὡς... εὐρήκαμεν αἰτιολ. πρότ. τέχνας ἀντικ. περὶ τὰ θηρία ἐμπρόθ. διορ. ἀναφορᾶς. αἰς (δοτ. δογανική) ήμεροῦμεν καὶ ποιοῦμεν (δομοιτέλευτον) ἀναφ. πρότ. τὰς ψυχάς ἀντικ. αὐτῶν γεν. κτητική. ἀξίας κατηγ. πλείονος γεν. τῆς ἀξίας ή τοῦ τιμήματος. ήμᾶς ἀντικ. τοῦ ὀφελήσαμεν. αὐτοὺς κατηγορ. διορ. περὶ τὰ θηρία—ήμᾶς αὐτοὺς (ἀντιθεσίς). οὐδὲν ἐπίρρ. διορ. ποσοῦ. πρὸς δρετὴν ἐμπρόθ. διορ. σκοποῦ. ἄλλα... οὐτώ διάκεισο τὴν γνώμην αἰτιατ. τοῦ κατά τι. ὡς... δυναμένης γεν. ἀπόλυτος αἰτιολογική μετά τοῦ ὡς, διότι δηλοῦται ύποκειμενική γνώμη. παιδεύσεως—ἐπιμέλειας ύποκ. τῆς μετ. εὐεργετεῖν ἀντικ. (τελ. ἀπαρ.) ἔξαρτώμ. ἐκ τοῦ δυναμένης. τὴν φύσιν ἀντικ. τοῦ ἀπαρ. τῶν παρόντων γεν. διαιρ. τοῖς φρονιμωτάτοις ἀντικ. τοῦ πλησίαζε. τῶν ἄλλων γεν. διαιρ. οὓς ἂν δύνη ἀναφ.

ύποθετ. πρότ. ώς άντικ. τοῦ μεταπέμπου. μήτε... οὖν ἀποτρεπτική προστ. τῶν ποιητῶν γεν. διαιρ. τῶν εὐδοκιμούντων ἐπιθ. μετ. τῶν σοφιστῶν γεν. διαιρ. δεῖν άντικ. (εἰδ. ἀπαρ.) ἔξαρτώμ. ἐκ τοῦ οὖν ώς δοξαστικοῦ. ἀπείρως ἔχειν ὑποκ. τοῦ ἀπροσ. δεῖν. μηδενὸς άντικ. τοῦ ἀπείρως ἔχειν. τῶν μὲν γεν. άντικειμ. τοῦ ἀκροστῆς κατηγ. τῶν δὲ γεν. άντικ. τοῦ μαθητῆς κατηγ. συντὸν άντικ. τοῦ παρασκενάζε. κριτήν—ἀγωνιστὴν κατηγορ. τῶν ἐλαττόνων—τῶν μεζόνων γεν. άντικειμ. ή μὲν πρώτη εἰς τὸ κριτήν, ή δὲ δευτέρα εἰς τὸ ἀγωνιστήν. διὰ τῶν γυμνασίων ἐμπρόθ. διορ. μέσου. τοιούτος κατηγ. οἷον ὑπεδέμεθα ἀναφ. πρότ. δεῖν άντικ. (εἰδ. ἀπαρ.) ἔξαρτώμ. ἐκ τοῦ ὑπεδέμεθα. εἶναι ὑποκ. τοῦ ἀπροσώπ. δεῖν. τὸν βασιλεύσοντα—(τὸν) διοικήσοντα (ἐπιθ. μετ.) ὑποκείμ. τοῦ εἶναι (ἴδε τὸ δύοιστον). οἷον κατηγ. τὴν πόλιν άντικ. τοῦ διοικήσοντα. ώς χρή... ἀναφ. πρότ. ώς ὑποκ. τοῦ κεχεῖν. τὸ διοικεῖν. παρακληθεῖσης ἄν (ἀπόδοσις) δυνητ. εὔκτ. ώς ὑποκ. ἐνν. τὸ σύ. αὐτὸς κατηγ. διορ. ὑπὸ σαυτοῦ ποιητικὸν ἀλιτον. εἰλ... ἡγήσαιο ὑποθ. πρότ. (ὑπόθ. λόγος γ' εἴδους δηλῶν ἀπλῆν σκέψιν τοῦ λέγοντος). δεινὸν (εἶναι) άντικ. (εἰδ. ἀπαρ.) ἔξαρτώμ. ἐκ τοῦ ἡγήσαιο. ἄρχειν ὑποκ. τῆς ἀπροσ. φράσ. δεινὸν (εἶναι). τοὺς χείρους ὑποκ. τοῦ ἄρχειν. τῶν βελτιώνων άντικ. προστάτειν ἐπίσης ὑποκ. τῆς ἀπροσ φράσ. δεινὸν (εἶναι). τοὺς ἀνοιτοτέρους ὑποκ. τοῦ προστάτειν. τοῖς φρονιμωτέροις άντικ. δῶσ—τοσύντω δοτικαὶ τοῦ μέτρου. ἔργωμενεστέρως ἐπιπρ. διορ. τρόπου. τὴν ἀνοιαν άντικ. τῶν ἄλλων γεν. κτητική. τὴν διάνοιαν άντικ. αὐτοῦ γεν. κτητική.

Πραγματικά.—ἐπιμέλεια διὰ τῆς ἐπιμελείας καὶ τῶν ἀσκήσεων δ ἄνθρωπος πνευματικῶς ἀνύψωται καὶ ψυχικῶς ἔξευγενίζεται, ἐφ' ὅσον καὶ αὐτὰ τὰ θηρία ἔξημεροῦνται διὰ καταλήλων μέσων. παρόντων τὸ διεσον περιβάλλον. τῶν ἄλλων ἐνν. τοὺς μακράν εύρισκομένους φρονίμους. τῶν μὲν ἐννοεῖ τοὺς σοφιστάς· οὓς ήσαν λόγιοι, πολλοὶ καὶ δόνυμαστοί (Πρωταγόρας, Γοργίας, Πρόδοκις, Ἰππίας), διδάσκοντες ἐπαγγελματικῶς καὶ ἐπὶ πληρωμῇ ιδιαιτέρως μὲν τὴν ἥτοι τρικήν, ἀλλὰ καὶ τὴν πολιτικήν καὶ τὴν φιλοσοφίαν. τῶν δὲ ἐννοεῖ τοὺς γνωμικοὺς κυρίως ποιητάς, τοὺς δόποίους πρέπει νά μελετᾶ (Ἡσίοδον, Θέογνιν, Φωκυλίδην) τούτους μνημονεύει ἐν κεφ. 12 § 43. Λέγονται γνωμικοί, διότι παρείχον ἡθικά καὶ θρησκευτικὰ παραγγέλματα, διά νά ἔξευγενισθῇ δύναται τῶν ἀνθρώπων. τῶν γυμνασίων ἐννοεῖ κατ' ἔξοχην τὰς πνευματικάς ἀσκήσεις. παρακληθεῖσης εἰς τὴν παιδείαν καὶ τὴν καλλιέργειαν τοῦ πνεύματος. τοὺς χείρους δηλ. πνευματικῶς.

Νόημα.—Εἰς τὸ δὲ κεφάλαιον δὸνος Ἰσοκράτης δίδει τὰς ἔξης συμβουλάς. 1) Πρέπει δὸνος Νικοκλῆς νά ύπερέχῃ τῶν ἄλλων ἀνθρώπων ώς πρὸς τὴν ἀρετήν, ὅπως ύπερέχει καὶ ώς πρὸς τὰς τιμάς. 2) Πρέπει νά εἶναι ἐπιμελής, διότι διὰ τῆς ἐπιμελείας θὰ καταστῇ πνευματικῶς καὶ ψυχικῶς ἀνώτερος· εἶναι ἄλλως τε ἐντροπή, ἐνῷ δὸνος θηρωπος ἡμερώνει καὶ ἔξευγενίζει τὰ δημια θηρία, νά μὴ δύναται νά διαπλάσῃ τὸν χαρακτῆρά του, ώστε νά γίνη ἐνάρετος. 3) Νά συναναστρέφεται καὶ νά καλῇ πλήσιον του τοὺς συνετούς ἀνθρώπους. 4) Νά μελετᾶ τὰ ἡθικὰ παραγγέλματα τῶν ποιητῶν καὶ νά ἀκούῃ δλους τοὺς συγχρόνους ἥτοι οδιδασκάλους γνωμικούς, ώστε νά ἔχῃ τὴν φιλοδοξίαν ἄλλους μὲν νά κρίνῃ, ἄλλους δὲ καὶ νά συναγωνίζεται. Μόνον διὰ τῶν ἀσκήσεων αὐτῶν θὰ καταστῇ βασιλεύς ἄξιος τοῦ δονόματός του καὶ θὰ διαχειρισθῇ τὴν πολιτικήν ἔξουσίαν ἐπιτυχῶς. Εἰς τὰς ἀσκήσεις αὐτάς μόνος του θὰ παρακινηθῇ, δταν βλέπῃ δτη οἱ πνευματικῶς ἀνάπτοντι κυβερνοῦν τούς ἀνωτέρους των, καὶ, διαπλάσσοντας κατ' αὐτὸν τὸν τρόπον τὸν χαρακτῆρά του, θὰ ἀποκτήσῃ τὸ ἡθικόν σθένος νά καταφρονῇ τούς ἀνοήτους.

Περίληψις.—Η ἀπόκτησις τῆς ἀρετῆς, ή ἐπιμέλεια, αἱ καλαὶ συνανταροφαί, ἡ μελέτη τῶν γνωμικῶν ποιητῶν καὶ η παρακολούθησις τῶν σοφιστῶν θὰ συντελέσουν εἰς τὴν διαμόρφωσιν χαρακτῆρος ταιούτου, ώστε νά διαχειρισθῇ ἐπιτυχῶς τὴν βασιλικὴν ἔξουσίαν.

(ε') § 15+16

Ἐντεῦθεν μὲν οὖν χρὴ
ἀρχεσθαι τούς
μέλλοντας ποιήσειν
τι τῶν δεόντων,
πρόδε τούτοις δεῖ εἶναι
φιλάνθρωπον καὶ φιλόπολιν.
οὕτε γάρ ἵππων οὔτε κυνῶν
οὕτ' ἀνδρῶν
οὕτ' ἄλλου πράγματος οὐδενὸς
οἴλον τε [ἔστι]
ἄρχειν
ἄν μὴ χαίρῃ τις
τούτοις, ὃν πρέπει
αὐτὸν ποιεῖσθαι τὴν ἐπιμέλειαν.
Μελέτω σοι τοῦ πλήθους
καὶ περὶ παντὸς
ποιοῦ ἄρχειν
κεχαρισμένως
αὐτοῖς,
γιγνώσκων, διτι
καὶ τῶν δλιγαρχιῶν
καὶ τῶν δλλῶν πολιτειῶν
αῦται διαμένουσι
πλεῖστον χρόνον,
αῖτινες ἀν θεραπεύωσι τὸ πλῆθος
ἄνθιστα.
Καλῶς δὲ
δημαγωγήσεις,
ἄν μήθ ύβριζειν
τὸν ὅχλον ἔξι
μήτε περιράσ
ύβριζόμενον,
ἄλλά [άν] σκοπῆς,
δπως οἱ βέλτιστοι μὲν
ἔξουσι τάς τιμάς,
οἱ δ' ἄλλοι [δπως]
μηδὲν ἀδικήσονται.
ταῦτα γάρ ἔστι πρῶτα
καὶ μι γιστα στοιχεῖα
χρηστῆς πολιτείας.

Γραμματικὰ – Σημασιολογικά. – ἄρχεσθαι ἀπαρ. μέσ. ἐν. τοῦ ἄρχομαι
(=κάμνω ἄρχήν, ἄρχιζω), ἥρχόμην, ἄρξομαι, ἄρχθησομαι, ἥρξάμην, ἥρχθην,
ἥργμαι, ἥργμην. **χεὶ** ἀπρόσ. δ=πρέπει. τοὺς μέλλοντας μετ. ἐν. τοῦ μέλλω
=σκοπεύω, σκέπτομαι, πρόκειται. τὰ δέοντα=τὰ πρέποντα. ποιήσειν ἀπαρ.
μέλλ. δεῖ ἀπρόσ. δ=πρέπει. φιλόπολις=δγαπῶν τὴν πόλιν, φιλόπατρις.
οἴλος τ' εἰμι=δύναμαι (=οἴλον τ' ἔστι ἀπρόσωπ. φράσ.=εἶναι δυνατόν). ἀν
ύποθ. σύνδ. χαίρειν ὑποτ. ἐν. τοῦ χαίρω (=εύχαριστοῦμαι), ἔχαιρον, χαιρήσω
καὶ χαρῶ, ἔχάρην, γέγηθα. ποιεῖσθαι ἀπαρ. μέσ. ἐν. (ποιοῦμαι τὴν ἐπι-
μέλειαν=ἐπιμελοῦμαι, φροντίζω). μελέτω (προστάκτ. ἐν. τοῦ ἀπροσώπου δ.
μέλει μοι τινὸς (=φροντίζω περι τινος), ἔμελε μελήσει, ἔμέλησε, μεμέληκε.
ποιοῦ-είσθω-είσθε-είσθων προστ. μέσ. ἐν. (περὶ παντὸς ποιοῦμαι=προτιμῶ
ὑπὲρ πᾶν ἄλλο). κεχαρισμένως τροπικόν ἐπίρρ.=κατά τρόπον ἀγαπητόν,

'Απ' ἕδῶ μὲν λοιπὸν πρέπει
νὰ δρχίζουν ἔκεινοι,
οἱ δποῖοι πρόκειται νὰ κάμουν
κάτι ἀπὸ τὰ πρέποντα,
ἔκτὸς δὲ τούτων πρέπει νὰ εἰσαι
φιλάνθρωπος καὶ φιλόπατρις.
διότι οὔτε ἀλογα οὔτε σκύλλους
οὔτε κανέν ἄλλο πρᾶγμα
(εἶναι) δυνατὸν
νὰ διευθύνῃ (κανεῖς) καλῶς,
ἄν δὲν εύχαριστήται κανεῖς
εἰς αὐτά, διὰ τὰ δποῖα πρέπει
αὐτὸς νὰ καταβάλῃ φροντίδα.
Νά μεριμνᾶς διά τὸν λαόν (σου)
καὶ περισσότερον ἀπὸ κάθε ἄλλο
νὰ προτιμᾶς νὰ κυβερνᾶς
κατὰ τρόπον εύχάριστον
εἰς αὐτὸν (τὸν λαόν),
ἔχων ὑπ' ὅψει σου ὅτι
καὶ ἀπὸ τὰ ὀλγαρχικά
καὶ ἀπὸ τὰ ἄλλα πολιτεύματα
ἔκεινα διατηροῦνται
ἔπι πολὺ μακρόν χρόνον,
δσα ἔξυπηρετοῦν τὸν λαόν
κατὰ τρόπον πολὺ ἐπωφελῆ.
'Επιτυχῶς δὲ
θὰ διοικήσῃς τὸν λαόν,
ἄν μήτε ία κακομεταχειρίζωνται
τὸν λαόν ἐπιτέπης
μήτε ἀνέχεσαι
νὰ ύψισταται ύβριστικὴν μεταχείρισιν,
ἄλλα (άν) προσέχης,
πῶς οἱ μὲν ἄριστοι
θὰ ἔχουν τάς ἔξουσίας,
οἱ δὲ ἄλλοι (πῶς)
δὲν θὰ ἀδικηθοῦν καθόλου
διότι αὐτά εἰναι τὰ πρῶτα
καὶ μέγιστα στοιχεῖα
χρηστῆς διοικήσεως τῆς πολιτείας.

πρὸς εὐχαρίστησιν. γιγνώσκων μετ. ἐν. τοῦ γιγνώσκω (=λαμβάνω ὅπ' ὄψιν', ἔγιγνωσκον, γνώσουμαι, ἔγνων, ἔγνωκα, ἔγνώκειν. πολιτεία=πολιτεύμα. αἴτινες ἀναφ. ἀντ. δστις, ἡτις, δ.τι. ἀριστα ἐπίφρ. ὑπερθ. βαθμ. (θετ. εν, συγκρ. ἀμεινον). θεραπεύω=περιποιοῦμαι, ἔχυπηρετῶ. καλῶς, κάλλιον, κάλλιστα ἐπίρρ. τροπικόν. δημαγωγήσεις μέλλ. δρ. τοῦ δημαγωγέω-ῶ=κυβερνῶ τὸν λαόν. μῆδος=μῆτε. ὑβρίζειν ἀπαρ. ἐν. τοῦ ὑβρίζω (=κακομεταχειρίζομαι). ὑβρίζον, ὑβριῶ, ὑβριστα, ὑβρικα, ὑβρίκειν. ἔξις ὑποτακτ. ἐν. τοῦ ἔών-ῶ (=ἀφήνω, ἐπιτρέπω), εἰων. ἔάσω, *εἰαστα, εἰακα. ὑβρίζόμενον μετ. μέδο. ἐν. τοῦ ὑβρίζομαι (=ὑφίσταμαι κακὴν μεταχείρισιν), ὑβρίζόμην, ὑβριοῦμαι, ὑβρισθήσουμαι, ὑβρισθην, ὑβρισμαι, ὑβρισμην, περιορᾶς ὑποτακτ. ἐν. τοῦ περιορά-ῶ (=παραβλέπω, ἀνέχομαι), περιεώρων, περιόψουμαι, περιεῖδον, περιειω(ε)ρακα, περιεωράκειν. σκοπῆς ὑποτ. ἐν. τοῦ σκοπέω ω (=προσέχω, ἔξετάζω), ἔσκόπουν, σκέψουμαι, ἔσκεψάμην, ἔσκεψμαι. ἔσκεμμην. οἱ βέλτιστοι ὑπερθ. βαθμ. (θετ. ἀγαθοὶ, συγκρ. βελτίσσονες). τιμαι=Ξουσίαι, ἀξιώστα. ἔξουσιν μέλλ. τοῦ ἔχω, εἰχον, ἔξι καὶ σχήσων, ἔσχον, ἔσχηκα, ἔσχηκειν. ἀδικήσονται μέσ. μέλλ. μὲ παθητ. σημ. τοῦ ἀδικοῦμαι, ἡδικούμην, ἀδικήσουμαι, ἡδικήθην, ἡδικημαι. μέγιστα ὑπερθ. βαθμ. (θετ. μεγάλα, συγκρ. μείζον καὶ μείζω).

Συντακτικὰ – Αἰσθητικά.—ἄρχεσθαι ὑποκ. τοῦ ἀπροσ. χοή. τοὺς μέλλοντας (ἐπιθ. μετ.) ὑποκ. τοῦ ἀρχεσθαι. ποιήσειν ἀντικ. (τελ. ἀπαρ.) ἔξαρτώμ. ἐκ τοῦ μέλλοντας. τι ἀντικ. τοῦ ποιήσειν. τῶν δεόντων γεν. διαιρ. εἰναι ὑποκ. τοῦ ἀπροσ. δεῖ. ὡς ὑποκ. τοῦ εἰναι. ἐνν. τὸ (σε). φιλάνθρωπον–φιλόπολιν κατηγ. ἴππων–κυνῶν–ἀνδρῶν–πράγματος ἀντικ. τοῦ ἀρχειν, ὅπερ ὑποκ. τῆς ἀπροσώπ. φράσ. οἰόν τ' (ἔστε). ὡς ὑποκ. τοῦ ἀρχειν ἐνν. τὸ δόριστον: τινα. ἂν μὴ χαίρῃ ὑποθετ. πρότ. ὡς ἀπόδοσις εἰναι τὸ ἀντατέρω: οἴόν τ' (ἔστε) ἀρχειν ὑποθ. λόγος δ' εἶδους δηλῶν ἀδρ. ἐπανάληψιν ἐν τῷ παρόντι ἢ ἐν τῷ μέλλοντι. τις ὑποκ. τούτοις ἀντικ. τοῦ χαίρειν... ἀνοφ. πρότ. ποιεῖσθαι ὑποκ. τοῦ ἀπροσ. δεῖ. αὐτὸν ὑποκ. τοῦ ποιεῖσθαι. τὴν ἐπιμέλειαν ἀντικ. (ποιεῖσθαι τὴν ἐπιμέλειαν εἰναι περιφράσις ἀντι: ἐπιμελεῖσθαι). τὸ ὄν ἀντικμ. τοῦ ποιεῖσθαι τὴν ἐπιμέλειαν. σοὶ δοτ. προσωπική. τοῦ πλήθους ἀντικ. τοῦ μελέτων ὡς ὑποκ. τοῦ μελέτω λαμβάνεται ἡ ἀφηρημένη ἔννοιά του: μέλησοις. ἀρχειν ἀντικ. (τελ. ἀπαρ.) τοῦ περὶ παντὸς ποιοῦ. αὐτοῖς δοτ. ἀντικειμενική εἰς τὸ κεχαρισμένων: ἔτεθή τὸ αὐτοῖς ἀντὶ αὐτῶν, δηλ. τῷ πλήθει, διότι ὅτι λέξις πλήθος εἰναι περιληπτική δηλῶσσα πολλὰ δμοιειδή πράγματα: τὸ σχῆμα τοῦτο λέγεται κατό σύνεσιν ἢ κατὰ τὸ νοούμενον. γιγνώσκων τροπική μετ. δτε... διαμένονταν εἰδική πρότ. ὡς ἀντικ. τοῦ γιγνώσκων. διλγαρχίῶν–πολιτειῶν γεν. διαιρ. αἴται ὑποκ. χρόνος αἴτιατ. χρόνου. αἴτιες (ὑποκ.) ἀν θεραπεύωνται ἀναφ. ὑποθ. πρότ. τὸ πλήθος ἀντικ. δημαγωγήσεις ἀπόδοσις τῶν ὑποθέσεων ἀν... ἔξις... (ἄν) περιορᾶς... (ἄν) σκοπῆς ὑποθετ. λόγος δ' εἶδους δηλῶν τὸ προσδοκώμενον. ἔξις–περιορᾶς δμοιοτέλευτον: ίδε κοι τὸ πάρισισ σχῆμα, δηλαδή τὴν Ισοουλαβίαν τῶν δύο προτάσεων. ὑβρίζειν ἀντικ. (τελ. ἀπαρ.) ἔξαρτώμ. ἐκ τοῦ ἔξις. τὸν ὄχλον ἀντικ. τοῦ ὑβρίζειν ὡς ὑποκ. τοῦ ὑβρίζειν ἐνν. τὸ κατωτέρω: τοὺς ἔχοντας τὰς τιμάς. ὑβριζόμενον κατηγορηματική μετ. ἔχαρτων. ἐκ τοῦ περιορᾶς ὡς ἀνοχῆς σημαντικοῦ. πτωσ... ἔξουσιν... (πτωσ) ... μηδὲν ἀδικήσονται πλάγιαι ἔρωτημ. προτ. ἔχαρτωμ. τοῦ ὑποκ. οἱ βέλτιστοι ὑποκ. τὰς τιμὰς ἀντικ. οἱ ἄλλοι ὑποκ. μηδὲν=μηδεμιαν ἀδικίαν σύστοιχον ἀντικ. τοῦ ἀδικήσονται. ταῦτα ὑποκ. τοῦ ἔστιν (ἀττική σύντ.). στοιχεῖα κατηγ. πρῶτα—μέγιστα ἐπιθετ. διορ. πολιτείας γεν. κτητική. χρηστῆς ἐπιθ. διορ.

Πραγματικά.—ἐντεῦθεν ἀπὸ τὴν ἐπιμέλειαν τῆς διανοίας, ἡ δοπία θὰ κατευθύνῃ τὰ βήματά του εἰς πᾶν ἔργον καλόν. τοῦ πλήθους τοῦ λαοῦ. κεχαρισμένως αὐτοῖς οἱ πολῖται νὰ αἰσθάνωνται εὐχαρίστησιν καὶ νὰ μὴ δυσφοροῦν. διλγαρχία είδος πολιτεύματος, καθ' δ ἡ κυβέρνησις εύρισκεται εἰς χείρας δλίγων οἰκογενειῶν ἢ προσώπων. οἱ βέλτιστοι οἱ ἀριστοκράται τοῦ πνεύματος. οἱ ἄλλοι δηλ. οἱ πολῖται.

Νόημα.—Ο καλός μονάρχης πρέπει νὰ ἀποβλέπῃ πρῶτον εἰς τὴν καλλιέργειαν τῆς διανοίας του καὶ κατόπιν νὰ εἰναι φιλάνθρωπος καὶ φιλόπατρις, διότι δὲν δύναται νὰ ἐννοηθῇ καλός ἄρχων ἑκεῖνος, ὁ δοῦλος δὲν δοκιμάζει εὐχαρίστησιν, ὅταν φροντίζῃ εἴτε διά κύνας εἴτε διά δι' ἀνθρώπους εἴτε δι' οἰονδήποτε πρᾶγμα. Πρέπει νὰ μεριμνᾷ λοιπόν διά τὸν λαόν του καὶ νὰ προσπαθῇ νὰ γίνῃ ἀγαπητός εἰς αὐτόν, ὃν θέλη νὰ διατηρηθῇ εἰς τὴν ἔξοδισίαν ἐπὶ μακρὸν χρόνον. Τοῦτο δὲ θὰ ἐπιτύχῃ, ἔταν διατηρηθῆναι εἰς τὴν ἔξοδισίαν ἐπὶ μακρὸν χρόνον. Τοῦτο δὲ θὰ ἐπιτρέπῃ οἱ ἔχοντες τὰ ἀξιώματα εἰναι πράγματι οἱ ἄριστοι καὶ ἔταν δὲν ἐπιτρέπῃ οἱ ἔχοντες τὰ ἀξιώματα καὶ νὰ ύβριζωνται οἱ πολῖται. Αὐτά εἰναι τὰ θεμέλια μιᾶς χρηστῆς πολιτείας.

Περιλήψεις.—1) Ἡ ἐπιμέλεια τῆς διανοίας, ἡ φιλανθρωπία καὶ ἡ φιλοπατρία πρέπει νὰ κοσμοῦν τὸν μονάρχην. 2) Ἡ διατήρησις τοῦ πολιτεύματος ἔξαρτᾶται ἐκ τῆς καλῆς διοικήσεως. 3) Οἱ ἄριστοι πρέπει νὰ κατέχουν τὰ δξιώματα καὶ 4) Νὰ μὴ ἀνέχεται ἀδικίας.

(στ') § 17 + 20

Τῶν προσταγμάτων
καὶ τῶν ἐπιτηδευμάτων
κίνει
καὶ μετατίθει
τὰ μὴ καλῶς καθεστῶτα,
καὶ μάλιστα μὲν
γίγνουν εὐρετῆς τῶν βελτίστων,
εἰ δὲ μὴ, μῦμοῦ
τὰ ὄρθως ἔχοντα παρὰ τοῖς ἄλλοις, τὰ ὄρθως.
Ζήτει νόμους τὸ μὲν σύμπαν
δικαίους καὶ συμφέροντας
καὶ δομολογουμένους σφίσιν αὐτοῖς,
πρὸς δὲ τούτοις [νόμους],
οἵτινες ποιοῦσι τοὺς πολίτας
τὰς μὲν ἀμφισβήτησεις
ὅς ἔλαχίστας,
τὰς δὲ διαλύσεις
ὅς οἶδι τε ταχίστας.
ταῦτα γάρ ἀπαντά
δεῖ προσεῖναι
τοῖς καλῶς κειμένοις [νόμοις].
Τὰς μὲν ἔργασίας καθίστη
αὐτοῖς κερδολέας,
τὰς δὲ πραγματείας
ἔπιζημους,
ἴνα τὰς μὲν φεύγωσι,
πρὸς δὲ τὰς ἔχωσι
προθυμότερον.
Ποιοῦ τὰς κρίσεις,
περὶ ὧν ἀν ἀμφισβήτωσι
πρὸς ἀλλήλους,
μὴ πρὸς χάριν
μηδὲ ἐναντίας
ἀλλήλαις,
δλλ' ἀεὶ^{το}
περὶ τῶν αὐτῶν
γίγνωσε ταῦτα.

^{το} Ἀπὸ τὰς νομίμους προσταγάς
καὶ τὰ ἔθιμα
νὰ ἀκυρώνῃς
καὶ νὰ τροποποιῆς
τὰ μὴ ὄρθως νομοθετημένα,
καὶ πρὸ πάντων μὲν
νὰ ἐπινοήῃς τὰ ἄριστα,
ἄλλως νὰ μιμήσαι
ὅρθως ἰσχύοντα εἰς τοὺς ἄλλους.
Νὰ ἐπίζητῃς νόμους γενικῶς μὲν
δικαίους καὶ συμφέροντας
καὶ συμφώνους ἀναμεταξύ των,
ἐπὶ πλέον δὲ (τοὺς νόμους),
οἱ δοῦλοι καθίστοιν εἰς τοὺς πολίτας
τὰς μὲν διαφορὰς
ὅσον τὸ δυνατόν διλιγωτέρας,
τοὺς δὲ συμβιβασμούς
ὅσον εἰναι δυνατὸν ταχυτέρους.
διότι ὅλα ἐν γένει αὐτά
πρέπει νὰ ὑπάρχουν προσέτι
εἰς τοὺς καλῶς ἰσχύοντας (νόμους).
Τὰς μὲν ἔργασίας νὰ καθίστῃς
εἰς αὐτοὺς ἔπικερδεῖς,
τὴν δὲ ὀνάματιν εἰς πολλὰ
ἔπιζημιαν,
διὰ νὰ ἀποφεύγουν μὲν αὐτάς,
εἰς ἑκείνας δὲ ἀσχολοῦνται
μετὰ μεγαλυτέρου ζήλου.
Νὰ ἐκδίδῃς τὰς δικαστικάς ἀποφάσεις,
δι' ὅσα (ζητήματα) φιλονικοῦν
ἀναμεταξύ των (οἱ πολῖται),
ὅχι χαριστικῶς
μήτε κατὰ τρόπον ἀντιθετον
τὴν μίαν πρὸς τὴν ἄλλην,
ἄλλα πάντοτε
ἐπὶ τῶν αὐτῶν περιπτώσεων
νὰ ἔχῃς τὴν αὐτὴν γνώμην.

καὶ γάρ
πρέπει
καὶ συμφέρει ἔχειν ἀκινήτως
τὴν γνώμην τῶν βασιλέων
περὶ τῶν δικαίων,
ώσπερ [συμφέρει ἔχειν
ἀκινήτως]
τοὺς νόμους τοὺς καλῶς κειμένους.

Οἶκει τὴν πόλιν
δμοίως, ὥσπερ [οἰκεῖς]
τὸν πατρῷον οἰκον,
ταῖς μὲν κατασκευαῖς
λαμπρῶς
καὶ βασιλικῶς,
ταῖς δὲ πράξεσιν

ἀκριβῶς,
ἴν^τ εύδοκημῆς
ἄμα καὶ διαρκῆς.

Τὴν μεγαλοπρέπειαν
ἐπιδείκνυσθο
μηδ' ἐν μιᾷ τῶν πολυτελειῶν

τῶν εὐθύνς ἀφανίζομένων.
ἀλλὰ [ἐπιδείκνυσο]
ἐν τε τοῖς προειρημένοις
καὶ τῷ κάλλει
τῶν κτημάτων
καὶ ταῖς εὔεργεσίαις
τῶν φίλων.
τὰ γάρ τοιαῦτα τῶν ἀναλωμάτων

αὐτῷ τε σοὶ
παραμενεῖ
καὶ τοῖς ἐπιγιγνομένοις
κατατελεῖψεις
πλείονος ἀξία
τῶν δεδαπανημένων.
Ποιεῖ μὲν τὰ πρός τοὺς θεούς,
ώς οἱ πρόγονοι
κατέδειξαν,
ἥγον δὲ
θῦμα κάλλιστον
καὶ μεγίστην λατρείαν
εἰναι τοῦτο,
ἄν παρέχης
σαυτὸν ὡς
βέλτιστον καὶ δικαιότατον.
ἔπιπτις γάρ [ἔστι]
πράξειν τι ἀγαθὸν
παρὰ τῶν θεῶν
μᾶλλον τοὺς τοιούτους
ἢ τοὺς καταβάλλοντας
πολλὰ ἱερεῖα.

καθ' ὅσον μάλιστα
ἐπιβάλλεται ὑπὸ τῆς ἡθικῆς
καὶ συμφέρει νὰ εἶναι ἀμετάβλητος
ἢ γνώμη τῶν βασιλέων
ώς πρὸς τὴν περὶ δικαίου ἀντίληψιν,
ὅπως ἀκριβῶς (συμφέρει νὰ
εἶναι ἀμετάβλητοι)
οἱ καλῶς κειμένοι νόμοι (ώς πρὸς τὰ
δικαια).

Νὰ κυβερνᾶς τὴν πόλιν
ἔξ ΐσου, ὅπως (κυβερνᾶς)
τὴν πατρικήν σου οἰκίαν,
ώς πρὸς μὲν τὰ δημόσια ἔργα
κατὰ τρόπον πλουσιοπάροχον
καὶ μὲ βασιλικήν γενναϊοδωρίαν,
ώς πρὸς δὲ τὴν διαχείρισιν τῶν δημο-
σίων προσόδων
μὲ φειδώ,
διὰ ν' ἀποκτίχεις καλὸν ὄνομα
καὶ συγχρόνως ἐπαρκῆς εἰς τὰς δα-
πάνας.

Τὴν μεγαλοπρέπειαν
νὰ (μὴ) ἐπιδεικνύῃς
εἰς καμμίαν ἀπὸ τὰς πολυτελεῖς ἐκδη-
λώσεις,
αἱ ὅποιαι ἀμέσως ἐξαφανίζονται,
ἀλλὰ (νὰ ἐπιδεικνύῃς)
καὶ δι' ὅσων ἔχουν λεχθῆ πρωτύτερα
καὶ διὰ τῆς ἐπιβλητικῆς ὀραιότητος
τῶν ἀποκτηθέντων
καὶ διὰ τῶν εὐεργεσιῶν
πρὸς τοὺς φίλους.
διότι τὰ διὰ τοιούτων δαπανῶν (δη-
μιουργήματα)

καὶ πρὸς εὐχαρίστησιν σοῦ τοῦ ίδιου
θὰ διατηρηθοῦν μονίμως
καὶ εἰς τοὺς μεταγενεστέρους
θὰ ἀφήσῃς (δημιουργήματα)
μεγαλυτέρας ἀξίας,
ἀπὸ δσα ἔχουν δαπανηθῆ.
Νὰ λατρεύῃς μὲν τοὺς θεούς,
ὅπως οἱ πρόγονοι
(σοῦ) ἀπεκάλυψαν,
νὰ θεωρῇς δὲ
δι τι ὀραιοτάτη θυσία
καὶ μεγίστη λατρεία
εἰναι τοῦτο,
ἔὰν δηλαδὴ ἐμφανίζῃς
τὸν ἑαυτόν σου δσον τὸ δυνατόν
ἡθικώτερον καὶ δικαιότερον.
διότι (ὑπάρχει) ἔλπις
ὅτι θὰ λάβουν κάποιο καλὸν
ἀπὸ τοὺς θεούς
μᾶλλον οἱ ἔχοντες τοιαύτας ἀρετάς
παρὰ οἱ θυσιάζοντες
πολλὰ σφάγια.

Γραμματικά—Σημασιολογικά.—*κίνει* προστ. ἐν. τοῦ κινέω·=ἀκυρώνω, μεταβάλλω ριζικῶν, μετατίθει προστ. ἐν. τοῦ μετατίθημι (=τροποποιῶ) μετειθῆν, μεταθήσω, μετέθηκα, μετατέθεικα, μετετεθείκειν. *τὰ καθεστῶτα* (=τὰ νομοθετημένα) οὐδέτ. μετ. παρακμ. δὲ καθεστώτως, τὸ καθεστώτων τοῦ καθεσταμαι, καθιστάμην, καταστήσομαι, κατέστην, καθέστηκα, καθειστήκειν. γίγνον προστ. ἐν. τοῦ γίγνομαι ενδρετής=ἔφευρόσκω, ἐπινοῶ. βελτίστων ὑπερθ. βαθμ. (θετ. ἀγαθῶν, συγκρ. βελτιστῶν). μιμοῦ, εἰσθῶ, εῖσθε, εἰσθων προστ. μέσ. ἐν. τοῦ μιμοῦμαι. ζῆτει προστ. ἐν. τὸ σύμπαν ἀντριματικῆς γεγενικῶς. σφίσιν αὐτοῖς καὶ ἔαντοῖς αὐτοπαθῆς ἀντ. γ' προσ. διμολογούμενόν τοις (=συμφώνους) μετ. μέσ. ἐν. οἵτινες ἀναφ. ἀντ. δοτις, ἡιει, ὅ, τι. ἀμφισβήτησις=φιλονικία, διαφορά. ὡς ἐπιτείνει τὸ ἐλαχίστας ὑπεοθ. βαθμ. (μικρός, ἐλάττων, ἐλάχιστος). διάλυσις=συμβιβασμός. οἰόν τ' (=εστι) ἀπρόσωπ. φράσ.=εἰναι δυνατόν. ταχίστας ὑπερθ. βαθ. (ταχύς, θάττων, τάχιστος). προσεῖναι ἀπαρ. ἐν. τοῦ πρόσειμι=ὑπάρχοντες ἐπὶ πλέον, προστιθεμαι. καθίστη προστ. ἐν. τοῦ καθίστημαι, καθιστην, καταστήσω, κατέστησα, καταστήσας ἔχω (ὑποτ. ἐν. καθιστῶ, εὔκτ. καθισταίνην, προστ. καθίστη, ἀπαρ καθιστάναι, μετ. καθιστάς, ἄσα, ἀν). κερδαλέος=ἐπικερδῆς πραγματεία=ἡ ἀπασχόλησις εἰς πολλὰ ζητήματα. δ, ἡ ἐπιζήμιος, ον ἐπιθ. β' τριγ. καὶ δικατάλ. ἵνα τελικός σύνδ. φεύγωσι ύποτ. ἐν. τοῦ φεύγω (=ἀποφεύγω). ἔφευγον, φεύξομαι καὶ φευξόῦμαι, ἔφυγον, πέφευγα, ἐπεφεύγειν. προθυμότερον ἐπίρρ συγκρ. βαθμ. (θετ. προθύμωνα, ύπερθ. προθυμότατα). ἔχων ύποτ. ἐν. ποιοῦ προστ. ἐν. (ποιοῦμαι τὰς κροσεις=έκδιδω δικαστικάς ἀποφάσεις). ἀν δυνητικόν μόριον. ἀμφισβήτωσι ύποτ. ἐν. τοῦ ἀμφισβητέω·= (=φιλονικῶ), ἡμεροβήτουν, ἀμφισβήτησω, ἡμφεροβήτησα, ἡμφεροβήτηκα. γίγνωσκε προστ. ἐν. τοῦ γιγνώσκω, ἔγιγνωσκον, γνωσμοι, γνων, ἔγνωκα, ἔγνωκειν. πρέπει—συμφέρει ἀπρόσωπα ρήμ. ἀκινήτως (ἐπίρρ). ἔχων =μένων σταθερός. οἰκη, εἴτω, εἴτε, ούντων προστ. ἐν. τοῦ οἰκέω·=κατοικῶ, ἀλλ' ἔδω διοικη, κυβερνῶ. εύδοκιμῆς ύποτακ. ἐν. τοῦ εύδοκιμῶ=ἀποκτῶ καλὸν δύνομα, κατλὴν φήμην. διαρκῆς ύποτακτ. ἐν. τοῦ διαρκέω·= (ἀμεταβάτου σημ.=ἀντέχω, ἐπαρκῶ), διήρκουν, διαρκέσω, διήρκεσα. ἐπιδείνυσο, σθω, σθε, σθων προστ. μέσ. ἐν. τοῦ ἐπιδείκνυμαι (=ἐπιδεικνύων). ἐπεδεικνύην, ἐπιδείξομαι, ἐπεδεικθόμαι, ἐπεδείξαμην. πεδείχθην, ἐπιδέδειγμα, ἐπεδείγματον, (ὑποτ. ἐν. ἐπιδεικνύωμαι, εὔκτ. ἐπιδεικνυούμενος, η, ον). ἀφανίζομαι (=ἐξαφανίζομαι), ἡφανίζομην, ἡφανίσθην, ἡφανίσμαι. προειρημένοις μετ. μέσ. παρακμ. τοῦ προλέγομαι, προειλεγόμην, προλέξομαι, προερρήθην καὶ προελέθην, προείρημαι, προειρήθην. τὸ κτήμα=τὸ ἀποκτήθεν. τὰ ἀναλόματα=αἱ δαπάναι (ἐκ τῶν ἀναλόνων=δαπανῶν). παραμενεῖ μέλλ. δρ. τοῦ παραμένων. ἐπιγιγνούμενοι=μεταγενέστεροι, ἀπόγονοι. πλείονος γεν. συγκρ. βαθμ. τοῦ ἐπιθ. πολὺς, πλείων, πλεῖστος. τῶν δεδαπανημένων μετ. παθ. παρακμ. τοῦ δαπανάμαι·=ώμαι, ἐδαπανώμην, δαπανηθήσομαι, ἐδαπανήθην, δεδαπάνημαι. καταλείψεις μέλλ. δρ. τοῦ καταλείπω (=ἀφίνω), καταλείπον, κατέλιπον, καταλέλουπα, κατελελοίπειν. ποίει προστ. ἐν. ὡς ἀγαφ. ἐπίρρ. κατέδειξαν ἀδρ. α' τοῦ καταδείκνυμι (=ἀποκαλύπτω, φανερώνω), κατεδείκνυν, καταδείξω, κατέδειξα, καταδέδειχα, κατεδείχθειν. ἥροῦ, εἰσθω, εἰσθε, εἰσθων προσ. μέσ. ἐν. τοῦ ἥρεομαι·=οῦμαι=νομίζω, θεωρῶ. θῦμα=θυσία. θεραπεία=λατρεία. κάλλιστον=μεγίστην ύπερθ. βαθμ. τῶν ἐπιθ. καλός, καλλίων, κάλλιστος καὶ μέγας, μείζων, μέγιστος. παρέχης ύποτ. ἐν. μάλα, μᾶλλον, μάλιστα ἐπίρρ. ἱερεῖα=θυσιαζόμενα ζῷα, σφάγια. καταβάλλοντας μετ. ἐνεσ. τοῦ καταβάλλω (=θυσίάζω), κατέβαλλον, καταβαλῶ, κατέβαλον, καταβέβληκα, κατεβεβλήκειν. πράξειν ἀπαρ. μέλλ. τοῦ πράττω=εἰσπράττω, λαμβάνω.

Συντακτικά—Αἰσθητικά.—τῶν προσταγμάτων—τῶν ἐπιτηδευμάτων γεν. διαιρ. τὰ μὴ καθεστῶτα (ἐπιθ. μετ.) ἀντικ. τῶν δύο ρήμ. ενδρετής κατηγ. τῶν

βελτίστων γεν. ἀντικειμ. εἰ δὲ μὴ (βραχυλογική ἔκφρασις εἰς θέσιν ἐπιρρήματος) ἐνν. γίγνεται εὐδετής. τὰ δὲ ὅμοια ἔχοντα ἀντικ. τοῦ μιμοῦ. παρὰ τοῖς ἄλλοις ἐμπρόθ. διορ. τοπικῆς σημ. νόμους ἀντικ. τοῦ ζῆται. δικαιόους—συμφέροντας—δύμολογουμένους ἐπιθ. διορ. σφίσιν αὐτοῖς ἀντικ. τῆς μετ. πρὸς τούτοις (ἐμπρόθ. διορ. προσθήκης) ἐνν. ζῆται ἐκείνους τοὺς νόμους. οὕτινες (ὑποκ.)...ποιοῦσι ἀναφ. πρότ. ἀμφισβητήσεις—διαλύσεις ἀμεσα ἀντικ. ἔλαχίστας—ταχίστας κατηγορ. τοῖς πολίταις ἔμμεσον ἀντικ. τοῦ ποιοῦσι. προσέναι τοῖς κειμένοις ἀντικ. τοῦ προσείναι. τὰς ἐργασίας—τὰς πραγματείας ἀντικ. τοῦ καθίσται. αὐτοῖς ἔμμεσον ἀντικ. οερδαλέας—ἐπιζημίους κατηγορ. ἵνα...φεύγωσι...ἔχωσι τελικά προτ. τὰς μὲν—τὰς δὲ τὰ ἀρθρα ἔχουν ἀντωνυμιακὴν σημ.—ταύτας μὲν—ἔκεινας δέ. Ἡδε τὴν ἀντιστοιχίαν τῶν προτάσεων ἐν σχέσει πρὸς τὰς λέξεις: ἐργασίας—πραγματείας τὸ σχῆμα τοῦτο λέγεται χιαστόν, διότι εἶναι ἀντιστροφοί αἱ προτάσεις ἐν σχέσει πρὸς τὰς λέξεις, εἰς ᾧς ἀναφέονται καὶ, γραφόμεναι εἰς δύο σειράς, δημιουργοῦν τὸ σχῆμα X.

τὰς ἐργασίας ~~τὰς πραγματείας~~

ἵνα φεύγωσι προσθυμότερον ἔχωσι.

τὰς κρίσεις ἀντικ. περὶ ὧν (ἐμπρόθ. διορ. ἀναφορᾶς). ἀμφισβητῶσι ἀναφ. πρότ. ὡς ὑποκ. ἐνν. οἱ πολῖται. πρὸς ἄλλήλους ἐμπρόθ. διορ. διευθύνσεως. πρὸς χάριν ἐμπρόθ. διορ. σκοποῦ. ἐναντίας κατηγ. ἄλλήλαις δοτ. ἀντικειμ. ταῦτα σύστοιχον ἀντικ. τοῦ γίγνωσκε. περὶ τῶν αὐτῶν ἐμπρόθ. διορ. ἀναφορᾶς. ἀκινήτως ἔχουν ὑποκ. τῶν ἀπροσώπ. β. πρέπει καὶ συμφέρει. τὴν γνώμην ὑποκ. τοῦ ἀπαρ. τῶν βασιλέων γεν. κτητική. περὶ τῶν δικαιῶν ἐμπρόθ. διορ. ἀναφορᾶς. ὥσπερ ἐνν. πρέπει καὶ συμφέρει. ἀκινήτως ἔχειν ἀναφ. πρότ. τοὺς νόμους ὑποκ. τοὺς κειμένους ἐπιθ. διορ. τὴν πόλιν ἀντικ. τοῦ οἰκεί. ὥσπερ ἐνν. οἰκεῖς. τὸν οἶκον (ἀντικ.) τὸν πατρῶον (ἐπιθ. διορ.) παρομοίωσις. κατασκευαῖς—πράξεις δοτ. τοῦ κατὰ τι ἢ τῆς ἀναφορᾶς. λαμπρῶς—βασιλικῶς—ἀκοινῶς ἐπιρρ. διορ. τρόπου. ἵνα εὐδοκιμῆς καὶ διαρκῆς τελικαὶ προτ. τὴν μεγαλοπρέπειαν ἀντικ. τοῦ ἐπιδείκνυσο. τῶν πολυτελειῶν γεν. διαιρ. τῶν ἀφανιζομένων ἐπιθ. μετ. μηδ' ἐν μιᾷ (πρὸς ἔμφασιν) =ἐν μηδεμιᾷ—ἐν τοῖς προειρημένοις—(ἐν) τῷ κάλλει—(ἐν) ταῖς εὐεργεσίαις ἐμπρόθ. διορ. δργάνου. τῶν κτημάτων γεν. κτητική. τῶν φίλων γεν. ἀντικειμ. εἰς τὸ εὐγενεῖας. τὰ τοιοῦτα ὑποκ. τοῦ παραμενεῖ (ἀτική σύντ.). τῶν ἀναλογιάτων γεν. διαιρ. σοὶ δοτ. ἡμῖν. αὐτὸν κατηγ. διορ. τοῖς ἐπιγρυνομένοις ἔμμεσον ἀντικ. τοῦ καταλείψεις· ὡς ἀμεσον ἀντικ. ἐνν. κτημάτα. ἀξία κατηγ. πλείονος ὁν. τῆς ἀξίας ἢ τοῦ τιμήματος. τῶν δεδαπανημένων (ἐπιθ. μετ.) β' δρος συγκρίσεως. τὰ πρὸς τοὺς θεοὺς ἀντικ. τοῦ ποίεις. ὡς... κατέδειξαν ἀναφ. δημοιωματική πρότ. οἱ πρόγονοι ὑποκ. εἶναι ἀντικ. (εἰδ. ἀπαρ.) ἔξαρτώμενον ἐκ τοῦ ἥγου ὡς διοξατικοῦ. τοῦτο ὑποκ. τοῦ εἶναι (ἐπειροπροσωπά). θῦμα—θεραπείαν κατηγορ. κάλλιστον—μεγίστην ἐπιθ. διορ. ἄν... παρέχησης ὑποθ. πρότ. ὡς ἐπεξήγησις εἰς τὸ τεῦχο. σαντὸν ἀντικ. ὡς βέλτιστον—δικαιότατον κατηγορ. πράξειν ὑποκ. τῆς ἀπροσώπου φράσεως ἔλπις (ἔστιν). τοὺς τοιούτους—τοὺς καταβάλλοντας ὑποκ. τοῦ πράξειν καὶ α' καὶ β' δρος συγκρίσεως. ιερεῖα ἀντικ. τῆς μετ. πολλὰ ἐπιθ. διορ. τι σύστοιχον ἀντικ. τοῦ πράξειν. ἀγαθὸν ἐπιθ. διορ.

Πραγματικά.—προστάγματα διαταγαλ στηριζόμεναι ἐπὶ τῶν νόμων ἢ τῆς θελήσεως τοῦ ἀρχοντος. ἐπιτηδεύματα ἔθιμα περιβληθέντα κύρος νόμου. τὰ παρὰ τοῖς ἄλλοις δηλ. Ἐλλησιν. δημολογουμένους σφίσιν αὐτοῖς ἔνειν ἀντιφάσεων. διαλύσεις τῶν ἀμφισβητήσεων εἶναι οἱ συμβιβασμοί. ταῦτα ἄπαντα συγκεφαλαίωσις πάντων τῶν προηγουμένων. τεῖς καλῶς κειμέ-

νοις έιν. νόμοις. ἐργασίας ἀπασχολήσεις εἰς γεωργίαν, ἔμποριον, τέχνας κτλ. αὐτοῖς δηλ. τοις πολίταις. πραγματείας ἡ περὶ τὴν βρητορεάν ἀπ' σχόλησις καὶ ἡ εἰς πολλὰ ξένα ζητήματα ἀνάμειξις. τὰς μὲν δηλ. πραγματείας. πρὸς δὲ τὰς δηλ. ἐργασίας. τὰς κρίσεις ποιοῦ οἱ βασιλεῖς πλὴν τῶν ἄλλων ξένουσιών εἶχον καὶ δικαστικήν. ἀμφισθητῶν δηλ. οἱ πολῖται. μὴ πρὸς χάρειν ἀμερολήπτως. μηδ' ἐναντίας ἐπὶ δύοις περιπτώσεων αἱ κρίσεις πρέπει νὰ εἰναι αἱ αὐταί. κατασκευαὶ τὰ δημόσια οἰκοδομήματα, λιμένες, ἀγοραί, νεκροταφεῖα καὶ πάν διπλοῦ πόλιν καλῶς διοικουμένην. πράξεις ἡ εἰσπραξίς καὶ η διαχείρισις τοῦ δημοσίου πλούτου. διαρκῆς διὰ νὰ μὴ ξεντλοῦνται οἱ πόροι. προειρημένοις ἐνν. τὰς κατασκευάς. κάλλος κτημάτων ἡ ἐπιβλητική ὥραιότης καλλιτεχνημάτων καὶ λοιπῶν δημιουργημάτων. παραμενεῖ δὲν θὰ ἀποβῇ ἐπὶ ματαίῳ η δαπάνη. ιερεῖα τὰ πρὸς τιμὴν τῶν θεῶν θυσιαζόμενα ζῷα.

Νόμα.—Νέας συμβουλάς δίδει δὲ Ἰσοκράτης. "Ο Νικοκλῆς πρέπει 1) Τοὺς ἀδίκους νόμους καὶ τὰ μὴ δρθά ἔθιμα νὰ καταργήσῃ καὶ ἀντ' αὐτῶν ἡ νὰ νομοθετήσῃ νέους νόμους ἡ νὰ μιμηθῇ τοὺς εἰς τοὺς ἄλλους "Ελληνας Ισχύοντας καλούς νόμους. Πρέπει δύως νὰ προσέξῃ, ὅστε οἱ νόμοι νὰ εἰναι δίκαιοι, συμφέροντες, ἀνευ δινιφάσεων καὶ νὰ επιφέρουν ταχείας λύσεις εἰς τὰς διαφοράς τῶν πολιτῶν. 2) Νὰ συντελέσῃ, ὅστε αἱ ἐργασίαι τῶν πολιτῶν νὰ ἀποβαίνουν ἐπικερδεῖς καὶ νὰ ἀποτρέψῃ τὴν ἀνάμειξιν αὐτῶν εἰς πολλὰ καὶ ξένα ζητήματα. 3) Νὰ ἐκδίδῃ δικαστικάς ἀποφάσεις διόμοιο μόρφους ἐπὶ τῶν αὐτῶν περιπτώσεων. 4) Νὰ διοικῇ τὴν πόλιν, διπωσδιοικεῖ τὸν πατρικὸν οἰκον, τ. ἐ. νὰ εἰναι γενναιόδωρος μὲν διὰ τὴν δημιουργίαν δημοσίων οἰκοδομῶν καὶ λοιπῶν καλλιτεχνημάτων, φειδωλὸς δὲ εἰς τὴν διαχείρισιν τοῦ δημοσίου πλούτου. Μὲ τοιούτους λοιπὸν νόμους καὶ τοιαύτα δημιουργήματα θὰ ἀποκτήσῃ φήμην καὶ θὰ κληροδοτήσῃ εἰς τοὺς ἀπογόνους μνημεῖα μεγαλυτέρας ἀξίας τῶν γεννομένων δαπανῶν. Νὰ λατρεύῃ τοὺς θεούς, ἀλλὰ νὰ θεωρῇ διτὶ μᾶλλον εύπρόσδεκτος θεωρεῖται παρὰ τῶν θεῶν ἡ ήθικότης καὶ η δικαιοσύνη αὐτοῦ παρὰ η ἀφθονία τῶν θυσιαζομέζομένων ζῷων. Οὕτω θὰ ἔχῃ πάντοτε παρὰ τὸ πλευρόν του τοὺς θεούς.

Περιλήψεις.—1) Οἱ ἀδίκοι νόμοι πρέπει νὰ καταργηθοῦν. 2) Οἱ νόμοι πρέπει νὰ εἰναι δίκαιοι, ἐπωφελεῖς, ἀνευ δινιφάσεων καὶ νὰ λύουν ταχέως τὰς διαφοράς τῶν πολιτῶν. 3) Αἱ ἐργασίαι τῶν πολιτῶν πρέπει νὰ εἰναι μονομερεῖς καὶ ἐπικερδεῖς. 4) Αἱ δικαστικαὶ ἀποφάσεις πρέπει νὰ εἰναι δίκαια καὶ διοιδόμορφοι. 5) Νὰ εἰναι γενναιόδωρος διὰ τὴν δημιουργίαν δημοσίων οἰκοδομημάτων καὶ φειδωλὸς εἰς τὴν διαχείρισιν τοῦ δημοσίου πλούτου. 6) Πῶς θὰ ἀποκτήσῃ ὑστεροφημάτων καὶ 7) Η ήθικότης καὶ η δικαιοσύνη εἰναι η ὥραιοτέρα λατρεία πρὸς τοὺς θεούς.

(γ') § 21 + 23

Τίμα ταῖς μὲν ἀρχαῖς τοὺς οἰκειοτάτους [τῶν φίλων]. ταῖς δὲ ἀληθείαις αὐταῖς τοὺς εὐνουσιάτους.

"Ηγού εἰναι ἀσφαλεστάτην φυλακὴν τοῦ σώματος τὴν τε ἀρετὴν τῶν φίλων καὶ τὴν εὐνοιαν τῶν πολιτῶν καὶ τὴν φρόνησιν σαυτοῦ"

Νὰ τιμᾶς διὰ τῶν ἀξιωμάτων μὲν τοὺς πλησιεστάτους [ἀπὸ τὰ φιλικὰ πρόσωπα], διὰ τῶν πραγματικῶν δὲ τιμῶν τοὺς φιλικῶτατα διακειμένους [πρὸς σέ].

Νὰ θεωρῇς διτὶ εἰναι ἀσφαλεστάτη φρουρά τοῦ σώματος καὶ η ἀρετὴ τῶν φίλων (σου) καὶ η ἀγάπη τῶν πολιτῶν καὶ η ἰδική σου σύνεσις"

διά γάρ τούτων
άν τις δύναιτο μάλιστα
καὶ κτᾶσθαι καὶ σώζειν
τάς τυραννίδας·
κήδου
τῶν οἰκιών τῶν πολιτικῶν
καὶ νόμιζε
καὶ τοὺς δαπανῶντας
ἀναλίσκειν ἀπὸ τῶν σῶν
καὶ τοὺς ἐργαζομένους πλείω ποιεῖν
τὰ σά·
ἄπαντα γάρ τὰ οἰκεῖα
τῶν οἰκούντων τὴν πόλιν
ἔστι
τῶν καλῶν βασιλευόντων.
Διὰ παντὸς τοῦ χρόνου φαίνου
προτιμῶν οὕτω τὴν ἀλήθειαν,
ώστε εἶναι τοὺς σοὺς λόγους
μᾶλλον πιστοτέρους
ἢ τοὺς δρους τῶν ἄλλων.
“Ἄπασι μὲν τοῖς ξένοις
πάρεχε τὴν πόλιν
ἀσφαλῆ καὶ νόμιμον
πρὸς τὰ συμβόλαια,
περὶ πλείστου δὲ ποιοῦ
τῶν ἀφικνουμένων
μὴ τοὺς ἄγοντας δωρεάς σοι,
ἀλλὰ τοὺς ἀξιοῦντας

λαμβάνειν παρὰ σοῦ·
τιμῶν γάρ τοὺς τοιούτους
εὐδοκιμήσεις
παρὰ τοῖς ἄλλοις μᾶλλον.
Ἐξαίρει
τοὺς πολλοὺς
φόβους τῶν πολιτῶν
καὶ μὴ βούλου εἶναι
περιδεεῖς
τοὺς μηδὲν ἀδικοῦντας·

ὅπως γάρ
ἄν διαθῆτις τοὺς ἄλλους
πρὸς σαυτόν,
οὕτω καὶ σὺ ἔξεις
πρὸς ἔκείνους.
Ποίει μὲν μηδὲν
μετ’ ὀργῆς,
δόκει δὲ
τοῖς ἄλλοις,
ὅταν σοι ἦ
καιρός.
Φαίνου μὲν δεινός
τῷ μηδέν σε λανθάνειν

διότι διά τούτων
θὰ ἡμποροῦσε κανεὶς εύκολώτατα
καὶ ν' ἀποκτᾷ καὶ νὰ διατηρῇ
τάς βασιλείας·
νὰ ἐνδιαφέρε σαι
διά τὰς περιουσίας τῶν πολιτῶν
καὶ νὰ θεωρῆς
ὅτι καὶ οἱ ἔξοδεύοντες
ἔξοδεύουν ἀπὸ τὰ ἰδικά σου (χρήματα)
καὶ οἱ ἐργαζόμενοι αὖξανουν
τὰ ἰδικά σου (ἀγαθά).
διότι δὴ γενικῶς τὰ ἀγαθὰ
τῶν κατοίκων τῆς πόλεως
ἀνήκουν εἰς τὴν οἰκογένειαν
τῶν καλῶν βασιλέων.
Καθ' ὅλον τὸν χρόνον νὰ φαίνεσαι
ὅτι προτιμᾶς τόσον τὴν ἀλήθειαν,
ώστε νὰ εἶναι οἱ λόγοι σου
μᾶλλον περισσότερον ἀξιόπιστοι
παρὰ οἱ δρκοὶ τῶν ἄλλων.
Εἰς δλους γενικῶς μὲν τοὺς ξένους
νὰ παρέχῃς τὴν πόλιν
ἀκίνδυνον καὶ δικαίαν
πρὸς τὰς ὑποχρεώσεις,
νὰ τιμᾶς δὲ τὰ μέγιστα
ἀπὸ δσους προσέρχονται
οἱ ἔκείνους, οἱ δποῖοι σοῦ προσφέ-
ρουν δωρεάς,
ἀλλ' ἔκείνους, οἱ δποῖοι ἔχουν τὴν
ἀξίωσιν
νὰ λαμβάνουν (δωρεάς) ἀπὸ σέ·
διότι, ἐάν τιμᾶς τοὺς τοιούτους,
θὰ ἐπαινῆσαι
ἀπὸ τοὺς ἄλλους περισσότερον.
Νὰ ἀπομακρύνῃς
τοὺς (ἐκ μέρους σου) μεγάλους
φόβους τῶν πολιτῶν
καὶ νὰ μὴ θέλῃς νὰ εἶναι
πολὺ φοβισμένοι
ἔκείνοι, οἱ δποῖοι μηδεμίαν ἀδικίαν
διαπράττουν·
διότι, καθ' ὅν τρόπον
ἡθελεῖς διαθέσει τοὺς ἄλλους
ἀπέναντί σου,
ἔτσι καὶ σὺ θὰ διατεθῆς
ἀπέναντι ἔκείνων.
Τίποτε μὲν νὰ μὴ πράττῃς
ῳργισμένος,
νὰ δίδης δὲ τὴν ἐντύπωσιν
εἰς τοὺς ἄλλους (ὅτι ὀργίζεσαι),
ὅταν σοῦ (τὸ) ἀπατῆ
ἢ περίστασις (νὰ ὀργίζεσαι).
Νὰ φαίνεσαι μὲν αὐστηρὸς
διὰ τοῦ ὅτι οὐδὲν διαφεύγει τὴν προσ-
οχήν σου

τῶν γιγνομένων.

Πρᾶος δὲ

τῷ ποιεῖσθαι

τάς τιμωρίας

ἔλάττους τῶν ἀμαρτανομένων.

ἀπὸ δσα γίνονται,

ἐπιεικής δέ

διὰ τοῦ δτι ἐπιβάλλεις

τάς τιμωρίας

μικροτέρας τῶν παραπτωμάτων.

Γραμματικά—Σημασιολογικά.—ἀρχαὶ=ἀξιώματα, τιμαι μεθ' δν συντάρχει ἀρχή τις καὶ ἔξουσια. οἰκειότατοι=οἱ στενοὶ συγγενεῖς. αὐταὶ αἱ ἀλήθειαι=αἱ πραγματικαὶ τιμαί. εὐνουστάτους=εὔνοϊκωτάτους, φιλικωτάτους (ύπερθ. βαθμ. τοῦ ἐπιθ. δ, ή εὔνους, τὸ εὔνουν, συγκρ. εὐνούστερος). φυλακὴ=φρουρά. ἥγον προστ. ἐν. τοῦ ἥγοῦμαι. εὔνοια=ἀγάπη. σαντοῦ αὐτοπαθ. ἀντ. β' προσ. κτάσθαι ἀπαρ. μ. ἐν. τοῦ ἀποθ. κτάσμαι=ῶμαι (=ἀποκτῶ), ἐκτών, κτήσμαι, κτῆσμαι, ἐκτησμαι, ἐκτήθην, κέκτημαι, ἐκεκτήμην. ἡ τυραννίς=ἡ βασιλεία. δὲ δυνητ. μόριον. δύναται εύκτ. ἐν. τοῦ δύναμαι. κήδον, ἐσθω, εσθε, ἐσθων προστακτ. μ. ἐν. τοῦ ἀποθετ. κήδομαι (=ἐνδιαφέρομαι, φροντίζω), ἐκηδόμην, κεκαδήσομαι, κέκηδο (πρβλ. κηδεμών). πολιτικοὶ οἰκοι=αἱ περιουσίαι τῶν πολιτῶν. νόμιμε προστ. ἐν. τοὺς δαπανῶντας μετ. ἐν. (δαπανῶν, ὧσα, ὧν) τοῦ δαπανάω—ῶ=ἐξοδεύω. σός, σή, σὸν=ἴδιος σου κτητ. ἀντ. β' προσώπ. ἀναλίσκειν ἀπαρ. ἐν. τοῦ ἀναλίσκω ἢ ἀναλόω—ῶ (=ἐξοδεύω), ἀνήλισκον καὶ ἀνήλουν, ἀναλώσω, ἀνήλωσα, ἀνήλωκα, ἀνήλωκεν. ἐργάζομένων μετ. μ. ἐν. τοῦ ἀποθετ. ἐργάζομαι, ειργαζόμην, ἐργάσομαι, ἐργασθήσομαι, ειργασάμην, ειργάσθην, ειργασμαι, ειργάσμην. πλείω καὶ πλείονα αἰτ. πληθ. οὐδ. συγκρ. βαθμ. ἐπιθ. τοῦ πολύς, πλείων, πλείστος. πλείον ποιῶ τι=αὐξάνω τι. οἰκούντων μετ. ἐν. (οἰκῶν, οῦσα, οὖν) τοῦ οἰκέω—ῶ (=κατοικῶ), φύουν, οἰκήσω, φύησα, φύκησα, φύκηκεν. οἰκεῖος=οἰκογενειακός. φαίνου, ἐσθω, εσθε, ἐσθων προστ. μέσ. ἐν τοῦ φαίνομαι, ἐφανερόμην, φανοῦμαι, φανήσομαι, ἐφηνάμην, ἐφάνην, πέφασμαι, ἐπεφάσμην καὶ πέφηνα, ἐπεφήνειν. προτιμῶν μετ. ἐν. πιστὸς=ἀξιόπιστος. ἀσφαλῆς=ἀκίνδυνος. πάρεχε προστ. ἐν. τοῦ παρέχω, παρείχον, παρέξω καὶ παρασχήσω, παρέσχον, παρέσχηκα, παρεσχήκειν. συμβόλαιον=συψφωνία, υποχρησίας. γνόμιμος=δίκαιος. ποιοῦ, εἰσθω, εἰσθε, εἰσθων προστ. ἐν. (=περὶ πλείστου ποιοῦμαι=τιμῶ τα μέγιστα). τῶν ἀφικνουμένων μετ. μ. ἐν. τοῦ ἀποθετ. ἀφικνέομαι—ούματ (=έρχομαι), ἀφικνούμην, ἀφίξομαι, ἀφικόμην, ἀφίγμαι, ἀφίγμην. ἄγοντος μετ. ἐν τοῦ ἄγω (=προσφέρω), ἥγον, ἄξω, ἥγασγον, ἥχα καὶ ἀγήχα, λαμβάνειν—λήψεσθαι—λαβεῖν—εἰληφέναι. ἀξιοῦντας μετ. ἐν. τοῦ ἀξιώω—ῶ=έχω τὴν ἀξιούμησις μέλλ. τοῦ ἐνδοκιμέωω—ῶ=ἀποκτῶ καλὴν φήμην, ἔπαινον. ἔξαιρε, είτω, είτε, ούντων προστ. ἐν. τοῦ ἔξαιρέω—ῶ (=ἀφαιρῶ, ἀπομακρύνω), ἔξηρουν, ἔξαιρήσω, ἔξειλον, ἔξηρηκα, ἔξηρήκειν. βούλου, ἐσθω, εσθε, ἐσθων προστ. ἐν. τοῦ βούλομαι=θέλω. δ, ή, περιδεής, ἐς ἐπιθ. γ'=πολὺ φοιβισμένος. διαθῆσης ὑποτ. ἀσφ. β' τοῦ διαιτήσημι, διετίθημι, δισθήσω, διέθηκα (ὕποτ. διαθῶ, εύκτ. διαθείην, προστ. διάθεσ, ἀπάρ. διαθεῖναι, μετ. διαθείς, θεῖσα, θέν). διατέθεικα, διετεθίκειν. ἔξεις μέλλ. δρ. τοῦ ἔχω. ποίει προστ. ἐν. δόκει προστ. τοῦ δοκεώω. ἦ ύποτ. ἐν. τοῦ είμι. δεινός=φοβερός, αὐστηρός. φαίνουν προστ. μ. ἐν. λανθάνειν—λήσειν λαθεῖν—λεληθέναι τοῦ λανθάνω=διαφεύγω τὴν προσοχήν τινος. πρόσως, πραεῖα, πρᾶσσον=ἐπιεικής, μαλακός. ἔλάττους καὶ ἔλάττονας ἐπιθ. συγκρ. βαθμ. (μικρός, ἔλάττων, ἔλάχιστος). ποιεῖσθαι ἀπαρ. μ. ἐν. τῶν ἀμαρτανομένων μετ. μ. ἐν. τοῦ ἀμαρτάνομαι, ἡμαρτάνετο, ἡμαρτήθη, ἡμάρτηται, ἡμάρτητο.

Συντακτικά—Αισθητικά.—ταῖς ἀρχαῖς—ταῖς ἀληθείαις δοτ. δργανικαὶ. οἰκειοτάτους=εὐνουστάτους (δμοιοτέλευτον) ἀντικ. τοῦ τίμα. φίλων γεν. διαιρ. αὐταῖς κατηγορ. διορ. (σὺ) ύποκ. τοῦ ἥγον. εἶναι ἀντικ. (εἰδ. ἀπαρ.). ἀρετὴν—εὔνοιαν—φρόνησιν ύποκ. τοῦ εἶναι (έτεροπροσωπία). φυλακὴν κατηγ.

ἀσφαλεστάτην ἐπιθ. διορ. τοῦ σώματος γεν. ἀντικειμ. φίλων — πολιτῶν — σαυτοῦ γεν. κτητικαί. δύνατο ἀν δυνητική εὔκτ. τις ὑποκ. κτασθαι—σώζειν ἀντικ. (τελ. ἀπαρ.). τὰς τυραννίδας ἀντικ. τῶν ἀπαρ. διὰ τούτων ἐμπρόθ. διορ. μέσου. μάλιστα ἐπιρρ. διορ. τρόπου καὶ ὅχι ποσοῦ. τῶν οἰκων ἀντικ. τοῦ κήρδου. τῶν πολιτικῶν ἐπιθ. διορ. ἀναλίσκειν ἀντικ. (εἰδ. ἀπαρ.) τοῦ νόμιζε. τοὺς δαπανῶντας (ἐπιθ. μετ.) ὑποκ. τοῦ ἀπαρ. ἀναλίσκειν. τοὺς ἔργαζομένους (ἐπιθ. μετ.) ὑποκ. τοῦ ποιεῖν ἀντικ. (τελ. ἀπαρ.) ἐπίσης ἐκ τοῦ νόμιζε ἔξαρτώμ. τὰ σὰ ἀντικ. τοῦ ποιεῖν. πλείω κατηγ. ἀπαντα ὑποκ. τοῦ ἐστιν (ἀττική σύντ.). οἰκεῖα κατηγ. βασιλεύοντων γεν. κατηγορ. κτητική. τῶν καλῶς ἐπιθ. διορ. τῶν οἰκούντων (ἐπιθ. μετ.) γεν. κτητική. τὴν πόλιν ἀντικ. τῆς μετ. διὰ τοῦ χερόν τοῦ ἐμπρόθ. διορ. χρόνου. παντὸς κατηγ. διορ. τὴν ἀλήθειαν ἀντικ. τοῦ προτιμῶν κατηγορ. μετ. ἔξαρτωμ. ἐκ τοῦ φαίνουν ὡς δείξεως σημαντικοῦ. ὕστε... εἶναι συμπερασμ. ἀπαρεμφατική πρότ. τοὺς λόγους ὑποκ. τοῦ ἀπαρ. καὶ α' ὅρος συγκρίσεως. τοὺς σοὺς ἐπιθ. διορ. πιστοτέρους κατηγ. ἢ τοὺς ὄρους (ὑποκ.) β' ὅρος συγκρίσεως. τοὺς τῶν ἄλλων ἐπιθ. διορ. τοὺς ξένοις—τὴν πόλιν ἀντικ. τοῦ πάρεχε. ἀπασι κατηγ. διορ. ἀσφαλῆ—νόμιμον κατηγ. πρὸς τὰ συμβόλαια ἐμπρόθ. διορ. ἀναφορᾶς. τῶν ἀφικνουμένων (ἐπιθ. μετ.) γεν. διαιρ. τοὺς ἄγοντας—τοὺς ἀξιοῦντας (ἐπιθ. μετ.) ἀντικ. τοῦ περὶ πλείστου ποιοῦ. σοὶ—δωρεάς ἀντικ. τοῦ ἄγοντας. λαμβάνειν ἀντικ. (τελ. ἀπαρ.) ἐκ τοῦ ἀξιοῦντας ἔξαρτώμ. παρὰ σοῦ ἐμπρόθ. διορ. προελεύσεως. τιμῶν ὑποκ. μετ. τοὺς τοιούτους ἀντικ. τῆς μετ. παρὰ τοῖς ἄλλοις ἐμπρόθ. διορ. τοπικῆς σημ. πολλούς ἐπιθ. διορ. φόρους ἀντικ. τοῦ ἔξαρτες. τὸν πολιτῶν γεν. ὑποκειμ. εἶναι ἀντικ. (τελ. ἀπαρ.) ἔξαρτώμ. ἐκ τοῦ βούλου. τοὺς ἀδικοῦντας (ἐπιθ. μετ.) ὑποκ. τοῦ ἀπαρ. μηδὲν σύστοιχον ἀντικ.—μηδεμίαν ἀδικίαν. περιδεεῖς κατηγ. δπως... ἀν διαθῆς ἀναφ. δμοιωματική πρότ. τοὺς ἄλλους ἀντικ. πρὸς σαντὸν ἐμπρόθ. διορ. διευθύνσεως. σὺ ὑποκ. τοῦ ἔξεις. πρὸς ἔκείνους ἐμπρόθ. διορ. διευθύνσεως. μηδὲν ἀντικ. τοῦ ποιεῖ. μετ' ὁργῆς ἐμπρόθ. διορ. τρόπου. τοῖς ἄλλοις δοτ. προσωπική ὡς ἀντικ. τοῦ δόκει ἐνν. τὸ δργίζεσθαι. δταν.. ἥ χρον. πρότ. σοὶ δοτ. προσωπ. κτητική. καιρὸς ὑποκ. (ἐνν. πάλιν τὸ δργίζεσθαι). δεινὸς—πρᾶσος κατηγ. τῷ λανθάνειν—τῷ ποιεῖσθαι δοτ. δργανικαὶ ἐνάρθρων ἀπαρ. μηδὲν ὑποκ. σὲ ἀντικ. τοῦ λανθάνειν. τῶν γιγνομένων (ἐπιθ. μετ.) γεν. διαιρ. τὰς τιμωρίας ἀντικ. τοῦ ποιεῖσθαι. ἐλάττους κατηγ. τῶν ἀμαρτανομένων (ἐπιθ. μετ.) β' ὅρος συγκρίσεως.

Πραγματικά.—ταῖς ἀρχαῖς ἐννοεῖ τὰς τιμάς, αἱ δποῖαι ἔχουν σχέσιν μὲ τὴν αὐλήν. ἀλήθεια αὐταὶ π. χ. πρόσκλησις εἰς συμβούλια, δῶρα διὰ καλὰς πράξεις, διορισμοί, στέψις κλπ. οἰκειότατοι τὸ στενὸν οἰκογενειακὸν περιβάλλον. πολιτῶν εὔνοια πρβλ. τὸ δόγμα: Ισχὺς τοῦ βασιλέως εἶναι ἡ ἀγάπη τοῦ λαοῦ του. ἀπὸ τὸν σῶν ἀπὸ τὸ ταμείον τοῦ βασιλέως. τὰ σὰ τὴν βασιλικὴν περιουσίαν. οἰκεῖα πρβλ. τὸ Χριστιανικόν: τὰ σὰ ἔκ τῶν σῶν. προτιμῶν τὴν ἀλήθειαν ἡ ἀλήθεια πρέπει νὰ λέγεται. ἔστω καὶ ἀν εἰναι πικρά· πρβλ. «Φίλος μὲν Πλάτων, φιλάττῃ δὲ ἡ ἀλήθεια», ἐνῷ τὸ ψεύδος δλέθριον εἶναι καὶ εὐκόλως ἀποκαλύπτεται. ἀσφαλῆ νά ἔξασφαλίσῃ ἀκίνδυνον παραμονὴν ἐν τῇ πόλει. τῶν ἀφικνουμένων δηλ. εἰς τὴν αὐλὴν τοῦ βασιλέως. ἄγοντας δωρεάν ἰδέ ἐν § 1 τὰς συνήθεις δωρεάς. ἀξιοῦντας τιμητικὸν καὶ βασιλικὸν εἶναι νὰ προσέφερε δωρεάς καὶ ὅχι νά λαμβάνῃ. Τισως ὑπονοεῖ ἐνταῦθα καὶ τὸν ἔαυτον του, δπως καὶ τοὺς ἄλλους διανοούμενους τῆς ἐποχῆς του, οἱ δποῖαι συχνὰ ἐπεζήτουν τὴν ἀρωγὴν τῶν βασιλέων. δπως ἀν διαθῆς... οὕτω καὶ σὺ ἔξεις ἔαν οἱ πολῖται αἰσθάνωνται ἀγάπην πρὸς τὸν βασιλέα, καὶ ὁ ἵδιος θὰ τρέφῃ αἰσθήματα ἀγάπης πρὸς αὐτούς, ἐνῷ ἀν οἱ πολῖται τὸν τρέμουν, καὶ ὁ ἵδιος θὰ τρέμῃ τῷ μηδὲν λανθάνειν νὰ εἶναι ἐνήμερος πάντων. τῷ ποιεῖσθαι ἐλάττους τὰς τιμωρίας δηλ. κατωτέρας καὶ ὅχι ἀναλόγους πρὸς τὰ διαπραττόμενα παραπτώματα. Ή ἐπιείκεια εἶναι δίδυμος ἀδελφὴ τῆς δικαιοσύνης.

Νόημα.—Αἱ νέαι συμβωλαὶ εἰναι αἱ ἔξῆς: 1) Νὰ διδῃ ἀξιώματα εἰς τοὺς στενοὺς συγγενεῖς του καὶ νὰ περιβάλλῃ μὲ πραγματικὰς τιμάς τοὺς ἀγαπητούς του φίλους. 2) Ἡ προσωπική του σφαλεια καὶ ἡ στερέωσις τοῦ θρόνου νὰ στηρίζεται εἰς τὴν δρετὴν τῶν φίλων του, εἰς τὴν ἁγάπην τοῦ λασοῦ του καὶ εἰς τὴν ἰδικήν του σωφροσύνην. 3) Νὰ μεριμνᾷ διὰ τὴν περιουσίαν τῶν ὑπηκόων του, διότι πᾶν ἔξοδον ἡ ἕσοδον αὐτῶν ἀναλόγως συντελεῖ εἰς τὴν μείωσιν ἢ τὴν αὔξησιν τῆς βασιλικῆς περιουσίας. 4) Νὰ ἀγαπᾷ τὴν ἀλήθειαν, διὰ νὰ εἰναι ἀξιόπιστος. 5) Νὰ καθιστᾷ τὴν πόλιν ἀκινδυνον κατὰ τὴν παραμονὴν τῶν ἔνιων καὶ δικαίων. 6) Νὰ τιμᾷ ὅχι τοὺς προσφεροντας δῶρα, ἀλλὰ τοὺς ἔχοντας ἀνάγκην τῆς βασιλικῆς δρωγῆς οὕτω θὰ ἀποκτήσῃ καλὴν φήμην. 7) Τὰ αἰσθήματα τῶν πολιτῶν ἀπέναντι του θὰ εἰναι τοιαῦτα, οἷα δὲ ἴδιος τρέφει πρὸς αὐτούς. 8) Οὐδέποτε νὰ λαμβάνῃ ἀποφάσεις ὑπὸ τὸ κράτος δρυγῆς, ἀλλὰ νὰ δρυγίζεται μόνον, δσάκις αἱ περιστάσεις τὸ ἐπιβάλλουν καὶ 9) Νὰ εἰναι ἐνήμερος τῶν πάντων καὶ μετριοπαθῆς εἰς τὴν ἐπιβολὴν τιμωριῶν.

Περιλήψεις.—1) Ποῖοι πρέπει νὰ λαμβάνουν ἀξιώματα καὶ τιμάς. 2) Πῶς θὰ ἔξασφαλισθῇ δὲ θρόνος του. 3) Μέριμνα διὰ τὴν περιουσίαν τῶν πολιτῶν. 4) Ἀγάπη πρὸς τὴν ἀλήθειαν. 5) Δημιουργία πόλεως ἀκινδύνου διὰ τοὺς ἔνιους καὶ δικαίας. 6) Προστασία τῶν ἔχοντων τὴν ἀνάγκην του. 7) Νὰ μὴ λαμβάνῃ ἀποφάσεις εὑρισκόμενος ἐν δρυγῇ καὶ 8) Νὰ τρέφῃ αἰσθήματα ἀγάπης πρὸς τὸν λαὸν καὶ νὰ εἰναι ἐπιεικῆς εἰς τὴν ἐπιβολὴν ποινῶν.

Συνέχεια (ζ') § 24+26

Βούλου εἰναι
ἀρχικός
μὴ χαλεπότητι,
μηδὲ τῷ κολάζειν σφόδρα,
ἀλλὰ τῷ ἡττᾶσθαι πάντας

τῆς σῆς διανοίας
καὶ [τῷ] νομίζειν
σὲ βιολεύεσθαι
ὑπὲρ τῆς σωτηρίας αὐτῶν
ζμεινον αὐτῶν
*Ισθι μὲν πολεμικός
ταῖς ἐπιστήμαις

καὶ ταῖς παρασκευαῖς,
εἰρηνικός δὲ
τῷ μηδὲν πλεονεκτεῖν

παρὰ τὸ δίκαιον.

Οὕτως

δούλει

πρὸς τὰς ἡττους τῶν πόλεων,
ώσπεο ἀν ἀξιώσειας

Νὰ θέλῃς νὰ εἰσαι
ἰκανὸς ἄρχων
ὅχι μὲ δυστροπίαν
μήτε τὸ νὰ τιμωρῇς αὐτηρά,
ἀλλὰ μὲ τὸ νὰ ἀποδεικνύωνται δλοι
κατώτεροι

τῆς διανοίας σου
καὶ (μὲ τὸ) νὰ νομίζουν
ὅτι σὺ σκέπτεσαι
διὰ τὴν σωτηρίαν τῶν
καλύτερον ἀπὸ τοὺς ἔαυτούς των'
νὰ εἰσαι μὲν ίκανὸς εἰς τὰ
πολεμικὰ μὲ τὰς γνώσεις (τῆς πολε-
μικῆς τακτικῆς)

καὶ μὲ τὰς (πολεμικὰς) προετοιμασίας,
εἰρηνικός δὲ
μὲ τὸ νὰ μὴ προσπαθῇς νὰ πλεονεκτῆς
καθόλου

παρὰ τὸ δίκαιον.

Κατ' αὐτὸν τὸν τρόπον

νὰ συμπεριφέρεσαι

πρὸς τὰς ἀσθενεστέρας ἐκ τῶν πόλεων,
ὅπως ἀκριβῶς ἡθελες ἀξιώσει

τάς κρείτους
πρὸς ἔαυτόν.
Φιλονίκει
μὴ περὶ πάντων,
ἀλλὰ περὶ δῶν
μέλλοι σοι συνοίσειν
κρατήσαντι.
Ἡγοῦ φαύλους
μὴ τοὺς ήττωμένους
συμφερόντως,
ἀλλά τοὺς περιγιγνομένους
μετά βλάβης.
Νόμιζε μεγαλόφρονας
μὴ τοὺς περιβαλλομένους
μείζω, δῶν οἷοι τ' εἰσὶ^ν
κατασχεῖν,
ἀλλὰ τοὺς ἐφιεμένους μὲν
καλῶν,
δυναμένους δὲ
ἐξεργάζεσθαι,
οἵς ἀν ἐπιχειρῶσι.
Ζήλου
μὴ τοὺς κτησαμένους
μεγίστην ἀρχήν.
ἀλλὰ τοὺς χρησαμένους
ἄριστα
τῇ παρούσῃ

καὶ νόμιζε εύδαιμονήσειν
τελέως,
οὐκ ἔαν ἄρξης
πάντων ἀνθρώπων
μετὰ φόβων καὶ κινδύνων
καὶ κακίας,
ἀλλ' ἀν δῶν
τοιοῦτος, οἷον χρὴ
[εἶναι],
καὶ πράττων

ώσπερ ἔν τῷ παρόντι
ἐπιθυμῆς μετρίων
καὶ [δι] ατυχῆς
μηδενὸς τούτων.

αἱ ἴσχυρότεραι νὰ (συμπεριφέρωνται)
πρὸς τὸν ἔαυτόν σου.
Νὰ ἀγωνίζεσαι ἐπιμόνως
ὅχι δι' ὅλα,
ἀλλὰ δι' ἔκεινα, τὰ δποῖα
πρόκειται νὰ σὲ ὠφελήσουν,
ἔαν νικήσῃς.
Νὰ θεωρῆς ἀξίους περιφρονήσεως
ὅχι ἔκεινους, οἱ δποῖοι ὑποχωροῦν
πρὸ τοῦ συμφέροντός των,
ἀλλ' ἔκεινους, οἱ δποῖοι ὑπερισχύουν
μὲν ζημίαν (των).
Νὰ θεωρῆς γενναίους
ὅχι ἔκεινους, οἱ δποῖοι ἀναλαμβάνουν
μεγαλύτερα, ἀπὸ δσα δύνανται
νὰ κατορθώσουν,
ἀλλ' ἔκεινους, οἱ δποῖοι ἐπιθυμοῦν μὲν
τὰ δραῖα.
εἰναι δὲ εἰς θέσιν
νὰ φέρουν εἰς πέρας,
δσα τυχὸν ἐπιχειροῦν.
Νὰ ζηλεύῃς
ὅχι ἔκεινους, οἱ δποῖοι, ἀπέκτησαν
μεγίστην ἔξουσίαν,
ἀλλ' ἔκεινους, οἱ δποῖοι διεχειρίσθησαν
ἐπιτυχέστατα
τὴν εἰς χειράς των εύρισκομένην ἔ-
ξουσίαν
καὶ νὰ νομίζῃς ὅτι θὰ εύτυχήσῃς
ἀπὸ πάσης ἀπόψεως
ὅχι ἔαν ἔξουσιάσῃς
ὅλων τῶν ἀνθρώπων
μὲν φόβους καὶ κινδύνους
καὶ ἔχθρότητα,
ἀλλ' ἄν, μὲ τὸ νὰ εἰσαι
τοιοῦτος, δποῖος πρέπει
(νὰ εἰσαι),
καὶ μὲ τὸ νὰ εύρισκεσαι ὑπὸ δμοίας
συνθήκας,
ὑπὸ τὰς δποίας εύρισκεσαι τώρα,
ἐπιθυμῆς λογικὰ (πράγματα)
καὶ (ἄν) δὲν στερῆσαι
τίποτε ἀπὸ αὐτά.

Γραμματικά—Σημασιολογικά.—ἀρχικός=ίκανός είς τὸ ὅρχειν. βούλοι προστακτ. ἐν. χαλεπότης=αὐστηρότης, δυστροπία. σφόδρα ἐπίρρ. =πολύ, αὐστηρά, κολάξω=τιμωρῶ. ἡττᾶσθαι ἀπαρ. μέσ. ἐν. τοῦ ἀποθετ. ἡττάομαι=ῶμαι (=εἰμαι κατώτερος), ἡττώμην, ἡττήσομαι, ἡττήθην, ἡττη μαι, ἡττήμην. αὐτῶν αὐτοπαθ. ἀντ. γ' προσ. ἀμεινον ἐπίρρ. συγ^τ. βαθμ. =καλλίτερον (θει. εὐ, ὑπερθ. ἄριστα). βουλεύεσθαι ἀπαρ. μ. ἐν. τοῦ βουλεύομαι=σκέπτομαι. ἔσθι, ἔστω, ἔστε, ἔστωσαν προστ. ἐν. τοῦ είμι. ἐπιστήμη=γνῶσις (πολεμικῆς τακτικῆς). παρασκευή=πρετοιμασία (πολεμική). μηδὲν ἐπίρρ. πλεονεκτώ-ῶ=εἶμαι πλεονέκτης, ἀπληστος, ὑπερβάλλω τινά δύμει προστ. ἐν. τοῦ δύμιλέω-ῶ=συμπεριφέρομαι. ἡττονται καὶ ἡττοντας συγκρ. βαθμ. τοῦ ἐπιθ. κακός, ἡ, ὃ συγκρ. δ, ἡ ἡττων, τὸ ἡττον ὑπερθ. ὡς ἐπίρρ. ἡκιστα. τὰς ἡρείττονται καὶ ἡρείττοντας συγκρ. βαθμ. τοῦ ἐπιθ. ἀγαθός, ἡρείττων, ἡρείττοσ. ἔαντὸν αὐτοπαθ. ἀντων. γ' προσ. ἀξιώσεις (αἰσιοικός τύπος) καὶ ἀξιώσαις εὔκτ. ἀρο. α' τοῦ ἀξιώ-ῶ. φιλονίκει προστ. ἐν. τοῦ φιλονικέω-ῶ=ἐπιμόνως ἀγωνίζομαι. κρατήσαντει δοτ. ἐν. μετ. ἀρο. α' τοῦ κρατέω-ῶ=νικῶ, ὑπερισχύω. μέλλοι εὔκτ. ἐν. τοῦ μέλλω=σκοπεύω νὰ πράξω τι, πρόκειται. συνοισεῖν ἀπαρ. μέλλ. τοῦ συμφέρω, συνέφερον, συνοίσω, συνήνεγκα, καὶ συνήνεγκον, συνενήνοχα, συνενήνοχεν. φαῦλος=χυδαίος, δξίος περιφορονήσεως. ἥγον προστακτ. ἐν. τοῦ ἥγονομει=νομίζω, θεωρῶ. συμφέροντας τροπικὸν ἐπίρρ.=πρόδος τὸ συμφέρον, πρόδος ὁδέλειαν. ἡττωμένους μετ. μ. ἐν. τοῦ ἡττῶμαι (=ιδε ἀνωτέρω). περιγίγνομαι=ὑπερισχύω, νικῶ. μεγαλόφρων=γενναῖος. μείζω καὶ μείζονα οὐδ. συγκρ. βαθμ. τοῦ ἐπιθ. μέγας, μείζων, μέγιστος. περιβαλλομένους μετ. μ. ἐν. τοῦ περιβαλλόμαι (=ξναλαμβάνω, διανοῦμαι), περιεβαλλόμην, περιβαλλόμαι, περιβληθήσομαι, περιεβαλλόμην, περιεβλήθημην. οἶλος τ' είμι=δύναμι, εἶμαι εἰς θέσιν. κατασχεῖν ἀπάρ. ἀρο. β' τοῦ κατέχω (=ἐπιτυγχάνω, κατορθῶντα), κατείχον, καθέξω καὶ κατατήχσω, κατέσχον, κατέσχηται, κατεσχήτειν. ἐφιεμένους μετ. μ. ἐν. τοῦ ἐφίεμαι (=ἐπιθυμῶ), ἐφίεμην, ἐφήσομαι, ἐφεθήσομαι, ἐφείμην, ἐφείμην, ἐφείμην. ἐξεργάζεσθαι ἀπαρ. μ. ἐν. τοῦ ἐξεργάζομαι=φέρω εἰς πέρας. οἶλος δοτ. πληθ. ἀναφ. ἀντων. ἀν δυνητ. μόρ. ἐπιχειρῶνται ὑποτ. ἐν. τοῦ ἐπιχειρέω-ῶ. ζῆλον, ούτω, οὕτε, ούτων προστακτ. ἐν. τοῦ ζηλώ-ῶ (=ζηλεύω) παρακμ. ἐζήλωκα. κτησαμένους μετ. μ. ἀρο. α' τοῦ κτάομαι=ῶμαι (=χποκτῶ), ἐκτώμην, κτήσομαι, κτηθήσομαι, ἐκτήσαμην, κέκτημαι, ἐκεκτήμην. ἐν. ἀμεινον, ἀριστα ἐπίρρ. τροπ. χεησαμένους μετ. μ. ἀρο. α' τοῦ χεημαι=ῶμαι (=χρησιμοποιῶ, διαχειρίζομαι), ἐχρώμων, χρήσομαι, ἔχρησαμην, κέχρημαι, ἔκεχρήμην. τελέως ἐπίρρ.=τελείως, ἀπό πάσης ἀπόψεως. ενδαιμονήσειν ἀπάρ. μέλλ. τοῦ ενδαιμονέω-ῶ=εύτυχω. ἐὰν ὑποθ. σύνδ. κακία=δυσμένεια, ἔχθρότης, ἀρξης ὑποτ. ἀρο. τοῦ ἀρχω=εξουσίαζω. ἀν ὑποθ. σύνδ. τοιοῦτος δεικτ. ἀντ. ὀν μετ. ἐν. τοῦ είμι. οἶλος, οἴα, οἶλον ἀναφ. ἀντ. χει (=πρόδωση). ἀπρόσωπ. β. πράττων (ἀμετοβάτου σημ.)=εύρισκομαι εἰς τινα κατάστασιν. μέτριος=λογικός. ἐπιθυμῆς ὑποτ. ἐν. ἀνυκῆς ὑποτ. ἐν. τοῦ ἀτυχέω-ῶ (=ἀποτυγχάνω εἰς τι, στεροῦμαι τινος, ἡτύχουν, ἀτυχήσω, ἡτύχησα, ἡτύχηκα.

Συντακτικά—Αἰσθητικά.—ἀρχικός κατηγ. εἰναι ἀντικ. (τελ. ἀπαρ.) ἐκ τοῦ ἐφετικοῦ βούλοι ἐξαρτώμ. χαλεπότητι—τῷ κολάξειν—τῷ ἡττᾶσθαι—(τῷ) νομίζειν δοτικαὶ τροπικαὶ. πάντας ὑποκ. τοῦ ἡττᾶσθαι. τῆς διανοίας ἀντικ. (γεν. ἀφαιρετική). βουλεύεσθαι ἀντικ. (ειδ. ἀπαρ.) ἐξαρτώμ. ἐκ τοῦ νομίζειν ὡς δοξαστικοῦ. σὲ ὑποκ. τοῦ ἀπαρ. ὑπὲρ σωτηρίας ἐμπρόθ. διορ. ἀναφορᾶς. τῆς ἔαντῶν ἐπιθ. διορ. αὐτῶν β' δρος συγκρίσεως. πολεμικός—εἰρηνικός (ἀντιθεσις) κατηγ. ἐπιστήμαις—παρασκευαῖς—τῷ μηδὲν πλεονεκτεῖν (ἀποπειρατικός ἐν). δοτικαὶ τροπικαὶ. μηδὲν ἐπίρρ. διορ. μέτρου. παρα τὸ δίκαιον ἐμπρόθ. διορ. ἐξαιρέσεως. τῷ πόλεων γεν. διαιρ. πρόδος τὰς ἡττονταις ἐμπρόθ. διορ. φιλικῆς διευθύνσεως. ὕσπερ... ἀν ἀξιώσειας ἀναφ. δμοιωματική πρότ.

τὰς κρείττους ύποκ. τοῦ ἐννοούμενου ἀπαρ. διμιλεῖν λαμβανομένου ὡς ἀντικ. τοῦ ἀξιώσεις. περὶ ὧν=περὶ τούτων, ἡ. κρατήσαντι ύποθ. μετ. σοὶ δοτ. προσ. συνοίσειν ἀντικ. τοῦ μέλλοι. τοὺς ἡττωμένους—τοὺς περιγγυνόμενους δμοιοτέλευτον (ἐπιθ. μετ.) ἀντικ. τοῦ ἥγοῦ. φαύλους κατηγ. τοὺς μετὰ βλάφης ἐπιθ. διορ. ἐνν. ἑαυτῶν. συμφερόντως ἐπιρρ. διορ. τρόπου ἐνν. αὐτοῖς (ἀποτελεῖ ἀντίθεσιν πρὸς τό: μετὰ βλάφης). τοὺς περιβαλλομένους—έφιεμένους—δυναμένους (ἐπιθ. μετ.) ἀντικ. τοῦ νόμιζε. μεγαλόφρονας κατηγ. μείζω σύστοιχον ἀντικ. τοῦ περιβαλλομένους. ὧν (β' ὅρος συγκρ.) οἱοί τ' εἰσὶ ἀναφ. πρότ. κατασχεῖν ύποκ. τῆς ἀπροσ. φράσ. οἱοί τ' εἰσίν. καλῶν ἀντικ. τοῦ ἔφιεμένους. ἔξεργάζεσθαι ἀντικ. (τελ. ἀπαρ.) ἔξαρτώμ. ἐκ τοῦ δυναμένους. οἱς=ταῦτα, οἱς (ἀντικ.) ἀν ἐπιχειρῶσι ἀναφ. πρότ. κτησαμένους—χρησαμένους δμοιοτέλευτον (ἐπιθ. μετ.) ἀντικ. τοῦ ζήλου. ἀρχὴν ἀντικ. τοῦ κτησαμένους. μεγίστην ἐπιθ. διορ. ἀριστα ἐπιρρ. διορ. τρόπου. τῇ παρούσῃ (δηλ. ἀρχῇ) ἀντικ. τοῦ χρησαμένους. εὐδαιμονήσειν ἀντικ. (εἰδ. ἀπαρ.) ἐκ τοῦ νόμιζε ἔξαρτώμ. τελέως ἐπιρρ. διορ. ποσοῦ ἐὰν...ἄρξης...ἀν ἐπιθυμῆς... (ἄν) ἀτυχῆς (δμοιοτέλευτον) ύποθ. προτ. μὲ ἀπόδ. τὸ εὐδαιμονήσεις ύποθ. λόγος δ' εἴδους δηλῶν τὸ προσδοκώμενον. πάντων κατηγ. διορ. ἀνθρώπων ἀντικυμ. τοῦ ἄρξης μετὰ φ. καὶ κ. ἐμπρόθ. διορ. τρόπου. τοιούτους κατηγ. ὧν—πράττων τροπικαὶ μετ. οἰον καὶ φ. (ἐνν. εἰναί σε) ἀναφ. πρότ. ἐν τῷ παρόντι (ἐνν. πράττεις) ἀναφ. δμοιωματ. πρότ. ἐν τῷ παρόντι (χρόνῳ) ἐμπρόθ. διορ. χρόνου. μετρίων ἀντικ. τοῦ ἐπιθυμῆς. μηδενὸς ἀντικ. τοῦ ἀτυχῆς. τούτων γεν. διαιρ.

Νόμημα.—Ο 'Ισοκράτης συνιστᾶ ἀκόμη εἰς τὸν Νικοκλέα τὰ ἀκόλουθα:

- 1) Νὰ κυβερᾷ ὅχι κατὰ τρόπον αὐστηρὸν καὶ δι' ἐπιβολῆς αὐστηρῶν τιμωρῶν, ἀλλὰ διὰ τῆς ὑπεροχῆς τῆς διανοίας του, πράγματα δὲ διοίον θὰ συντελέσῃ. ὅστε οἱ πολῖται νὰ πιστεύσουν δτι. καλύτερον ἀπὸ τοὺς ἑαυτούς των, ἔξυπητεῖ τὰ συμφέροντά των.
- 2) Νὰ είναι κάτοχος τῆς πολεμικῆς τέχνης καὶ τῶν πολεμικῶν προετοιμασιῶν, ἀλλὰ ταυτοχρόνως μὲ εἰρηνικάς καὶ δικαίας διατέσσεις.
- 3) Νὰ είναι μετριοπαθής πρὸς τὰς ἀσθενεστέρας πόλεις.
- 4) Νὰ κάμνη ἐπιλογήν τῶν ὅσων θὰ είναι ἐπωφελῆ εἰς περίπτωσιν νίκης.
- 5) Νὰ θεωρῇ ἀρχέους τοὺς ἐπιβάλλοντας τὰς θελήσεις των μὲ πρωτικήν των ζημίαν καὶ νὰ τιμῆ τοὺς θυσιάζοντας τὸ συμφέρον των.
- 6) Νὰ θεωρῇ γενναίους ἑκείνους, οἱ δποῖοι είναι εἰς θέσιν νὰ φέρουν εἰς πέρας, δι, τι ἀναλαμβάνουν, καὶ ὅχι τοὺς ἀναλαμβάνοντας ἔργα ύπερτερα τῶν δυνάμεών των.
- 7) Νὰ ζηλεύῃ δσους ἐπιτυχῶς διεχειρίσθησαν τὴν ἔξουσίαν καὶ ὅχι τοὺς ἀποκτήσαντας μεγίστην τοιαύτην καὶ 8) Διὰ νὰ εύτυχήσῃ, πρέπει νὰ ἄρχῃ χωρὶς φόβους, κινδύνους καὶ ἔχθροτητας, ἀλλὰ νὰ είναι λογικός εἰς τὰς ἐπιθυμίας του.

Περιλήψεις.—1) 'Η διὰ τῆς ὑπεροχῆς τῆς διανοίας διακυβέρνησις. 2) 'Η πολεμική ἐμπειρία καὶ ἡ εἰρηνοφιλία. 3) 'Η μετριοπάθεια. 4) 'Ἐπιλογὴ τῶν ὀφελίμων. 5) Νὰ τιμᾷ τοὺς θυσιάζοντας τὸ συμφέρον των καὶ τοὺς φέροντας εἰς πέρας ἀναληφθὲν ἔργον. 6) Νὰ μιμήται τοὺς διαχειριζομένους ἐπιτυχῶς τὴν ἔξουσίαν καὶ 7) 'Η ἐπιείκεια καὶ ἡ λογικότης θὰ τὸν δύηγήσουν εἰς τὴν εὐδαιμονίαν.

(η') § 27+28

Κίῶ φίλους
μὴ πάντας τοὺς
βουλομένους,
ἀλλὰ τοὺς ἀξίους ὄντας

Νὰ ἀποκτᾶς φίλους
ὅχι ὅλους ἑκείνους, οἱ δποῖοι
θέλουν (νὰ γίνουν φίλοι σου),
ἀλλὰ* ἑκείνους, οἱ δποῖοι προσαρμό-
ζονται

τῆς σῆς φύσεως,
μηδὲ μεθ' ὅν
συνδιατρίψεις
ἥδιστα,
ἀλλὰ μεθ' ὅν
διοικήσεις τὴν πόλιν
ἄριστα.
Ποιοῦ ἀκριβεῖς
τὰς δοκιμασίας τῶν συνόντων,
εἰδώς,
ὅτι πάντες οἱ
μή σοι πλησιάσαντες
νομιοῦσι εἰναὶ σε
δμοιον τοῖς χρωμένοις.
Τοιούτους ἐφίστη
τοῖς πράγμασι
τοῖς μὴ γιγνομένοις
διὰ σοῦ, ὡς
αὐτὸς τὰς αἰτίας ἔξων,
ῶν ἐκεῖνοι
ἄν πράξωσι.
Ὕμοῦ πιστούς
μὴ τοὺς
ἐπαινοῦντας ἄπαν δι,
ἄν λέγης ή ποιῆς,
ἀλλὰ τοὺς ἐπιτιμῶντας
τοῖς ἀμαρτανομένοις
δίδου παρρησίαν
τοῖς εὖ φρονοῦσιν,
ἴνα, περὶ ὅν ἀν ἀμφιγνοῆς,
ἔχης τοὺς
συνδοκιμάσοντας.

Διόρα καὶ τοὺς
κολακεύοντας τέχνῃ
καὶ [τοὺς]
θεραπεύοντας
μετ' εύνοίας,
ἴνα μὴ πλέον ἔχασιν
οἱ πονηροὶ τῶν χρηστῶν.
Ἄκουε τοὺς λόγους
τοὺς περὶ ἀλλήλων,

εἰς τὸν χαρακτῆρά σου,
μήτε ἐκείνους, μὲ τοὺς ὅποιους
θὰ περάσης τὸν καιρὸν σου
λίαν εὐχάριστα,
ἀλλὰ (ἐκείνους), μὲ τοὺς ὅποιους
θὰ διοικήσῃς τὴν πόλιν
λίαν ἐπιτυχῶς.
Νὰ κάμης μὲ ἐπιμέλειαν
τὸν ἔλεγχον τῶν φίλων (σου),
ἔχων ὑπ' ὅψει σου
ὅτι ὅλοι ἐκεῖνοι, οἱ ὅποιοι
δὲν σὲ ἐπλησίασαν,
θὰ πιστεύσουν ὅτι σὺ εἶσαι
δμοιος μὲ τοὺς φίλους (σου).
Τοιούτους νὰ διορίζῃς
πρὸς διαχείρισιν τῶν ὑποθέσεών (σου)
ἐκείνων, αἱ ὅποιαι δὲν γίνονται
ἀπὸ σέ, μὲ τὴν ίδεαν ὅτι
σὺ δ ἴδιος θὰ κατηγορηθῆς
δι' αὐτά, τὰ δποῖα ἐκεῖνοι
ἥθελον πράξει.
Νὰ θεωρῆς ἔμπιστους
ὄχι ἐκείνους, οἱ ὅποιοι
ἐπιδοκιμάζουν κάθε τι
ποὺ λέγεις ή πράττεις,
ἀλλὰ ἐκείνους, οἱ ὅποιοι ἐπικρίνουν
τὰ σφάλματα·
νὰ παρέχῃς ἔλευθερίαν λόγου
εἰς τοὺς δρθῶς σκεπτομένους,
ἴνα, δι' ὅσα ἀμφιβάλλεις,
ἔχης ἐκείνους, οἱ ὅποιοι
θὰ ἔξετάσουν μαζί σου (τὴν γνώμην
σου).
Νὰ διακρίνης καὶ ἐκείνους,
οἱ δποῖοι κολακέύουν μὲ τέχνην,
καὶ ἐκείνους, οἱ δποῖοι
προσφέρουν τὰς ὑπηρεσίας των
δρμώμενοι ἐξ εὐγενῶν διαθέσεων,
ἴνα μὴ εύρισκωνται εἰς ἀνωτέραν
μοῖραν
οἱ κακοὶ ἀπὸ τοὺς χρηστούς.
Νὰ ἀκούης τοὺς λόγους,
οἱ δποῖοι λέγονται ἀπὸ τὸν ἔνα διὰ
τὸν ἄλλον,

καὶ πειρῶ γνωρίζειν
ἄμα τούς τε λέγοντας,
δποῖοι τινές εἰσι,
καὶ περὶ ὃν ἀν λέγωσι.
Κόλαζε ταῖς αὐταῖς
ζημίαις
τοὺς ψευδῶς διαβάλλοντας,
αἴσπερ [κολάζεις]
τοὺς ἔξαμαρτάνοντας.

καὶ νὰ προσπαθῆς νὰ γνωρίζῃς
συγχρόνως καὶ τοὺς λέγοντας,
ποίας λογῆς τέλος πάντων εἶναι,
καὶ (αὐτούς), διὰ τοὺς δποίους λέγουν.
Νὰ τιμωρῆς μὲ τὰς αὐτάς
(χρηματικάς) τιμωρίας
τοὺς ψευδῶς κατηγοροῦντας,
μὲ τὰς δποίας ἀκριβῶς (τιμωρεῖς)
τοὺς περιπίπτοντας εἰς σφάλματα.

Γραμματικὰ—Σημασιολογικά.—*κτῶ, κτάσθω, κτάσθε, κτάσθων προστ.* μ. ἐν. τοῦ ἄποι. *κτῶμαι* (=ἀποκτῶ), ἑκτώμην, κτήσομαι, κτηθήσομαι, ἑκτη- σάμην, ἑκτήθην, κέκτημαι, ἑκεκτήμην. *ἡδέως, ἡδίστη, ἡδίστα* ἐπίρρ. τροπικ. συνδιατρίψεις μέλλ. δρ. τοῦ συνδιατρίψω=περνῶ (τὸν καιρὸν μου) μὲ κά- ποιον μαζί. ἐν. *ἀμεινον, ἄριστα* ἐπίρρ. τροπικ. διοικήσεις μέλλ. δρ. τοῦ διοικῶ. *ἀκριβῆς*=ἐπιμελής, αύστηρός, ποιοῦ, εἰσθω, εἰσθων προστ. μ. ἐν. *δοκιμασία*=ἔλεγχος, τῶν συνόντων γεν. πληρ. μετ. ἐν. (συνών, οὐσα, δν) τοῦ σύνειμι=συναναστρέφομαι (*συνόντες*=φίλοι). *εἰδώς, εἰδυτά, εἰδὸς* μετ. τοῦ οίδα (=γνωρίζω) παρακ. μὲ σημ. ἐν. *ἡδὴ καὶ ἡδεῖν* ὑπερ. μὲ σημ. παρατ. μέλλ. *εἰσομαι* καὶ *εἰδήσω* κλίνεται οὕτῳ: *οίδα, οἰσθα, οἴδε, ἴσμεν,* *λέστε, λοσαὶ* ὑπο. *εἰδῶ, εὐκτ., εἰδένη,* προστ. *λέσθι, ἀπαρ., εἰδέναι.* πλησιά- σαγτες μετ. ἀρ. *τοῖς χωρμένοις* μετ. ἐν. τοῦ *χρώματι* (*χρώμενοι*=φίλοι). *νο- μιῶ, εῖς, εῖ, οὐμεν,* είτε, οὐσι μέλλ. δρ. (κατὰ τὰ συνηρῷηνα κλινόμενος) τοῦ *νομίζω, ἐφίστην, ἴστης, ἴστη, ἴσταμεν, ἴστατε, ἴστασαν* παρατ. τοῦ *ἐφί- στημι* (=διορίζω), μέλλ. *ἐπιστήσω,* ἀρ. *α' ἐπέστησα, παρακμ., ἐπιστήσας ἔχω, πράγματα=*ὑποθέσεις. *ἔχων* μετ. μέλλ. τοῦ *ἔχω* τὰς *αἰτίας*=κατηγο- ροῦμαι. *πράξων* ὑπο. ἀρ. τοῦ *πράτω.* *ηγοῦν* προστ. ἐν. τοῦ *ηγούμαι.* ὁ *ἄπας, ἡ ἄπασα, τὸ ἄπαν* ἐπίθ. γ'. *ὅστις, ἥτις, δ', τι* ἀναφ. ἀντων. *λέγης—* ποιῆς ὑποτακτ. ἐν. *τοῖς ἀμαρτανομένοις* δοτ. πληθ. μετ. μ. ἐν. *ἐπιτιμῶν-* τας μετ. ἐν. τοῦ *ἐπιτιμῶ=*ἐπικρίνω. *δίδου, διδότω, διδοτε, διδόντων* προστ. ἐν. τοῦ *δίδωμι, δίδιδουν, δώσω, ἔδωκα, δέδωκα, ἔδεδώκειν* (*παροργίαν δί- δωμι=δίδως ἐλευθερίαν λόγου*). *τοῖς φρονοῦντοις* δοτ. πληθ. μετ. ἐν. τοῦ *φρονῶ* εν= *εἰςκέπομαι* καλῶς. *ἴνα τελ., σύνδ., ἀμφιγνοῦς* ὑπο. ἐν. τοῦ *ἀμφιγνούέω* (=ἀμφιβάλλω), *ἡμφεγνόουν, ἀμφιγνοήσω, ἡμφεγνόησα.* *συνδοκιμάσοντας* μετ. μέλλ. τοῦ *συνδοκιμάζω=*ἐξετάζω μαζὶ μὲ κάποιον ἀλλον. διόρα, ἀτω, ἄτε, ὠντων προστ. ἐν. τοῦ *διοράω-ῶ* (=διακρίνω) διεώρων, διόψουμαι, διεῖδον, διεδ(ώ)σακα, διεωράκειν. *πλέον ᔁχω=*εύρισκομαι εἰς πλεονεκτικὴν μοιραν. ἀλλήλων ἀλληλοπαθής ἀντ. *πειρῶ, πειράσθω, ἀσθε, ἀσθων* προστ. μ. ἐν. τοῦ *πειράσματι-ῶμαι=*προσπαθῶ. *δποῖος, α, ον* ἀναφ. ἀντων. *τις, τι* ἀρ. ἀντ. *ζημία=*τιμωρία. *ψευδῶς διαβάλλω=*ψευδῶς κατηγορῶ, συκοφαντῶ. *σσπερ,* *ηπερ*, *σπερ* ἀναφ. ἀντ.

Συντακτικὰ—Αἰσθητικά.—φίλους κατηγορ. τῶν δύο ἀντικ. τοῦ ρ. *κτῶ: τοὺς βουλομένους—τοὺς ὅντας* (ἐπιθ. μετ.) *ἀξίους* κατηγ. *τῆς φύσεως* γεν. τῆς ἀξίας ἢ τοῦ τιμήματος. μηδὲ ἐνν. *ἐκείνους.* μεθ' ὃν συνδιατρίψεις ἀναφ. πρότ. *ἡδίστη—*ἄριστα *σύστοιχα* ἀντικ. (=ἡδίστην διατριβήν—ἄριστην διοικησην). ἄλλα ἐνν. *ἐκείνους.* μεθ' ὃν διοικήσεις ἀναφ. πρότ. *τὴν πόλιν* ἀντικ. *τὰς δοκιμασίας* ἀντικ. τοῦ *ποιοῦ.* *ἀκριβεῖς* κατηγ. *τῶν συνόντων* (ἐπιθ. μετ.) γεν. ἀντικειμ. εἰς τὰ δοκιμασίας. *εἰδὼς* τροπική μετ. *δτι... νομιοῦσι* εἰδ. πρότ. ὡς ἀντικ. τοῦ *εἰδώς.* *πάντες ὑποκ.* τοῦ *νομιοῦσι.* οἱ μὴ πλησιά- σαγτες ἐπιθ. μετ. *σοι* ἀντικ. τῆς μετ. *εἶναι* ἀντικ. (εἰδ. ἀπαρ.) ἐκ τοῦ *νο- μιοῦσι* *ἔξαμπτωμ.* ὡς δοξαστικοῦ. *σὲ* ὑποκ. τοῦ *εἶναι* (ἐτεροπροσωπία). *δμοιον*

κατηγ. τοῖς χρωμένοις (ἐπιθ. μετ.) δοτ. ἀντικειμενικὴ εἰς τὸ δμοιον. τοιούτους—πράγμασι ἀντικ. τοῦ ἐφίστη. τοῖς γιγνομένοις ἐπιθ. μετ. διὰ σοῦ ἐμπρόθ. διορ. μέσου. ὡς ἔξω αλτιολ. μετ. ἐκφράζουσα ὑποκειμενικὴν γνώμην καὶ διὰ τοῦτο λαβοῦσα τὸ ὡς. αὐτὸς κατηγ. διορ. αἴτιας ἀντικ. ὡν (γεν. αἴτιας) =τούτων, ἢ ἄν πράξωσιν ἀναφ. πρότ. τοὺς ἐπαινοῦντας—τοὺς ἐπιτιμῶντας (ἐπιθ. μετ.) ἀντικείμ. τοῦ ἥγον. πιστοὺς κατηγορ. τῶν ἀντικείμ. ἄπαν (κατηγορ. διορ.) δι', τι ἀν λέγης ἢ ποιῆς ἀντικ. τοῦ ἐπαινοῦντας. τοῖς ἀμαρτινομένοις (ἐπιθ. μετ.) ἀντικ. τοῦ ἐπιτιμῶντας. παρρησίαν—τοῖς εὗ φρονοῦσι ἀντικ. τοῦ δίδουν. ἵνα...ἔχω τελ. πρότ. τοὺς συνδοκιμάσοντας (ἐπιθ. μετ.) ἀντικ. τοῦ ἔχης. τὴν γνώμην ἔνν. ὡς ἀντικ. τῆς μετ. περὶ ὧν (ἐμπρόθ. διορ. ἀναφορᾶς) ἢν ἀμφιγυνοῦς ἀναφορ. διοριστολογικὴ πρότ. τοὺς κολακεύοντας—τοὺς θεραπεύοντας, (ἐπιθ. μετ.) ἀντικ. τοῦ διέρα. τέχνη δοτ. τροπικὴ μετ' εὐνοίας ἐμπρόθ. διορ. τρόπου. ἵνα μὴ ἔχωσαν τελ. πρότ. οἱ πονηροὶ ὑποκ. καὶ α' δρος συγκρ. τῶν χεροτῶν β' δρος συγκρισ. τοὺς λόγους ἀντικ. τοῦ ἀκούεις. τοὺς περὶ ἀλλήλων ἐπιθ. διορ. γνωρίζειν ἀντικ. (τελ. ἀπαρ.) ἔκαρτώμ. ἐκ τοῦ πειρῶ. τοὺς λέγοντας (ἐπιθ. μετ.) ἀντικ. τοῦ γνωρίζειν καὶ ὑποκ. (πρόληψις τοῦ ὑποκείμ.) τῶν ἀκολουθουσῶν πλαγίων ἐρωτημ. προτ. δποῖοι τινὲς (κατηγ.) εἰσιν δηλ. οἱ λέγοντες (ὑποκ.) καὶ περὶ ὧν ἢν λέγωσα τοὺς διαβάλλοντας (ἐπιθ. μετ.) ἀντικ. τοῦ κόλαζε. ζημίας δοτ. τρόπου. αἰσπερο (δοτ. τρόπου) ἔνν. κόλαζεις. τοὺς ἔξαμαρτάνοντας (ἐπιθ. μετ.) ἀντικ. τοῦ κόλαζεις ἢ πρότ. εἰναι ἀναφορική.

Νόημα.—Οἱ φίλοι, τοὺς δποίους πρέπει νὰ ἔκλεγῃ, πρέπει νὰ ἀνταποκρίνωνται εἰς τὸν χαρακτῆρά του, ἢνθι θέλῃ νὰ διοικήῃ ἐπιτυχῶς τὴν πόλιν καὶ δχι νὰ διασκεδάζῃ. Ἡ ἐπιλογὴ αὐτῶν πρέπει νὰ γίνεται μὲ ἐπιμέλειαν, διότι αὐτοὶ θὰ εἰναι διαθέτης του καὶ εἰς αὐτοὺς πρέπει νὰ ἀναθέτῃ τὴν διαχείρισιν τῶν ὑποθέσεών του. Πᾶν σφάλμα τῶν φίλων του θὰ προδιδέται εἰς αὐτόν. Ἀφωσιμένοι καὶ ἐμπιστοὶ θὰ εἰναι δχι οἱ ἐπιδοκιμάζοντες αὐτὸν εἰς πᾶσαν πρᾶξιν ἢ πάντα λόγον του, ἀλλ' οἱ ἔχοντες τὴν τόλμην νὰ ἐπικρίνουν αὐτόν. Νὰ παρέχῃ τὴν ἐλευθερίαν τοῦ λόγου εἰς πάντα δρῶς σκεπτόμενον καὶ μετ' αὐτοῦ ἔξετάζοντα τὰς γνώμας του. Νὰ διακρίνῃ τὴν ἀγνότητα τῶν φιλικῶν αἰσθημάτων ἀπὸ τὰς κολακείας, διὰ νὰ μὴ ἐπιπλέων οἱ πονηροί. Νὰ μορφωνὴ προσωπικὴν γνώμην διὰ τὸ ποιὸν τῶν ἀνθρώπων, οἱ δποῖοι κρίνουν τοὺς ἀλλούς ή κρίνονται ὑπ' ἔκεινων. Νά τιμωρῇ τοὺς συκοφάντας, δπως ἀκριβῶς τιμωρεῖ καὶ τοὺς περιπίποντας εἰς σφάλματα.

Περιλήψεις.—1) Ποίους φίλους καὶ πῶς πρέπει νὰ τοὺς ἀποκτᾷ. 2) Οἱ φίλοι εἰναι διαθέτης του. 3) Ἡ ἐλευθερία τοῦ λόγου. 4) Διάκρισις πυστῶν φίλων καὶ κολάκων. 5) Μόρφωσις προσωπικῆς γνώμης ἐπὶ τοῦ ποιοῦ τῶν ἀνθρώπων. 6) Τιμωρία τῶν συκοφαντῶν.

Συνέχεια § 29

Νὰ ἔξουσιαίης τὸν ἔαυτόν σου οὐδόλως διλγάθερον ἀπὸ ὅτι (ἔξουσιάζεις) τοὺς ἄλλους, καὶ νὰ θεωρῆς λίαν ἀρμόζον εἰς τὸν βασιλέα (=βασιλικάταν) τὸ ἔξης, ἢν δηλαδὴ δὲν εἰσαι δοῦλος εἰς καμίαν ἀπὸ τὰς ἡδονάς, ἀλλὰ (ἄν) εἰσαι κύριος τῶν ἐπιθυμιῶν (σου) μᾶλλον παρὰ τῶν πολιτῶν. Νὰ μὴ δέχεσαι καμίαν φιλίαν (=συνουσίαν) ἀσκόπως (=εἰκῇ) μήτε ἀπερισκέπτως, ἀλλὰ νὰ συνηθίζῃς τὸν ἔαυτόν σου νὰ εὐχαριστῇται εἰς ἔκείνας τὰς ἐνασχολήσεις, διὰ τῶν δποίων καὶ

σὺ ὁ ἴδιος θὰ προοδεύσῃς (=ἐπιδώσεις) καὶ εἰς τοὺς ἄλλους θὰ φανῆς ὅτι εἶσαι ἀνώτερος.

(δ') § 30+33

Νὰ μὴ φαίνεσαι ὅτι εἶσαι ὑπερήφανος (=φιλοτιμόνενος) διὰ τοιαῦτα (πράγματα), τὰ δποῖα εἶναι δυνατὸν καὶ οἱ κακοὶ νὰ κατορθώσουν (=διαπράξασθαι), ἀλλὰ (νὰ φαίνεσαι) ὅτι μεγαλυφρονεῖς διὰ τὴν ἀρετήν, τῆς δποίας οὐδόλως (=οὐδὲν μέρος) μετέχουν (=μετεστετι) οἱ κακοί. Νὰ θεωρῆς ἐκ τῶν τιων ὅτι εἶναι ἀληθέσταται ὅχι ἔκειναι, αἱ δποῖα ἀπονέμονται μετὰ φόβου εἰς τὸ φανερὸν (πρὸς σέ), — ἀλλ' ὅταν (οἱ πολῖται) εὑρίσκομενοι μόνοι των (=ἀντοι παρ' αὐτοῖς) θαυμάζουν μᾶλλον τὸν χαρακτῆρα σου παρὰ τὴν τύχην (σου). Προσπάθει νὰ μὴ γίνεσαι μὲν ἀντιληπτὸς (=λάνθανε), ἀν σοῦ συμβῇ νὰ χαίρῃς διὰ κάτι (=ἐπι τῷ) ἐκ τῶν μηδαμινῶν, νὰ δεικνύῃς δὲ (=ἐνδείκνυσθαι) ὅτι ἀσχολεῖσαι μὲ ζῆλον περὶ τὰ σπουδαῖα (πράγματα). Νὰ μὴ ἔχῃς τὴν ἀξίωσιν οἱ μὲν ἄλλοι νὰ ζοῦν εὐπρεπῶς, οἱ δὲ βασιλεῖς (νὰ ζοῦν) ἀπρεπῶς, ἀλλὰ τὴν ἰδικήν σου σωφροσύνην νὰ καθιστᾶς παράδειγμα εἰς τοὺς ἄλλους, ἔχων ὑπ' ὅψι τους διὰ τὸ ζητῆσθαι δλοκλήρους τῆς πόλεως γίνεται ὅμοιος μὲ τὸ ἥθος τῶν ἀρχόντων. Νὰ ἔχῃς (=ἔστω σοι) ὡς ἀπόδειξιν τοῦ ὅτι καλῶς διαχειρίζεσαι τὴν βασιλικὴν ἔξουσίαν, ἀν βλέπῃς ὅτι οἱ ὑπήκοοι σου (=τοὺς ἀρχομένους) γίνονται πλουσιώτεροι καὶ συνετώτεροι οἱ ἔξ αἰτίας τῆς φοροντίδος σου.

Νὰ προτιμᾶς (=περὶ πλείονας ποιοῦ) νὰ κληρονομήσῃς (=κατατιπεῖν) εἰς τὰ τέκνα (σου) ἔντιμον φήμην παρὰ μέγαν πλοῦτον διότι δὲ μὲν (πλοῦτος) εἶναι θνητός, ή δὲ (δόξα) ἀδάνατος, καὶ ὑπὸ τῆς δόξης μὲν εἶναι δυνατὸν νὰ ἀγορασθῇ (=οὐκ ὠνητή) ἀντὶ χρημάτων, καὶ τὰ μὲν (χρήματα) ἀκόμη καὶ οἱ κακοὶ ἀποκτητοῦν (=παραγίγνεται τοῖς φαύλοις), τὴν δὲ (δόξαν) δὲν εἶναι δυνατὸν [=οὐκ οὔλον τ' (ἔστι)] εἰμὴ (μόνον) (=ἀλλ' ή) οἱ διακριθέντες (=τοὺς διενεγκόντας) (κατὰ τὴν ἀρετὴν) νὰ ἀποκτήσουν. Νὰ εὑρίσκῃς ἀπόλαυσιν (=τρύφα) μὲν εἰς τὴν (πλουσίαν) ἐνδυμασίαν καὶ τὸν καλλωπισμὸν τοῦ σώματος, νὰ ὑπομένῃς δὲ μετὰ καρτερίας τοὺς κόπους, δπως ἀδιόγει (νὰ ὑπομένουν) οἱ βασιλεῖς εἰς τὰ ἄλλα ἔργα, ἵνα οἱ μὲν βλέποντες ἔξ αἰτίας τῆς ἔξωτεροικῆς ἐμφανίσεως (=διὰ τὴν δψιν) σὲ θεωροῦν ὅτι εἶσαι ἀξιος τῆς ἔξουσίας, οἱ δὲ φύλοι ἔξ αἰτίας τῆς ψυχικῆς δυνάμεως (σου) ἔχουν τὴν ἰδίαν γνώμην μὲ ἔκεινους. Νὰ ἔξετάζῃς μετὰ προσοχῆς (=ἐπισκόπει) πάντοτε τοὺς λόγους σου καὶ τὰς πράξεις (σου), ἵνα πεοπίπτῃς εἰς δσον τὸ δυνατὸν δλιγώτερα σφάλματα. Διότι (εἶναι) ἀριστον νὰ εὑρίσκῃς τὴν κατάλληλον εὐκαιρίαν (=τυγχάνειν τῆς ἀκμῆς τῶν καιρῶν), ἐπειδὴ δμως δυσκόλως γίνονται ἀντιληπταὶ (αἱ εὐκαιρίαι) (=δυσκαταμαθήτως ἔχουσιν), νὰ προτιμᾶς (=αἰροῦ) νὰ ἔχῃς δλιγώτερα τοῦ δέοντος (=εἰλλείπειν) παρὰ (=καὶ

μὴ) νὰ ὑπερβαίνῃς τὰ δρια (ἢ: νὰ ἔχῃς περισσότερα τοῦ δέοντος) (=πλεονάζειν). διότι τὸ δρῦδον μέτρον ὑπάρχει μέσα (=ἔνεισιν) εἰς τὰς ἐλλείψεις (=ἐνδείαις) μᾶλλον παρὰ εἰς τὰς ὑπερβολάς.

(ι') § 34+37

Νὰ προσπαθῇς (=πειρῶ) νὰ εἰσαι εὐγενῆς εἰς τοὺς τρόπους (=ἀστεῖος) καὶ σοβαρὸς (=σεμνός) διότι τοῦτο μὲν (δηλ. ή σοβαρότης) ταιριάζει εἰς τὸ βασιλικὸν ἀξιωμα, ἐκεῖνο δὲ (δηλ. ή εὐγένεια) ἀριμόζει εἰς τὰς κοινωνικὰς σχέσεις. Τοῦτο δὲ εἶναι (τὸ) δυσκολώτατον ἀπ' ὅλας τὰς συμβουλάς (μου) διότι θὰ εὑρῃς, ὡς ἐπὶ τὸ πολύ, διὰ οἱ μὲν σοβαροὶ (=τούς σεμνυνομένους) εἴναι ψυχροί, οἱ δὲ θελοντες νὰ είναι εὐγενεῖς (ὅτι) φαίνονται εὐτελεῖς. Πρόπει λοιπὸν (=δὲ) νὰ χρησιμοποιῇς μὲν καὶ τοὺς δύο αὐτοὺς τρόπους (=ἰδέαις), ἀλλὰ (=δὲ) νὰ ἀποφεύγῃς τὸ μειονέκτημα (=συμφοράν), τὸ δροῦτον εἴναι συμφυές (=προσοσσαν) εἰς τὸν καθένα ἐκ τῶν δύο (αἰτῶν τρόπων). "Ο.τι θελήσῃς νὰ μάθῃς (=ἀκριβῶσαι), ἀπὸ δσα ἀριμόζει νὰ γνωρίζουν καλῶς οἱ βασιλεῖς, νὰ (τὸ) ἐπιδιώκῃς (=μέτιθι) διὰ πρακτικῆς ἀσκήσεως (=ἐμπειρίᾳ) καὶ μεθοδικῆς ἐρεύνης (=φιλοσοφίᾳ) διότι ή μὲν μεθοδικὴ ἔρευνα (=τὸ φιλοσοφεῖν) θὰ σου ὑποδείξῃ τοὺς τρόπους (=δδούς), ή δὲ ἀσκησις ἐπάνω εἰς αὐτὰ τὰ ἔργα (ἢ: ή πεῖσα) (=τὸ γυμνάζεσθαι ἐπ' αὐτῶν τῶν ἔργων) θὰ συντελέσῃ (=ποιήσει), ὥστε νὰ ἡμπορῇς σὺ νὰ χειρίζεσαι καλῶς (=χεῆσθαι) (τὰ διάφορα) ζητήματα.

Νὰ ἔξετάζῃς ἐκεῖνα, τὰ δροῦα γίνονται καὶ ἐκεῖνα, τὰ δροῖα κατὰ σύμπτωσιν συμβαίνουν καὶ εἰς τοὺς πολίτας καὶ εἰς τοὺς βασιλεῖς διότι ἂν ἀνακαλῆς εἰς τὴν μνήμην σου ἐκεῖνα, τὰ δροῖα ἔχουν γίνει κατὰ τὸ παρελθόν, καλύτερον θὰ σκέπτεσαι διὰ τὰ μέλλοντα. Νὰ θεωρῇς (ὅτι είναι) φοβερὸν μεροικοὶ μὲν ἀπὸ τοὺς πολίτας νὰ τολμοῦν (=ἐθέλειν) νὰ ἀποθνήσκουν, διὰ νὰ ὑμνηθοῦν μετὰ θάνατον (=τελευτήσαντες), οἱ δὲ βασιλεῖς νὰ μὴ τολμοῦν νὰ ἐπιδείξουν τοιαύτας πράξεις (=χεῆσθαι τοῖς ἐπιτηδεύμασι τούτοις), διὰ τῶν δροίων θὰ ἀποκτήσουν καλὴν φήμην, ὅταν ζοῦν. Νὰ θέλῃς νὰ ἀφήσῃς τοὺς ἀνδριάντας (=τὰς εικόνας) μᾶλλον ὡς ἀνάμνησιν τῆς ἀρετῆς (σου) παρὰ τοῦ σώματός (σου). Κατ' ἔχογήν μὲν νὰ προσπαθῇς νὰ διατηρῆς τὴν ἀσφάλειαν καὶ διὰ τὸν ἕαυτόν σου καὶ διὰ τὴν πόλιν ἄν δὲ εὐέρθης εἰς τὴν ἀνάγκην νὰ διατρέχῃς κίνδυνον, νὰ προτιμᾶς νὰ ἀποθνήσκῃς ἐντίμως μᾶλλον παρὰ νὰ ζῆς ἀτίμως. Εἰς ὅλας τὰς πράξεις (σου) νὰ λαμβάνῃς ὑπὲρ ὅψιν τὴν βασιλικήν (σου) ἴδιότητα καὶ νὰ φροντίζῃς πῶς νὰ μὴ πράξῃς τίποτε ἀνάξιον τοῦ ἀξιώματος τούτου.

(ια') § 38+39

Νὰ μὴ ἀνεχθῆς (=περιέδης) νὰ διαλυθοῦν διὰ μιᾶς (=ἀμα) ὅλαις γενικῶς αἱ φυσικαὶ σου ἴδιότητες (δηλ. αἱ ἀρεταὶ μαζὶ μὲ τὸ σῶμα).

ἀλλ' ἀφοῦ ἐγεννήθης νὰ ἔχῃς (=ἔτυχες) σῶμά φθαρτόν, νὰ προσπα-
θῆς νὰ ἀφῆσῃς αἰώνιαν ἀνάμνησιν τῆς ψυχῆς (σου) νὰ ἀσκῆσαι (=με-
λέτα) νὰ λέγῃς περὶ καλῶν ἔργων, διὰ νὰ συνηθίσῃς (=συνεθισθῆς)
νὰ σκέπτεσαι ὅμοια μὲ τοὺς λόγους (σου). "Οσα θὰ σου φανοῦν ἄρι-
στα, ὅταν σκέπτεσαι, αὐτὰ νὰ ἐκτελῆς δι' ἔργων." Οσων ἐπαινεῖς (=ξη-
λοῖς) τὴν δόξαν, νὰ μιμῆσαι τὰς πράξεις. "Οσα ἥθελες συμβουλεύσει
εἰς τὰ παιδιά σου, νὰ θεωρῆς ὑποχρέωσίν σου νὰ μένῃς σταθερός καὶ
σὺ δὲ ἵδιος εἰς αὐτά. Νὰ συμμορφώνεσαι μὲ τοὺς λόγους μου [=χρῶ
τοῖς εἰρημένοις (μοι)] ἢ νὰ ξητῆς καλυτέρους ἀπ' αὐτούς. Νὰ θεω-
ρῇς σοφοὺς ὅχι ἐκείνους, οἱ δποῖοι φιλονικοῦν δι' ἀσήμαντα (ξητή-
ματα) μὲ λεπτολογίαν (=ἀκριβῶς), ἀλλ' ἐκείνους, οἱ δποῖοι ὅμῶς
ὅμιλοῦν διὰ τὰ μεγάλα (ξητήματα) μήτε ἐκείνους, οἱ δποῖοι ὅμῶς
ται εἰς μὲν τοὺς ἄλλους εὐτυχίαν, ἐνῷ οἱ ἕδιοι ενοίσκονται ἐν τῷ μέσῳ
πολλῶν στερήσεων, ἀλλ' ἐκείνους, οἱ δποῖοι ὅμιλοῦν μὲν μετοι-
φροσύνην διὰ τοὺς ἔαντούς των, ἐνῷ εἶναι εἰς θέσιν (=δυναμένους)
καὶ τὰς πράξεις (νὰ ἐκτελοῦν) καὶ τὸν ἀνθρώπους νὰ συναναστρέψων-
ται καὶ (ἐνῷ) δὲ ταφάσσονται εἰς τὰς (ποικίλας) μεταστροφὰς τῆς
ζωῆς, ἀλλ' (ἐνῷ) εἶναι εἰς θέσιν (=ἐπισταμένους) νὰ ὑπομένουν μὲ
ἄξιοπρέπειαν (=καλῶς) καὶ μὲ ψυχραιμίαν (=μετρέως) καὶ τὰς συμ-
φορὰς καὶ τὰς εὐτυχίας.

(16') § 40+44

Καὶ νὰ μὴ ἀπορήσῃς, διότι (=εἰ) πολλὰ ἀπὸ τὰ λεγόμενά (μου)
εἶναι αὐτά, τὰ δποῖα καὶ σὺ γνωρίζεις. Διότι οὔτε καὶ αὐτὸ διέφυγε
τὴν προσοχήν μου (=παρέλαθεν), ἀλλ' ἐγγνώριζον ὅτι, ἐφ' ὅσον εἶναι
τόσον πολλὰ κατὰ τὸ πλῆθος, καὶ ἀπὸ τοὺς πολίτας καὶ ἀπὸ τοὺς ἄρ-
χοντας, ἄλλοι μὲν κάτι ἔχουν εἴπει ἀπὸ αὐτά, ἄλλοι δὲ (κάτι) ἔχουν
ἄκούσει, ἄλλοι δὲ ἔχουν ἵδει ἄλλους νὰ πράττουν καὶ ἄλλοι οἱ ἕδιοι
συμβαίνει νὰ ἀσχολοῦνται. Ἀλλὰ βεβαίως (=γάρ), εἰς αὐτοὺς τοὺς
λόγους (τοὺς παραινετικοὺς) δὲν πρέπει νὰ ξητῇ (κανεὶς κάτι) τὸ νέον
(=τὰς καινότητας) [ἐκ τῶν ἀσχολιῶν=τῶν ἐπιτηδευμάτων], εἰς τοὺς
δποίους (λόγους) δὲν ἐπιτρέπεται (=ξεστιν) νὰ εἴπῃ (κανεὶς) τίποτε
οὔτε παράδοξον οὔτε ἀπίθανον οὔτε ἔξω ἀπὸ τὰ συνήθη (=τῶν νο-
μιζομένων), ἀλλὰ (πρόεπει) νὰ θεωρῇ τοῦτον παρὰ πολὺ σοφὸν (=χα-
ριστατον), ἐὰν αὐτὸς (=δε) δυνηθῇ νὰ συγκεντρώσῃ (=ἀθροῖσαι)
παρὰ πολλὰς (συμβουλὰς) ἐκ τῶν διεσκορπισμένων εἰς τὰς σκέψεις τῶν
ἄλλων καὶ νὰ διμηθῇ περὶ αὐτῶν μὲ δρωμοτάτας λέξεις (=κάλι-
στα). Ἐπειτα (=ἐπει) καὶ τοῦτο (=ἔκεινο) μοῦ ἡτο πολὺ γνωστὸν
(=πρόδηλον), ὅτι δηλαδὴ δοι γενικῶς θεωροῦν χρησιμώτατα μὲν
τὰ παραινετικὰ (=συμβουλεύοντα) ἐκ τῶν ποιημάτων καὶ τῶν συγ-
γραμμάτων, οὐχ ἡττον δύμως (=μὴν) δὲν ἀκούοντι βέβαια αὐτὰ μὲ
πολὺ μεγάλην εὐχαρίστησιν (=ἡδιστα), ὃς ἂν τοι διατεθῇ (πρὸς
αὐτὰ) (=πεπόνθασιν), ὅπως ἀκριβῶς (διαι σενται=πάσχουσιν) πρὸς

τοὺς συμβούλεύοντας (ἢ: ἔχουν λάβει τοιαύτην στάσιν ἀπέναντι αὐτῶν, δποίαν ἀκριβῶς τηροῦν ἀπέναντι τῶν διδόντων τὰς συμβούλας) διότι ἐπαινοῦν μὲν καὶ ἐκείνους (τοὺς συμβούλεύοντας), ἀλλὰ θέλουν νὰ συναστρέφωνται καὶ ἐκείνους, οἱ δποῖοι δμοῦ μετ' αὐτῶν εἶναι διατεθειμένοι νὰ περιπίπτουν εἰς παραπτώματα (=τοῖς συνεξαμαρτάνουσιν) καὶ δχι ἐκείνους, οἱ δποῖοι, προσπαθοῦν νὰ (τοῖς) ἀποτρέπουν (ἀπὸ τὰ παραπτώματα). Ὡς ἀπόδειξιν δὲ θὰ ἡμποροῦσε νὰ ἐπικαλεσθῇ κανεὶς τὴν ποίησιν τοῦ Ἡσιόδου καὶ τοῦ Θεόγνιδος καὶ τοῦ Φωκυλίδον καθ' ὅσον μᾶλιστα λέγουν ὅτι αὐτοὶ μὲν ἔχουν γίνει ἀριστοὶ σύμβωλοι εἰς τὴν ζωὴν τῶν ἀνθρώπων, ἐνῷ δὲ λέγουν αὐτὰ προτιμοῦν νὰ ἀκούσουν τοὺς ἀνοήτους λόγους ὁ εἰς τοῦ ἄλλου μᾶλλον παρὰ τὰς συμβούλις ἐκείνων. Προσέτι δέ, εὰν κανεὶς ἡθελεν ἐκλέξει τὰ λεγόμενα ἀποφθέγματα τῶν διασήμων ποιητῶν, εἰς τὰ δποῖα ἐκεῖνοι μὲ ἐπιμέλειαν ἡσχολήθησαν, (ὅλοι γενικῶς) ἡθελον διατεθῆ κατ' αὐτὸν τὸν τρόπον καὶ πρὸς αὐτά. Διότι μὲ περισσοτέρων εὐχαριστησιν ἡθελον ἀκούσει τὴν φανέλοτάτην κωμῳδίαν παρὰ τὰ τόσον τεχνικῶς συντεθειμένα ποιῆματα.

(Ιγ') § 45+49

Καὶ τίς η ἀνάγκη νὰ μακρογοῶ ἀναιρέσων ἔνα-ένα χωριστά; Διότι γενικῶς (=δλως), εὰν θέλωμεν νὰ δεξετάζωμεν τὰς φυοικὰς ἰδύτητας τῶν ἀνθρώπων, θὰ εὔφωμεν ὅτι οἱ περισσότεροι ἔξι αὐτῶν οὔτε εἰς τὰς ὑγιεινοτάτας ἐκ τῶν τροφῶν εὐχαριστοῦνται οὔτε εἰς τὰς ὕδραιοτάτας ἐκ τῶν ἀσχολιῶν οὔτε εἰς τὰ σπουδαιότατα ἐκ τῶν πραγμάτων οὔτε εἰς τὰ ὑφελιμώτατα ἐκ τῶν μαθημάτων, ἀλλ' ὅτι ἐπιδιώκουν (=ἔχοντας) τὰς ἀπολαύσεις, αἱ δποῖαι εἶναι καὶ δλοκληρίαν ἀντίθετοι πρὸς τὸ συμφέρον (τῶν), καὶ ὅτι νομίζουν (=δοκοῦντας) ὅτι εἶναι ὑπομονητικοὶ καὶ φιλόπονοι ἐκεῖνοι, οἱ δποῖοι πράττουν κάτι ἀπὸ τὰ πρέποντα διὰ τοῦτο λοιπὸν (=ῶστε) κατὰ ποῖον τρόπον θὰ μποροῦσε κανεὶς νὰ ἀρέσῃ εἰς τοὺς τοιούτους (ἀνθρώπους) ἢ συμβούλευσιν ἢ διδάσκων ἢ λέγων κάτι ὑφελιμον; Διότι οἵτοι (=οἱ) ἐκτὸς ἐκείνων, τὰ δποῖα ἔχουν λεζθῆ, φθονοῦν μὲν τοὺς μορφωμένους, θεωροῦν δὲ χοηστοὺς (=ἀπλοῦς) τοὺς ἀνοήτους, τόσον (πολὺ) δὲ ἀποστρέφονται τὴν πραγματικότητα, ὥστε οὔτε καὶ τὰ ἴδικά των (ζητήματα) γνωρίζουν, ἀλλὰ δοκιμάζουν μὲν λύπην νὰ σκέπτωνται διὰ τὰ ἴδικά των (ζητήματα), δοκιμάζουν δὲ ζαρὰν νὰ συζητοῦν διὰ τὰ ἔνα, διὰ ἐπροτιμήσαν δὲ (=βούλοιντο δ' ἀν μᾶλλον) νὰ κακοποιήσουν σωματικῶς παρὰ νὰ κοπιάσουν διανοητικῶς καὶ νὰ σκεφθοῦν διὰ κάτι ἀπὸ τὰ ἀναγκαῖα; θὰ μποροῦσε δὲ νὰ εἴη οἱ κανεὶς αὐτοὺς εἰς μὲν τὰς ἀναιμεταξύ των σχέσεις ἢ νὰ ὑβρίζουν ἢ νὰ ὑβρίζονται, ὅταν δὲ εἶναι μόνοι νὰ μὴ σκέπτωνται, ἀλλὰ νὰ εὑχούνται (εἰς τοὺς θεοὺς νὰ τίγουν τῶν ἀγαθῶν). Δὲν λέγω δὲ γενικῶς δι' δλους, ἀλλὰ δι' ἐκείνους, οἱ δποῖοι εἶναι ἔνοχοι, δι' ὅσα ἔχουν λεζθῆ (προηγουμένως). Ἐν πάσῃ

περιπτώσει (=δ' οὖν) τοῦτο εἶναι φανερόν· ὅτι δηλαδὴ πρέπει ἐκεῖνοι, οἱ ὁποῖοι θέλουν ἢ νὰ συνθέτουν ποιήματα ἢ νὰ γράφουν εἰς πεζὸν λόγον κάτι εὐχαριστον διὰ τοὺς πολλούς, νὰ μὴ ζητοῦν τοὺς ὥφελιμωτάτους ἐκ τῶν λόγων, ἀλλὰ τοὺς λίαν δομούσις μὲ τοὺς μύθους· διότι δοκιμάζουν εὐχαρίστησιν μὲν νὰ ἀκούουν τοιούτους, αἰσθάνονται δὲ ψυχικὴν ἀγαλλίασιν νὰ παρακολουθοῦν ὡς θεαταὶ τὰς μάχας καὶ τοὺς ἀγῶνας (τῶν μυθολογουμένων). Διὰ τοῦτο ἀξίζει νὰ θαυμάζῃ (κανεὶς) καὶ τὴν ποίησιν τοῦ Ὁμήρου καὶ ἔκεινος, οἱ ὁποῖοι πρῶτοι διεμόρφωσαν τὴν τραγῳδίαν, διότι, κατανοήσαντες τὴν φυσικὴν ἴδιοσυγκοστίαν τῶν ἀνθρώπων, ἔκαμαν μεγάλην κατάζησιν (=κατεχοήσαντο) καὶ τῶν δύο τούτων εἰδῶν (μύθου καὶ ἀγώνων) εἰς τὴν ποίησιν. Ὁ μὲν ("Ομηρος") δηλαδὴ διηγήθη ὑπὸ μοφὴν μύθου τοὺς ἀγῶνας καὶ τοὺς πολέμους τῶν ἡμιθέων, οἱ δὲ (τραγικοὶ) παρουσίασαν τοὺς μύθους εἰς ἀγῶνας καὶ ποίεις, ὅστε νὰ μὴ γίνουν μόνον ἀκουστοὶ (οἱ ἀγῶνες) ἀπὸ ἡμᾶς, ἀλλὰ καὶ θεατοί. Αφοῦ λοιπὸν ὑπάρχουν τοιαῦτα παραδείγματα, ἔχει καταστῆ διοφάνερον εἰς τοὺς ἐπιμυιοῦντας νὰ ψυχαγωγοῦν τοὺς ἀκροατάς, ὅτι πρέπει νὰ ἀποφεύγουν μὲν (=ἀφεκτέον) τὰς νουθεσίας καὶ τὰς συμβουλάς, πρέπει δὲ νὰ λέγουν τὰ τοιαῦτα, διὰ τὰ ὁποῖα βλέπουν ὅτι διολὺς κύρμος (=τοὺς ὄχλους) δοκιμάζει ἔξαιρετικὴν εὐχαρίστησιν.

(ιδ') § 50+53

Ταῦτα δὲ εἴπον, διότι νομίζω ὅτι πρέπει σύ, διοποιος δὲν (εἶσαι) εἰς τῶν πολλῶν (ἀνθρώπων), ἀλλ' εἰσι βασιλεὺς τῶν πολλῶν, νὰ μὴ ἔχῃς τὴν ἴδιαν γνώμην μὲ τοὺς ἄλλους, μήτε νὰ κρίνῃς σπουδαῖα τὰ πράγματα μήτε φρονίμους τοὺς ἀνθρώπους ἀναλόγως τῆς ἔξι αὐτῶν προερχομένης εὐχαριστήσεως (=ταῖς ἡδοναῖς), ἀλλὰ νὰ ἔξετας ἦς αὐτοὺς ἀναλόγως τῆς ἔξι αὐτῶν προερχομένης ὥφελείας (=ἐπὶ τῶν χειρούμων)· καὶ μάλιστα διότι διὰ μὲν τὴν ψυχικὴν καὶ πνευματικὴν μόρφωσιν διαφωνοῦν οἱ ἀσχολούμενοι μὲ τὴν φιλοσοφίαν καὶ ὑποστηρίζουν (=φασιν) ἄλλοι μὲν διὰ τῶν διαλεκτικῶν συζητήσεων, ἄλλοι δὲ διὰ τῶν πολιτικῶν καὶ ἄλλοι δι' ἄλλων τινῶν ὅτι θὰ μορφωθῶν τελεύτερον οἱ ἀκροαταὶ των (=τοὺς αὐτοὺς πλησιάζοντας), ὅλοι δὲ παραδέχονται τοῦτο, ὅτι δηλαδὴ πρέπει ὁ καὶ δῶς μορφωμένος νὰ φρίνεται ὅτι εἶναι εἰς θέσιν (=δυνάμενον) νὰ ἔκλεγῃ τὰ χρήσιμα (=βουλεύεσθαι) ἀπὸ τὸν καθένα ἐξ αὐτῶν (δηλ. τῶν ἐριστικῶν ἢ πολιτικῶν ἢ ἄλλων τινῶν λόγων)· ἔχει λοιπὸν ὑποχρέωσιν (=χεὶ τοινν) (ὅ καὶ δῶς μορφωμένος καὶ δυνάμενος νὰ ἔκλεγῃ τὰ χρήσιμα), ἀφοῦ ἀρήσῃ ἔκεινα, ἐπὶ τῶν ὁποίων προκύπτει διαφωνία, νὰ δοκιμάζῃ αὐτοὺς (=λαμβάνειν τὸν ἔλεγχον αὐτῶν) (τοὺς φιλοσόφους) ἐπὶ ἔκεινου, εἰς τὸ διοίσον συμφωνοῦν, καὶ πρὸ πάντων μὲν νὰ (τοὺς) κρίνῃ (=θεωρεῖν), ὅταν συμβουλεύονται εἰς τὰς καταλλήλους περιστάσεις, ἄλλως τε, ὅταν διμιοῦν καὶ περὶ ὅλων τῶν πραγμάτων. Καὶ ἐπει-

νους μέν, οἵ δποῖοι οὐδὲν γνωρίζουν ἀπὸ τὰ χρήσιμα, νὰ περιφρονῆσ· διότι εἶναι φανερὸν ὅτι ἔκεινος, ὁ δποῖος εἰς οὐδὲν εἶναι χρήσιμος διὰ τὸν ἑαυτόν τον (=αὐτός), οὔτε ἄλλον θὰ μποροῦσε νὰ καταστήσῃ φρόνιμον· ἔκεινος δέ, οἱ δποῖοι εἶναι νοννεχεῖς καὶ μποροῦν νὰ βλέπουν κάπως (=τι) περισσότερον ἀπὸ τοὺς ἄλλους, πολὺ νὰ (τοὺς) ἔκτιμᾶς (=περὶ πολλοῦ ποιοῦ) καὶ νὰ (τοὺς) περιποιησαι, ἔχων ὑπὸψιν διὰ (ἔνας) καλὸς σύμβουλος εἶναι τὸ χρησιμώτατον καὶ τὸ κατ' ἔξοχὴν ἀρμόζον εἰς βασιλέα ἀπὸ ὅλα γενικῶς τὰ πράγματα· νὰ θεωρῆς δέ διὰ ἔκεινοι σοῦ καθιστοῦν μακροχρόνιον τὴν βασιλείαν, δσοι ἥθελον δυνηθῆ νὰ ὀφελήσουν παρὰ πολὺ τὴν διάνοιάν σου.

Γ'. Επίλογος

(Ιε') § 54

Ἐγὼ μὲν λοιπὸν καὶ δσα γνωρίζω ἔχω ἐκθέσει διὰ παραινέσεων καὶ σὲ φιλοδωρῶ (=τιμῶ) μὲν αὐτά, τὰ δποῖα κατὰ τύχην δύναμαι· νὰ ἐπιθυμῆς δὲ καὶ οἱ ἄλλοι, ὅπως ἀκριβῶς ἀνέφερα εἰς τὴν ἀρχήν, νὰ μὴ σοῦ προσφέρουν τὰ συνηθισμένα δῶρα, τὰ δποῖα σεῖς ἀντὶ μεγαλυτέρας τιμῆς ἀγοράζετε ἀπὸ τοὺς δωρητὰς παρὰ ἀπὸ τοὺς πωλητάς, ἀλλὰ τοιούτου εἴδους (δῶρα νὰ σοῦ προσφέρουν), τὰ δποῖα καὶ ἄν ἀκόμη χρησιμοποιῆς (=κᾶν κεῖ) μὲν κατάχρησιν (=σφόδρα) καὶ δὲν παύης (νὰ τὰ χρησιμοποιῆς) καμμίαν ἡμέραν, δὲν θὰ (τὰ) ἔξαντλήσῃς (=οὐ κατατρίψεις), ἀλλὰ θὰ τὰ καταστήσῃς μεγαλύτερα καὶ πολυτιμότερα.—

Ψηφιοποιήθηκε από το Ινστιτούτο Εκπαιδευτικής Πολιτικής

ΣΧΟΛΙΚΑ ΒΟΗΘΗΜΑΤΑ (ΤΟΥ ΙΔΙΟΥ)

1. Ἀναγνωστικὸν Ἀρχ. Ἐλλ. γλώσσης (Γ. Ζούκη) Γ' καὶ Δ' Τάξ.
2. Ἐκλογαὶ ἔξ ἀρχαίων Ἐλλήνων συγγραφέων (Γ' »)
3. Ξενοφῶντος Κύρου ἀναβάσεως ἐκλογαὶ . . . (Δ' »)
4. Ξενοφῶντος Ἐλληνικῶν Βιβλία Α' καὶ Β' . . . (Δ' »)
5. » » » Γ' καὶ Δ' . . . (Δ' »)
6. Ἀρριανοῦ Ἀνάβασις Ἀλεξανδρου Βιβλ. Α' . . . (Ε' »)
7. » » » Βιβλ. Β' . . . (Ε' »)
8. Λυσίου λόγοι (ύπερ Ἀδυνάτου· κατὰ σιτοπωλῶν) (Ε' »)
9. Ἡρόδοτου Ἐκλογαὶ ἐκ τῶν Ἰστοριῶν . . . (Ε' »)
10. Ἰσοκράτους Λόγοι πρὸς Δημόνικον καὶ Νικοκλέα . . . . . (Ε' »)
11. Λατινικὸν Ἀναγνωσματάριον . . . . . (Ε' »)
12. Lhomond de viris illustribus urbis Romae (Ε' »)
13. Δημοσθένους Α' Ὀλυνθιακὸς . . . . . (ΣΤ' »)
14. » Β' Ὀλυνθιακὸς . . . . . (ΣΤ' »)
15. » Α' Φιλιππικὸς. . . . . (ΣΤ' »)
16. » Β' Φιλιππικὸς. . . . . (ΣΤ' »)
17. Λυκούργου κατὰ Λεωκράτους λόγος καὶ Ἰσοκράτους Ἐπιστολαὶ πρὸς Φίλιππον . . . . . (ΣΤ' »)
18. Θουκυδίδου Πλαταιϊκὰ . . . . . (ΣΤ' »)
19. Ὁμήρου Ὅδυσσειας (Α' δαψῳδία) . . . . . (ΣΤ' »)
20. Κορνηλίου Νέπωτος Hamilcar — Hannibal (ΣΤ' »)
21. Καίσαρος de bello civili . . . . . (ΣΤ' »)
22. Πλάτωνος Κρίτων. . . . . (Ζ' »)
23. » Ἀπολογία Σωκράτους . . . . . (Ζ' »)
24. Θουκυδίδου Δημηγορία Πλαταιέων - Θηβαίων (Ζ' »)
25. Ἐύριπίδου Ἰφιγένεια ἡ ἐν Ταύροις . . . . . (Ζ' »)
26. Ἐύριπίδου Ἰφιγένεια ἡ ἐν Αὐλίδι . . . . . (Ζ' »)
27. Λυρικῶν ποιητῶν ἐκλογαὶ . . . . . (Ζ' »)
28. Ὁμήρου Ἰλιάδος ἐκλογαὶ (Α' καὶ Γ' δαψῳδία) (Ζ' »)
29. Κικέρωνος δ Γ' κατὰ Κατιλίνα λόγος . . . . . (Ζ' »)
30. Ὁβιδίου μεταμορφ. Phaethon - Niobe . . . . . (Ζ' »)
31. Σοφοκλέους Ἀντιγόνη . . . . . (Η' »)
32. Θουκυδίδου ὁ Περικλέους Ἐπιτάφιος . . . . . (Η' »)
33. Πλάτωνος Φαιδῶν . . . . . (Η' »)
34. Πλάτωνος Πρωταγόρας . . . . . (Η' »)
35. Θεοκρίτου εἰδύλλια . . . . . (Η' »)
36. Ὁμήρου Ἰλιάδος ἐκλογαὶ Ζ' καὶ Ι. δαψῳδία (Η' »)
37. « « « Ω' δαψῳδία . . . . . (Η' »)
38. Βεργίλιου Αἰνειάδος Ἐκλογαὶ Α' Βιβλ. . . . . (Η' »)
39. « « « Β' » . . . . . (Η' »)
40. Κικέρωνος Somnium Scipionis . . . . . (Η' »)
41. Ὁρατίου Ωδαὶ . . . . . (Η' »)

Λατινικά θέματα

Ψηφιοποιηθεῖ από τοιούτου τύπου επιτόπια ιταλική σημείωση.